

מבשר עלוני השבת

ר"ת	בעלזא	מו"ש	ער"ש	בהעותך
9:04	8:42	8:29	7:10	ירושלים
9:01	8:39	8:31	7:26	בני ברק
9:05	8:43	8:33	7:19	חיפה
9:01	8:39	8:31	7:25	אשדוד
9:02	8:40	8:29	7:09	בית שמש
9:02	8:40	8:30	7:27	קרית גת

שנת תשע"ט לפ"ק

וקראת לשבת עונג

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 פינת בר אילן, ירושלים. טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018
 דוא"ל: g5337722@gmail.com | שעות פתיחה: א' - ה': 10:00-19:00 | יום ו': 10:00-12:00

אם נא מצאתי חן בעיניך...ועשית עמדי

חסד ואמת

זמני כניסת ויציאת השבת
לשב"ק זו

זמני היום

העיר	ער"ש	מו"ש	ר"ת	העיר	ער"ש	מו"ש	ר"ת
ירושלים	7:11	8:29	9:03	תל אביב	7:26	8:31	9:01
אשדוד	7:25	8:31	9:01	אנטוורפן	9:41	11:13	13:11
מנשסטרא	9:24	11:05	05:11	וינה	8:41	10:01	10:09
מונטריאול	8:29	9:43	9:57	טורונטו	8:45	9:56	10:13
לייקוואד	8:12	9:18	9:40	בלטימור	8:19	9:24	9:47
לוס אנג'לס	7:51	8:50	9:18	סאן פאולו	5:10	6:05	6:40

זמני היום לשב"ק זו

זמני היום

בהעלתך בחו"ל נשא	הנץ החמה	סו"ש קר"ש	סו"א תפילה	הצות היום	מנחה גדולה	מנחה קטנה	פלג המנחה	שקיעת ההמה
ירושלים	5:28:16	9:03	10:15	12:39:32	1:16	4:52	6:22	7:50:53
תל אביב	5:34:14	9:07	10:19	12:41:21	4:51	1:17	6:20	7:48:32
חיפה	5:31:24	9:05	10:17	12:40:28	1:17	4:51	6:21	7:49:37
אנטוורפן	5:26:13	9:34	10:57	1:42:46	2:25	6:33	8:17	9:59:31
לונדון	4:42:29	8:51	10:14	1:01:00	1:43	5:52	7:36	9:19:45
מנשסטרא	4:39:25	8:54	10:19	1:09:31	1:53	6:08	7:54	9:39:51
וינה	4:53:34	8:54	10:14	12:55:07	1:36	5:37	7:17	8:56:50
ציריך	5:28:34	9:27	10:47	1:26:19	2:07	6:06	7:45	9:24:14
מונטריאול	5:04:53	8:59	10:18	12:54:46	1:34	5:29	7:07	8:44:48
טורונטו	5:35:22	8:26	10:03	1:18:01	1:57	5:48	7:25	9:00:47
ניו יארק	5:24:17	9:10	10:25	12:56:34	1:35	5:21	6:55	8:28:58
לייקוואד	5:27:08	9:12	10:27	12:57:22	1:35	5:21	6:54	8:27:43
בלטימור	5:39:22	9:23	10:37	1:06:58	1:45	5:29	7:02	8:34:41
שיקאגו	5:14:46	9:02	10:18	12:51:01	1:30	5:18	6:53	8:27:24
לוס אנג'לס	5:41:09	9:17	10:29	12:53:31	1:30	5:06	6:36	8:05:58
סאן פאולו	6:46:07	9:26	10:20	12:06:57	12:37	3:15	4:21	5:27:45
מלבורן	7:33:37	9:57	10:44	12:20:29	12:50	3:08	4:08	5:07:16

לוח הלימוד היומי לשבוע הבא, נא להזכיר את הנשמות שלא הניחו אחריהם זש"ק

הלימוד היומי

יום	תאריך	דף היומי בבלי	דף היומי ירושלמי	משנה יומית	הלכה יומית	עמוד יומי	רמב"ם
ז'	יב סיון	נט	טז	ח,ד-ה	תקכז-ט-יא	חלק ג' קיח.	טומאת צרעת ז'
א'	יג סיון	ס	יז	ח-א,ו-א	תקכז,יב-יד	חלק ג' קיח:	טומאת צרעת ח'
ב'	יד סיון	סא	יח	א,ב-ג	תקכז,טו-יז	חלק ג' קיט:	טומאת צרעת ט'
ג'	טז סיון	ב	יט	א,ד-ה	תקכז,יח-כ	חלק ג' קיט:	טומאת צרעת י'
ד'	טז סיון	ג	כ	א,ו-ז	תקכז,כא-כג	חלק ג' קכ:	טומאת צרעת י"א
ה'	יז סיון	ד	כא	א,ח-ט	תקכז,כד-ב	חלק ג' קכ:	טומאת צרעת י"ב
ו'	יח סיון	ה	כב	א,י-יא	תקכז,א-ג	חלק ג' קכא.	טומאת צרעת י"ג

לוח ימי הזכרון של יהודים שלא הניחו זש"ק

ימי זכרון

י"ב סיון	הרבנית מחלה ב"ר צבי לב
י"ב סיון	ר' טובי אליעזר ב"ר בנציון
י"ב סיון	ר' יוסף יודא ארי' ב"ר משה יבדלחט"א גרוס
י"ב סיון	ר' ישראל מרדכי ב"ר אשר לעמל הערים
י"ב סיון	ר' שמואל צבי ב"ר זאב יגדורף
י"ב סיון	מרת ברכה ב"ר מרדכי שוימר-וייס
י"ב סיון	הב' עמרם ב"ר משה אפרים ויגלר
י"ב סיון	הב' בילא פינא ב"ר משה דוד כץ
י"ב סיון	הב' חנה רחל ב"ר יעקב ישראל פריינד
י"ג סיון	ר' אברהם בן ימנה אלבי
י"ג סיון	ר' אליהו ב"ר מרדכי מרדכי
י"ג סיון	ר' אפרים אלימלך ב"ר משה אשר הכהן
י"ג סיון	מרת שרה ב"ר דוד
י"ג סיון	הב' שמחה דוד יחזק' ב"ר יוסף יונה קליין
ט"ו סיון	ר' מרדכי ב"ר אברהם ברקוביץ
ט"ו סיון	ר' שי ב"ר שמואל סלמון
ט"ו סיון	הק' הב' אייל ב"ר אורי הי"ד יפרח
ט"ו סיון	הק' הב' גלעד מיכאל ב"ר אופיר הי"ד שער
ט"ו סיון	הק' הב' יעקב נפתלי ב"ר אברהם הי"ד פרנקל
ט"ז סיון	ר' יוסף ארי' ב"ר דוד ווייס
ט"ז סיון	ר' יוסף ב"ר צחק
ט"ז סיון	ר' יעקב ב"ר צבי אלימלך ריישא פאק
ט"ז סיון	מרת שרה ב"ר מרדכי קלאר
י"ז סיון	ר' ירחמיאל ב"ר זאב
י"ז סיון	ר' נתן ב"ר מרדכי
י"ז סיון	מרת פרידא ב"ר צחק אייזיק גולדשטיין
י"ז סיון	אדם זאן מארק ב"ר מנדל
י"ח סיון	הג"ר אהרן בהג"ר אברהם מרדכי הכהן "דברי אהרן עה"ת" ראש ישיבת חברון
י"ח סיון	הג"ר יעקב אלימלך בהג"ר יחזקאל "זכרון יעקב" מדעש
י"ח סיון	הג"ר מרדכי מאיר בהג"ר יחיאל מיכל מזלאטשוב מיכלוביץ
י"ח סיון	ר' יחיאל מיכל ב"ר שמואל בראך
י"ח סיון	מרת רבקה מרים ב"ר אלעזר מיאברוב

תורמים למען חסד של אמת וזוכים לישועות!

אברכי כולל "שומע תפילה" יתפללו עבורכם 40 יום רצופים בכותל המערבי בעת רצון בחצות הלילה
למסירת שמות לתפילה חייגו: **0722-81-85-82**

לעדכון שמות, ולתרומות: 0722-81-85-82 או באמצעות אתר "שומע תפילה" www.tfilot.org | לקבלת העלון בדוא"ל: shtfila@gmail.com

השְׁלֵמָה הַסְדָּרָה הַמְבַקֶּשֶׁת בְּכָל בַּיִת יִשְׂרָאֵל! הַמִּשְׁתַּבְּחָת כְּרָכִי "שַׁבַּת טֵישׁ" בַּחֲנִיּוֹת הַסְּפָרִים

גיליון מס' 355
שנה 6

פרשת בהעלותך, י"ב בסיון תשע"ט

שַׁבַּת טֵישׁ

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פְּנִינִים

פְּטַרְת כְּלִידָהּם (ח, טו) - ראשי תבות כפר, כי הלויים נבחרו לשמש במקדש תחת הבכורים שחטאו בעגל. (שמנה לחמו)

עשה לה שתי חצוצרות כסף (ב) - חצוצרות אותיות צ"ח צרות, לרמז שהן מגנות עליכם מכל צ"ח הקללות שבספר דברים. (בואישיחי)

ותקעתם תרועה (י, ה) - תרועה אותיות תורה ע', רמז לתורה שנתנה בקול תרועה, ויש בה ע' פנים לתורה. (למנו מדרשי תימן)

ויאמר משה לחבב בןרעואל המדיני (י, כט) - מפרש רש"י שהוא יתרו, ונקרא חבב מפני שחבב את התורה. לחבב זימטריה במ פנאמר ודברת במ. וכן חובב מלא עם הפולל, בגימטריה טוב, ואין טוב אלא תורה. (מגדנות)

ויהי בנסע הארץ (י, לב) - סופי תבות עני, לרמז על העני שהוא נאלץ להיות נע ונד ולנסע מהכא להתם מרב עניותו, וצריך לכבוד ולרחם עליו. (דברי אברהם)

ויהי העם כמתאננים (יא, א) - מפרש רש"י שהם הערב רב, ורמז לכך כי תבת העם ראשי תבות הם ערב רב ממצרים. (מגדנות)

ואצלתי מרהרו אשר עליך (יא, ז) - כתב רש"י, שמשוה היה דומה לנר שהכל מדליקים ממנו ואין אורו חסר, נר לאחד נר למאה. ורמז לכך, שתבת ואצלתי ראשי תבות ומקוד אין צריך למעט, תורתך ישאר. (פאר לשולחו)

לא יום אחד תאכלון ולא יומים וגו' (יא, יט) - רמז יש כאן לנוהגים שלא לאכל בשבת בשר מ"ז בתמוז ועד תשעה באב שהם כ"א ימים, שכן מתחיל ביום אחד ומסיים בעשרים, והם יחד כ"א ימים. ומתחיל מיומים, חמשה ועשרה - ביהוד י"ז לרמז על י"ז בתמוז. (רבי חיים פלטיאל תלמיד חבר למהר"ם מרוטנבורג)

אל נא רפא נא לה (יב, יג) - מפני מה לא הזכיר משה את שם מרים ואמה? מפני שאין צריך להזכיר את שם החולה בשעה שעומדים לפניו. ורמז יש כאן לשמותיהן, שהרי רפא נא בגימטריה מרים ויכבד. (דגל מחנה אפרים)

ספורים בפְּרָשָׁה

ויהי בנסע הארץ (י, לה)

חתנת בנו של רבי חיים מוולוז'ין, נערכה באכסנייה על אם הדרך, שם לא היה ספר תורה. לא רצה רבי חיים לותר על הקריאה אפלו פעם אחת, ולמרות שהיה הדבר בימי שמחת נשואי בנו, החליט לצאת ביום שני בבקר ולנסע לעיר סמוכה כדי לשמע שם את קריאת התורה. בין המשתתפים, היה גם רב זקן אחד שהניא את רבי חיים מלנסע, בטענה שאין לבטל את שמחת הנשואין בשביל קריאת התורה, ואף מנע ממנו להביא ספר תורה אל מקום ההתנהגות, בנמוק שאין לטלטל ספר תורה לשם כך. כיון שהיה הקהל זקן ומבוגר מרבי חיים, בטל את דעתו מפניו ולא הלך לשמע את קריאת התורה. בתוך ימי המשחה, חזר רבי חיים לביתו ולתורתו גלה, כי ספר התורה המהדר שבביתו נגנב. ידע רבי חיים מדוע ארע לו הדבר, ואמר לבני ביתו כי זוהי תביעה עליו מן השמים על שלא טרח לשמע את קריאת התורה בעת שמחתו. נכנס רבי חיים לחדרו כדי להתבודד ולהתבודד, ולפתע נכנסו לבשר לו שספר התורה נמצא. חיל רומי שבזו את ספר התורה, נסה לכפר אותו לעוברי ארץ, והללו תפסוהו מידיו והחזירוהו לבקעליו. פתח רבי חיים את הספר וראה, שיריעה אחת חסרה בו, והיא היריעה של אותה הקריאה שהפסיד. הפיק רבי חיים מעבדה זו מוסר השכל גדול שלא לבטל שום הלכה ומנהג, ולמד מכך גם על פח התשובה, שבאשר האדם שב ומתודה על חטאו, בידועו שבטובו חטא זה באו אליו קשיים ותלאות, משום מדה נגדה מדה, אז יסורו ממנו הקשיים לאלתור.

האנכי הריתי את כליהעם הזה אס-אנכי יכתיחו (יא, יב)

אחד מחסדי השפת אמת' בא אליו פעם והתאונן על מצבו הקשה, והוסיף כי אביו אינו תומך בידו ואינו מסייע לו בפננסו. כשבא האב אל הרבי שאלו על כך, אולם האב טען שאין לו ממון מיתר כדי לתמוך בבנו. אמר לו השפת אמת: "משה רבנו אמר לקב"ה 'מאין לי בשר וגו' האנכי הריתי את כליהעם הזה אס-אנכי יכתיחו', והדבר תמוה. מאחר שבכך אמר 'מאין לי בשר', למה היה צריך להוסיף 'האנכי הריתי, אס-אנכי יכתיחו'? הרי אין לו בשר! אלא מכאן אתה למד שבטובו הצאצאים אין טענת אין לי מספקת, אלא צריך לטרח ולמצא עצות לפונסת הבן".

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר עליפני האדמה (יב, א)

רבי משה פינשטיין, גאון התורה של גולת אמריקה, הלך פעם ברחוב ולפתע שמע קול קורא: "משה, משה!" הביט רבי משה וראה אדם אחד מפקריו, יושב במכוניתו וקורא בשמו. מחל רבי משה על פבדו ונגש אל המכונית כדי לראות מה מבקש הלה, אולם בשראהו האיש החל לרטט מרב מבוכה ופניו חורו. "יסלח לי רבנו! לא הייתה פונתי אליו, חס ושלום, אלא שהבחנתי בבני, שגם הוא נקרא בשם משה, כשהוא הולך ברחוב וקראתי אלי. פמיון שאלו הייתי צריך לדבר עם רבנו, לא הייתי קורא לו בלי תאר פבדו ואף לא הייתי מטריחו לבוא אלי, אלא הייתי בא אליו בהכנעה". הרגיעו רבי משה: "הסר דאגה מלבך ואין לי עליך שום טרונגה, כי זה כבר שנים ארבות שאיני מיחס כל משמעות לתארים וגונוי פבדו".

לרפואת הילדה מרים בת חיה ברכה יהודית תחי
ולרפואת הנער אושר אמיל בן ברטה שיחי

זמני השבת - ירושלים הדלה"נ 7.10 צאת השבת 8.29 רבנו תם 9.04

לפבלת הגיליון והנחמות
057777@gmail.com

הגיליון מודפס באלפי עותקים לזיכוי הרבים בנדבת ידידינו היקרים הי"ו
לע"נ ג'מיילה בת יוכבד, אליהו בן חנינה ושמעון בן ג'מילה ע"ה - למשפחת אוחיון. ולע"נ רבי שמעון זנטי בן מסעודה ע"ה
ולע"נ מרת רחל בת אביה ג'טו, ולע"נ סמי בן שלמה ז"ל למשפחת אבוקרט.
ולרפואת: החבור גבריאאל זנטי בן חנינה שיחי, חוקיה בן כפוי שיחי ואורה בת במוני יפה למשפחת מגן תחי' - בתושחי'

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

אלימול פני המנוחה - ובדרך רמז ורמז בשבעה נרות לאמות העולם שהם שבעים אמות, כל אחד ורמז לכלל העשירי. ורמז כי בלן מאירים לנכח המערכי שהם ישראל, שהם בחינת המערב כידוע לידעי חן, ורמז גם כן שכלן כלים ונר ישראל לא יכבה, והמצא שהארת הנרות אינו אלא בלילה, והוא סוד הגלות שנקרא לילה, מהשאיריבן כבאו זמן השיעור המתניחם לה בקר, כתיב אתה בקר וגו' יכבה נר האמות וישאר מכלותם נר ישראל שהוא הולך ואור עד נכון היום, גם רמז במצות הדלקת הנרות שיכונן המדליק בהדלקתם שתהיה הארתם למול פני המנוחה שהכל יהיו לצרכי ישראל המתתחם להם שם פנים כידוע למבינים:

ויעש כן אהרן וגו' פאשר צוה ה' אתימשה - גם רמז באומרו פאשר צוה וגו' להודיע שבחו של אהרן, כי מה שעשה אהרן לא עשאו לצד המעלה והכבוד אשר האמיר אותו ה', אלא לצד עשות מצוה ה', על דרך אומרו לעשות ירצונה אלהי חפצתי:

לכה אתנו והטבנו לך - ואמרו ביה' דברטוב בזה סתר שני המחוישים שנשארו מהמחוישים שרשמנו, והם המעטת ההטבה ומניעת השג יד לקיים הבטחון, כי ה' דברטוב וטובה ה' מפלאת היא, ולשעור זה תהיה ההטבה גדולת הערך וראויה להתפאר, גם חזקה ובריאה ואין בה חזרה כי ה' לא איש הוא וגו' ויתגנם ובפרט מדבריו הטוב, כי דוקא על הרעה הוא שנהם דכתיב ויתגם ה' על הרעה, ודקדק לומר על ישראל לתוספת חזק הטוב לצד שהוא לישראל ולא לאמות העולם ולא יתגם על הטובה להם:

דברי הימים

בי"ג בסיון שנת ה' אלפים א', פרץ טבח בקהילת מרקפורט ורבים מיהודיה נהרגו על קידוש ה'.

בי"ד בסיון תקפ"א, נפטר 'אבי הישיבות' רבי חיים מוולוז'ין, תלמידו המובהק של הגאון מוילנא, מייסד ישיבת וולוז'ין הנודעת, בה למדו גדולי עולם ובמשך כל שעות היממה לא הפסיק קול התורה להדהד בה ברמה. הישיבה נסגרה לאחר 90 שנה, בעקבות התערבות השלטון הרוסי שדרש להכניס בה את לימוד השפה הרוסית ולימודי חול אחרים.

בט"ו בסיון נולד יהודה בן יעקב בשנת ב'קצ"ה, ונפטר בו ביום בן קר"ט שנה. אמרו חז"ל במסכת מכות, שכל אותן ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, היו עצמותיו של יהודה מגולגלות בארון, עד שעמד משה וביקש עליו רחמים והכניסוהו לגן עדן.

ט"ו בסיון היו ימים טובים בזמן בית המקדש השני כמוכא במגילת תענית, כי בו הצליחו החשמונאים לגרש את תושבי בית שאן ואנשי בקעתא שהרעו לישראל, ולא גלו בזמן יהושע ודוד.

בי"ז בסיון שנת א'תרנ"ו, נחה תיבתו של נח על הרי אררט, בעיצומם של המבול. מאז ומתמיד ניסו רבים להתחקות אחר האתר בו נחה התיבה ולמצוא שרידים ממנו. עוד לפני כ-2,300 שנה תיאר היסטוריון בבלי מפורסם שמועה שריוחה בימיו, לפיה קיימים עדיין שרידי התיבה בארמניה ואנשי נוהגים לקחת מעציה כסגולה. במשך הדורות רווחו שמועות שונות על מציאת שרידים לתיבה, אולם לפני כ-15 שנה, מצאה קבוצה של חוקרים מבנה עתיק מעץ בהרי אררט, ובדיקת הפחמן שנערכה לעצם העלתה, כי שרידים אלו הם בני 4,800 שנה.

ויאמר ה' פתאם אלימשה ואליאהרן

עוד בצעירותו כבר התפרסם המלבי"ם פעלוי מפלא בתורה וידיעותיו בכל מקצועות התורה היו לפלא. ספרים רבים חבר המלבי"ם, ושמו נערץ אף בפי משכילי דורו שהתפעלו אל מול שליטתו המקיפה במכמני לשון הקדש ורזיה ובידיעתו המדהימה בתנ"ך ופרשנותו. רבים ממחברי דורו, ובהם כמה שהקדיחו תבשילם ופרשו מדרך התורה והמסורה, בתתו אליו את רגליהם ממרחקים, כדי לקבל ממנו הסכמה שתפאר את ספרם, אולם המלבי"ם עמד על נקלה על מהותם ולא חסד מהם את שפט פיו באמרות שנונות ומקלחות. מספר על 'מחבר' אחד, שבקש להתיהר בחבורו שהיה ריק מתכן ובא לבקש הסכמה מהמלבי"ם. עין הרב בפסוק וראה פי הבור ריק אין בו מים. בקש המלבי"ם לדעת איזה שם מתכונן המחבר לתת לספרו, והלה ענה: "בכונתי לקרא לספרי בשם 'ויאמר יעקב/ שפן יעקב הוא שמי". לעג לו המלבי"ם ואמר: "שם נאה בחרת לספרך". זכה דעתו של המחבר, בחושבו שהחבור מצא חן בעיני המלבי"ם, ושאלי: "האמנם כן? שם נאה בחרתי לך?" והמלבי"ם השיב: "שם מתאים מאד בחרת לך. שהרי אף בתורה בפרשת וישלח נאמר 'ויאמר יעקב/ אולם לא נאמר שם מאומה מה אמר יעקב, וספרך דומה הוא לו, שלא נאמר בו מאומה"...

על מחבר אחר מספר, שנקנס פעם אל המלבי"ם ובקש ממנו הסכמה לחבורו. הביט הרב בחבור וראה שהלה כתב פרוש על הקינות של תשעה באב. החל הרב לעין בפרושו, וראה שהמחבר גבב קש וגבבא ותלה בוקי סריקי גדברי הפיטנים הקדמונים. הרים המלבי"ם את עיניו ואמר למחבר: "לצערי, לא אוכל להסכים לפרושוך על הקינה. אולם דבר אחד ביכולתי לעשות ענין זה, יכול אני לכתב לך קינה על פרושוך"...

ושוב מעשה באברך צעיר שהחזיק את עצמו כלמך ומדקדק גדול, ובא אל המלבי"ם בעודו יושב על פסא הרבנות במוהילוב, שבפידו החבור "מאמר בקרי ובתיב" שבתורה, ובו פלפל רבות בענינים שונים הנוגעים לצורת הכתיב שבתורה לעמת הקרי. דפדף המלבי"ם בחבור וראה בין הדברים כי המחבר הזכיר את דברי המדרש רבה בתחלת ספר במדבר: "בשמונה עשר מקומות אתה מוצא משה ואהרן שוים, בנגד שמונה עשרה ברכות, ובנגד שמונה עשרה אפרות שבקריאת שמע ובמזמור לךוד הבו לה' בני אלים". העיר המחבר על כך, שאם נבדק את כל פסוקי התורה שבהם התיחד הדבור של הקב"ה למשה ואהרן יחד, נמצא רק שבע עשרה פעמים ולא שמונה עשרה, והוא נותר בצריף עיון גדול על דברי המדרש. נתן המלבי"ם את עיניו הנוקבות במחבר שישב לפניו ושאל: "האם ספרת בעצמך את כל המקומות בהם התיחד הדבור למשה ואהרן"? נבדף המחבר והחל לגמגם בלשונו. תחלה טען, שאמנם ספר בעצמו ועבר על כל פסוקי התורה ולא מצא אלא שבעה עשר מקומות, ותוף כדי דבור חזר בו וטען בנימה של תרעמת: "למאי נפקא מנה אם בדיקתי זאת בעצמי או שפסקתי על דעת אחרים? הרי דבר ברור הוא שדברי ה' אל משה ואל אהרן נאמרו בתורה רק שבע עשרה פעמים!"

הרים עליו המלבי"ם את קולו ואמר: "שקר אתה דובר! אתה לא ספרת את פסוקי התורה, כי נרפים אתם נרפים. אלא מאי? סמכת על חכמי המסורה שנתנו לנו סמנים מבהקים על מסרת התורה המדיקת מדור דור, והם כתבו שאחת עשרה פעמים נאמר בתורה 'ויאמר ה' אלימשה ואליאהרן', אחת בספר שמות, ארבע בספר ויקרא ושש בספר במדבר. ועוד חמש פעמים נאמר בתורה: 'ויאמר ה' אלימשה ואליאהרן', שלש פעמים בספר שמות ופעמים בספר במדבר, ועוד פעם אחת נאמר בספר שמות 'ויאמר ה' אלימשה ואהרן זאת חקת הפסח'. אולם פסוק אחד לא מנו חכמי המסורה. את הפסוק שנאמר בסוף פרשת בהעלתך 'ויאמר ה' פתאם אלימשה ואליאהרן', שגם בו היתה קריאת ה' אל משה ואל אהרן יחד. ומדוע לא נמנה פסוק זה יחד עם שאר הפסוקים? מפני שיש בו הפסק קטן של תבת 'פתאם' בין דברי ה' למשה ואהרן. יוצא אפוא שצדקו דברי חז"ל במדרש, כי בתורה מצויים שמונה עשר פסוקים, בהם דבר ה' אל משה ואל אהרן יחדו."

בשנים המלבי"ם את דבריו ואף הראה למחבר את הפסוק שבפרשתנו, נתן בו שוב את עיניו ואמר: "אסור היה לך לשקר ולומר שאחת ספרת בעצמך את הפסוקים, ועכשו רואה אתה שיש הבדל גדול אם בודקים לבד את הפסוקים או סומכים על אחרים ובאים לידי טעות. זה אפוא ענינו של פדאי, שמתהדר בנוצות לא-לו ונכשל בטעות גסה שגם תינוקות לא נכשלים בה"...

מן הענין להוסיף, שהמלבי"ם בעצמו, בספרו "התורה והמצוה" על הספרא, האריך לכאר ולישב את דברי רש"י בשם 'תורת פהנים': "שלשה עשר דברות נאמרו בתורה למשה ולאהרן, ובנגד נאמרו שלשה עשר מעוטין. ללמדך שלא לאהרן נאמרו אלא למשה ושיאמר לאהרן, והחשבון של י"ג דברות תמוה, שהרי מצינו כ"ג פעמים שנתחד הדבור לאהרן ומתוכם י"ח באמרו לעיל למשה ולאהרן יחד, ועוד חמשה פסוקים יש בתורה שהתיחד הדבור של הקב"ה לאהרן בעצמו. ♦

משבח

מעשה ברבי יהודה ברעטר מפס, שיצא פעם מבית המדרש כדי ללכת לביתו לסעד את לבו, ובדרך עבר ליד חנותו של יהודי תמים שהיה מוכר פחמים. גם הלה רצה ללכת לביתו כדי לסעד את ארוחת הצהריים, אולם קשה היה לו לנעול את חנותו מפני השקים הגדולים של הפחמים שנגרמו ליד הפתח, וכשי גדול היה להרימם ולהכניסם פנימה. ראה המוכר את הרב ואמר לו בתמימות: "רבנו, ישנה נא עמי חסד וימתין לי כאן בחנות זמן מה, עד שאלך לביתי ואכל מעט, כי רעב אני". הסביר לו הרב פנים, מחל על כבודו ואמר: "טוב בני, לך אכל בשמחה לחמד ואני אומר כאן על חנותך". עמד הרב בחנותו ושנן את תלמודו, ולפתע עבר במקום רבי יעקב ברצור, המבנה "יעבץ", ששמש בדון בביתו של רבי יהודה ברעטר. כשראה את הרב יעבץ עומד בחנות, השתומם וקרא: "מה לו לארז בלבנון בחנות הפחמים?" השיב לו הרב בפנים שמחות: "בעל החנות הלה, זכה אותי במצות גמילות חסד ובקש ממני לשמר על חנותו וסחורתו, עד ששובו מביתו לאחר שישעד את לבו". קרה אפוא של רבי יעקב וקרא: "עד היכן מגיעה חצפתו של מוכר הפחמים! הרגיע רבי יהודה את רוחו הסערתו ואמר: "חס ושלום! לא סכל וחצוף הוא, אלא איש תמים וישר, ובתמימותו בקש ממני להיטיב עמו". ואז המשיך הרב ואמר: "ענה התברר לי דברי רבנו הקדוש, רבי יהודה הנשיא מחבר המשנה, שאמר רב ענותנותו 'כל מה שביקש ממני אדם, אעשה לו'. ודברים אלו היו תמוהים בעיני עד עתה, שהרי אם בקש אדם ממני כסף בצדקה או בהלואה, אין זכה שום חודש, שהרי רבנו הקדוש היה עשירי מכלל. ואם בקשו ממני להשתדל אצל המלך או השליט, גם זה היה בכוחו, שהרי היה מקרב למלכות, וכן כל שאר הטובות שבקשו ממנו. ואולם עכשו הבנתי את דבריו, שאם היה אדם מבקש מרבנו הקדוש לשמר על חנותו בשעה שהוא הולך הביתה כדי לסעד את לבו, היה מסכים לכך רב ענותנותו, וזוהי דגתו הגדולה של נשיא ישראל. ואם רבנו הקדוש, רבן של ישראל, היה עושה כן, ודאי אני בקל וחמר צריך לנהוג כן". שמח הרב יעבץ על דברי החכמה של הרב יעבץ, ואמר לו: "וישר כחך שהארת את עיני".

מטעים

זוה מעשה המנרה מקשה זהב (ד.ת)
 רמו הקב"ה למשה שעם ישראל צריך להיות מקשה אחת כלי תעבדת זרים, ולכן מטעמות התבות במקדש פשטא מנח קטן, מפני שמשה התקשה במעשה המנורה והצטרף על שצדף לעם ישראל את הערב רב ביציאת מצרים, ולכן אמר לו הקב"ה שצריך להיות מקשה אחת כלי זרים רק כשבאים להתגורר בשביל זהב, אולם אם מהפך פשטא שהם מהפכים את טבעם ומתגוררים באמת כדי שיוזבו להיות מנחים אצל עם ישראל הקטן, אז צריך לקבלם כי מנחתם לשם שמים. (מליצי אש)

ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו (א.ט)
 כתב בעל הטורים על התבות לעשות הפסח לעשות חסד וא"ו, מפני שלא עשו במקדש אלא פסח זה בלבד, וכן כתב רש"י שפרשה זו שיכת לראש ספר במדבר, ולא פתח בה מפני שהוא נגזר של ישראל שכל ארבעים שנה לא עשו אלא פסח אחד בלבד. ולכן מטעמות תבות אלו בטעמי דגא תביר, מפני שנשברה מעלתם ומדרגתם של בני ישראל, שלא עשו רק פסח זה בלבד. (בית אברהם)

והאיש אשר הוא טהור (י.ט)
 בטעמי קדמא ואזלא, כי עקר ענין הפסח הוא להעביר את האמונה לדורות הבאים ולהקדים ללכת עם האבות הקדושים. (קנה בינה)

בחדשי הקיץ, יצא פעם רבי יצחק אלחנן מקובנה לנפש במקום קיט לא הרחק מקובנה. נאמן ביתו, רבי יעקב ליפשיץ בעל "זכרון יעקב", היה מביא אליו מדי יום את תבירי השאלות שהגיעו בדאר, ורבי יצחק אלחנן היה עורך על אתר את התשובות ומוסרם למזכירו, כדי לשולחן לתעדתן. יום אחד, סיס רבי יצחק אלחנן לערוך את התשובות, ורבי יעקב כבר היה בדרך חזרה לקובנה, ובעודו יושב בסירה בטבריה של הנהר, ראה מרחוק את רבו רץ ומבקש להשיגו. נכח רבי יעקב וחשב בלבו: "מי יודע מה ארע? אולי נחם הרב על פסק הדיון ושנה את דעתו?" ושב על עקבותיו אל חוף הנהר. בהגיעו אמר לו רבי יצחק אלחנן: "שכחתי לומר לך, שלידי ביתי נמצא חתול שגידל אני להגיש לו מדי יום צלוחית עם חלב. עכשו שנסעתי לנפש, אין מי שיצאג לו, ולכן אבקש ממך במטותא, למלא את מקומי ולמנע צער בעלי חיים".

אל ביתו של רבי אלתר יחזקאל אליהו הי"ד מדו"קוב, חתנו של ה"א"הבת ישראל" מוויז'ניץ, הגיע פעם עובר ארח אחד שכל חזונו העידה עליו שהוא עני ואביון ומראהו היה דוחה מאד. חששה בעלת הבית להכניסו הביתה, שפא נגיע הוא במחלות קשות חלילה, אולם רבי אלתר הרגיעה ואמר לה שבעתה לסדר לאורח מקום ללון בחצר הבית או בפתח. באישון לילה, הכניס רבי אלתר את העני הביתה, האכילו והשקרו ממיטב המאכלים, ולבסוף אף סדר לו מטה מצעת בקרים וקסותות. לעת הבקר, פאשר קמה האם משנתה, הפתעה לראות שהחלה העני ישן בביתה כמלך, אך לא אקרה דבר. רק לאחר צאתו מהבית, הביעה את פליאתה בפני בעלה ושאלה: "מדוע הכנסת אדם כזה הביתה? מי יוכל עכשו להשתמש בקרים ובקסותות שהאורח ישן עליהם?" השיב לה רבי אלתר בלהט: "מבטחני שמי שישתמש בקלי המטה שלו, לא תשלט בו אש של גיהנם". ספר אהוד מזוני החסידים שהכיר את בני הבית, כי במשך כל השנים התחרו בנייהם ללדי המשפחה מי יזכה לישן במצעים של העני כדי להנצל מאש הגיהנם, עד שנאלצו לקבוע בנייהם סדר בתורנות...

מדגש

תופעה נדירה ומיוחדת יש בפרשתנו, כאשר בפסוק אחד (י. ט) מזכרות שתי תבות זהות חמש פעמים, והן "בני ישראל". במדרש ויקרא רבה נאמר על כך: "בוא וראה כמה חבב הקב"ה את ישראל, שזמירין חמש פעמים בפסוק אחד". רבי שמואל הקסיד אביו של רבי יהודה הקסיד כתב, שהפייט "צור ישראל" שאומרים בתפלת שחרית, בה מזכרים בני ישראל חמש פעמים: "צור ישראל, קומה בעזרת ישראל, ופדה בנאמך יהודה וישראל, ונאמר גאלנו ה' צבאות שמו קדוש וישראל, בא"י גאל ישראל", התחבר על ידי רבי מאיר ש"ץ בעל האקדמות, על משקל פסוק זה כפי שנאמר 'ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אליהקדש' - אל התפלה, אולם הרוקח שהיה עני דורות לאחר מכן, כתב שלא להוסיף את הפסוק בישעיה 'גאלנו ה' צבאות שמו קדוש וישראל'.

ממלכה

שיחותיו של רבי דוד מטורקנה היו מתבלות באמרי שפר וחדוד. פעם דבר בשבחו של משה רבנו שעליו נאמר "והאיש משה עניו מאד", אך אמר: "לעתים אין להתנהג בענינה פסולה", וספר על עצמו: "לאחר שהתמנתי להנהיג את העדה במוט אבי, בא אלי עשיר מפלג ונתן לי פדיון עם סכום גדול, תמתי בפניו על הפדיון הגדול, והעשיר אמר שגם לאבי היה נתון כן ומבקש הוא להמשיך את הנהגתו כמאז. הצטרפתי בפניו שאבי היה צדיק גדול, אך אני אני ראוי לכך, וכששמע זאת העשיר, נטל את הכסף לכיסו, מאז למדתי שרק עניו טבעית פשרה..."

שאלו פעם את רבי הלל מדרושיץ: "מדוע לא נכתבה מצות עניו בתורה, אלא נתנה רק בקרן על משה רבנו?" חיד רבי הלל ואמר: "אלו היתה נכתבת עניו בתורה, פי אז היו המדקדקים במצות טובלים במקוה, לובשים בגדי שבת והולכים לקטן מצות עניו... וכן היה רבי מנחם מנדל מקוצק אומר: 'מצות צריכות מנה, פרט למדת העניו. שהרי עניו מקבנת ועשויה - פסולה היא לפני המקום ואינה רצויה לפניו'".

בנהג שבועולם, האדם מתחזק בתורה ובא לידי יראת שמים פאשר מתרחשים עמו מארעות ביש, חלילה. אולם הדרך הנכונה היא "ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אליהקדש", שלא יבוא היהודי אל הקדש רק פאשר יהיה לו נגף חלילה, אלא דוקא מתוך נחת ושמחה. (אמרי נוסע)

אגעד אנק

על פרשת השבוע

פרשת בהעלותך תשע"ט

כל הזכויות שמורות למו"ל. אין לקרוא בזמן התפילה וקריה"ת.

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: g.agedank@gmail.com

על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו את משמרת ה' שמרו על פי ה' ביד משה: (ט, כג)

יש להבין את האריכות הגדולה באמרו שהיה לפעמים שהענן על המשכן "ימים רבים" ו"ימים מספר" ו"מערב עד בוקר" או "מיומם עד לילה", "ימים או חודש" וכו', וכי מה האריכות בזה הרי היה די באמרו שבכל עת שהענן על המשכן חנו, ובהעלותו נסעו.

עוד יש להבין הסדר הפסוקים, שמתחיל עם "ימים מספר" ועובר אל "ערב עד בוקר" ושוב "ימים או חודש".

גם ההדגשה "על פי ה' יסעו וכו' שחוזר פעמיים על זה הן בפסוק יח והן בפסוק כג ומוזכר בין הפסוקים שוב.

ונקדים את פירושו הנפלא של הגר"ח שמואלביץ זצ"ל על דברי הגמ' שבת (לא, ב) "סותר על מנת לבנות במקומו - הוי סותר. על מנת לבנות שלא במקומו - לא הוי סותר. אמר ליה רבה: מכדי, כל מלאכות ילפינן להו ממשכן, והתם סותר על מנת לבנות שלא במקומו הוא! אמר ליה: שאני התם כיון דכתיב "על פי ה' יחנו" כסותר על מנת לבנות במקומו דמי".

וביאר הגר"ח שמואלביץ את דברי הגמ', שהנה אדם הנוסע ממקום למקום באם נשאלהו היכן עבר ימנה אחת לאחת את כל דרכו ואת המקומות שבהם עבר. לא כן הוא אצל תינוק הנמצא בחיק אמו שכשאמו עוברת ממקום למקום הוא לא עובר במקום זה ובמקום זה אלא נמצא באותו מקום - בחיק אמו - מתחילת הנסיעה עד גמירא. כן היו אף בני"ב באותה שעה באותו מקום של "עפ"י ה' יחנו". ע"כ. ובאמת שהוא פסוק מפורש: (דברים א, לא) "ובמדבר אשר ראית אשר נשאך ה' אלקיך כאשר ישא איש את בנו בכל הדרך אשר הלכתם עד באכם עד המקום הזה".

הנה, באם נתבונן במה שעברו בני ישראל במסגרת מ"ב המסעות יתגלה לנו דרגתם העצומה. ונצייר לעצמנו קורות מסעם, שהנה עלה הענן מעל המשכן וזהו אות וסימן לתחילת מסעם, והאב וכל בני המשפחה אורזים במהירות את כל כבודם ורכושם הרב (שהרי עלו עם רכוש רב ממצרים), ונסעו עד אשר הגיעו לחנייתם. הגיעו למקום החדש ו"התמקמו", ו"פרקו את החבילות", כל דבר על מקומו, דירת השינה, המגורים, ולהקצות ולהכין מקום לבהמות וכו' וכו'.

אחרי עבודה מרובה, הכל בא על מקומו בשלום, ואולי אפי' לא הספיקו ליתן תנומה לעפעפיהם, "ויש אשר יהיה הענן מערב עד בקר ונעלה הענן בבקר ונסעו" נוסעים! שוב, לארוז את החבילות הכל מחדש, ונוסעים עד לחניה הבאה.

בחניה זו, כבר היה אבי המשפחה חכם יותר. "לא מפרקים שום חבילה", "יושנים על הארגזים", שכן חבל לעבוד פעמיים...

עובר לילה, עובר יום, ועוד לילה ושוב יום הוא מתחיל להישר... "לפרק רק מה שצריך דחוף" מכריז הוא לכל בני המשפחה לאחר כמה ימים. "או ימים או חדש או ימים בהאריך הענן על המשכן לשכן עליו יחנו בני ישראל ולא יסעו ובהעלתו יסעו". פעם חודש ופעם יומיים, פעם יום ופעם לילה אחד.

עליהם התנבא הנביא ירמיה: "כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה".

הא למה הדבר דומה? בהמה שהרועה מוליכה ממקום למקום, וכי יש בדעתה חשבונות להבין את מטרת הרועה? וכי היא חושבת אם הדבר לטובתה או לרעתה? הרי היא הולכת אחרי הרועה בלא שום מחשבה לכאן או לכאן. כן היו בני ישראל באותה שעה, כגמול עלי אמו, ששם

ואמרת אליו בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה (ח, ב)

כתב רבי משה פינשטיין זצוק"ל בספרו דרש משה, תוכחת חיים למחנכים ומלמדים וראשי הישיבות והורי הילדים שיש לפעמים בעיה עם הילדים שיש בהם ג' דרגות בכלליות, עידית בינונית וזיבורית, המלמד אינו יודע למי לדבר, אם ידבר לעידית יחלשו הזיבורית, ואם ידבר עם הזיבורית ישתעממו העידית, והרי יש סדר קבוע בתלמוד תורה עם כל התלמידים ביחד, וכן אבא בשלחן שבת ויש שם כמה מדרגות של ילדים, האם יש כאן מטה של סדום שמי שהוא קצר ימשכו אותו כמדת המטה, ומי שהוא מדי הארוך קוצצים קצוותיו? וב"ה בימינו אכשור דרא ויש סיוע פרטי למי שצריך, אך בדרך כלל צריכים ישועה ופתרון לבעיה הזאת. וכתב רבי משה שחינוך בני ישראל נמשל להדלקת המנורה בדברי חז"ל, ורש"י פי' שני פירושים על בהעלתך, א. עד שתהא הלהב עולה מאליה. ב. שהמדליק יעלה על המדרגות למעלה. וכתב השפתי חכמים איך לומדים שני לימודים מפסוק אחד. ותי' המזרחי דשקולים הם ויבואו שניהם, כיון ששני הדרשות שווים דורשים שניהם. וביאר רבי משה, באמת היה הכהן יכול להדליק את המנורה מלמטה ולסמוך שמסתמא נדלק הנר, שהרי יש כאן שמן ופתילה, ועתה עומד מלמטה עם הנר כמה רגעים ונוגע בנר הדולק בפתילה, ע"פ כללי יו"ד סי' ק"י יכול להמשיך ולסמוך על החזקה שמסתמא נדלקו הנרות. אך דרשינן שאסור לו לסמוך על החזקה אלא לעלות על המדרגות ולהיות בטוח בעיניו שכל אחד מהנרות נדלק. זהו תוכחת חיים למחנכים, אתה יכול להדליק כשאתה עומד בארץ, ואז בכלליות הבינו הילדים את הגמרא שהרי הסברתי מאד יפה את הסוגיה, מה לי להתאמץ לראות על כל נר במיוחד לבדוק אם הוא הבין בפרטיות או לא, שמא אין זה מצד חיובי ומעמדי כאן כמחנך. לכן מלמדים אותנו שצריך לעלות על ג' מדרגות לבדוק בעיניו אם כל אחד מבין לפי כשרונותיו.

עוד צריך המחנך לבדוק שתהא שלהבת עולה מאליה, לא ברגע הראשון שנדלק לעזוב אותו, אלא לעמוד סמוך לכל תלמיד ותלמיד להעביר לו דעת תורה שיהיה עומד חזק, גם כשהרוחות ינשבו מכל צד, ישאר מאיר בתקיפות האורה. עוד הוסיף רבי משה 'מלמד שבחו של אהרן שלא שינה' אע"פ שהיה לו אומדנא חזקה שכבר הבינו התלמידים, לא עזב את הנר כל זמן שלא ראה ממש בחוש שכל תלמיד ותלמיד השיג את הלימוד בתכלית השלימות. וזהו ענין שצריך לתקן במערכת החינוך הכללי, שלא לאבד ההשגחה על הפרט. כי בימים הקדמונים היו ההורים לוקחים מלמדים לבניהם בפרטיות, המלמד לא היה לומד פעם אחת עם כל עשרת הילדים, אלא לומד עם כל אחד בפרטיות. אך בימינו זה חזר כבזמן הבית שיש עשרות ילדים בכיתה, יחד עם זאת צריך להזהר ולהשמר שלא יזק הפרט מזה, אלא לעמוד מלמעלה ולשמור על כל נר שידלוק יפה. אם המלמד נכנס לכיתה ומדבר רק לבודדים המוכשרים, הרי לא עשה מלאכתו, כי אלו המוכשרים אין צריכים חיידר וישיבה, תקנת רבי יהושע בן גמלא היה בשביל הנכשלים ולא בשביל המוכשרים, כמ"ש בגמ' להדיא. ולכן עבודת המלמד שלא לסמוך על האומדנא, אלא לבדוק בפרטיות כל נפש ונפש אם הוא מאיר כראוי. ושיהיה הלהב עולה מאליה, שיהיה הפתילה מחובר מאד לאש שתדלוק בו יפה. כך יזכו התלמידים להתחנך כראוי כתקנת יהושע בן גמלא. שלא יצא אחד מן השורה. וכן המוכשרים לא ינזקו מזה, שאם יש לו זמן פנוי להוסיף לו לימודים נוספים, וב"ה אכשור דרא כל המוסדות מכניסים בזה כחות רבים שהפרט לא ינזק מהכלל.

(הגרמ"י רייזמאן שליט"א)

ושמוהו על שכמם. זה הסוף של מי שמתפעל ממה שאומרים לו...
(דרך שיחה)

וירד ה' בעמוד ענן ויעמד פתח האהל ויקרא אהרן ומרים ויצאו שניהם: (יב, ה)

ברש"י: "ויצאו שניהם - ומפני מה משכן והפרידן ממשלה לפי שאומרים מקצת שבחו של אדם בפניו וכולו שלא בפניו וכן מצינו בנח שלא בפניו נאמר (בראשית ז) איש צדיק תמים ובפניו נאמר (שם) כי אותך ראיתי צדיק לפני. דבר אחר, שלא ישמע בניזפתו של אהרן".

אפשר לבאר הטעם למה הביא רש"י פירוש נוסף, שהטעם שלא אומרים כל שבחו של אדם בפניו הוא שלא יתגאה. אבל אצל משה רבינו שהעידה עליו התורה "עניו מכל האדם שעל פני האדמה" וודאי לא יבא לידי גיאות מכך, ומדוע א"כ משכן והפרידן ממשלה, לזה הביא טעם נוסף "שלא ישמע בניזפתו של אהרן". (פני יצחק)

וירץ הנער ויגד למשה ויאמר אלדד ומיידד מתנבאים במחנה (יא, כז)

כתב רש"י "ד"א תנם אל בית הכלא לפי שהיו מתנבאים משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ".

פירש בזה הגאון ז"ל בדרך רמז את דברי הגמ' "מילה בסלע שתיקה בתרי", דהסיבה שלכן לא נכנס משה רבינו לארץ ישראל, היה מפני שלא דבר אל הסלע אלא הכהו, וזהו אמרו "מילה בסלע" שאם היה "מילה" בסלע דהיינו שמשוה היה מדבר אל הסלע ולא מכהו "שתיקה בתרי" היו אלדד ומיידד שותקים מנבואתם שמשוה מת ויהושע מכניס. (הגר"א)

מאוצרות המגידים

והעם לא נסע עד האסף מרים (יב, טו)

זה הכבוד חלק לה המקום בשביל שעה אחת שנתעכבה למשה כשהושלך ליאור, שנאמר 'ותתצב אחרות מרחוק' (רש"י)

שימת לב לכל פרט

כאן רואים עד כמה החשיבה התורה כל מעשה של יהודי, גם אם בעינינו הוא נראה קטן ולא כל כך חשוב.

ישנם דברים שאנו מסיחים את דעתנו מהם לא משום שהם מדי גדולים עבורנו, אלא עקב היותם קטנים מדי עבורנו. אנחנו אוהבים מצוות גדולות, רועשות. אך האמת היא שאין לשער ולתאר גם את ערכם של המעשים הקטנים ביותר!

כשם שאין דבר מדי גדול עבור השי"ת, באותה מידה גם אין דבר מדי קטן עבורו יתברך.

דוגמא מאוד פשוטה: הנה כאן, בבית המדרש בו אנו נמצאים, ניצב ארון הקודש, בצדו ישנו פס קטן קטן. וכי לא ניתן היה להסתדר בלעדיו? התשובה היא: פס זה מוסיף מעט כבוד לבית המדרש ומעט חן בתוך החיים שלנו, ולכן הקב"ה דאג שהוא יהיה כאן.

או דוגמא נוספת: ישנה עניבה עם פסים בצבע שחור ולבן. באמצעה ישנו פס אחד ירוק. מה הוא עושה שם? השי"ת הציבו שם. לשם מה? להוסיף חן. אין שום דבר שהוא מדי קטן עבור השי"ת. אם הפס הירוק יוסיף לנו חן - הקב"ה מטפל בו ודואג שייכלל בצבעי העניבה.

גם עלינו מוטל החיוב ללמוד מדרכי הנהגת הבורא, ולהבין עד כמה חשוב להתייחס לכל פרט, ונביא לכך כמה דוגמאות:

אמא נמצאת במטבח ומכינה את השבת. נכנס בנה הקטן ומבקש: "אמא, אני רוצה לשותות". אמא מכניסה מעט 'סירופ' לכוס ומוסיפה מים, אך אין לה כעת זמן לקחת כפית ולערבב.

נכון, הילד יסתדר גם אם כוס הפטל לא יהיה מעורבב כראוי. אמנם הוא לא יהיה כל כך מתוק, אבל לא נורא. האם זו מצוה לעשות את המשקה מעט יותר טעים? כן! ואם זו מצוה, יש לעשות זאת! זו לא מצוה מרעישת עולם, אבל זו מצוה!

בחורי ישיבה יושבים יחד בחדר האוכל, ועל השולחן מונח קנקן של תה. בחור אחד נוגע בקנקן, ואומר: "התה לא מספיק חם". חבירו היושב לידו הבין מתוך דבריו שהוא מעוניין בתה חם. הוא אמנם לא מת מצמא, כי אחרת היה שותה גם תה פושר, אבל בכל אופן הוא מעוניין כעת ליהנות מכוס תה חם.

אם כעת יקום החבור ויביא לו קנקן עם תה חם, וכי אחרי פטירתו ידברו על כך בלוויה שלו?! לא! זוהי מצוה גדולה? לא, זו מצוה קטנה. אבל - אין לזלזל גם במצוה קטנה כזו. כי כשם שאין קץ לפרטים הקטנים לכאורה שהקב"ה מטפל בהם למעננו, כך אין קץ לדברים שגם עלינו מוטל

את כל מבטחו באמו בלאום ונדוד של מחשבה או טרזניא, וכמו שאמר נעים זמירות ישראל בתהילים (עח, נב) "ויסע כצאן עמו וינהגם כעדר במדבר".

בזה נבא לביאור הכתובים. האריך הכתוב לומר שהחניות היו לפעמים ארוכות ולפעמים קצרות, ובדייקא כתבם שלא כסדר ההדגיש נקודה זו שהיה בזה טורח כנ"ל ומדגיש לנו ש"על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו" שבנ"י לא הרהרו לרגע אחר הבורא ית"ש ח"ו "ומשמרת ד' שמרו על פי ה' ביד משה".

ויהי העם כמתאננים רע באזני ה'. (יא, א).

הנה לא מפורש בזה על מה התלוננו. ודברי חז"ל בזה ידועים. והנראה בדרך צחות, שכל מהותם של ה'מתלוננים' הוא שמלאים הם בטענות, ואין כלל נפקא מינה על מה ולמה, ויהיו הדברים איך שיהיו תמיד ימצאו על מה להתלונן, וכן הוא בכל דור ודור אנשים מלאים טענות בכל מצב, אוי להם אשר ימצאו על מה להתלונן בכל מצב ובכל זמן, ועל זה יצא הקצף מדוע אין אתם רואים הדברים בעין טובה, והסתיר הסיבה אשר התאוננו אז לאמור שאין הוא הטעם לתלונתם שהרי בכל מצב ימצאו על מה להתאונן. (טעם הצבי)

והאספסוף אשר בקרבו התאוו תאוה וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר: זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקשאים (יא, ד ה)

נ"ל לבאר ע"ד שאמרו [חולין פד]. כי ירחיב ה' גבולך, למדך תורה דרך ארץ שלא יאכל בשר רק בהרחבת גבול, כי אין בו צורך כ"כ, ועל הלחם יחיה האדם וא"א בלעדו. ונ"ל לכן נתן ה' המן בשפע ותדיר, כי הוא הלחם אשר נתן ה' להם לאכלה. אבל בשר אין בו צורך כ"כ ולא בא אלא לזמנים. וי"ל דהזמנים אלו שבתות ויו"ט, דמצוה לאכול בהם בשר, ובזמנים אלו נתן ה' בשר לעונג שבתות ולשמוח ביו"ט כראוי, וכולם שווים במצוה זו. אבל לחסידים שאוכלים לשם שמים להברות גופם לעבודת ה' מצוה להרבות במאכל להוסיף כח ואומץ לעבודת ה', ע"ד שאמרו [ביצה טז]. הלל שכל מעשיו לשם שמים וכו', ולכן נתן ה' להם שליו בכל יום ויום כנ"ל. ומעתה י"ל שזוהו כונת הקרא, והאספסוף אשר בקרבו התאוו תאוה, וישבו ויבכו גם בני ישראל מי יאכלנו בשר, כי רצו לאכול בכל יום כמו אלו החסידים ואנשי מעשה שאכלו, אשר אכילתם היה לשם שמים. אבל הם בקשו אוכל למו כי התאוו לאכול ולמלאות בטנם. ואמרו זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים, כי במצרים אכלנו כל יום חנם בלא מצות, שהיה לנו לאכול די סיפוקינו שלא במקום מצוה. ועכשיו אין לנו לאכול רק ביום שיש מצוה לאכול בשר, ואתי שפיר וק"ל. (כתב סופר)

אומרת התורה: {יח} ואל העם תאמרו התקדשו למחר ואכלתם בשר כי בכיתם באזני ה' לאמור מי יאכלנו בשר כי טוב לנו במצרים ונתן ה' לכם בשר ואכלתם: {יט} לא יום אחד תאכלון ולא יומים ולא חמשה ימים ולא עשרה ימים ולא עשרים יום: {כ} עד חדש ימים עד אשר יצא מאפכם והיה לכם לזרא יען כי מאסתם את ה' אשר בקרבכם ותבכו לפניו לאמור למה זה יצאנו ממצרים.

כותב הרוקח - אם תחבר את כל המספרים שבפסוק, תקבל את כל הימים שחייבים לאכול בשר. דהיינו:

לא יום אחד - 1 תאכלון ולא יומים - 1=2+3 ולא חמשה ימים - 5+3=8 ולא עשרה ימים - 10=8+18 ולא עשרים יום - 18+20=38 {כ} עד חדש ימים - 38=30+68 ימים שחייבים לאכול בהם בשר.

דהיינו: 52 שבתות + 8 ימי סוכות + 7 ימי פסח + 2 ימי ר"ה + 1 יום שבועות = 70 תוריד מזה 1 יום מסוכות שיוצא בשבת, ועוד 1 יום מפסח שיוצא בשבת, ומכאן קיבלנו 68 ימים שבהם מחויבים לאכול בשר!

(ברוך שאמר)

האנכי הריתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו (יא, יב)

דיבר פעם הגר"ח קנייבסקי שליט"א שלא להתפעל מבקורת של בני"א, ואמר: אבא זצ"ל אמר לי על הפסוק תהלים (ק"ז ט"ז) "ויקנאו למשה במחנה לאהרן קדוש ה'". משה היה מופרש ומובדל ועלה לשמים - טענו עליו שצריך להיות במחנה, ואילו אהרן שהיה רודף שלום וכו' והיה במחנה - טענו עליו כי קדוש ה' צריך להיות מובדל ומופרש!

ישנה מליצה, וכמדומה שכתובה בקדמונים, פעם אחת הלכו אב ובנו, האב רכב על החמור והבן הלך רגלי. פגש אדם אחד את האב ואמר לו: ואיך לא תרחם על בנך? ירד מהחמור והעלה עליו את בנו. פגשו אדם שני ואמר לבן: וכי זה כיבוד אב? ועלו שניהם על החמור. פגשו אדם שלישי ואמר: וכי איך לא תרחם על החמור וירדו שניהם. פגעו ברביעי ואמר לו: שלשה חמורים הולכים ואין אחד רוכב על חבירו, סוף דבר היה שלקחו החמור

לעשותם. אם זו מצוה - עשה אותה. אם זהו חסד, גם אם זהו חסד קטן ביותר - אין להתחמק מעשייתו!

אין גבול למה שמחוייבים לעשות! תסלחו לי על המשל הבא: בעל היסוד ושורש העבודה' מספר על עצמו: כשהייתי הולך ברחוב וראה מישהו יורק ברחוב - לא הייתי עובר הלאה, אלא קודם הייתי משפשף את היריקה ברגלי, כדי שאדם שיעבור אחרי לא ירגיש את אותה תחושת גועל שאני הרגשתי. זו אינה מצוה כ"כ גדולה, אבל זו מצוה!

רואים לפעמים אדם מר נפש. כל אחד מבין שבמצב כזה חיוך אחד מחבר עשוי לחולל אצלו מהפך בחיים, וזוהי מצוה גדולה לעשות זאת!

אך גם כאשר מדובר באדם בריא בנפשו, וחבירו מדבר אליו בצורה יפה - נכון, גם אם לא ידבר אליו יפה, הוא לא ישתגע ולא יזדקק לטיפול נפשי, אך זו מצוה! מצוה קטנה אמנם, אך אין לזלזל בערכה! לעולם לא ניתן לדעת מה כוחה של מילה טובה הנאמרת בשעה שיש לשומע צורך בה.

אספר לכם מעשה ששמעתי על ראש ישיבה אחד.

יום אחד הוא מקבל הזמנה לחתונה שתערך בשוויץ. להזמנה צורף כרטיס טיסה, ונכתבה עליה הבקשה: "אנא ממך, בא לחתונת בתי!" הוא ניסה להיזכר מיהו השולח, ואז נזכר שיהודי זה למד אתו בישיבת פוניבז' בצעירותו.

היה הדבר לפלא בעיניו: הרי הוא בקושי הכיר אותו. נכון, הם למדו יחד בישיבה, אך עד כדי כך שישלח לו הזמנה עם כרטיס טיסה?

הוא התקשר אליו ושאל אותו: מה פתאום החלטת להזמין אותי להשתתף בשמחתך, ועוד להעניק לי כרטיס טיסה, הרי לא היה לנו כמעט קשר?

פתח אותו יהודי וסיפר: באותם ימים הוא הגיע לישיבת פוניבז' משוויץ כבחור צעיר, והיה לו קשה מאוד. הוא לא ראה הצלחה בלימודיו, וגם בחברה לא ראה את עצמו משתלב בצורה מניחה את הדעת. הוא היה ממש שבור, והחליט לחזור הביתה. אם היה חוזר הביתה, כנראה שהיה יוצא יהודי פשוט, יהודי כשר, אך ודאי לא תלמיד חכם.

היה זה באותו יום בו נתנו לו הוריו רשות לקנות לעצמו כרטיס טיסה ולשוב הביתה. הוא ישב בישיבה, והחליט שילך לקנות כרטיס.

והנה ניגש אליו אותו ראש ישיבה [שהיה אז בחור בגילון], וסידר לו את הצווארון. מעשה זה גרם לו לתחושה כה נפלאה: הנה למישהו איכפת ממני! ואם כך, החליט מיד, אינני חוזר הביתה!

ואכן הוא נשאר בישיבה, וברבות הימים נעשה ת"ח גדול. ושנים רבות אח"כ, כשחיתן את בתו, זכר עדיין את אותו בחור שסידר לו את הצווארון והזמינו ברוב כבוד להשתתף בשמחתו.

אי אפשר לדעת מה יכולה מילה טובה בזמן הנכון לעשות למישהו! גם המצוה הקטנה ביותר היא מצוה! חיוך, אמירת "בוקר טוב". גם אדם שלא צריך חיוך מעריך כשמחייכים אליו. וא"א לדעת מי צריך חיוך! אם יש לך רגע פנוי, תאמר פרק תהלים!

אין דבר קטן מדי עבור ה', ולא צריך להיות דבר קטן מדי גם עבור כל אחד ואחד מאתנו. (תפארת שמשון)

ויהי בנסע הארץ ויאמר משה קומה ה' ויפצו איביך וינסו משנאיך מפניך: ובנחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל: (י, לה-לו)

כתב רש"י: ויהי בנסע הארץ - עשה לו סמנויות מלפניו ומלאחוריו לומר שאין זה מקומו ולמה נכתב כאן כדי להפסיק בין פורעניות לפורעניות וכו' כדאיתא בכל כתבי הקדש (שבת קטז):

ומה הם הפורענויות? הפורענות הראשונה, כתב הרמב"ן: "אבל ענין המדרש הזה מצאו אותו באגדה, שנסעו מהר סיני בשמחה כתינוק הבורח מבית הספר, אמרו שמא ירבה ויתן לנו מצות, וזהו ויסעו מהר ה', שהיה מחשבתם להסיע עצמן משם מפני שהוא הר ה', וזהו פורענות ראשונה וכו'".

הפורענות השנייה, זהו ה"מתאוננים", וכתב הרמב"ן "והנכון בעיני, כי כאשר נתרחקו מהר סיני שהיה קרוב לשוב ובאו בתוך המדבר הגדול והנורא במסע הראשון היו מצטערים בעצמם לאמר מה נעשה, ואיך נחיה במדבר הזה, ומה נאכל ומה נשתה, ואיך נסבול העמל והעינוי ומתי נצא ממנו, מלשון מה יתאונן אדם חי גבר על חטאיו (איכה ג לט), שהוא לשון כואב ומצטער על עצמו, וכו'".

יש להבין מדוע הפסיק הפוענויות דייקא עם פרשת 'ויהי בנסוע' ומה הם הנוני"ם ההפוכים מצידי הפרשה?

ונמשיל הדבר לראובן שנצרך להגיע למקום רחוק, אשר הדרך איליו מפוללת וסבוכה, והוא לא הכיר את הדרך כלל, המתין לעת מצא,

הישיש הסכים "בסדר, אני מסכים, תודה רבה".

הם התחילה במימוש העסקה. ועמדו בדיבורם. הזקן אמר תהלים וההוא שילם את הרובלים שהבטיח.

חלפו שבועיים והישיש ביקש כי מעוניין לחזור בו מהעסקה. "מה קרה, האם אתה רוצה לצעוק ברחוב, וכי לא יותר טוב לך לשבת בבית המדרש?!"

הזקן מיאן לנמק מדוע "בבית הרב אסביר, בוא ונשאל יחד את הרב".

הם התביישו ונכנסו לבית הרב בכבוד ראש, שם הישיש נמק את החלטתו: כבוד רבנו, הנה היהודי היקר שעומד כאן לצדי, הבטיח לי חמישה רובל ליום, והוא ריחם עלי, יישר כח לו. אך כחלוף תקופה קצרה, התיישבתי בדעתי ונכחתי כי הדבר מזיק לי. עד היום כאשר עמדתי ברחוב התפללתי בפה מלא להקב"ה "תשיג לי קונה", צעקתי בייגלאך, וכאשר ב"ה לאחר עשרים דקות הגיע קונה הייתי מודה להקב"ה ששלח לי קונה שהחליט משום מה לרכוש בייגלע, אם היו מגיעים שני קונים יחד הייתי מודה בכפליים. הם עזבו התפללתי שנית, והתחלתי בקריאות נוספות: בייגלאך. כך עשרות פעמים ביום: "ה הושיעה" "הודו לה" כי טוב", "אלוקי תסייע בידי לסיים את הבייגלאך מוקדם כי הרגליים עייפות הזקנה אוכלת בי", ובכך, כבוד הרב, בטחוני בה' היה מתרבה. עיני הזקנות היו נשואות תמיד לשמים (לא נשואות לאנשים אלא לשמים) אבל בשבועיים האחרונים, נכון שאני אומר תהילים אבל משום מה אני מרגיש כי עם התהילים הבטחון בה' נחלש, מאחר ואני מרגיש בטוח במשכורת הקבועה..."

כך היה נראה מוכר בייגלאך בוורשא.

הרב של וורשא הבין לליבו, שמעו את הרב ממלמל "אשרי העם שככה לו" ומיהר לחזרו לבכות מתוך התרגשות.

בואו ונשאל, לשם מה היה צורך להוריד מידי יום ביומו מן ולמחרת שוב ירד מן, אדרבה, יירד מן פעם אחת בשנה או פעמים. כי חז"ל אומרים המן ירד לישראל בכמות שיקלה להספיק לאלפים שנה. ומידי יום הוא היה נמס "יחם השמש ונמס" (ורימה אדירה של מים טובים היתה נשפכת לירדן כמבואר בדברי חז"ל) א"כ, שיריד חד פעמי וגמרנו.

התשובה ברורה (כפי שכתוב בגמרא), הקב"ה הנהיג את דור המדבר דוקא כך, הולכים במדבר מן שמים וארץ באמצע מדבר גדול ונורא, כאשר, אם יום אחד אין אוכל, אין שום אפשרות להגיע למקום יישוב ובמהרה הכל גוועים ברעב. וכיון שהקב"ה רצה שיהא להם בטחון בה', מידי יום נמס כל האוכל, אין לחם. אין. משום כך נשאו עיניהם לשמים ובטחו בהקב"ה - שביכולתו להביא גם מחר אוכל. חז"ל מביאים על כך משל לבן מלך שנסע למרחקים מצויד בממון רב שקיבל מאביו. לאחר כשנה כאשר הכסף אזל הוא יצא לדרכו חזרה. ושלח מברק "אני בדרך", ערכו לו קבלת פנים מפוארת כראוי לבן מלך. הוא שב נכנס לביתו והשתעשע עם אביו. חלפו שבעה ימים, הבן הודיע כי בדעתו לשוב מחר למקומו. אבא הבין את המשמעות ושאל "האם אתה זקוק לכסף?"

"כן", השיב הבן.

המלך הוציא מהארון פנקס ש'קים וחתם על המחאה ומסרה לבן. בן המלך הביט בש'יק, וכאילו חשכו עיניו, הוא הסתכל על אבא ובאדיבות הושיט בחזרה את הש'יק.

"מה קורה, האם החתימה לא נכונה, אולי התאריך לא טוב בעיניך?" שאל המלך (בתמימות).

"הכל טוב התאריך והחותמת"

אלא מה? -

הסכום... אבא רשם סכום פעוט מאד שיש בו רק לשבוע ימים, לכן אני מחזיר, אין לי מה לעשות שם במרחק בסכום כזה".

"כן, ילדי, השיב המלך" זה מה שאני רוצה, כי לא תפליג לך מרחקים, תישאר קרוב ותבוא לבקר מידי יום... "כך גם במן כפי שאמרנו - ישאו את עיניהם לשמים מידי יום ביומו.

במלחמת העולם, הרב מברייסק זצ"ל ברח לוורשא עם בנו. בוורשא כמו בכל האזור היה קשה להשיג כזית לחם וכאשר השיגו פרוסה או שתיים הרב ובנו אכלו את כולה ולא השאירו למחרת כלום, הבן אכל את הקשה שבלחם והרב אכל את הרוך שבתוך הפרושה. היה להם בבנין שכן שהכין לעצמו בית מלא אוכל, ואכל מהאוכל פיזורים ממש, כי פחד כמו כולם, וחשש שמא מחר ומחרתיים גם זה לא ישאר לו, אך הרב מברייסק לא שמר מהיום למחר, ועשה כן עפ"י דברי הגמרא "האומר מה אוכל למחר הרי זה מקטני אמנה" הוא אכל כפי הצורך בלי לקמץ, והנה לא שמר מאומה. יום לפני ערב ים הכיפורים (תש"א) חשב הרב מברייסק כי היום בשונה מימים אחרים מוטל עליו להשתדל ליום המחר, כיון שמחר זו מצוה לאכול, הוא

השיג לחם והטמינו למחר - לערב יום כיפור. במהלך הלילה נפל על הבית פגז ורסיס ממנו קלקל את הלחם. הרב ראה בכך אות משמים כי אפילו היום, היה עליו לסמוך על הקב"ה ולא לעשות השתדלות.

בטחון! בטחון! כל כך מורא'דיג, תשמעו שתי עובדות.

אני אוהב לספר מעשע'ס בתנאי שזה א'אמת'ע מעשה - מעשה אמיתי, אז אספר שני סיפורים אחד שמעתי מחסידים יראי ה' ולא ביררתי האם זה מעשה שהיה, איני יודע האם הסיפור נכון - אבל מוסר ההשכל הנובע ממנו הוא רב, והשני וודאי מעשה אמיתי.

החסידים נסעו לרבי'ה פעם בחודש מהכפר לעיירה, עגלון יהודי קבוע היה לוקח אותם מידי חודש, אך לא נכנס איתם יחד לרבי. העגלון התאכסן באכסניה קטנה והתפלל בבית החסידים תחשוב לעצמך איך אנו משאירים את בני הבית, נוסעים מרחקים על מנת לשבות בצל האדמו"ר ולהכנס לחדרו. תיכנס גם אתה פעם אחת בשנה - כדאי לך, אם כבר הגעת עד הלום חבל שלא תזכה. הוא דחה אותם "מה הרבי כבר יעזור לחיי האומללים, לאשתי החולה וילדי הרעבים ללחם, הוא יניח את ידו על ראשי, וכי זה יושיע אותי בחיי הקשים?!" הוא לא נכנס.

פעם אחת, לאחר הפצרות הוא נאות להכנס. הוא שהה בחדר הרבי זמן רב. ויצא. בצאתו לא שאלו אותו דבר.

בשובם בעגלה הם שוחחו ביניהם, אחד אמר כי התעלה מאד בסעודה שלישיית, ואחר אמר שהיה לו תועלת מדברי התורה בטיש בליל שב"ק וכו', פתח העגלון את פיו ואמר אני התעליתי יותר מכולם. ואספר לכם כיצד ומה:

כאשר שהיתי בחדרו של הרבי, הוא שאל אותי מה סדר היום שלי, השבתי כי הדבר תלוי, אם יש באותו יום עבודה או לא: "ביום שאין עבודה אני קם בבוקר מתפלל במנין, אח"כ מצטרף לשיעור משניות, לאחר מכן אני יושב בבית המדרש ואומר תהלים, בסיום אני שב לביתי טועם פת שחרית ונח קמעה, אחרי צהריים, אני מקדים לתפילת מנחה ושומע שיעור בעין יעקב אח"כ מנחה מעריב וכך עובר היום. וביום שיש עבודה: אני קם השכם בבוקר משמן את הגלגלים כדי שחלילה לא יווצרו בעיות במהלך הנסיעה, וכבר בשש וחצי אני חונה ליד ביתו של הלקוח. בדרך, אם ישנה אפשרות לחנות בצדי הדרך, אני מניח תפילין קורא קריאת שמע מקפל את התפילין וכו', ואם אין זמן, כאשר מגיעים לעיר אני מתפלל". הרבי שאל אותי "ומדוע שלא תקום להתפלל במנין ורק אח"כ תצא לשוק לחפש קליינטים למשל, בשבע וחצי אחרי תפילה, ואם בכל זאת מישהו כבר הזמין בלילה תתנה עמו כי רצונך להתפלל בבית הכנסת לפני הנסיעה?".

"אבל אז הקליינטים יהיו מועטים" עניתי באנחה.

הגביה הרבי את עיניו ואמר, אספר לך סיפור קצר:

עגלון פלוני שעבד קשה לפרנסתו ונסע בדרכים, צבר בכיסו עשרות רובלים והיו עמו: שקית עם מטבעות זהב, ארנק עם מטבעות כסף ועוד ארנק ובו פרוטות נחושות רבות שנשאר עמו תמיד. הוא היה בדרכו, השבת התקרבה והבין כי לביתו כבר לא יגיע, נכנס לאחד הכפרים היהודיים בדרך. הוא שאל את הרב, אם יוכל לשבות בביתו? הרב ניאות בשמחה הכניסו לביתו, החלו בהכנות אחרונות לשבת והנה הוא נזכר שהכספים בכיסו מיהר לרוץ אחרי הרב שיצא כבר לבית הכנסת ושאל אם יש לו מקום להטמין את הכסף, הרב שב, נטל את כל המטבעות ספר אותם, הטמין היכן שהטמין. יצאו שניהם יחדיו לקבלת שבת.

באמצע קבלת שבת החלו להתעורר מחשבות בליבו של העגלון, מה עשיתי הפקדתי כסף בידי מי שאינני מכיר, הכסף הזה הינו כל פרנסתי ומי יודע, "כסף! כסף!" צעק לו הלב. אבל מה אפשר לעשות. תפילת מעריב עברה עליו כשהפחד מכרסם בלב פנימה. הוא התיישב לסעודת שבת בפנים חמוצות והתיאבון ממנו והלאה. הגישו דגים ודחה אותם "אני לא מסוגל" כך התנצל, כי אין לו תאבון. הציעו לו "אולי משהו חלבי?" "לא, איני חש בטוב ואין לי תאבון" (הוא היה בפחד - מה יהיה עם הכסף) כך חלפה השבת בחששות ודאגות.

בצאת השבת מיד רץ לבעל הבית וביקש: "הכסף שלי!".

"רגע, קודם מתפללים מעריב, אח"כ נדבר על הכסף".

אחרי מעריב הוא אמר בקול נרגש אך בעדינות: "הכסף שלי".

"רקע, קודם נעשה הבדלה" השיב הרב...

הנשמה שלו כמעט פרחו. לאחר הבדלה הרב הוציא את השקית עם מטבעות הזהב, ספרם לו על השולחן - הנה הסכום שהפקדת בידי.

אח"כ הביא את הארנק עם מטבעות הכסף והושיט לו. העגלון שפכם על השולחן וספר (לראות שמא הרב לקח לעצמו איזה מטבע), סיים והתמלא שמחה "גם מהם לא חסר דבר".

לא נותרו כמעט סיפורים מימי גלות הגר"א, אבל עובדה זו היא מהמועטות. מעשה שהיה.

"יהי חסדך ה' עלינו כאשר יחלנו לך" כפי ה"יחלנו" כך "חסדך ה' עלינו" למדנו מהעובדה זו כי השלו והרגוע מכח אמונתו האיתנה בה' כאשר משליך את כל יתבו על ה' בלבד, אכן אף זוכה לניסים מופלאים.

ונזכה שיתקיים בנו חזקו ויאמץ לבבכם כל המייחלים לה' וכל היושבים כאן זקנים ונערים ינחלו כל טוב סלה. (להגיד)

זאת אשר ללויים, מבן חמש ועשרים שנה ומעלה יבא לצבוא צבא בעבודת אהל מועד (ח, כד).

וכתב רש"י: "ובמקום אחר אומר: 'מבן שלשים שנה'. הא כיצד, מבן עשרים וחמש בא ללמוד הלכות עבודה ולומד חמש שנים, ובגיל שלשים עובד. מכאן לתלמיד שלא ראה סימן יפה במשנתו בחמש שנים, ששוב אינו רואה. (חולין כד, א).

ובענין זה, אספר –

הייתי בלונדון ושוחחתי עם הרב פרידמן, ראש ישיבה בעיר, שסיפר לי את הסיפוק הבא.

בין התלמידים היה בחור קשה קליטה, "קשה לשמוע ומהיר לאבד זה חלק רע", כדברי המשנה (אבות ה'). ישב וקלץ, וכלום. אלו היה זה תלמיד אחר היה משלחו מכבר, אבל אביו היה מחשובי תומכי הקהילה. גם אילו היה דורש להושיב בובה ליד הסטנדר, היו מציינים. מכל מקום, חיב היה להיות שלם עם עצמו. קרא לאב והראהו את דברי הגמרא, שתלמיד שאינו רואה ברכה בלימודו חמש שנים, שוב אינו רואה. ידע שיש כזו תופעה ובנו הוא דוגמא, ויחליט.

אמר האב: "איני איש חינוך. תחליטו אתם."

ענה ראש הישיבה: "היודע אתה, אני מוכן לטוס עם הבחור לארץ ישראל, ולשאל את הסטייפלר!"

"נו פרובלם, אני מממן את כרטיסי הטיסה!"

'אומר ועושה'. נחתו בארץ והתפללו אצל הכותל המערבי, נסעו לבני ברק ונכנסו אל הסטייפלר. הרב פרידמן כתב שמאז החל הבחור ללמוד גמרא עברו יותר מחמש שנים ואינו רואה סימן ברכה בלימודו, אינו משתתף בשיעורים ואינו לומד עם חבריו, אולי ראוי שיצא לשוק החיים.

קרא הסטייפלר פעם, ופעמיים, והשנים עוקבים אחריו בלב הולם.

הניח את הפתקה, והאיר פניו לבחור: "אתה לומד בישיבה?!"

"כן".

"ומה אתה לומד? גמרא?!"

"לא". אינו מבין גמרא.

"משנה?!"

"לא", גם משנה אינו מבין.

והסטייפלר לא פוסק מלחייך בנועם: "אז מה אתה לומד?"

"הלכה". קצור שלחן ערוך, חיי אדם.

"ואת זה אתה מבין?"

"או, יס". לא הכל, אז הוא שואל. וחוזר הרבה, כדי לזכור. ומשרטט טבלאות, חבל שלא הביא איתו.

חיוכו של הסטייפלר התרחב, והוא פנה אל הרב פרידמן: "אתם ראש הישיבה?"

נענה בחיוב.

"נו, שתצליחו. כי אם אני הייתי ראש הישיבה, ואתם המגיד שיעור, הייתי מפטר אתכם! –

איך מתייאשים מתלמיד שמתעלה בהתמדה מיום ליום, בכל יום לומד הלכה חדשה, ממש: כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא, שנאמר הליכות עולם לו!

האם זה נקרא שאינו רואה סימן ברכה בלימודו?!"

ואין הדברים אמורים רק לגבי בחור מוגבל זה –

הדברים אמורים לגבי כל אחד ואחד!

פעם אמר לי: "רבי יעקב, הרי אתה מדבר בפני בני תורה. רבים מהם סבורים שההצלחה בלימוד נמדדת לפי ההערכה שהם זוכים לה בישיבה, ולפי הקירבה שמראה להם המגיד שיעור. לפי השאלות המבריקות או התשובות החריפות. לפי העיון המעמיק או הבקיאות הנרחבת –

אמור להם שטעות בידם! שכל דף גמרא שהם יודעים, כל רש"י שהם מבינים וכל תוספות שהם משננים, זו הצלחה!"

אילו היו יודעים זאת, היו נחסכות מועקות כה רבות, ובני תורה כה רבים היו ששים ומאשרים!

ולמעשה, השקפתו זו של הסטייפלר היא גמרא ערוכה!

אח"כ הוציא הרב את השקית עם מטבעות הנחושת. העגלון שפך את תכולתה וביקש לספור. אמר לו הרב: "די, עד כאן! וכי אין לך מח בקדקדך, אם היתה לי אפשרות לגנוב מטבעות זהב וכסף ולא נטלתי, האם אגנוב את מטבעות הנחושת הפשוטות...?!"

פנה אלי האדמו"ר, אתה ר' יהודי, עגלון יקר, הקב"ה נטל את נשמתך בלילה ובבוקר השיב לך את הפקדון בשלימות. העיניים נפקחו - פוקח עיוורים, רגליים צועדות, ידיים מתנועעות, וכי את הדבר הקל - הפרנסה, לזה הקב"ה לא יכול לדאוג לך?... (הזוהר הקדוש אומר כי אם אדם היה פוקח את עיניו ורואה את המזיקים המסתובבים באורי הייתה יוצאת נפשו מפחד, אולי הוא מתכוון לחיידקים הממלאים את האויר והקב"ה מצילנו מידם - "על ניסיך שבכל יום!").

שני פריצים ויהודי אחד

המעשה השני שסיפר הגאון מוילנא. שמעו נא.

מי שיודע, הגר"א זי"ע היה עורך גלות. כאשר שב מגלותו סיפר לבני ביתו את הסיפור דלהלן.

באחת העיירות הוא התאכסן בבית יהודי ירא ה'. באחד הלילות הוא שומע את בעלת הבית שואלת את בעל הבית בקול רם "האם אתה יודעי כי מחר ממש התאריך לשלם לפריץ, ואם לא, הוא זורק אותנו לבור חלילה" הפחד והחרדה נשמעו בקולה.

אמר לה בעל הבית בשלוה: "מה את דואגת, הקדוש ברוך ישלח את הכסף".

עם שחר לפני שבעל הבית יצא לבית הכנסת, קולה של בעלת הבית רעד: "תנסה בבית הכנסת להשיג כסף, אהה אלוקים אנו בסכנה, היום, היום אחרון".

"מה את דואגת, היד ה' תקצר?!"

כאשר שב מבית הכנסת: "נו, נו, הבאת משהו?"

"היד ה' תקצר, בינתיים תגישי ארוחת בוקר" אמר בשלוה. "מה, אתה מסוגל להכניס אוכל לפה?!" תמהה אשתו.

טוב, היא הגישה ארוחת בוקר. בסיום אכילת פת שחרית בירך ברכת המזון בכונה "תמיד לא חסר לנו ואל יחסר לנו" פלאי פלאים. אח"כ נעמד ליד פתח הבית, ושם היה תלוי המעיל, לבש את המעיל חבש את הקפלוט"ש - הכובע.

שאלה האשה - "להיכן אתה הולך?"

"את עצמך אמרת שהיום צריך לשלם לפריץ, אז מה את שואלת... הפטיר לעברה.

"אבל אין לך כסף" הוסיפה לשאול.

"הקדוש ברוך הוא ישלח" ענה. מבהיל - הוא הולך לשלם לפריץ בכיסים ריקים - -

הגר"א ראה שהאיש כל כך בטוח באלוקי השמים והארץ, הוא היה משוכנע שאכן יתרחש לו נס, וביקש לראות במו עיניו כיצד יפול דבר. הגר"א מיהר לצאת בעקבותיו. לראות.

בעל הבית ירא ה', פסע לעבר בית הפריץ בעיירה הסמוכה, ממש לא היה מובן למה ומדוע הולך, מה שברור כי הוא הלך בשלוה מאין כמוה. והגר"א בעקבותיו. בעומדו לפני פתח בית הפריץ אמר לו המשרת: "אם אתה מבקש להכנס, עליך להמתין, כי לפני שעה קלה נכנס פריץ מאחד הכפרים הסמוכים, הוא משוחח עם הפריץ בעל הבית (בסוד שיח שרפי...). היהודי התישב על אבן סמוכה, והמתין.

כאשר יצא הפריץ, התרומם היהודי להכנס פנימה, עצר אותו הפריץ היוצא: רגע! המתן, רגע, אני מבקש לדבר איתך כמה מילים: "אני מעוניין לקנות מהפריץ בעל הבית, שדה מסוים, הפריץ דרש ממני מחיר יקר, אני נקבתי בסכום זול, בתקוה שהוא יתפרש עימי על מחיר ביניים, אך הוא התעקש על הסכום היקר. לא התפשרנו. אני, זקוק לשדה גם במחיר יקר, אך אין זה מכבודי להכנס שוב ולהביע הסכמה מוחלטת למחיר שלו. אבקש ממך, יהודון, שתכנס אתה לרכוש את השדה כביכול, בשביל עצמך, אני סמוך ובטוח בך שתעביר לי אח"כ את השדה, תהיה מתווך נאמן, אני אשלם לך גם דמי תיווך..."

היהודי עשה כבקשתו. נכנס. קנה. ניהל עימו בחכמה דברים קצרים של משא ומתן - רכש את השדה במחיר מלא, יצא וקיבל דמי תיווך - בדיוק בסכום שאותו חייב לפריץ.

נכנס שנית, שילם ויצא. שב לביתו. והגר"א בעקבותיו.

הכל יודעים אותה, אלא שלא הכל מעיינים בה ומפיקים לקחה – ששינו (עירובין נד, ב) שהיה לרבי פרידא תלמיד, שהיה מלמדו [כל דבר, לפני שידעו (רש"י)] ארבע מאות פעמים, וידע. יום אחד נדרש רבי פרידא לדבר מצוה. [הודיע לתלמיד שיתכן ויקראוהו באמצע הלימוד. ברם, לא קראוהו.] לימדו [ארבע מאות פעם] ולא ידע. שאלו מה אירע, ואמר: מאז שהוגעתני שיתכן ותילץ ללכת, הוסחה דעתי. חשבתני שהנה אתה קם והולך ונוטשני באמצע. אמר לו: ניחא. עתה התרכז ואלמדך. לימדו ארבע מאות פעמים נוספות. יצאה בת קול ואמרה לרבי פרידא: רצונך שיוסיפו על ימך ארבע מאות שנה, או לזכות כל דורך לעולם הבא. העדיף לזכות דורו לעולם הבא, ואמר הקדוש ברוך הוא: תנו לו זו וזו.

וידועים דברי הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, שהכל מתפעלים מרבי פרידא, ואילו הוא מתפעל מהתלמיד: איזה כח רצון, איזה דביקות במשימה, ללמוד כל דבר ודבר ארבע מאות פעם! כיון שכך, שאלו את מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א: מדוע לא זכה התלמיד לשכר זה? וענה, שמצד התלמיד אין זו רבותא, שהלא חייב הוא ללמוד תורה. ואם אינו מבין אלא בארבע מאות פעמים, מחובתו ללמוד כך. משל למה הדבר דומה, לאדם שנשרו שיניו. האם נתפעל ממנו שמרכז את הלחם וטוחן את המצה ועמל בבישול דייסה, הלא אין לו ברירה! להתפעל, צריך מרבי פרידא שהקדיש לו זמן רב כל כך –

והשאלה, מדוע קיבל רבי פרידא את שכרו רק אז? והתשובה, משום שבאותו יום לימד שמונה מאות פעם. אם כן, ראוי שיעניקו לו שמונה מאות שנות חיים! ומוכח, שעל ארבע מאות הפעמים הראשונות אין מקבלים שכר, שכן חיוב הן: "ושננתם לבניך" אלו התלמידים (דברים ו, וברש"י) ושכר מצוה בהאי עלמא ליכא, אבל על מה שעושה יותר מחיובו מקבל שכר גם בעולם הזה (בבא קמא ט, ב ויעיין ברכות כ, ב ומהרש"א סוטה יד, א ושבת כג, ב עפ"ד האמונה והבטחון לרמב"ן פ"ז) וארבע מאות הפעמים הנוספות עקב פיזור דעתו של התלמיד היו יותר מחיובו, וקיבל עליהן שכר.

הכל ידוע, אבל יש לי שאלה.

איך ידעו שהתלמיד זקוק לארבע מאות פעמים לשנן תלמודו?

אין ספק שכך זה היה:

יהודי התדפק על דלתו של רבי פרידא, בשאלה להלכה ולמעשה: יש לו בן בתלמוד תורה, ואינו קולט כלום. כל הילדים לומדים משנה ועוד מעט מתחילים גמרא, והוא עוד לא יודע חומש. החברים לועגים, המלמד לא מתייחס אליו, הוא בשולי החברה, אין טעם להשאירו. הוא כבר שוחח עם הסנדלר, שמוכן לקבלו כשוליה. אבל המנהל אמר שכדאי לקבל את ברכתו של הרב, אז הוא בא להודיע.

תביא אותו מחר, אמר הרב.

האב הביא את הבחור, ילד חמד עם מבט כבוי. תשאיר אותו פה, אמר הרב, תבוא בצהריים לקחת אותו.

האב הלך, והרב ליטף את לחיו של הילד. שאל: אתה יודע לקרוא?

כן. ברוך השם.

וכבר למדת חומש?

כן, בשעתו התחילו "ויקרא", אבל לא הבין. דימעה נשרה.

עוד לטיפה, הבה נראה. שב, ואפר לך. כשיהוד עובר עבירה חמורה בשוגג. למשל, קם באמצע הלילה ושכח שזה ליל שבת. בטעות הדליק אור, נכון? אז הוא צריך להביא קרבן חטאת. יופי. כעת, תחזור על מה שאמרתי – אה, אני לא זוכר.

טוב, אז אני חוזר –

פעמיים, שלוש, ארבע, חמש, וכלום. אפשר להבין את המלמד, והמנהל, והאב.

שש שבע ושמונה, והפסקה למשחק. תשע ועשר וסוכריה. אז תחזור, אני לא זוכר. בוא, נתחיל מהתחלה.

בצהריים הגיע האב. הרב קידמו בחיך רחב, והילד תלה עיניים שואלות. איזה בן נפלא, כזו התמדה ושקידה, נפלא ללמד אותו. שיאכל וינוח מעט, ויבא שוב.

בשלוש הגיע. שלושים וארבעים פעם, וכלום. חמישים ושישים, ואין תזווה. שבעים שמונים, אולי זיהה זיק הבנה. מאה, עדיין לא. נערך הפסקה קצרה, וננסה שוב.

מאתיים ושלוש מאות, וקיר אטום. שלוש מאות וחמישים, ושבעים, ותשעים. ארבע מאות, ותרועת נצחון. איזה יופי, אז אתה יכול, אתה מסוגל! אתן לך פתק עבור האב, ותבוא מחר!

וכך, יום אחר יום, ידיעה אחר ידיעה, רסיס אחר רסיס.

יש לי שאלה – אם גם לאחר ארבע מאות פעם לא היה יודע?

אין ספק, רבי פרידא היה ממשין ומנסה. אולי בפעם החמש מאות, השש מאות, השבע מאות ושמונה מאות –

ואז, לא היה מקבל שכר על לימוד של שמונה מאות פעמים!

וגם זה כתוב, למעשה, בפסוקינו –

מהיכן למידים כלל זה, שתלמיד שלא ראה סימן ברכה בתלמודו חמש שנים שוב אינו רואה? מעבודת הלויים.

ומה היתה עבודת הלויים?

"תניא, מעשה ברבי יהושע בר חנניה שהלך לסייע בהגפת דלתות [בבית המקדש] אצל רבי יוחנן בן גודגדא. אמר לו: בני, חזור לאחור, שאתה מן המשוררים ואני מן השוערים, ומשורר ששיער – במיתה" (ערכין יא, ב).

ואני שואל: מה יש ללמוד חמש שנים, כדי להגיף דלת?!

מלמדים חודש וחודשיים, שנה ושנתיים –

ואין המדובר בילד, ולא בנער: מגיל עשרים וחמש עד שלושים!

ואם לא קלט איך מגיפים שער בגיל עשרים ושש ועשרים ושבע ועשרים ושמונה, הלא תלמיד של רבי פרידא הוא עילוי לעומתו –

ואין מתיאשים, חמש שנים ללמד להגיף שער –

אז כמה יש להתאמץ כדי לפתוח בפניו שער – - -

(והגדת)

בא ר' יהונתן אייבשיץ, ואומר רעיון נפלא שדרכו הוא בונה את היסוד שלו, לגבי כל חטאי דור המדבר;

כותב ר' יהונתן אייבשיץ – ולכן דעו, כי החטא בשני אופנים. החטא המורגל, כוונתי לחמדה ולתאוה להבלי עולם וכדומה, שהוא הכל מיצר הרע. אמנם יש אופן אחר, והוא להיות כל חשקם ותכלית שלמותם, להשיג ולראות מראות אלהים ומקום כבודו. ויש להם מדרגה מזמן לזמן ואם הם ממהרים לרוב עוצם תשוקת העלול להעילה שלו, להביט ולעלות מהר יותר כפי המדרגה הראויה להם בזמן ולאט לאט. זהו אצלם עון, ובזו מקבלים עונשם ...

נסביר:

אומר לנו ר' יהונתן אייבשיץ, שאין למלאך יצר הרע לתאוות, כפי שנמצא אצל בני האדם. למלאך יש יצר הרע אחד – לטפס לגבהים שאסור לו לטפס! – יש כרוב, יש אופן, יש חיות הקודש, יש שרף – לכל מלאך יש 'סיווג', עד איפה הוא יכל להגיע. אבל בכל זאת, יש לו חשק להתקרב לדרגות רוחניות גבוהות יותר שאסור לו להתקרב אליהם. ברגע שהוא מטפס גבוה יותר – הוא מיד נענש!

אספר לכם מעשה:

לקחו אותי פעם אחת להרצות, במקום בטחוני. לאותו אדם שליווה אותי, היו בכיס כל מיני כרטיסים בצבעים שונים, כאשר כל כרטיס פותח דלת מסוימת בקומה מסוימת. שאלתי אותו לפשר הענין, אז הוא אמר לי, שהצבעים הם רמת הסיווג של כל עובד ועובד בבנין;

יש עובד שרמת הסיווג שלו היא צבע ירוק – הנמוך ביותר. העובדים שיש להם צבע ירוק, יכולים להיכנס רק לקומה הראשונה מבלי אפשרות לעלות לקומות העליונות. לעומת זאת, עובדים עם רמת סיווג 'צהובה', יכולים לעלות עד לקומה השנייה – לעלות ולרדת. וככה זה ממשין עד צבע זהב שזה הסיווג הגבוה ביותר שיכל להסתובב בכל הבנין – לאותו אחד שליווה אותי, היה את הסיווג הזה.

"מה זה הסיווג הזה?", שאלתי אותו.

"זה סיווג בטחוני. לדוגמא, בקומה העליונה יש אדם, שצופה על אישיות מסוימת בעולם הערבי באמצעות ה'לוויין עמוס'; הלוויין מתביית עליו ורואה כל תנועה שלו! – בבחינת 'עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בבור נכתבים'"

© - הכל בהשגחה! – לא כל אחד יכל להיכנס לשם!"

אמרתי לו: "ומה קורה אם מישהו נכנס בלי כוונה למקום שאסור לו?"

"תוך עשרים שניות הוא כבר לא שם! – היו הרבה מקרים כאלה. הרי כל אחד רוצה לדעת מה קורה בקומה שמעליו!"

להבדיל אלף אלפי הבדלות, אומר לנו ר' יהונתן אייבשיץ – כל מלאך, שואף להגיע לפסגות רוחניות מרוממות יותר! – הוא שואף להגיע לדרגה שמעליו – הוא רוצה להתעלות, אבל אסור לו!

ממשיך ר' יהונתן אייבשיץ – וזהו חטאם של נדב ואביהוא, שהרבו לעלות אל ה' יותר מהראוי. "ובקרבתם לפני ה' וימותו";

כותב האור החיים הקדוש - בקרבתם לפני ה'... רמז הכתוב הפלאת חיבת הצדיקים, שהגם שהיו מרגישים במיתתם לא נמנעו מקרוב לדביקות נעימות עריבות ידירות חביבות חשיקות מתיקות עד כלות נפשותם מהם והבן ובחינה זו אין מכיר איכותה, והיא מושללת ההכרה, לא מפי מין האנושי, ולא מפי כתבו, ולא תושג בהשערות מושכל הגשם...

ידעו נדב ואביהוא, שברגע שהם ייכנסו למקום שאסור להם להיכנס, הם עלולים לשלם על כך בחייהם. אבל בכל זאת לא יכלו להתאפק – נשמתם

נמשכה כמו מנגט ברזל; הגם שידעו שימותו, היה שווה להם להידבק בשכינה ולהפסיד חיים!

כאן בא ר' יהונתן אייבשיץ, ואומר יסוד נפלא להבנת כמה וכמה דברי חז"ל, שפותחים לנו פתח חדש בהבנתם:

ישנו סוג של בן אדם, שחי חיים מאושרים והכל טוב לו – תמיד הוא מאושר; הוא בבחינה של – "מצוה גדולה להיות בשמחה" – ואם הוא נכנס למשבר, הוא מיד מוצא את הנקודת יציאה ממנו.

מצד שני, יש בן אדם שנמצא תמיד ב'ירידה' – מנסה ליצור לעצמו תמיד, כל מיני אפשרויות לשמחה, אבל הוא לא מצליח. אז יש כאלה שקונים GMC, שמים 'בוקסות' ומתחילים לקפוץ ☺ – יוצרים שמחה מדומה. יש כאלה אנשים, שאין להם את היכולת הכספית לקנות GMC, אז הם קונים שיבס ריגל – 36 דולר, ועוד בקבוק סודה – 4 שקל; שותים ארבע כוסות, לאחר מכן עוד חצי בקבוק סודה – אחרי ארבע דק', כל העולם מתחיל לנסוע איתם ביחד ☺; תוך ארבע דק' הם כבר בלונדון... משם הם עוברים לפריז... רומא... פתאום, הם לא חייבים כסף לאף אחד – להיפך, כולם חייבים להם! – ככה זה נמשך עשר דקות עד שהם מתעלפים ומתעוררים חזרה לחובות ☺

מי שעושה את זה, אין לו שמחה פנימית – זה לא מובנה בתוכו! לעומת זאת, ישנם אנשים, שיש להם שמחה פנימית! – הם מאושרים שהם לומדים תורה. החיך לא נמחק מהפנים שלהם! הוא מחדש חידוש תורה, כולו קופץ משמחה!!! – טוב לו!!!

איך מכנים חז"ל, אדם שרצה לטפס גבוה מידי, למרות שעדיין הוא לא מוכן לזה מבחינה נפשית?

'שתויי יין'!

אומר ר' יהונתן אייבשיץ – וזהו שאמרו שאכלו בוסר, כי לא המתינו לזמן מדרגתם ואכלו פרי קודם זמנם, וכן אמרו 'שתויי יין'. שהוא הדבר שהרבו להשיג ולהבין ולהסתכל כפי חלקם המגיע, והרי זה כמו ששותה יין יותר מכפי המידה שלרוב החום ישכב וירדם ופוגם בעצמו, ואילו שתה לאט לאט היה לו לעזר וסעד בבריאות ובהשכל, וחמרא וריחנא פקחא {יומא עו.}

ולכך אמרו חז"ל כי אדם וחיה אכלו בוסר וסחטו ענבים, כי לא המתינו עד שיגמר היין בענביו, רק סחטו קודם עונתו ולשתו וישכרו. הוא היין שגרים חטא אדם הראשון, היינו רוב השגתו והסתכלותו במקומות גבוהים... ולעתיד לבוא, הבטיח ה' לבער רוח הטומאה מכל וכל, ואיללים כליל יחלפו, ולא יהא מקום לחטוא כמין ראשון, חטא תאוה. אבל מין שני לחטוא, יהיה לעתיד לבוא גם כן. כי בהשיגם חכמה שנאמר ומלאה הארץ דעה, יוסיפו לעלות וימירו ללכת לרב חשק ואש תורה ומדע, לחזות מחזה שדי וכדומה, ורבים אשר לא ישמרו גדרם שהחוק להם בנתיבות ומסילות לבבם כמו מלאכי מעלה הנ"ל, וזהו החטא שיהיה לעתיד לבוא וזהו אכילת בוסר שלא ימתינו עד גמר פרי, אבל כיון שלא יוכלו לקרוע ע"י כן לצאת הטומאה מכח לפעל כמו אדם הראשון, כי כבר בטלו לעולם, לא יהיה זה עון לגרום רעה לבניו, כי הוא רק רוב חשק לחכמה, ושניו יהיו קהות כאוכל בוסר קודם זמנו, אבל לבניו לא יקרה דבר.

וזהו מאמר ירמיה שלא יאמרו עוד לעתיד לבוא אבות אכלו בוסר ושיני בנים תקהינה, כי כך היה באדם הראשון וחיה, המה אכלו בוסר וגרמו רעה לדורותם, אבל לעתיד לבוא לא יהיה, כי הטומאה תבוער, וא"כ מי שאכל בוסר הוא לבדו יהיה שיניו קהות...

ומזה תבין חטא דור המדבר, כי כל פגם שלהם היה בזה, כי היו כולם זכאי קשוט, ואמרו בזוהר שלא יהא כדרא דא עד דרא דמשיחא, והלא היו כולם נביאים כי ראו כבוד ה' בים, במתן תורה, באהל מועד, ומה צריך ראייה יותר מאלו, שהיו נביאים שהיו קדושים לה', רק כל פגמם ג"כ כחטא מלאכים הנ"ל, שהרבו להשיג יותר מכפי הראוי להם לזמן, ומ"ב מסעות היו הכל מ"ב מדרגות. כאשר חיבר בעל 'ברית מנוחה' כל ספרו על זה הענין, כי כל מסע ומסע מדרגה עליונה למאוד, והיו מסעיהם עפ"י ה'. אבל הם הרסו לעלות ההרה וכו'. ועיין 'ברית מנוחה' בקברות התאוה, שפירש שם התאוה למראות אלהים ורוב השפעות, עד שלתאוה נפסקה נשמתם, כמו נדב ואביהוא בקרבנות לפני ה'. ושמה נקברו, ולכן אל תדברו ותחשבו כי אבותינו, דור המדבר אוכלי לחם שמים, שותים מי בארה של מרים, וכבוד ה' עליהם חופף, היו חוטאים בחטא גשמי, ללכת אחרי הבל כאנשים כערכנו.

וזהו מאמר רבה בר בר חנה, שאמר שראה למתי מדבר והם לא פנו עורף לה' ללכת בתר עניני עולם הזה הפונים מעם ה', כי אם כל ענינם כלפי מעלה, ומגמת לראות כבוד ה', אכלו ולא ישבעו מנועם עליון. וזהו דהוי 'אנו אפרקיד' פניהם כלפי מעלה מבלי סור לשום צד ונטיה כלל וכלל, רק כל ענינם דהרבו לשתות יין קודם זמנו. כמו נדב ואביהוא, שנאמר בקרבנות לפני ה'. ואמרו 'שתויי יין נכנסו', וכן היה אצלם, ולכך אמר דגנו כמאן דמבסמי, ותפתו בינם

ופניהם צהובות, לרוב אור עליון, להפליג לדבר בשבחים ולהראות מופת על גודל מעלתם.

עד כאן, דבריו הנפלאים של ר' יהונתן אייבשיץ. מכאן נוכל להתחבר לדברי השפת אמת:

שואל השפת אמת – מה פירוש הדבר "והאספסוף אשר בקרבו התאוה תאוה"? היה לו לומר "התאוה לאבטיחים ... קישואים וכו" ?

אם נוסיף על דבריו;

משה רבינו מזמין את יתרו להצטרף אליהם, שנאמר {י, כט} ויאמר משה לחבב בן רעואל המדיני חתן משה נסעים אנחנו אל המקום אשר אמר ה' אתן לכם לכה אתנו והטבנו לך כי ה' דבר טוב על ישראל.

כותב רש"י – נסעים אנחנו אל המקום. מיד, עד ג' ימים אנו נכנסין לארץ, שבמסע זה הראשון נסעו על מנת להכנס לארץ ישראל, אלא שחטאו במתאוונים, ומפני מה שתף משה עצמו עמהם, שעדיין לא נגזרה גזרה עליו וכסבור שהוא נכנס.

שואל השם משמואל – אם בעוד ג' ימים הם בארץ ישראל, בשביל מה לאכול עכשיו קישואים ואבטיחים?!

כותב השפת אמת יסוד נפלא, לביאור הענין הזה:

אנשי דור המדבר, עפ"י מה שלמדנו עד עכשיו, היו מנותקים מן החומר; אנשים שאוכלים מן – זיו שכינה שנתגשם, שמי שאוכל אותו לא מוציא פסולת! – כולו רוחני! היה נכנס לגוף ונספג באיברים!

דבר גשמי לא יכל לרדת מהשמים; מהשמים יכל לרדת רק דבר רוחני. גשמיות מגיעה רק מן הארץ, ולכן בהמה שהיא גשמית, הולכת רק על הארץ – כי כולה חומרית!

אומר השפת אמת – מהרגע שיצאו ישראל ממצרים, החלו לאכול מן, וממנו הפכו להיות מנותקים מן החומר – לא היתה בהם תאוה לאוכל כלל!

אם תבוא לבן אדם שלא טעם מעולם אוכל סיני, ותאמר לו: "אתן לך לאכול 'ארגולי'!" – מיד הוא ישאל: "מה זה?!" – הוא מעולם לא טעם את זה, אין לו תאוה לזה בכלל – הוא מנותק מזה לגמרי!

באו עם ישראל למשה רבינו ואמרו לו: "משה! בעוד ג' ימים אנחנו נכנסים לארץ – אין יותר מן!" – הולכים לשוק מחנה יהודה, וקונים עגבניות, מלפפונים ואבטיחים – מתחילים לאכול כמו בני אדם, כפי שהיינו במצרים" – זה שנאמר "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקשאים ואת האבטיחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים" – "עד עכשיו היינו כמלאכים – לא היתה לנו שום תאוה!"

מבקשים עם ישראל ממשה רבינו – "משה! בבקשה ממך, אנחנו מתאוים לתאוה – תכניס בנו קצת תאוה, שכשנבוא לארץ ישראל, תהיה לנו תאוה ללכת ולקנות אוכל! אם לא נתאמן לפני שניכנס, איך נדע מה לאכול?!"

ראיתי במפרשים, מישוה שמסביר את השפת אמת בצורה נפלאה:

תינוק שיונק משדי אמו, במשך שנתיים; האם יעלה על הדעת, שהאמא תיתן לו כל הזמן רק לינוק?! ודאי שלא!

אחרי שנה, היא תתחיל לתת לו קצת בסקוויט ... קצת במבה... מועכים לו בננה וכו' – עד שמצליחים לגרות לו את חוש הטעם;

הוא לא רגיל לטעמים אחרים – שנה שלימה הוא היה רגיל לאותו הטעם, פתאום אתה מכניס לו בננה – "מה זה הטעם הזה?!" – הוא לא מכיר את זה, ופולט את זה מיד החוצה!

מה קורה, אם יום אחד אתה מנתק תינוק מהאמא שלו? אם אין לו חלב אם – הוא מת! – הוא לא מוכן להכניס שום דבר לפה! – אתה מנסה לדחוף לו מזון אחר, אבל הוא סוגר את הפה!

לכן באו עם ישראל למשה רבינו, וביקשו ממנו שיכניס בהם קצת תאוה, כדי לגרות להם את הטעם בענייני העולם הזה!

עד כאן דברי רבותינו, בביאור חטאי דור המדבר; שנבין, שכל שאיפותם היו שאיפות רוחניות!

פרשת השבוע מתחילה בשאיפתו הרוחנית של אהרן – 'חלשה דעתו של אהרן' – "למה לא זכיתי להיות בהקרבנות הנשיאים"; לא זכית, אז מה קרה???

משל למה הדבר דומה? לאדם שהתפלל בבית כנסת של הקהילה שלו – יש לו מנין אחד ביום!

נכנס אחד הרבנים לעשות שם מגבית; המרא דאתרא עולה לבמה, מדבר בשבח הענין ומחייב את כל אחד מהמתפללים לתרום מכיסם 500 ₪ בעשרה

¹ 'ברוך שאמר': יהיה את היצר של 'לטפס גבוה' – לפסגות רוחניות שעדיין לא הגיע זמנו להגיע אליהם.

תשלומים; "אם המרא דאתרא אמר - עושים"; כל אחד נותן את מס' הויזה שלו ומשלם.

למחרת מגיע אחד שלא היה במגבית - אחותו התחתנה והוא ולא הגיע לתפילה; הוא מסתכל על פלאיר שמונח על השולחן ושואל את המתפללים: "מה זה ???"

"אוו, היה כאן אתמול הרב הזה... והרב הזה... - הרב חייב כל אחד לתרום 500 ₪ למטרה הזאת!"
"אוו, ברוך ה' שלא הייתי!"

לעומת זאת, יש אנשים שהיו מצטערים על שלא היו ולא הצליחו לתרום - "איך לא הייתי!!!" - חלשה דעתו! - הוא מבקש את הכתובת לתרומה, את הטלפון של המתרים וכו' - כאן זו נקודת המבחן, איפה אתה נמצא מבחינה רוחנית!

אהרן הכהן לא היה בחנוכת הנשיאים - חלשה דעתו - "הביאו קרבנות לקב"ה - איך לא הייתי!!!"

פרשת השבוע שלנו עוסקת גם בענין {ט, ז} למה נגרע; באים אותם אנשים שהיו טמאים לנפש אדם, ואומרים: "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במעדו בתוך בני ישראל"

אמרו להם: "כן, אבל הייתם טמאים!"

"אז מה אם היינו טמאים, בגלל זה נבטל את המצוה ???"

אם הבוס חילק מתנות לחג ואתה לא היית באותו זמן; אתה מגיע ביום שלמחרת ומבקש לקבל את המתנה: "שלום, אני לא הייתי אתמול... אפשר לקבל את המתנה לחג?"

"לא היית - אתה לא מקבל!"

"אז מה אם לא הייתי - אני רוצה את השי לחג!!!" - כאן האדם יילחם כדי לקבל את המתנה! - סרוויס מסין ב - 14 ₪ לא יילחם !! ☺

באים אותם אנשים שהיו טמאים לנפש אדם - "למה נגרע"

"לא הייתם טהורים בזמן הקרבת הקרבן!"

"אז מה אם לא היינו טהורים - רוצים להקריב!"

ישנם אנשים שאכלו גבינה בחג השבועות - יצאו י"ח כל הדעות; אכלו גם בליניצ'ס, גם עוגת גבינה - גם חמוץ וגם מתוק - יצאו י"ח החג! ☺

אתה שואל אותן: "עם מה יצאת מהחג הזה?" - הוא עונה לך: "מה זאת אומרת עם מה - עם 7000 קלוריות!" ☺

בתוך הפרשה שלנו, מופיע ענין של 'נוני'ים הפוכים:

אומרת התורה: {י, לה} ויהי בנסע הארץ ויאמר משה קומה ה' ויפצו איביך וינסו משנאיך מפניך: {לו} וכוננה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל.

לפני המילים "ויהי בנסע הארץ", ואחרי המילים "רבבות אלפי ישראל" ישנה נוי' הפוכה - כדי להפריד בין פורענות לפורענות; מצד אחד המתאוננים, ומצד שני {י, לג} ויסעו מהר ה'.

כותב הרמב"ן - "... שנסעו מהר סיני בשמחה כתינוק הבורח מבית הספר, אמרו שמא ירבה ויתן לנו מצות וזהו 'ויסעו מהר ה'..."

אם היית מקבל עוד מתנות, גם היית בורח ???

המבחן האמיתי של כל אדם ואדם, אם הוא מוכן לקבל עליו עול תורה ומצוות - אתה מוכן לקבל עליך עוד מצוות ???

מי שמוכן לקבל עליו עוד מצוות - זה סימן שהוא מרוצה - בשבילו זה מתנות!

נמצאים לאחר חג השבועות; שואל אותנו הקב"ה: "מה לקחת מחג השבועות - הוספת עוד משנה אחת? הוספת עוד לימוד של הלכות? - הוספת משהו ???" - אם הוספת משהו בעבודת ה', זה סימן שאתה מרוצה בעשיית המצוות!

יש לך יותר משניות? יותר הלכות? יותר גמרא? תשמור יותר טוב על העיניים?

תראו את רות, כמה היא התאמצה!

אמרה לה נעמי: "תחזרי לאבא שלך, תעשי חיים!"

"בשום פנים ואופן... כי אל אשר תלכי אלך ובאשר תליני אלין עמך עמי ואלקין אלקיך"

הכל היא מוכנה לעשות, רק כדי לדבוק בקב"ה!

מה אדם זוכה, לו ולמשפחתו כשהוא מראה לילדים כמה הוא תאו לקיים מצוות!

"אבא, לאן אתה הולך ???"

"לקיים מצוות!"

יש בן אדם, שהבנים שלו מברכים ברכת המזון במהירות.

"מוישליה, למה אתה לא מברך לאט?!"

האמא ישר אומרת: "תעזוב אותך, הוא דביל קטן... אין לו עוד שכל... ☺"

אומרים היום "צריך להתנהג איתם עם כפפות של משי"... למחרת הוא קופץ על הספה עם בוץ וזפת, האמא ישר צועקת: "מוישי מה אתה עושה, הרסת את הספה !!!"

אומר לה האבא: "תעזבי אותך, הוא דביל קטן... תני לו במבה"

כשזה מגיע לספה היא כמו נמר, אבל בברכת המזון "הוא קטן ודביל"

מה הילד קולט? הילד רוצה לראות מה עושים ההורים שלו!

"חלשה דעתו של אהרן" - "למה אין לי?!"

מה יש, אז אין לך?!

אבל זה הרצון שלו לרוץ אחרי מצוות.

באה פרשת בהעלותך, ומלמדת אותנו מי היו אנשי דור המדבר המרוממים!
- עיניהם היו נשואות 24 שעות ביממה כלפי קב"ה. אבל ניסו לטפס גבוה מידי - ונענשו!

אנחנו עדיין לא הגענו לפסגות האלה. אבל בואו ונטפס נמוך - לפחות שיהיה לנו משהו ביד!

(ברוך שאמר)

בדרך הדרוש

ואמרו לאומן שעשני (תענית דף כ'), ולפי"ז יפה אמרו בגמ' דיש ללמוד גודל עון לה"ר ממרגלים, שלא הוציאו דבה רק על עצים ואבנים שאינם מרגישים כלל, ואין בזה רק חטא בין אדם למקום מה עלתה להם, ק"ו למי שמוציא דיבה על חברו, שיש בזה שתי עונות, בין אדם למקום וגם בין אדם לחברו, שהרי האדם הוא מרגיש ומצטער כשמדברים עליו לה"ר. ואמנם כל זאת הוא רק באנוש דעלמא שיש לו צער כשמדברים עליו לה"ר, ולכן הוי"ג חטא שבין אדם לחברו, אבל משה רבינו ע"ה שהי' עניו גדול ולא הרגיש ולא הצטער כלל ממה שדברו עליו לה"ר, ולא הי' בזה חטא בין אדם לחברו, רק כאילו דברו לה"ר על עצים ואבנים שאינם מרגישים, ולכן יפה אמרו דהיה להם להמרגלים לקחת מוסר ממרים עמדפח"ח:

ולפי"ז י"ל להתורה הקדושה באה להורות גודל חטא לה"ר, ולכן כתבה באמצע הענין והאיש משה עניו מאוד וגוי, וא"כ לא הי' בזה חטא בין אדם לחברו כלל, וכך עלתה לה, ק"ו למי שמדבר לה"ר על אדם אחר שהוא מרגיש ומצטער. שוב ראינו ונראה שזכותי בעו"ה לכוון בזה לדעת רבינו הרמב"ם ז"ל מ"ש בזה בסוף הל' טומאות צרעת, ע"ש לשונו הנחמד.

(אפריון)

ותדבר מרים ואהרן במשה על אדות האשה הכשית אשר לקח כי אשה כשית לקח (יב, א)
עוד נ"ל בהקדם, דרש"י ז"ל כתב בר"פ שלח, למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים, לפי שלקחה על עסקי דיבה שדברה באחיה ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר. והקשה בספר אפיקי יהודה (עין רוגל) מהא דאמרין בגמ' [ערכין ט"ו ע"א] בא וראה כמה גדול עון לשון הרע, ומה אלו המרגלים שלא הוציאו לעז רק על עצים ואבנים שאמרו ארץ אוכלת יושביה כך עלתה להם, המוציא דיבה על חברו על אחת כמה וכמה. ולפי"ז מאין היה להם למרגלים לקחת מוסר ממרים הרי יש חילוק גדול, היא הוציאה דיבה על משה מבחר המין האנושי ולכן (נלקח) [לקחת], אבל עדיין היאך יהיה להם ראי' ומוסר שלא להוציא דיבה על עצים ואבנים:

ותי אמ"ו הגאון מהרצ"ה העללער זצ"ל כי הנה יש עבירות שהן בין אדם למקום, ויש ג"כ עבירות שבין אדם לחבירו, ועון לשון הרע הוא עון שבין אדם לחבירו שגורם לו רעה והוא מצטער כאשר נודע לו שדברו עליו לשון הרע והטילו בו מום, ואמנם יש בעון זה גם חטא בין אדם למקום, שכשהאדם מספר לה"ר על חברו ומטיל בו מום הרי הוא מנגה בזה מעשי השית"ש, וכדרך שאמר אלי' לרשב"א לך

ויהי בנסע הארון. (י, לה) נוי' הפוכה לפנינו ונוי' הפוכה לאחרי אלפי ישראל, וכבר דברו מזה רבותינו ז"ל. והנראה לפע"ה, דאיתא במס' שבת (דף קט"ו סוף ע"ב) ת"ר ויהי בנסע הארון ויאמר משה, פרשה זו עשה לה הקב"ה סימניות מלמעלה ומלמטה לומר שאין זה מקומה וכו', ותניא רשב"ג אומר עתידה פרשה זו שתיעקר מכאן ותכתב במקומה, ולמה כתבה כאן כדי להפסיק בין פורענות ראשונה לפורענות שניה וכו'. ופירש"י עתידה פרשה זו שתיעקר, לעתיד שיהיו כל הפורעניות בטליון ולא ידאגו לפורענות ויצר הרע בטל עכ"ל. והנה הקללות שבמשנה תורה הן צ"ה, וכתבי [דברים כ"ח ס"א] גם כל חלי וכל מכה הרי ק', (וכתבו המפרשים דמשו"ה תקנו מאה ברכות בכל יום להגן ולהנצל מהן), וי"ל שזהו הרמז שבאו שני נוני' בגימטריא ק', לומר כי מחמת שבזמן הזה שיש ק' קללות יש לדאוג מן הפורעניות, לכן נכתבה פרשה זו כאן שלא במקומה כדי להפסיק בין פורענות ראשונה לפורענות שניה. והן הפוכות לומר כי עתיד הקב"ה להפוך את הקללות לברכות, ואז תיעקר פרשה זו מכאן ותכתב במקומה כי לא ידאגו עוד מן הפורעניות, יצר הרע בטל מאתנו, לטוב לנו במהרה בימינו.:

(אפריון)

אינזער נשיין בלעטל

מלוקט על ידי תלמידי תלמוד תורה "בת עין"
ע"ש הרה"ק מאוריטש זי"ע ♦ פעה"ק צפת ת"ו

פֿרשֿת בהעלתך • תשע"ט ♦ גליון 311

אינטרעסאנט

השליו

כשהאספסוף התאוו תאוה, ובני ישראל בכו עמהם ויאמרו "מי יאכילנו בשר", שלח להם ה' את עוף השליו.

כמה ענינים על השליו.

גופו

השליו הוא עוף ממשפחת התרנגולים, וקטן מעט מתרנגול, ושמן מאוד, וטעמו טוב מאד לאכילה.

בגמרא (יומא עה, ב) כתוב, שמניחין אותו בתנור, ומרוב שומנו הוא מתנפח מאוד עד שהוא ממלא את כל התנור, ואחר כך מניחין אותה על גבי שלש עשרה ככרות לחם המנוחות זו על גבי זו, ולחמים אלו אי אפשר לאוכלם מרוב השומן שנספג בהם, ורק את הככר האחרונה אפשר לאכול, אבל רק על ידי שמערבין אותה עם דברים אחרים.

מצוי לאמוראים

עוד מספרת הגמרא (שם) שלרב יהודה היו ממציאים שליו מן השמים בין חביות היין. ולרב חסדא היו מצוי באוצר העצים.

גם לרבי - תלמידו וחתנו של רב חסדא, היה מזדמן השליו בשדה, והאריס שלו היה מביא לו כל יום. יום אחד לא הביא, תמה רבא מדוע לא הביא, ועלה לגג ביתו, שמע ילד שקורא את הפסוק "שמעתי ותרגז בטני". הבין מכך שיש איזה שמועה קשה, ובגלל זה 'תרגז בטני' יהיה חסר לו מן האוכל, דהיינו שלא יהיה לו יותר שליו. ומכך הבין שנפטר רב חסדא, ועד עכשיו היה השליו מזומן לו בזכות רבו רב חסדא, ומהיום לא יהיה לו.

נדידה

השליו אינו נמצא במקום אחד, אלא הוא נודד בין הארצות ומחפש מקומות חמים, בדרך כלל הוא מגיע לאיזור מדבר סיני בתחילת החורף. בזמן שהיו ישראל במדבר היה חידוש שהם הגיעו בחודש אייר¹.

1) השליו התחיל לירד בכ"ג אייר, וירד חודש ימים עד כ"ב סיון (על פי הגמרא בתענית כט, א ורש"י שם).

והתחזקתם

היצר אינו מורה דרך לתשובה

הוא אינו עם הארץ - היצר הרע, אלפי מאמרי חז"ל שגורים על לשונו, יש לו ידיעה רחבה ובקיאות עצומה בספרי יראה ומוסר. והראיה, פאָשר נכָּשֶׁל האָדָם בְּחֶטָא ח"ו, יודע הוא להוכיח לו וללמדו פמה צריך הוא לעמל ולהתיגע כדי לתקן את החטא, ושולף לו מאמרי חז"ל עד כמה חטאו חמור, וכמה תקוני תשובה קשים ומרים שפעליו לעשות כדי לתקן את החטא.

ומה הפטרה? לשבר את האדם ולהביאו לידי יאוש ועצבות רחמנא ליצלן! וזאת כדי שיאבד את הרצון לעשות מעשים טובים.

ספרי החסידות לא באו לגרע מתקוני התשובה, כי בודאי צריך להתמרמר ולשוב בתשובה על חטא וכגם שפגם מעודו, ולעסק בתקוני תשובה למרקם לגמרי. אכל הם למדונו שצריך לדעת איה ומתי.

בפרשתנו אנו לומדים על קדושת הלויים לעבודת הקדש. ורש"י מסביר שכל הדברים שנגעשו בהם הם תקונים על חטא העגל. ונשאלת השאלה, מדוע נצטוו דוקא הלויים על תקונים אלו ולא בני ישראל? הרי שכתב לוי לא היו בכלל החטא, ויותר מסתבר היה שבני ישראל יעשו את התקונים.

אלא מפרש ה"שם משמואל" שדוקא משום כך לא נצטוו בזאת בני ישראל, כי הם היו שבורים ורצוצים מהחטא החמור, ועכשו אין העת והזמן לעסק בתקונים, פעת צריך להתעסק בטוב ולחשב טוב, לראות איה ממשיכים מפאן הלאה בעבודת השי"ת, ולהשמר מפל דבר העלול לשבר את רוחם.

מה שאין כן הלויים שלא היו שתפים באותו החטא ואין נפשם עגומה עליהם, הם אלו שיכולים לעסק בתקונים וענבני כפרה.

קורץ את שארף

בהעלתך את הנרות. בגמרא: 'אבן של שלש מעלות היתה לפני המנורה שעליה הכהן עומד'. שהכהן היה משפיע השפעות טובות לישראל בשלשה דברים - בני חיי מזוני. (עטרת ישועה)

ונסעו הקהתים נשאי המקדש. ברש"י: 'נושאי הדברים המקודשים'. הקהתים - רמז לצדיקים, נשאי שהם מעלים ומנשאים 'הדברים המקודשים' - הדבורים הקדושים - התפלות של בני ישראל שלא היו בשלמות הראויה. (תפארת שלמה)

והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה. אימתי יכול אדם להיות קדוש וטהור כדבעי, כשבדרך לא היה - כשאינו מסתובב בדרכים וברחובות. (אמרי דעת)

ויקרא שם המקום ההוא קברות התאונה. החכמה נקראת קברות התאונה, שהדבוק בחכמת התורה ממילא נקברים ובטלים ממנו כל התאוות. (בעל שם טוב)

[וכמו שכתב הרמב"ם בסוף הלכות איסורי ביאה: "יפנה עצמו ומחשבתו לדברי תורה וירחיב דעתו בחכמה, שאין מחשבת התאוות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה".]

והנה מצרעת. אך אהרן לא נענש, שזכות לימוד התורה שהיא 'מרפא לשון עץ חיים' - הגינה עליו, מה שאין כן במרים שאינה מצווה על תלמוד תורה. (החתם סופר)

א סיפוע נעדראנק

בעניני שמים לא יהיה עניו

והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה. צריך להבין מדוע כתב "אשר על פני האדמה" הלא פשוט הוא שהאנשים נמצאים על פני האדמה. אלא מצינו שבשעה שעלה משה למרום לקבל את התורה, טענו המלאכים נגדו "מה אנוש כי תזכרנו" "תנה הדרך על השמים", ומשה לבש עוז ותקף להתופח עם ולענות להם: וכי למצרים ירדתם, וכי אב ואם יש לכם וכו', והתורה כלל אינה מתאימה להם ורק בני ישראל יכולים לקבל אותה. לכן הדגישה התורה שמשה היה עניו רק "על פני האדמה", אבל בשמים לא התנהג בענוה. וללמדנו בא שאכן בעניני ארציות יש להתנהג בענוה, אבל

בעניני שמים צריך אדם להניח את ענותנותו וילבש עוז וגבורה בעזרת דקדשה בבחינת "ויגבה לבו בדרךבי ה'". (ארן עדת להרה"ק רבי שרגא יאיר מביאלברג)

פניני פת עין

ש'לך גדולה' שאתה משפיע ברוחניות

בהעלתך את הנרות. ברש"י: 'למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שפשראה אהרן חנפת הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנכה, אמר לו הקב"ה חייך ש'לך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות'. ויש לדקדק מדוע נחמו דוקא במעשה המנורה ולא בשאר הקרבנות שהיה מקריב. ויש לבאר, דידוע שכל השפע בעולם - הגשמי והרוחני היה בא על ידי העבודה בבית המקדש. והנה המנורה רומזת לחכמת התורה, כמו שאמרו חז"ל: 'הרוצה להחכים ידרים, וסימנה מנורה בדרום', והנה השפע שהיה אהרן הפכה ממשיך על כלל ישראל בהדלקת המנורה, היה שפע וחיים רוחניים, לכן אמר לו הקב"ה 'חייך ש'לך' החיים שאתה ממשיך להם - חיים רוחניים, 'גדולה משלהם' שהם על ידי הקרבנות המשיכו רק שפע גשמי.

א שיין ווארט

וידבר ה' אל משה במדבר סיני בשנה השנית ליצאתם מארץ מצרים בחדש הראשון. ברש"י: למה לא פתח בזו מפני שהוא גנותן של ישראל שכל ארבעים שנה שהיו במדבר לא הקריבו אלא פסח זה בלבד. ותמוה הוא, דממה נפשך אם היו חייבים למה לא הקריבו, ואם היו פטורין מה זה גנותן. ויש ליישב על פי מה שכתבו התוספות בזבחים שהטעם ששחיטה כשירה בזר משום דלאו עבודה היא, שהרי שחיטה שייך גם בחולין. ולפי זה, לשיטת רבי עקיבא דסבר דבשר נחירה (שהרגו בלא שחיטה) הותר במדבר, אם כן היה שחיטה רק בקרבנות, השחיטה בזר היתה פסולה. והנה בנדריים אבעיא לן אם הכהנים שלוחי דידן או

שלוחי דרחמנא, ופשטינן דשלוחי דרחמנא הם, כי אי אפשר לעשות שליחות על דבר שהשלח אינו יכול לעשות. ולפי זה בשחיטה הכשרה בזר הכהנים יכולים להיות גם כן שלוחי דידן. והנה בריש האיש מקדש בעי למילף שליחות בקדשים מפסח דכתיב "ושחטו אותו כל קהל" וגו', וכי כל הקהל שוחט, אלא מכאן דשלוחו של אדם כמותו, מבואר דבפסח בעינן דוקא שלוחי דידן, ואם כן במדבר ששחיטה בזר היתה פסולה, לא היה אפשר להקריב הפסח דאי אפשר לעשות שליח, (לכן לא הקריבו חוץ מפסח זה שהיה על פי הדיבור).

והא דקחשיב לה גנות, היינו דהנה בפרק האיש מקדש דוחה הגמרא לימוד דין שליחות מקרבן פסח, דשאני קרבן הואיל וכל בני החבורה שותפים בו, מבואר דאפילו במקום שאי אפשר לעשות שליח, אבל אם הוא שותף אמרינן מיגו דעביד לנפשיה עביד גם לאחרני. אם כן זהו הגנות, דאי לא עשו ישראל את העגל היתה עבודה בבכורים ועל כל פסח ופסח היה אפשר למנות בכור אחד, וכיון שיש לו שותפות יכול להיות שליח, אבל כיון שחטאו ישראל בעגל ונדחו הבכורים ולא היו אלא שלשה כהנים - אהרן ובניו ממילא לא היו יכולין לשחוט עבור כל ישראל.

(החידושי הרי"ם הגה"ק ר' יצחק מאיר מגור)

אֶלְדִּי וּמִיָּדִי מִתְנַבְּאִים בְּמַחְנֶה. ברש"י: 'שהיו מתנבאים משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ'. לבאר על דרך רמז, כי גבי משה כתיב "כי מן המים משיתיהו". והנה אם היה נכתב 'ממים' משיתיהו היה הראשי תיבות של ממים מ'שה מ'ת י'הושע מ'כניס. אך עתה הנו"ן של מן והה"א של המים מפסיקים, ואין הראשי תבות. וזה שאמר "מתנבאים במחנה", כלומר שהיו מוחים ומוחקים אותיות נ"ה של "מן המים", והשתא יש הראשי תיבות של משה מת יהושע מכניס.

(חנוכת התורה להגה"ק הרבי ר' העשיל מקראקא)

וַיֹּאמְרוּ הֲרֵק אֶן בְּמִשֶׁה דְּבַר ה' הֲלֵא גַם בְּנוּ דְבַר וְגו' וְהָאִישׁ מִשֶׁה עָנּוּ מְאֹד. צריך להבין מה ענין ענותנותו של משה לכאן. ויש לומר דהנה הקב"ה הסביר להם ההבדל ביניהם למשה רבנו, ואמר להם "לא כן משה עבדי וגו' פה אל פה אדבר בו", לכן הוא היה צריך אמנם לפרוש מן האשה. ולפי

זה יוקשה אם סיבה אמיתית היתה למשה למה פרש, מדוע לא בא משה לקיים "והייתם נקיים מה' ומישראל" ולהוריד החשד מעליו. אלא שאם משה היה עונה להם היה צריך לומר שנביאותו גדולה משלהם, והוא בענוותנותו לא רצה לומר זאת. לכן אמר את דבריהם שאמרו "הרק אך במשה דבר וגו' גם בנו דבר", ואם תאמר למה לא התנצל משה ואמר אני מדבר פה אל פה לכן צריך אני לפרוש, לכן אמר "והאיש משה עניו מאד" ולא רצה לספר מעלתו על שאר נביאים, ולכן היה הקב"ה להסביר להם זאת כי צדק משה במה שעשה. (תורת משה לרבנו משה אלשיך)

מַעֲשֵׂה'לְעַן אֵן מְלִיצוֹת

פעם ישבו אסיפה בעיר סלאנים לדון בדבר העניים אשר אין ידם משגת לקנות מעט בשר לכבוד שבת קודש, ולטכס עצות כיצד ניתן לסייע להם, לאחר שנשאו ונתנו בכל הצדדים לכאן ולכאן הגיעו לכלל 'החלטה' ל...כנס אסיפה נוספת. אב"ד העיר הגאון רבי אייזל חריף היטב חרה לו על כך שפרנסי העיר מדושני העונג ואינם יודעים מחסור, יוצאים מהאסיפה בלי להשיג דבר חוץ מאסיפה נוספת, נענה ואמר **וְהָאִסְפָּסְף אֲשֶׁר בְּקֶרְבוֹ**, אלו בעלי האסיפות המתכנסים מפעם בפעם בלי תוצאות, הם **הַתְּאֹוּ תְּאֹוּה** לא חסר להם כלום מתאוות לבם, אבל **וַיֵּשְׁבוּ וַיִּבְכוּ גַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** העניים שבים ובוכים **וַיֹּאמְרוּ מִי יֶאֱכֹלֵנוּ בְּשָׂר...**

הרה"ק רבי מנחם מענדל מווארקו (נפטר ט"ז סיון תרכ"ח) זי"ע היה אומר תמיד התורה על הפסוק "הצאן ובקר ישחט להם" וגו' ששמעה מכפרי אחד, ויש בקשה להשפיע רוב שפע לישראל. וכה אמר: משה רבנו בקש מהקב"ה (בניחותא) **הַצֵּאן וּבְקָר יִשְׁחַט לָהֶם** אם הם רוצים לשחוט צאן ובקר **וּמִצָּא לָהֶם** תמציא להם שיהיה להם די צרכם, וכן **אִם אַתְּ כָּל דְּגֵי הַיָּם יֶאֱסֹף לָהֶם וּמִצָּא לָהֶם**, השיב לו השי"ת **הִיָּד ה' תִּקְצָר** מלתת להם בשר ודגים, בודאי אמציא להם מה שהם צריכים.

(שיח שרפי קודש)

אין די צפֿת'ע געסאלער

טוב לי תורת פיה {ג}

ספור מלפני כ-115 שנה על אהבת תורה

בשעות הצהרims כשוב רבי מרדכי זיידל לביתו, התאוננה זוגתו ואמרה: 'אינני יכולה להבין את פשר סרובך, הרי כמעט כל כספנו משקע בחוטים אלו. אם היית סוגר את הגמרא לכמה רגעים וגומר את העסקה, הרי היינו מחזירים את כספנו, וממילא יכול היית לעסק יותר בתורה, וככלל לא הייתי נזקקת לעזרתך מידי יום. עתה נשאר מצבנו דחוק, ושוב אתה צריך לביטל מלמודך כדי לעזר בפרנסת הבית!'

'החשבון שלך צודק' - ענה רבי מרדכי זיידל - 'אבל כשאני לומד תורה אני חשוב כמת כלפי הבלי העולם, ועם מת לא עושים חשבונות...'

עוד הם מדברים והנה הסוחר הערבי מתדפק שוב על דלת ביתם של משפחת לאדמיר. והוא מספר כי כשאך עזב את צפת, והנה סופת חול ואבק התקרבה אליהם, החול חסם את שדה הראייה ואף נכנס לעינים, גם הגמל הפך להיות עצבני ומאן להמשיך בהלוכו ובליית ברירה הנה צריך לשוב על עקבותיו.

מיד נגשו וסגרו ביניהם עד מהרה את העסקה. חוטי הזהב כלם עברו לרשותו של הערבי, ואלו רבי מרדכי זיידל קבל את התשלום הון עתק במזמן. מני אז התעשר רבי מרדכי זיידל, עשירות שממשיכה לדורי דורות.

בשנת תרס"ז נטע רבי מרדכי זיידל פרדס אתרוגים, ובהם התעסק והוסיף עשר על עשרו, ואחר כך נטעו הוא ובניו עוד פרדסים, הם אתרוגי לאדמיר הידועים.

בניו האחים רבי זאב דוב (ר' בערל) ורבי משה לאדמיר פתחו בית מאפה למצות בצפת (בשנת תרפ"א), שלאחר שנים הפך את שמו למצות יהודה הקים עד היום הזה בירושלים.²

על אף היותם סוחרים ועשירים מפלגים, עם זאת לא פסק תורה מהם והיו עוסקים בתורה כל ימי חייהם.³

אריזה של מצות האחים דוב ומשה לאדמיר צפת

2 לאחר שעקרה משפחת לאדמיר לירושלים עברה גם המאפייה לירושלים, ובניו המאפייה נתן לישיבת 'נחלת נפתלי' של הרה"ג רבי שמואל אביגדור פּיבּלזון שליט"א, שליד בית כנסת האר"י האשכנזי.

3 כששכב רבי מרדכי זיידל על ערש דוי (לאחר האסון במירון כנזכר) ביקש מהרב הצדיק רבי מענדל דעזשער שיהיה אפוטרופוס לגדולו הטוב של בנו רבי זאב דוב, ואכן תחת חסותו גדל ונתעלה בתורה ועבודה.

1 הערה בענין משפחת לאדמיר: זה עתה מצאתי כי אבי המשפחה רבי צבי אריה, היה בזוג שני חתן הגאון רבי מרדכי אריה ליבוש לורברבוים אב"ד קאליש, בנו של הגאון החיות דעת' מליסא. רבי מרדכי ליבוש זה עלה לארץ ישראל, ואתו עמו עלה חתנו הנ"ל (ר' נפתלי וקשטיין, ויתילדו). [ועת הנה אי"ה להאריך גם על אודות משפחת לורברבוים המפארה שפארה את צפת].

ליקוטים נפלאים פרשת בהעלותך

ולפי זה יוסבר היטב הפסוק "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות". "פני המנורה" היינו האותיות שבפנים המנורה, כלומר המילוי של האותיות "מנורה", שהוא שווה בגימטריא למלה "זית", על ידו "יאירו שבעת הנרות", שמצות הדלקת נרות המנורה בשמן זית.

"ויעש כן אהרון" (ח, ג)

"להגיד שבחו של אהרן שלא שינה".

רבי שמחה בונים מפשיסחא היה אומר: מה גדולה היא שלא שינה? הרי גם יהודי פשוט לא היה מעז פנים לשנות ממצווה שציווה ה'?

אלא, שבחו של אהרן שלא שינה את עצמו, ונשאר אוהב את הבריות כמקודם; רודף שלום ומשכין שלום, בין איש לאשתו ובין אדם לחברו. "שלא שינה" – הגדולה לא הביאה אותו לשנות את הליכותיו, מידותיו הטובות וענוותנותו.

"ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה

נרותיה כאשר צוה ה' את משה" (ח, ג)

פירש רש"י: "ויעש כן אהרן" להגיד שבחו של אהרן שלא שינה" לכאורה תמוה, מה השבח הגדול על אהרן שלא שינה? איזו סיבה היה לו לשנות ממה שצוהו?!

ביאר הרמב"ן: השבח של אהרן שלא שינה, היינו שהוא בעצמו הדליק את המנורה כל ימי חייו, אע"פ שמצוות הדלקה הייתה כשרה בבניו כפי שנאמר "יערוך אותו אהרן ובניו" אבל אהרן היה מזדרז במצווה הגדולה הזאת הרומזת לדבר עליון וסוד נשגב.

ה"שפת אמת" ביאר באופן נוסף: טבע האדם כשמתחיל לעשות דבר חדש מתעורר ומתלהב ועושה אותו בחשק וברצון נפלא, אולם כשמתרגל, ההתלהבות דועכת ועושה את אותו דבר בעצלתיים.

לא כן היה אהרן הכהן, אלא "ויעש כן אהרן מלמד שלא שינה" כל ימי חייו עשה את ההדלקה באותו אופן שעשה ביום הראשון בשמחה ובהתלהבות עצומה, ולא נעשתה עליו לטורח.

"וזה מעשה המנורה מקשה זהב" (ח, ד)

תמה רבי שאול מאמסטרדם בספרו 'בנין אריאל', מדוע הוזקקה התורה להזכיר לנו כאן את העובדה שהמנורה הייתה עשויה 'מקשה זהב', הרי מקומם של הדברים הוא בפרשת תרומה, שם כותבת התורה את אופן עשיית כלי המשכן ובכללם מנורת הזהב?

אלא, בפסוק ב' מביא רש"י את דברי חז"ל שלמדו מהמלה 'בהעלותך' 'שמעלה הייתה לפני המנורה שעליה הכהן עומד ומיטיב'. לפי זה מובן מדוע הזכירה התורה כאן שהמנורה הייתה עשויה מקשה זהב,

שאיננו מקום לתמוה מדוע הוזקק משה לעשות מדרגות בכדי שיוכל אהרן להיטיב את

"דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות" (ח, ב)

"למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים? לפי שכשראה אהרון חנוכת הנשיאים חלשה דעתו שלא היה עמם בחנוכת המזבח, אמר לו הקב"ה, חייך! שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות." (רש"י).

לכאורה, מדוע הפיצוי של מדליק ומיטיב את הנרות גדול יותר ממעלת הקרבת קרבנות הנשיאים?

בהקדמה ל"עין יעקב" מובא שיש מדרש בלשון הזה: "בן זומא אומר, מצינו פסוק הכולל את כל התורה כולה והוא "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד". בן ננס אומר מצינו פסוק הכולל את כל התורה והוא "ואהבת לרעך כמוך". שמעון בן פזי אומר מצינו פסוק כולל יותר והוא "את הכבש אחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים". ונקבעה הלכה כבן פזי.

שואל המהר"ל (נתיבות עולם), בשלמא הפסוק "שמע ישראל" כולל את כל התורה שהרי אמונה ואהבת ה' הם מיסודות התורה והמצוות. בשלמא מצוות ואהבת לרעך כמוך כבר אמר רבי עקיבא שזה כלל גדול בתורה כי הקב"ה נקרא "רעהו" (כאמור במס' שבת ל"א) ואדם לא יעשה מה ששנאו לה'. אבל איזה כלל גדול הכולל את כל התורה יש במה שנא' בקרבן התמיד "את הכבש האחד תעשה בבוקר...?"

התשובה היא, שקרבן תמיד מרמז על ענין הקביעות שקרב בכל יום ואם עבר זמנו בטל קרבנו. (אין תשלומין!)

כך גם האדם צריך לקבל על עצמו את עול התורה בקביעות, כשור לעול וכחמור למשא. ולא יתפתה לעזוב את קביעות עתו לתורה אף בעד אלפי זהב וכסף כי כל חפציה לא ישוו בה. ככל שפעולת הנשיאים הייתה גדולה ונשגבה, היא הייתה חד - פעמית. ואילו הדלקת הנרות הייתה פעולה עקבית ויומיומית ולכן זהו פיצוי גדול מחנוכת הנשיאים.

"בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה

יאירו שבעת הנרות" (ח, ב)

לכל האותיות יש, כידוע, חלק נסתר. אנו לא הוגים את האותיות בשלמותן, לא בדבור ולא בכתיבה. כך, לדוגמא, האות למ"ד מדברת ונכתבת רק עם ה' שבה, אולם יש לה מילוי - אלו הן האותיות מ' וד'. וכך כל האותיות.

ואומר רבנו יוסף חיים מבגדד ה"בן איש חי", כי מילוי האותיות של המלה "מנורה" שוות למלה "זית". כיצד?

מילוי האות מ"ם בגימטריא ארבעים. מילוייה של האות נו"ן שווה חמישים ושש. מילוייה של האות ו' עולה לשש. המילוי של האות ר"ש שווה לשלש מאות ועשר, ומילוי האות ה"ה בגימטריא

חמש. סך כל המילויים של אותיות המלה "מנורה" עולים לארבע מאות ושבע עשרה כמניין "זית" בגימטריא.

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין ביוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים נפלאים פרשת בהעלותך

כאשר היו יוצאים למסע היו מפרקים את המשכן ובונים אותו בתחנה הבאה.
כמה זמן היו שוהים בתחנה? "ובהאריך הענן על המשכן ימים רבים... ויש אשר יהיה הענן מערב עד בוקר" (ט, יט-כא) לפעמים לילה אחד בלבד חנו. בשביל זה צריך את המבצע האדיר הזה? אלא, חשיבותו של דבר אינה נמדדת באורכו ובכמותו, אלא בתכלית המושגת!

"אלדד ומידד מתנבאים במחנה" (יא, כז)

ומה היתה נבואתם? אמרו חז"ל (סנהדרין יז) משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ ישראל.
והיכן מרומז בפסוק? יש לומר בתיבת 'מתנבאים' ראשי תיבות מ'שה ת'נוח נ'פשו ב'גן א'לוקים י'הושע מ'כניס או שיש לומר מחלקים את תיבת 'מתנבאים' לשתיים: 'מת-נביאים' (בעל הטורים)

"אלדד ומידד מתנבאים במחנה" (יא, כז)

שהיו מתנבאים משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ (רש"י).
לבאר על דרך רמז, כי גבי משה כתיב "כי מן המים משיתיהו". והנה אם היה נכתב 'ממים' משיתיהו היה הראשי תיבות של 'ממים' מ'שה מ'ית י'הושע מ'כניס. אך עתה הנו"ן והה"א של 'מן המים' מפסיקים, וראשי התיבות מבוטלות.
זה שאמר "מתנבאים במחנה", כלומר שהיו מוחים ומוחקים אותיות נ"ה של "מן המים", והשתא יש שוב ראשי תיבות של מ'שה מ'ית י'הושע מ'כניס. (חנוכת התורה)

"והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על

פני האדמה" (יב, ג)

מפורסמת השאלה שרבים מנסים לתרץ אותה, וכי היה משה תמים עד כדי כך, ולא ידע, שאיש מלבדו לא הגיע למדרגה גבוהה כזו, להיות מדבר עם הקב"ה פנים אל פנים? ואם תאמר שידע זאת, היאך ייתכן שהיה "ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", שאמנם יהיה חושב באמת, שהוא קטן ונחות מכל האדם?...

אלא הסביר הגה"ק בעל הכתב סופר זי"ע: ישנם ענווים שונים! יש ענו האומר להגיע בדרך הענוה אל הכבוד, המצפה שהענווה תעשה אותו חשוב ומכובד אצל הבריות... ויש ענו לשם שמים - משום המצווה לקיים את התורה המצווה על האדם לדבוק במידת הענוה... אבל הענו האמיתי הוא! מי שהוא ענו ללא שום טעם, אלא, פשוט, משום שאין הוא מוצא אצל עצמו דבר להתגאות!... וזהו הפשט בדברי הכתוב: "והאיש משה ענו מכל האדם" - ענו אמיתי! הוא כלל לא הכיר את אותם שני הדרגות הראשונות שיש בבני אדם, אלא התנהג כדרגה השלישית והפשוטה... (פנינים)

הנרות, הרי יכול היה הוא לעשות את המנורה פרקים פרקים, וכשיבוא אהרן להיטיב את הנרות יוריד הוא את הקנה למטה, ייטיבו ויחזירו למקומו.

ברם, כיון שצוהו הקב"ה לעשות את המנורה 'מקשה זהב' לא יכול היה משה לעשות באופן זה, ומעתה מובן מדוע הזכירה זאת התורה דוקא כאן, כאשר רומזת התורה לכך שעל משה לעשות מדרגות לצד המנורה.

"והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה'"

(ח, יא)

"חזקוני" אומר שתנופה זו של הלויים על ידי אהרן הכהן - מעשה נסים הייתה.

"תנופה", כידוע, היא לארבע רוחות השמים. עוד ידוע כי מספרם של הלויים היה עשרים ושנים אלף (ג, לט). מעתה הבה ונחשוב: הרי מלהניף את הידיים, גם אם הן תהיינה ריקות, עשרים ושנים אלף פעמים ברציפות לארבע רוחות השמים - הידיים "נשברות"! למישהו כאן יש חשק לנסות?... קל וחומר אם הידיים אינן ריקות... ובכל פעם צריך להרים בן אדם בידיים ולהניף אותן... והרי יש בני אדם ששוקלים... ויש צורך לעשות זאת, כאמור, עשרים ושנים אלף פעמים! ואותן יש לעשות ברציפות, במהירות, הרי אם יקח להניף כל בן אדם דקה אחת - זה יקח לאהרן שבועיים, וגם זאת בתנאי שיעבוד יומם ולילה... המדרש (תנחומא פרשת אמור אות ד) אומר שאהרן הניף את כולם ביום אחד! אתם מוזמנים לעשות לבד את החשבון באיזה קצב אהרן "עבד"... וזה לשון המדרש: "בוא וראה, כשהניף אהרן את הלויים, שנים ועשרים אלף הניף ביום אחד! כיצד היה מניף אותם? מוליך ומביא מעלה ומוריד". אמור מאתה: הכוחות הללו, להצליח לבצע את כל התנופות ביום אחד - הן בגדר נס ופלא! והנה, חז"ל (תנחומא פרשת קרח אות ג) אומרים, שאחת מן הליצניות שהתלוצץ קרח על משה ואהרן הייתה ביחס לאותן תנופות. הוא לגלג על כך שהניפו בני אדם כמו שמניפים תרנגולים...

המדרש מתאר איך קרח מספר לבני ישראל בלגלוג איך הניפו אותו, בהיותו מבני הלויים: "ולא עוד אלא נטלוני בידי ורגלי והיו מניפים אותי ואומרים לי, הרי אתה טהור"...

קרח! ממה אתה עושה ליצנות? מנסים? הרי כל בר דעת מבין שהתנופה הזאת הייתה מעשה נסים מתחילתה ועד סופה! על נסים אתה מעז ללגלג? אלא למדנו מכאן, עד כמה שלילית היא הליצנות, עד כמה ארס והרס היא מחוללת! מי שיש בו את המרה המגונה הזאת - לא מתפעל מכלום, גם מניסים גמורים, הוא עושה צחוק אחד גדול! ה' ירחם! (יחי ראובן)

"על פי ה' יסעו" (ט, כג)

כמה לווים בנו את המשכן במסעות בני ישראל במדבר? 8580 היו למשכן 48 עמודים באורך 5 מטר כל אחד, מאה תושבות יסוד במשקל של 75 ק"ג כל אחת, שטיחים ויריעות ענקיים, עמודים, מחזקים ועוד.

סיפורים נפלאים פרשת בהעלותך

לאחר יגיעה רבה מצא שוורים מובחרים, וכאשר רצה לשלם עבורם הבחין שהמעות אבדו לו וחזר לביתו בפחי נפש. אחר זמן מה נטל שוב מעות ויצא מביתו אל השוק לקנות שוורים. הפעם בא אליו אליהו בדמות זקן וחזר על שאלתו כפעם הקודמת. כשראה שעדיין אינו אומר מה שלמדו אמר לו שנית, אמור אם ירצה השם, או אם יגזור ה'. כיון שהסוחר לא שעה לדבריו גם בפעם זאת הפיל עליו אליהו תרדמה. כשנרדם נטל ממנו את כיס המעות והניחו אצל הכיס הראשון במעבה היער. כאשר הקיץ הסוחר משנתו וראה שהכסף נגנב ממנו, שב לביתו בצער רב. בהתבוננו בשני המקרים שקרו לו, הגיע למסקנה כי בוודאי יד ה' בדבר והעונש הגיע לו מאחר שלא שמע לאליהו שלימדהו להאמין בהשגחת הבורא יתברך. מיד קיבל על עצמו שמאותו יום ואילך יאמר אי"ה על כל דבר שירצה לעשות. כאשר יצא בפעם השלישית אל השוק נגלה אליו אליהו בדמות נער עני המבקש עבודה. שאל אליהו: להיכן אתה הולך? אמר לו: הנני הולך לשוק לקנות שוורים אי"ה. ברכו אליהו בברכת הצלחה ובקשו שאם יזדקק לעזרה בהנהגת השוורים יקרא לו. אמר לו הסוחר: אם אך יעזור לי ה' יתברך שאקנה שוורים אשכור אותך לעזור לי. הצליח הסוחר בדרכו, ומצא שוורים מובחרים בזול ושכר את הנער להנהיגם. בדרכם הביתה ברחו לפתע השוורים לתוך היער רדף אחריהם הסוחר עד שלפתע נעצרו ליד סלע, ועליו מצא מונחים שני הכיסים שאבדו לו. שמח הסוחר, והודה לה' והמשיך בדרכו עם הנער והשוורים. כאשר הגיעו לביתו נעלם לפתע הנער. אז הבין הסוחר כי יד ההשגחה העליונה הייתה בכל אשר אירע לו.

"לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא" (י, ז)

מסופר על הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט זיע"א שאמר פעם על אחיו הצעיר הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זיע"א, בשעה שאחי דוד משה נוטל בידו את ספר התהלים ושפתיו רוחשות פסוקים של נעים זמירות ישראל, אומר לו כביכול הקדוש ברוך הוא, דוד משה בני, הריני מוסר בידך את כל העולם ועשה בו כרצונך. ואילו נתנו לי משמים כוח גדול זה הייתי יודע יפה מה לעשות בו, אבל אחי דוד משה חש עצמו כל הימים עבד נאמן של הבורא יתברך, עד שמחזיר לו את העולם בדיוק כפי שקיבל ממנו.

"כי ה' דבר טוב על ישראל" (י, כט)

הרה"ק רבי אהרון מבעלזא זצ"ל היה גר ברחוב אחד העם, הוא ראה מכוניות נוסעות בשבת, וכל מכונית שעברה הוא צעק להם מזל טוב, מזל טוב, הוא אמר הרי לא יכול להיות שהם נוסעים סתם ומחללים שבת, הרי רחוב אחד העם קרוב לבלפור כנראה שהם הולכים לבית הרפואה כדי ללדת.

"זוה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד

פרחה מקשה היא" (ח, ד)

כשביקר האדמו"ר ממוז'יץ זצ"ל בפעם הראשונה בארץ, בשנת תרפ"ה, נתקבל על ידי הרברט סמואל - הנציב העליון הבריטי, וביקשו שישתדל לעשות שלום בין המפלגות המסוכסכות ביישוב היהודי בארץ. השיב הרבי: חכמינו מספרים שבשעה שציוה הקדוש ברוך הוא למושה על עשיית המנורה, התקשה בכך משה, ואף על פי שהראהו ה' באצבע את מעשה המנורה, ככתוב: "זוה מעשה המנורה", לא יכול היה משה לעשותה, עד שאמר לו הקדוש ברוך הוא: השלך את כיכר הזהב לאש, והמנורה נעשית מאליה. לכאורה, מדובר בתלמיד הטוב ביותר ביותר בעולם - משה רבינו, וברב הטוב ביותר בעולם - הקב"ה. ובכל זאת מתקשה משה לתפוס את מעשה המנורה! אלא, הסביר האדמו"ר: על המנורה נאמר שהייתה "מקשה זהב טהור", כדי ללמד ולסמל על האחדות השלמה של כל חלקי העם - "עד ירכה" - האנשים הניצבים בתחתית הסולם, "עד פרחה" - הגדולים והחשובים שבעם. על משה הוטלה המשימה לאחד את חלקי העם לחטיבה אחת, ובכך התקשה עד שזכה לסייעתא דשמיא, ואף עתה, סיים האדמו"ר, נוכל להגיע לאחדות, אם יערה ה' עלינו רוח ממרום שתבטל את יצר הפלגנות השרוי בתוכנו...

"על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו"

(ט, יח)

השל"ה הקדוש אומר שעל כל פעולה ותנועה שהאדם רוצה לעשות, יאמר "אי"ה", או "בעז"ה", שהרי לא במדבר בלבד היו החנייה והנסיעה על פי ה', אלא כל צעד וכל שעל בכל ימי העולם על פי דבר ה' הוא, וכאשר אדם אומר "בעזרת השם" או "אם ירצה השם" כדאי שירגיל עצמו לומר זאת בכוונה ומתוך התבוננות, ולא כמצות אנשים מלומדה, על ידי זה הוא מחדיר בעצמו ומשיב אל לבבו עיקרי האמונה, ומביא על עצמו ברכה. בספר "אוצר המדרשים" מסופר: מעשה באדם עשיר שהיה נדיב לב ובעל צדקה, אך ליבו לא היה שלם באמונה ובהשגחה פרטית, בלבבו סבר תמיד כי את כל עושרו בכוחו ובעוצם ידו רכש.

פעם יצא ליום השוק על מנת לקנות שוורים. בדרך פגע בו אליהו הנביא שנראה כסוחר. שאלו אליהו: להיכן אתה הולך? אמר לו: לשוק אני הולך לקנות שוורים. אמר לו אליהו: אמור אי"ה או אם יגזור ה' יתברך. השיב לו הסוחר הרי המעות בכיסי, והדבר תלוי אך ורק ברצוני. השיבו אליהו: אם כך אתה אומר לא תצליח.

ואכן, כאשר המשיך הסוחר בדרכו נפל כיס המעות מאמתחתו בלא שהרגיש בכך. ראה אליהו את הכיס והניחו על סלע בלב יער במקום שאין בני אדם עוברים שם. הסוחר הגיע לשוק

"ותדבר מרים
ואהרן במשה

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

סיפורים נפלאים פרשת בהעלותך

"הפעמון מקולקל זה ימים אחדים" אומר הרב. עכשיו ודאי נוכחת שאזהרת חז"ל – "והוי דן את כל האדם לכף זכות", כוללת גם את הרב.
(על חומותיך ירושלים עמ' מ)

"והאיש משה ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה..." (יב, ג)

בעל בית אחד פגע בכבודו של דיין, מבית דינו של רבי עקיבא איגר זצוק"ל. הצטער על כך הדיין מאוד. ניסה ר' עקיבא להרגיעו: ומה בכך אם העליבו אותך, מה אנו, מה כבודנו? – אבל מי העליב אותי, עם הארץ הזה, הגס הזה? התרגז הדיין. – אמר רעק"א זצוק"ל: עכשיו מובן לי מדוע נאמר אצל משה "ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה", עניו צריך להיות עניו אפילו כלפי הפחות שבפחותים. (עיטורי תורה)

"והאיש משה ענו מאוד מכל האדם" (יב, ג)

באסיפת רבנים שהתקיימה בפטרבורג בהשתתפות גדולי הדור, השתתף גם הגה"ק רבי יוסף דב רבה של בריסק זיע"א. הגאון הנ"ל הקשה קושיה חריפה בשם בנו ר' חיים, והתפתח ויכוח סוער בין הרבנים שנוכחו במקום. לאחר מכן תירץ הגאון הנ"ל תירוץ אחד שלו, ותירוץ נוסף בשם בנו ר' חיים אשר הפליאו את השומעים. הגה"ק רבי יצחק בלאזר זיע"א שנכח באותה אסיפה, ישב כל הזמן ולא פצה את פיו. ר' יוסף דב תמה ואמר הנה שאומרים עליו אדם גדול הוא? כשבא לביתו ביקש שיביאו לפניו את ספרו של רבי יצחק "פרי יצחק" כדי לתהות על קנקנו. להפתעתו מצא שם את הקושיה עם שני התירוטים. השתומם ר' יוסף דב ואמר כמה גדולה מידת ענוותנותו של ר' יצחק בלאזר.

"ויצעק משה אל ה'... אל נא רפא נא לה" (יב, ג)

הגה"ק רבי יוסף שלמה כהנמן מפוניבז' זיע"א סיפר, בחול המועד פסח תרס"ח בהיותו עדיין בחור הגעתי לראשונה לביקור בראדין, מיד הוא פנה לביתו של הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א, אך לא מצאו. הוא ישב והמתין ולפתע שמע קול יללה בוקעת, בכי המבטא כאב נורא. הוא נדהם לפשר הבכי. הסבירו לו שה"חפץ חיים" מבקש עתה רחמים עבור אשה הזקוקה לישועה. מיד אמר רבי יוסף שלמה לעצמו, כיצד יכולים לעזוב מקום כזה, בו מצוי אדם המסוגל לבכות בכי קורע לבבות על צרת הזולת, ובו במקום גמר אומר ללמוד בראדין ולהסתופף בצילו של ה"חפץ חיים" הקדוש.

א גוס שבת

על אודות האשה הכושית אשר לקח" (יב, א)

בשנת תרע"א פרץ משבר כספי קשה, במוסדות "הישוב הישן" בירושלים. בין המוסדות הנפגעים, היה גם בית היתומים דיסקין, שנשיאות רבי יצחק ירוחם דיסקין. רבי משה בלוי החליט לנסוע לחוץ לארץ כדי לגייס כספים להצלת בית היתומים. בהיותו בעיר פרשבורג אשר בהונגריה, קרה לו מאורע שלמדו עד כמה צריך לדון לכף זכות. וכך הוא מספר עליו: את שבת הגדול שבתתי בפרשבורג. בערב שבת עליתי אל הדיין רבי לייב רובינשטיין והפקדתי בידו את הכסף שנמצא אצלי. ביום ראשון בבוקר נכנסתי אליו שוב כדי לקבל ממנו את הפקדון. הוא שאלני: האם בקרת כבר אצל הרב [רבי עקיבא שרייבר]? כשעניתי בשלילה, אמר לי: איך יתכן להיות בפרשבורג ולא לבקר את הרב? לך עוד היום לפני הצהרים לבקרו. לא תתחרט. הבטחתי לעשות זאת. הרב גר בקומה ראשונה. נגשתי אל הדלת וראיתי את הכתובת בהונגריה: הרב הראשי שרייבר. אני לוחץ על הכפתור החשמלי אבל אין תשובה. הנני לוחץ שנית ושלישית. אין תשובה. אני חושד שניתנה הוראה למשרת, אם יראה יהודי אורח (שבוודאי עוסק באיסוף כספים), שלא יפתח לו.

אני מתרעם בלבי, חוזר לאכסנייה שלי ושולח גלויה בדואר. בה אני כתוב שרציתי לבקר אבל לא נתנו לי להיכנס. וקובל אני על הרב, על שאין עניים בני ביתו. אחרי הצהריים פגשני שוב רבי לייב רובינשטיין ושאלני: האם כבר בקרת את הרב? "כן" עניתי. "אבל לא פתחו לי את הדלת. כנראה אין הוא מתגעגע למבקרים כמוני" "לא יתכן" אומר הוא. "אין אתה מכיר את הרב. אין מנהגו כך. עכשיו מבקש אני שלא תסע מכאן עד שתתראה עם הרב. האם מצאת את ביתו לנכון?" "כן" אמרתי. "ראיתי שלט קטן". "ומה עשית?" "לחצתי על הכפתור החשמלי". "באיזו דלת?" הוא שואל. "בדלת האמצעית?" "כן" עניתי. "בלכתך אחרי הצהריים, לחץ על כפתור הדלת, בצד שמאל". אני הולך ולוחץ על הכפתור שאמר לי. נפתח אשנב והמשמש שואל: "רוצה לראות את הרב? איזה שם להודיע?" "משה בלוי מירושלים" אחרי מספר רגעים נפתחת הדלת המרכזית והרב יוצא לקראתי ומזמין אותי להיכנס. הביקור נמשך שעה וחצי. אני עומד לצאת והוא מלווני. שנינו לא מזכירים את בקורי שלפני הצהריים ולא את הגלויה (הדואר מתחלק שם, פעמיים ביום). הוא יוצא אתי עד מחוץ לדלת ואומר לי: "בבקשה, לחץ על הכפתור". אני לוחץ. "האם אתה שומע צלצול?" "לא"

סיפורי צדיקים

גליון 364
שנה ח' תשע"ט

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

לבוא.
(במד"ר סו"א)

תודה למשפחת קליימן על האישור לפרסום בתמונה

סיפורי חז"ל

בהעלותך את הנרות אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, לא בשביל שאני צריך נרות הוזהרתיך על הנרות, אלא לזכותכם, שהקדוש ברוך הוא לא צריך לנרות של בשר ודם. תדע, כשאדם בונה בית עושין חלונות צרות מבחוץ ורחבות מבפנים, כדי שיהא האור נכנס מבחוץ ומאיר בפנים. שלמה כשבנה בית המקדש לא עשה כך, אלא עשה חלונות צרות מבפנים ורחבות מבחוץ, כדי שיהא האור יוצא מבית המקדש ומאיר לחוץ, להראות שכולו אור ואינו צריך לאורם. אמר הקב"ה, עיניים שיש בך יש בתוכן לבן ושחור ואין אתה רואה מתוך הלבן אלא מתוך השחור, ומה אם עיניך אין אתה רואה אלא מתוך השחור, הקב"ה שכולו אורה הוא צריך לאורה שלכם? ועוד, בשר ודם מדליק נר מנר דלוק, שמא יכול להדליק נר מתוך חושך? ואני בשעה שהעולם היה תהו ובהו וחושך על פני תהום, אמרתי יהי אור, ויהי אור, מתוך החושך הוצאתי אורה, ואני צריך לאורה שלכם? אמר הקב"ה, אם אתם זהירים להדליק את הנרות לפני, אני מאיר לכם אורה גדולה לעתיד לבוא.

(במד"ר סו"א)

פרשת השבוע

שום? ענה רבי משולם ואמר, ישמעו אזניך מה שפיך מדבר, שהרי פעם אחת לא הביאו לך שום ומיד כעסת, ואילו בני ישראל היו רגילים לאכול במצרים מאכלים אלו זמן מרובה כל כך, והנה היו במדבר ארבעים שנה והיו אוכלים רק מן בלי לטעום שום קטן ולכן התלוננו. אמר לו המלך יפה דברת, דברך אמת ותורתכם אמת.

והאיש משה עניו מאד מכל האדם
וגו' (י"ב - ג)

מסופר על הרה"ק רבי מיכל מזאלטשוב זיע"א ששאל: מדוע בכל התורה לא מצינו בין מצוותיה את מדת הענוה? ורק מצינו ששיבחו את משה רבינו בזה. והרי מדה זו שקולה כנגד הכל, ולמה לא נמנית בין מצוות התורה? והשיב, שיסוד הענוה הוא, שיהיה האדם קטן בעיניו ויחזיק עצמו לאין ולכלום. ואם יחפוץ לקיים בזה מצוה, וגם יאמר לשם יחוד, אם כן זו איננה ענוה אמיתית אחרי שחושב עצמו שהוא משהו ומקיים בה מצוה.

זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם וגו' ואת השומים (י"א - ח) מעשה היה ברבנו משולם שהיה רופאו של המלך. שאלו המלך לאמר נראה שאבותיך היו כפויי טובה ולא מצא חן בעינייהם הטוב שנתן להם הקדוש ברוך הוא, שהרי היה להם מן שהוריד להם הקדוש ברוך הוא מן השמים שהיה בו טעם מעדני מלכים כפי שידוע לכל העולם, אם כן למה התלוננו וביקשו קישואים ושומים שהם מאכלי הפחותים? ענה רבי משולם ואמר למלך, אדוני המלך, למחר אשיב לך תשובה. הלך רבי משולם אצל השר שהיה ממונה על מאכלי המלך ואמר לו, יודע אני שהמלך רגיל לאכול אחרי סעודתו שום קטן, מעכשיו אל תוסיף לתת לו עוד שום, כי אני רופאו ויודע שהדבר מזיק לו, וכן עשה אותו שר כפי שצוהו הרופא, ולמחרת לא הביא לשולחן שומים. כשראה המלך לאחר הסעודה שאין מביאים לו שום כפי הרגלו, כעס מאד ואמר, למה לא הבאתם לי שום? השיב לו השר ואמר בפקודת רופאך. אמר המלך לרופאו למה פקדת על השר שלא להביא

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:29 ת"א: 8:31 ר"ת: 9:01

פרשת בהעלותך

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:10 ת"א: 7:26

הנדיב הצדיק שהסתיר את צדקותו

טיב מעשה זה שלפנינו מסופר בגירסאות שונות, והנני מספרו בזה כפי שקיבלתי מכבוד אמי מורתי עליה השלום. באחת העיירות התגוררו שני יהודים נגידיים מפורסמים, האחד יצא שמו לתיילה ולשבח, ואילו השני בהיפך הגמור לקללה ולא לברכה. הראשון היה אמנם בעל פונדק פשוט ביותר, אבל נדיבות לבו התפרסמה בכל העיר וגלילותיה, בהיותו מכניס אורחים גדול. הוא הקים על יד הפונדק "בית הכנסת אורחים", שהיה מיועד לכל מאן דבעי, כל יהודי שהדפק על דלתותיו קיבל אש"ל מלא חינם אין כסף! הארוחות הוגשו שלוש פעמים ביום כיד המלך, ומשרתים מיוחדים מטעם הנגיד דאגו כל העת לטובתם של האורחים הרבים שגדשו את המקום, ניקו את החדרים ואת אולמות האוכל, החליפו את המצעים ואת המגבות, והכל נעשה במיטב השרות ממש כבבית מלון של חמישה כוכבים, רק בהבדל קטן בענין התשלום. שאם בבית המלון – על כוס מים פשוטה שבלובי יש לשלם מחיר מלא, היה כאן הכל בחינם גמור, לשם מצות הכנסת אורחים בלבד. ואם לא די בזה, הרי כשנפרדו מן המארח הדגול בברכת 'ישר כח' היה משלשל ביד 'נתינה' חשובה והוגנת שיהיה להמשך הדרך.

חברו השני לעומתו, שהתפרסם גם הוא בכל הגלילות סביב, היה זה כאמור מהסיבה ההפוכה בדיוק. בזכות קמצנותו הגדולה – הוא היה יהודי עשיר, גביר אדיר, יעקב שמו, סוחר ותיק בעל עסקים מסועפים במדינות שונות, אבל כמידת עשרו כן גודל קמצנותו, ולא תרם אף פרוטה אחת לצדקה! הכל ידעו שבארמונו של 'יעקל קמצן' לא מומלץ להתנסות בבקשת נדבה, הוא היה מגרש את מתדפקים על דלתותיו בבושת פנים! לא פלא אפוא שהיו יהודי העיר שונאים אותו, ומתרחקים ממנו תמיד. עד כדי כך הגיעה מידת קמצנותו, כאשר לרגל עסקיו היה עובר בדרכים על פני ערים ומדינות שונות בעולם – ובימים ההם בטרם עידן הדואר המפותח כבימינו, היו מעבירים כספים ממקום למקום על ידי הסוחרים הללו שנעו בדרכים, תמורת אחוזים מסוימים – הגביר הקמצן דנן היה גובה בשכרו מחיר גבוה ומפולפל ביותר. בכל פעם שחזר מנסיעותיו היה מביא עמו כמה מעטפות תפוחות וגדושות שנשלחו עבור תושבי העיר, וגובה את שכרו הגבוה. במיוחד יצא שמו לשמצה, על כך שגם מאלמנות ומעניים ומאנשים שאין הפרוטה מצויה בכיסם – היה גובה את אותו מחיר גבוה ביותר. רוב המעטפות היו הרי מיועדות דוקא לנצרכים הללו. היה יעקל הסוחר מגיע לבית האלמנה או העני הנמען, מגיש את המעטפה המרשרשת, ודורש במפגיע את שכרו בנתח הגון. האלמנות והעניים כעסו מאד על החלק הנכבד שהותיר לעצמו משלהם, "וכי אין בלבך שום רגש של רחמנות?" התריסו כנגדו – אך יעקב הקמצן היה גם עקשן מובהק, ולא יותר על פרוטה מדמי סרסורו! כל תחנוניהם נפלו על אוזניים ערלות, "אם אין תשלום, אין מעטפה!" פסק, "מחזיר אני תכף את הכסף לשולח!" בליט ברירה נאלצו לשלם לו כדרישתו, השנאה נגדו גברה והלכה, עד שמרוב שנאה ובוז שהתרחקו ממנו בני העיר, כינו אותו כולם "יעקל גוי", על שאין בלבו שום רגש יהודי, והתנהגותו כמו של גוי, רחמנא ליצלן. כך יצא שמו של 'יעקל גוי' לשמצה לקללה ולמרמס בפי כל. כך התרגלו להם בני העיר בשגרת חייהם בצל שני הנגידיים ההפוכים באופים מקצה לקצה. כשהראשון מחזיק ותומך תמיד בכל קופות העיר, ואילו השני מתנכר, מתקמצן ומתרחק יותר ויותר מחברתם של אנשים.

ויהי היום, והנה הגיע קיצו של 'יעקל גוי' להשיב נשמתו אל צור מחצבתה. בפטירתו לא הויל איש דמעה, הכל נדו לקמצן אכזר זה. מרוב שנאה ומרירות שחשו כנגדו. בליט ברירה נאלצו להקצות לו פינה נידחת בפאתי בית החיים. על מצבתו רשמו ברוב שנאתם עליו: "פה נטמן יעקב גוי". עד מהרה נשכח שמו של 'יעקל קמצן' נאלח זה מלב אנשי העיר. כולם שמחו להתפטר ממנו, וחסרונו לא כאב לאף אחד – מלבד אולי לאותם אלמנות ועניים שהיה מעביר אליהם את מעטפות הדואר שנשלחו עבורם. אך גם הם לא הצטערו הרבה, עד מהרה ימצא סוחר דוור מחליף, חשבו שלבטח גם יוריד את המחירים הגבוהים והמופרכים שנגס אותו קמצן גוי. חלפה תקופה, והנה התגלו בעיות בתפקוד 'בית הכנסת אורחים' המפורסם, עד שיום בהיר אחד הוא נסגר על מנעול ובריח. כמו כן גם קופות הצדקה הרבות, שעל ידיהן היה מפזר ותומך בעניים רבים ובמוסדות תורה וחסד, כולן נסגרו בוז אחר זו. הפונדקאי הכריז על פשיטת רגל, ובבת אחת איבדו בני העיר תומך חשוב ונלהב מעמודי התווך של כל ענייני הצדקה שבעיר. כראות רב העיר את תוצאות פשיטת הרגל של הפונדקאי, חש הוא שמהו אינו כשורה כאן, – מה קרה פתאום שהכל נפסק בבת אחת? הרבה הרב, אולי זקוק האיש לעזרה או ליעוץ? הומינו אליו לשיחה.

כשהגיע הנדיב לבית הרב, שאלו בחביבות: "אמור נא לי, יקירי, מה קורה לאחרונה בעסקיך? שמא נפלו המניות שלך? אולי זקוק אתה לעזרה או הלוואה כספית?" "לא!" ענה האיש נחרצות, "ברוך השם אינני זקוק כרגע לשום עזרה או הלוואה! הפונדק שלי ממשיך לתפקד כרגיל ופרנסתי מצויה ממכירת יין שרף לתושבי הסביבה, רק את 'בית הכנסת אורחים' אינני מסוגל יותר להחזיק, לצערי. וכן לאחרונה נאלצתי, לדאבוני, לקצץ בתרומותי ובתמיכותי בקופות העיר השונות, קשה לי לדבר על זה, אבל כבר אמר החכם: 'ההכרח לא יגונה', ולעת עתה מוכרח אני להפסיק את תרומותי השונות לצדקה, וכן 'בית הכנסת אורחים' ישאר סגור!" "אבל מדוע?" נזעק הרב, "הרי יודע אתה היטב כמה חיוני חשוב הוא בית גדול זה בעירנו. כבר אמר החכם מכל אדם (משלי יב, כה) 'דאגה בלב איש ישיחנה', אולי נמצא עצה להוציאך מן הסכר, ולהעלותך על דרך המלך?" הפציר הרב. אבל האיש לא נענה, "כבר אמרתי, שברוך השם אינני זקוק לשום עזרה, פרנסתי ופרנסת בני ביתי מצויה מבית המזיגה. ואבקש נא מאד לא להכביד עלי בשאלות נוקבות, כי מנוע אני מלדבר בנידון!" חתם האיש, לפליאתו של הרב. משראה הרב שאין הענין פשוט החליט שאין מנוס מחקירת הדברים לאשורם.

"שמע נא" פנה אל האיש בתוקף, "הבעיה שלפנינו איננה פרטית שלך בלבד, היא בעיה ציבורית הנוגעת לכל בני העיר! בתוקף סמכותי כרב העיר עלי לדאוג לשלומם ולטובתם, לפיכך מוכרח אתה לשתף אותי בנסיבות שגרמו לכל הירידה הדרסטית הזו!" מתחילה חתם האיש את פיו, לא אבה לספר כלום, והתעקש לשמור על זכות השתיקה. אך לאחר הפצרות מרובות נשבר האיש, ואמר: "אגלה בפני הרב את האמת, שמעולם לא הייתי לא נגיד ולא עשיר, בכדי שאוכל בכוחות עצמי להחזיק 'בית הכנסת אורחים' ענק שכזה, ובוודאי שלא לתמוך בצדקות הרבות שפזרת! הפונדק הקטן שברשותי יש בו בקושי כדי פרנסת משפחתי בלבד, אך קיבלתי את כל הסכומים האדירים הללו מאיש אחד, שמכספו החזקתי את כל המפעל הזה, כשקיבלתי על כך גם 'משכורת' נאה, עבור טרחתי הרבה בענייני תמיכותי הרבות ובניהול 'בית הכנסת אורחים', והנה לאחרונה פסקו כל תמיכותי של האיש, ולכן נאלצתי להפסיק הכל!" "ומי הוא אותו נדיב נסתר?" שאל הרב.

משל ונמשל

תן חייו קטן

משל לאיש כפרי, שבאחד הימים קיבל מכתב מדודו, אחי אביו. במכתב הוא מזמין אותו להגיע אל העיר הגדולה לביקור. בן הכפר עמד נרעש ונרגש מול הזדמנות הפו שנפלה בחלקו. מיהר ושייף את חבריו ואת ידידיו בחוויה הגדולה שנודמנה לו. הללו השפילו את עיניהם בקנאה. משסיים את עסקיו, רתם את סוסו לעגלה, נפרד ממשפחתו, מחבריו ומידידיו, ויצא לדרך. כפרים ועיירות חלפו ביעף על פניו, אך הוא לא התמהמה. הן פניו מועדות אל העיר הגדולה. כשהגיע אל שערי העיר, ירד מהעגלה ולאחר חיפוש מצא את הבית של דודו. עיף ומותש עמד לרגע, נשען ליד שער הבית. בעודו משעיין את גבו אל הקיר, שמע זמזום עצבני. הוא ניחר בבהלה הצידה, שמא חריד מרבצו בעל חיים מאיים. והנה, נפתחה הדלת, ודודו, ששנים רבות לא ראה אותו, קיבל את פניו והובילו אחר כבוד אל הבית פנימה. "גש נא אל הכיור ושטוף את פניך ואת ידיך", אמר לו הדוד. הוא ניגש, אולם כעבור דקה חזר: "סלח לי דוד יקר, אבל המים אזלו מן הכיור". הדוד חייר מתמימותו של הכפרי, ניגש אל הכיור ופתח את הברז למול עיניו הנדהמות, והמים זרמו למרבה הפלא של האיש. גם האכילה לא היתה מלאכה פשוטה כלל וכלל. לא רגיל היה לאכול בכפית ובמולג, ודקר את עצמו, עד שהצליח להכניס לפיו משהו מן הצלחת. כוחותיו לא הסכינו לחידושים כה רבים. משהראה לו הדוד את חדרו, נכנס וסגר אחריו את הדלת. והנה, הוא ראה מולו דמות אדם. לרגע רגז על דודו שהכניסו לחדר משותף עם אדם מכוער שכזה, אולם לאחר מחשבה שנייה ביקש להראות לאותו פולש כי הוא אחיינו של בעל הבית. עמד ושרבב את לשונו למול אותו אדם. לתדהמתו, ברוב חוצפתו, ההין הלה ושרבב אף הוא לשון כנגדו. התכעס וביקש להרים את אגרופו, אולם הלה, שמגושם היה, הרים אף הוא את אגרופו. עמד בפרצוף נזעם, ואף הלה עמד כך כנגדו. "די" צעק בקול. לשמע הצעקה נבהל דודו ומיהר אל החדר. ראה את אחיינו עומד נזעם כולו, ומאיים באגרופיו. "מה קרה?" שאל הדוד. "למה זה הכנסתני לחדר אחד עם מכוער ועצבני שכזה?" התרעם בן הכפר. הדוד חייר בהבנה: "ודאי אתה הוא זה שהתחלת במריבה. נסה נא להתפייס ותראה מה יהיה". משראה כי אחיינו מהסס, אמר: "תן חייו קטן". חייר הכפרי, והנה אף האיש שכנגדו חייר. חייר הכפרי חייר עמוק יותר, והלה הגדיל את חיובו. ביקש להתפייס כדרכם של ידידים, וניגש ללחוץ את ידו. התקדם צעד אחר צעד, הושיט את ידו, ונתקל בזוכית.

הנמשל: אדם עומד מול ידידו ותמה על החמצת הפנים, על חוסר ההארה, על הזלזול ועל העצבנות. כדאי לו לנסות את דברי שלמה המלך, החכם מכל האדם, שאמר: "כמים הפנים לפנים, כן לב האדם". הניסוי יצליח למעלה מהמשוער.

(מתוך מאמר)

"זאת לא אוכל לגלות בשום פנים ואופן!" ענה האיש, "מאחר שאני מושבע ועומד בשבועה חמורה שלא לגלות שמץ דבר מזהותו של האיש! בקושי גדול הוציא הרב ממני את עצם הסוד שיש כאן תומך נסתר, אבל מעבר לזה לא אוכל להוסיף בשום אופן! האיש היה נחרץ מאד בסירובו לגלות, אבל הרב לא הסכים לוותר בדבר. הוא ערך לו התרת נדרים ושבועות, וגזר עליו ב'גזירת רב' מרא דאתרא שהוא חייב לגלות את אוננו לטובת הציבור, ולהודיע בדיוק את זהותו של האיש! לא נותרה כל ברירה בפני הפונדקי, ואמר: "רואה אני שמוכרח אני לגלות את סוד חייו! ואקווה שלא יהיה לאיש תרעומת בדבר, להוי נא ידוע בפני כבוד הרב, שכל מה שתולים בי העשירות וההילה, אין כל הכבוד הזה אלא משל 'יעקל גוי' הקמצן המפורסם, שלא היה אלא 'צדיק נסתר' ביותר, שהסתיר את כל צדקותיו בחכמה מופלאה. הוא אהב והשתוקק מאד לבזיונות והשפלות שספג כנודע מהארי"ז"ל גודל הטובה הבאה לאדם ברוחניות ובגשמיות על ידי קבלת הבזיונות באהבה. כל אותן תמיכות וצדקות הגדולות שתמכתי בבני קהילתנו, ובודאי בענין 'בית הכנסת אורחים' דגן וכל צרכיו, הכל מתרומותיו הנסתרות של 'יעקל קמצן', אשר השביעני בשבועה חמורה שלא לגלות את סודו! וכן כל אותן 'מעטפות' שהביא באמתחתו 'כאילו' מנדיבי עם רחוקים, לא היו אלא מכיסו, וכדי להסתיר את תרומתו תלה אותן במשלוח נדיבים שמרחוק. ברצונו לזכות במנה גדושה של חרפות וקללות, היה 'גובה' בשכרו מתוך כספו. נתח הגון באחווים גבוהים ביותר." בשמוע הרב כל זאת, נדהם והשתומם עד מאד, שכן התברר עתה שאין אותו קמצן גוי, אלא צדיק נסתר ירא ה' מרבים, שהסתיר את צדקותו במעטה של רשעות וקמצנות.

למחרת קרא הרב עצרת רבתי, והודיע לכל אנשי העיר שהוא יערך הסדר גדול על "הרב הצדיק הנסתר הקדוש והטהור, הנקרא רבי יעקל גוי" כמובן היו הכל מסוקרנים מאד לדעת ולהבין: מה קורה כאן? כיצד נתהפך אותו קמצן רשע אכזרי פתאום לרב צדיק קדוש וטהור?! סיפר הרב בפני אנשי הקהילה את כל האמת, והודיעם מי ומי היה מיטיבם הגדול. הוא הרים קולו בככי ובועקה, על ש'נודע עתה שזילזלנו באדם גדול מאוד, ורדפנו את מיטיבנו הגדול, ועתה שומה עלינו להתחרט בדבר בכל לב, ולבקש מחילה מן האדם הגדול". הלכו כל בני העיר יחדיו בהכנעה וברגשי חרטה עמוקים, לבקשת מחילה ברוב עם. באותו מעמד רצו לתקן את אשר ביזו וביקשו להחליף עבורו מצבה חדשה במקום אותה מצבה שנרשם עליה שהיה "קמצן", אך הרב אמר, שיש להשאיר תיבת 'קמצן' במצבתו, כי הוא היה 'קמצן' מהנאות עולם הזה והבלי, ולא השאיר בשביל עצמו כלום. את הכל פיזר נתן לאביונים. אולם על תיבת 'גוי' הרשומה במצבה הסתפק הרב אם ניתן להשאיר כך מצבת איש יהודי, וביקש להתישב בדבר. באותו לילה התגלה אל הרב, רבי יעקב בעצמו, וביקש ממנו להשאיר תיבת "גוי" על מתכונתה, כי נעשה מזה 'קורת רוח' גדול בשמים, עד שנהנו בפמליא של מעלה בערמת הסתרתו הנפלאה את מעשיו, עד שכבר כינוהו כולם בשם "גוי". ציווה אפוא הרב להוסיף תיבת "קדוש", וכך נשאר חרוט באותה מצבה לדורות עולם: "פה נטמן יעקב גוי קדוש!"

(עפ"י הספר 'טיב המעשיות')

צ"ן אדם לחברו

להקשיב ולהאזין לכל יהודי
 כותב הרה"ק רבי צבי אלימלך
 בעל הספר הקדוש "בני יששכר".
 "כשאדם מקשיב לאנשים אחרים
 ושומע את כל צרותיהם
 ומצוקותיהם, הקב"ה שמח כל כך
 במעשה הזה, עד אשר הוא דואג
 שלאדם שהקשיב לו, לא יהיו
 כאלו צרות, בעבור שהקשיב
 ללבו של אחרים.

להקשיב לשני עם כל הסבלנות
 מסופר: ישיבת מועצת גדולי
 התורה שבה היה אמור הגה"ק
 רבי משה פיינשטיין זיע"א
 להשתתף לראשונה כיושב ראש,
 נועדה להתקיים מיד בתום
 שיעורו ותפילת מנחה בתפארת
 ירושלים. מחוץ לכותלי הישיבה
 המתינה לו מכונית. עם תום
 תפילת מנחה הקיפוהו תלמידיו
 כדי ללוותו החוצה ללא עיכוב,
 מאחר וחברים אחרים של מועצת
 גדולי התורה כבר המתינו לו שם.
 בעמדו להיכנס למכונית פנה
 אליו עני בבקשת צדקה, רבי משה
 שלף מארנקו כמה מטבעות ונתנם
 למבקש, אך הלה טרם סיים ופתח
 בשיחה עם רבי משה בעוד הנהג
 הממתין והתלמידים מאבדים את
 סבלנותם, אחדים מהם ניסו
 לרמוז לעני שרבי משה ממחר
 מאד, אך הוא רמוז להם להתרחק.
 לאחר שיחה בת עשר דקות
 התנצל רבי משה, לחץ את ידי
 הקבצן ונכנס סוף סוף למכונית.
 אחד התלמידים אור עזו בנפשו
 ושאל את רבו מדוע לא הסתפק

בנתינת הנדבה לעני, ובאמירה
 שהוא ממחר ואינו יכול להקדיש
 זמן לשיחה? השיבו רבי משה,
 עליך להבין שהשיחה היתה
 חשובה לאדם זה הרבה יותר
 מאשר הכסף, מצוות הצדקה שלי
 כללה גם זאת, להראותו שאני
 מתעניין בדעותיו ושאינני כה
 עסוק מכדי להאזין לו. מוסיף
 ואומר בנו ר' דוד, אבי חס על זמנו
 ומעולם לא בזבו דקה, אולם אם
 אדם עני או מודאג שפך לפניו
 שיחו, במשך שעה תמימה יכול
 היה אבי להקדיש לו את השעה
 הנחוצה.

צדיק מושל ברוחו

מספרים על הרה"ק רבי ישראל
 ה"אהבת ישראל" זיע"א, שהיה
 מושל ברוחו ונוהר שלא לכעוס
 בכל מצב שהיה, ופעמים והיה
 מראה כעס מעושה רק מפנים
 ולחוץ. ומעשה באשה אחת
 שבאה אל הרבי בתחנונים
 ובצעקות שיתפלל ויברך את
 בעלה החולה, הדבר קרה לפני
 תחילת המנחה שהיה הרבי
 מקפיד מאד להתפלל לפני
 שקיעת החמה כהלכה. האשה
 בהפצרותיה לא הניחה לצדיק
 ללכת להתפלל, עד שיבטיח לה
 שתיושע, הראה רבי ישראל
 פנים כעוסות והכריז בתקיפות:
 "בגלל שאת מפריעה לי ומפצירה
 כל כך", הנוכחים נבהלו מחשש
 פן יסיים הרבי דבריו במשפט
 קשה, אך תוך כדי דיבור סיים
 בנעימות ואמר "שתהיה לו
 רפואה שלימה".

תילולא דצדקיא

שבת קודש י"ב סיון
 רבי יצחק ב"ר שמשון כ"ץ מפראג
 (חתן המהר"ל - שפ"ד)
 הרה"ק רבי מנחם מענדל מבאר
 (תלמיד הבעש"ט - תקכ"ה)
 הרה"ק רבי אברהם מסלונים ב"ר נח (תשמ"א)

יום ראשון י"ג סיון
 רבי אפרים ב"ר יעקב מוילנא (שו"ת שער
 אפרים - תל"ח)
 הרה"ק רבי עזריאל ב"ר צבי מפליצק (עץ
 הדעת טוב - תלמיד המגיד - תקפ"ה)
 הרה"ק רבי יצחק אייזיק (חקל יצחק) ב"ר יוסף
 מאיר מספינקא (תש"ד)
 יום שני י"ד סיון
 הרה"ק רבי שלום ב"ר יחיאל מיכל מסטראזניץ
 תש"י

יום שלישי ט"ו סיון
 יהודה בן יעקב משבטי קה (ב"א ש"ד)
 יום רביעי ט"ז סיון
 הרה"ק רבי מרדכי מנחם מענדל מווארקו ב"ר
 ישראל יצחק (תרכ"ט)
 הרה"ק רבי שלום אליעזר מראצפרט הי"ד ב"ר
 חיים מצאנו (תש"ד)
 יום חמישי י"ז סיון
 הרה"ק רבי אהרן מקארלין ב"ר אשר (בית
 אהרן - תרל"ב)
 יום שישי י"ח סיון
 הרה"ק רבי ישכר דוב מראדושיץ ב"ר יצחק
 (תר"ג)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבניטין שליט"א
 מ"ס "גם אני אודר" רפרום יוסף הדרום על המצוות.

הלכות מוקצה (א')

א) אסרו חכמים לטלטל מקצת דברים
 בשבת כדרך שהוא עושה בחול, שלא יהיה
 טלטול בשבת כטלטול בחול, ועוד, שאפשר
 שיתעסק בכלים שמלאכתן לאיסור, ויבוא
 לידי מלאכה, ועוד, מפני שיהיה ניכר לכל
 האנשים ששבת היום, וגם אלו שלא עובדים
 בימות החול, ישבתו בשבת יותר, בזה
 שאינם מטלטלים כלים שלא לצורך.
 (רמב"ם הלכות שבת, פכ"ד, הי"ב, י"ג)
 ב) עוד טעם לאיסור מוקצה, מפני שהוא
 גדר שלא יבוא להוצאה מרשות לרשות
 (ראב"ד שם)
 ג) מוקצה מחמת חסרון כיס, [היינו שמחמת
 חשש הפסד, הוא מקפיד שלא לטלטלו,
 ומקצה אותו מדעתו]. אסור לטלטלו אפילו
 לצורך גופו, או מקומו. (שו"ע א"ח סימן
 ש"ח, סעיף א')

לע"נ

הרה"ק רבי שלום אליעזר מראצפרט הי"ד
 ב"ר חיים מצאנו זיע"א
 נלב"ע ט"ז סיון תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

פני עין חמד

יו"א אורן, בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת בהעלותך - קיום המצוות גם ללא הבנה

"ועשן אהרן" (במדבר ח, ג)

אנשים, שחוקרים בכל דבר את טעמי המצוות ומתוך כך מגיעים לסברות שונות ומשונות, שיש לשנות ולתקן מצוות לפי רוח הזמן. ואותם "מתחכמים" תמהים ושואלים כיצד תורה שניתנה לפני אלפי שנים תדריך אותנו ללא שום שינוי גם בימינו, שהרי אצל כל העמים החוקים משתנים מזמן לזמן.

פעם שאל דוד פרידלנדר (מראשי המשכילים) את ר' צבי הירש לוויין זצ"ל על כמה מצוות, שלדעתו אבד עליהם הכלח. ואמר שהוא בטוח שאם משה רבינו היה חי בימנו היה כותב את התורה לפי רוח הזמן. השיב הרב: "אמשול לך משל. פעם היה סוחר ששכר עגלון שיוביל אותו ליום השוק, והתנה עימו, שאם לא יגיע בזמן ליריד, לא ישלם לו מאומה ואף העגלון ישלם לו על נזקיו.

הימים היו ימי חורף. לא הרחיקו לצאת מהעיר וירד שלג כבד מאוד וכיסה את שביל העפר. תעה העגלון ורק בדרך נס הגיע לשוק לאחר יום היריד. העגלון טען ששכר נסיעתו מגיע לו. הלכו לביה"ד והרב פסק לטובת הסוחר. התרגז העגלון ושאל: "הרי אנוס רחמנא פטריה?". השיב הרב: "לא אני חייבתיך אלא התורה חייבה אותך".

שאל העגלון: "מתי ניתנה התורה?". ענה הרב: "בשישי בסיוון", מיד החל העגלון לצעוק: "בסיוון אין דרכים משובשות בקיץ הייתי מגיע בזמן ליריד אם משה רבנו היה כותב את התורה בטבת הדין היה שונה לחלוטין", סיים הרב את דבריו ואמר גם אתה דוד נמשל לאותו העגלון לפני דוד חפו.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

שעה	כניסת לכת	צאת לכת	רבין חס
19:11	20:23	21:19	י-ט
19:29	20:21	21:16	ח"א
19:32	20:24	21:20	מ"ב
19:28	20:21	21:15	ב"ב

כתוב בספרי: "מלמד שלא שינה". שואל המגיד מדובנא בספרו 'אוהל יעקב'- הרי כל אדם יודע שצריך לשמוע לציווי ה', ואם כן מה המעלה בכך שאהרון לא שינה?

ומיישב זאת על פי משל בשלושה אנשים, שהיו חולים במחלה קשה והלכו לרופא מומחה וקיבלו ממנו תרופות והוראות כיצד להשתמש בהם. הראשון עשה ככול אשר ציווה עליו הרופא והבריא. השני, שהיה מבין גדול בתרופות התחיל לחקור בטיב התרופות שקיבל מהרופא את התרופות שהכיר לקח ואת שלא הכיר לא לקח, ולאחר זמן מועט מת מחוליו.

החולה השלישי היה בקי ג"כ בחוכמת הרפואה וכמו חברו השני החל לחקור בטיבן של התרופות שקיבל אבל בכל זאת עשה בדיוק כפי אשר ציווה עליו הרופא למרות שלא הבין והבריא לאחר זמן, מכיוון שהשכיל לבטל דעתו בפני הרופא שהוא מבין גדול יותר ממנו.

אותו הדבר הייחס שלנו לגבי הוראות התורה וקיום המצוות. אחד, שיעשה מה שהתורה אומרת בלי לחקור כלל בטעמיהן. השני, שמבקש להבין את טעמי המצוות והוא נמצא בסכנה גדולה, שהרי אם יתקל במצווה שאינו מבין את טעמה עלול שלא לקיים, ואכן רבים הנכשלים בדבר הזה.

והשלישי הוא אדם, שיראתו קודמת לחוכמתו והוא מאמין בגודל חוכמת ה' יתברך ומקיים את כל מצוותיו ובד בבד חוקר את טעמם אבל אינו קושר את קיום המצוות בהבנתו.

ובעניין זה אמר דוד המלך ע"ה: "דָּרַךְ אֶמּוֹנָה בְּחַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ שְׁיִתִּי" (תהילים קיט, ל). הכוונה של דוד המלך לומר, שגם במשפטים ודברים שיש לי כוח לחקור את טעמיהם אני מקיים אותם מתוך אמונה.

הדברים הללו משמשים אזהרה עבורנו, שכן ישנם

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה שמואל אימן בן אסתר זרי מאיר ישראל בן רחל ברכה- לראת שמדי ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אוחן חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה נתנאל בן ג'ינה אילן בן ג'וליאט אסף בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית יפית בת ג'ינה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אוחן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחמיה אוחן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה יהודה אריה בן רחל ברכה טובה בת אורה יפה בת שרה- הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה מישא אסתר בת זוהרה שאול בן סילביה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רונית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל נעמה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בו גורג'יה ז"ל

רפואה שלימה
לנוריאל בו אסתר

רפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
ולילד אלחנן רפאל בן איריס
ולילד אורי חיים בו שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב
והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

להצלחת אלי ברוט ומשפחתו

שואל ומשיב בהלכה - נטע רבעי - חלק א'

מהו נטע רבעי ומה הדין של פירות נטע רבעי?

שאלה: ?

תשובה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי הרב אליהו חיים פנחסי, מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

כתוב בתורה הקדושה: "ובשנה הרביעית יהיה כל פרי קדש הלולים לה'. ובשנה החמישית תאכלו את פרי להוסיף לכם תבואתו, אפי' ה' אלקיכם" (ויקרא יט, כד-כה). בשנה הרביעית הפירות קדושים בקדושת נטע רבעי. מדין תורה צריך לאכול את הפירות בירושלים, כדין מעשר שני. וחז"ל למדו, שניתן לפדות את הפירות. כפי שיבואר להלן.

הפירות, שהעץ מוציא בשנה הרביעית לנטיעתו, בזמן שביית המקדש קיים, היו צריכים להעלותם לירושלים ולאכול אותם שם בטהרה או לפדותם ולהעלות את הפדיון לירושלים. ובזמננו, שאין פירות נטע רבעי נאכלים, מפני שאין אנו טהורים, פודים אותם - ולאחר הפדיון מותרים באכילה. **מקורות:** שו"ע (שם ס"ו). וכתב בספר החינוך (מצוה רמז) שדין רבעי בזמן הזה מדרבנן.

אין דין רבעי חל, אלא לאחר שהפירות הגיעו לרמת הבשלה מינימאלית - עונת המעשרות שהוא שלב שהפירות ראויים לאכילה על ידי הדחק. **מקורות:** בשו"ע (שם ס"ו): פודים אותם אחר שייגמרו. וע"ע מה שביאר בשו"ת מנחת שלמה ח"א (סימן נה אות ד).

אין פודים את הפירות, עד שייתלשו, ואם יש ברשותו עץ, והוא חושש שאנשים יאכלו מהפירות ללא פדיון, ניתן לפדות בדיעבד את הפירות כשהם עדיין מחוברים, על תנאי שהפדיון יחול, לאחר שייקטפו. **מקורות:** ש"ך (ס"ק יב) האידנא שפודים על פרוטה ואין שמין שוויו יכול לפדות במחבר, ומכל מקום, אין זה לכתחילה אלא בשעת הדחק. וכ"פ בספר ילקוט יוסף- עורלה (פי"א הערה יח). אולם, יש להכין מראש מספיק פרוטות עבור כל המקרים שמשערים, שייקטפו פירות מהעץ. **ולכתחילה, יש לחלל את הפירות רק לאחר קטיפתם.**

כשפודים פירות נטע רבעי בזמן הזה, אין צריך לפדות אותם בשוויים, אלא יכול לפדות את כולם על מטבע השווה פרוטה, או בפרי שווה פרוטה. **מקורות:** שו"ע (שם ס"ו). ובשו"ת טל אורות- בן ג'וייא (יו"ד סימן א) כתב, שנהגו לחלל על חתיכת לחם השווה פרוטה. ובשו"ת הר צבי (זרעים סימן קטז אות ה) הביא שהר"ש סלנט היה מחלל על סוכר. וכן היה מנהג אצל רבים מגדולי ירושלים. אולם הגר"א (ס"ק כד) חשש לדעת הראב"ד דלא מהני פדיון על פירות, דבעי כסף, שיש עליו צורה דווקא. ובחזון איש (דמאי סימן ג סק"י).

נפלאות דרכי הא-ל

להלן סיפור מופלא, המעובד מתוך 'טיב הקהילה' שנשלח מפי בעל המעשה א.ה. ויש בו כדי ללמדנו, שכל מה שעושה בורא עולם- לטוב הוא עושה: הרכב, שברשותי משמש למצוות. הוא אינו משמש לצורכי ביתי או כל דבר אחר כי אם לשמח חולים ואנשים נזקקים, לשם כך אני נוסע מעיר לעיר דרך בתי רפואה ועוד ועוד עשייה של חסד. בני ביתי יודעים כי הזמן היחיד שאני משתמש ברכב לשמח את משפחתי אלו ימי חול המועד שאז הרכב מסור אך ורק להם, ואני מוציא אותם, לאן שרק ירצו כדי לשמחם.

והנה ביום הראשון של חוה"מ פסח, הייתה תקלה ברכב, הילדים התאכזבו, ואף גם לי כאב הדבר... לאחר שהתייעצתי עם רב, והתברר לי, שמותר לתקן את הרכב בנסיבות הקיימות הודעתי לילדיי, שיתפללו שהרכב יתוקן במהרה ועוד בחוה"מ נוכל לנסוע עם הרכב לטיולים. בדקתי את מהות התקלה, והתברר, ש'הלך' הגיר ברכב. בדקתי עלויות תיקון במוסך מקומי ואמרו, שמחיר החלפת גיר לחדש הוא 18,000 שקלים! נבהלתי מהמחיר והתייעצתי עם חבר, שמבין בתחום והוא הציע להעביר את הרכב למוסך מורשה בירושלים. שם יש סיכוי למחיר זול יותר באופן משמעותי, וגם אחריות לתיקון... סמכתי עליו ושלחתי את הרכב לתיקון במוסך החברה בירושלים.

כעבור יומיים התקשרו מהמוסך לבשר לי, שהרכב מוכן. נסעתי לירושלים לאסוף את הרכב בדחילו ורחימו ובתפילה, שהתשלומים בכרטיס האשראי יעברו בשלום, ובמקרה שחלילה לא יעברו - כבר הכנתי חבר עם כרטיס גיבוי להלוואה... ניגשתי לעמדת התשלום לבקש חשבונית. לתדהמתי הרבה הסכום לתשלום היה... **אפס ש"ח.**

הבנתי, שיש טעות וביקשתי את הסכום לתשלום, אבל אז הסבירו לי את הדבר הבא: "לאחרונה הגיעו לחברה המרכזית העולמית תלונות רבות על הגיר, ומהחברה העולמית הורו למוסכים המורשים מטעמם, שכל רכב שיגיע עם גיר שעבר תקלה ועדיין לא עשה 150,000 קילומטר, יחליפו לו את הגיר ללא כל חיוב... שמחתי שמחת חג גדולה ועצומה, הן קיבלתי במתנה ח"י אלפים שקלים בחינם.

לקחתי את המפתחות בהתרגשות והנעתי את הרכב. לתדהמתי גיליתי, כי עשיתי עם הרכב 149,670 ק"מ. כלומר עוד 330 ק"מ הייתי ב-150,000 ק"מ. כלומר יום אחד של טיול עם הילדים, ואני שאלתי בליבי, מדוע ה' לא יכל לחכות עד אחרי חוה"מ. כי אחרי חוה"מ הייתי בוכה על 18,000 ש"ח. בתודה לבורא עולם, על כל חסדיו הנגלים והנעלמים מעינינו!!!

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

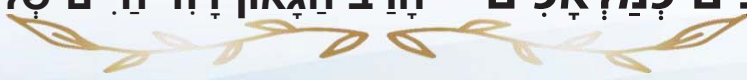
הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'
נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084
כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי
בטל' 052-6329144
(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הרב הגאון דוד חיים שלוש זצ"ל

הגאון הרב דוד חיים שלוש זצ"ל - נולד בי' טבת ה'תר"ף (1920) במרוקו. כאשר היה כבן חצי שנה הוריו עלו לארץ. על אביו מסופר, שכאשר היה כבן שנתיים וחצי נטה למות. מכיוון שכל אחיו נפטרו במהלך השנים, ניגש הסב להתפלל וביקש מבורא עולם שיניח לבנו ויקח אותו, ואכן לאחר כשבוע נפטר הסבא ר' דוד ואילו אביו הבריא מחוליו.

למד בישיבת 'פורת יוסף' בירושלים. נשלח בשנת ה'תשי"ג (1953) ע"י הראשון לציון דאז, הג"ר בן ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל, לשמש כרב הראשי הספרדי של העיר נתניה. **תפקיד אותו מילא במשך 63 שנים! עד פטירתו.** בשנת ה'תשמ"ג (1982) מונה כחבר במועצת הרבנות הראשית לישראל. פרסם למעלה מעשרה ספרים בתחומים הלכתיים ואחרים. ביסס וחיזק את מנהגי עדת מרוקו שהוא נמנה עליה. **גאון ובקי עצום בכל מכמני התורה. ענותן מופלא.** לחם את מלחמתה של תורה. שקדן עצום. דבק בבורא בכל ליבו. **אהב את ישראל בכל נפשו.** נפטר ב-ב' סיוון ה'תשע"ו (2016). חי כ-96 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

סבא: ר' דוד (המכונה 'דוד המלך'). **אביו:** ר' יוסף יצחק (אב"ד, רב עדת המערבים בירושלים וכן היה מרבני ישיבת פורת יוסף). **אישתו:** מרת דינה (בת ר' מאיר ועקנין ששימש כאב"ד טבריה). **אחיו:** ר' אברהם (רבה של כפר סבא. תלמיד הגאון ר' עזרא עטיה). **מילדי:** (ה' חנן את רבינו ב-12 בנים ובנות, שניים נפטרו בחייו): הרבנית מרים דיין (אשת הרב של צפת), ר' אליהו (בנו הגדול של הרב משמש כרב בבולטימור ארה"ב), מרת ניצה ע"ה (נפטרה בשנת ה'תשנ"ד), ר' אוריאל (מורה בישראל), ר' נתנאל משה ז"ל (רב, נפטר בשנת ה'תשס"ד), הרבנית רותי (נישאה לר' שמעון חדד-רב ברחביה), ר' שלמה (מנהל ההקדש הספרדי צפת מירון), ר' יהודה (רב שכונת משכנות זבולון בנתניה וראש כולל), ר' יוסף יצחק (רב במועצה איזורית דרום השרון וכן משמש כיושב ראש ארגון הרבנים האזוריים), ר' איתן (רב, עו"ד), מרת יעל בריח (מורה) ור' עמירם שלוש (משמש כרב).

מספריו: **ישו"ת חמדה גנוזה** - ג' חלקים הכוללים מידע מקיף אודות הפעלת חשמל בשבת וביום טוב, תכלת של ציצית, זמן בין השמשות, שנת שמיטה, השתלת איברים, קביעת רגע המוות וכו' **ינדחי ישראל יכנס** - בנושא יהודי אתיופיה המכונים פלשים **איילת השחר** - על מגילת אסתר **אור חדש** - על התורה **מכתם לדוד** - פירוש על תהילים, מחזור לראש השנה ויום כיפור **ישושנים לדוד** - דרשות למועדי השנה וימים נוראים, ולימי שמחה **משכיל לדוד** - פירוש למסכת אבות, פירוש לאגדות חז"ל, והספדים **פירוש לסליחות ועוד.**

○ יפר יידי ורעי, ר' אלון ארביב הי"ו המשמש כמזכיר הראשי של בית-הדין הרבני נתניה וזוכה להוציא עלון שבועי בשם 'אורי וישעי' מעשה שהיה עד אליו: לפני כשמונה עשרה שנה התבקשתי ע"י ידיד קרוב, שאבוא לאסוף את מורינו הרב זצ"ל מביתו, מאחר שהוא ביקש ממנו לשמש כסנדק לבנו שיחיה. הרב זצ"ל הסכים מיד, ואמר לו את המקום ושעת הברית.

לפני שהגעתי לביתו התקשרתי ומיד הרב ענה לי, "כן". אמרתי לו, שאני בא לקחת אותו לברית, שהוא מוזמן אליה. והוא אמר לי: "אני תיכף יורד". רבינו ירד מביתו נכנס לרכב אך פלא היה בעיני, **הרב ללא הטלית שלו**, חשבתי לתומי, שיתכן וכבר לקחו את הטלית או שהרב יקח טלית מהאולם. אך כמובן, מחמת כבוד הרב, לא שאלתי על כך, אך שאלתי בנושא הלכתי אחר, ורבינו ענה לי בחריפות ובידיעה מעמיקה, וכל הנסיעה הודיתי לבורא, שסיפק בידי את הזכות לקחת את הצדיק ברכבי, למרות שידעתי שלא אוכל להשתתף בסעודת ברית המילה, שהיא סעודת מצווה, כי אצטרך גם להחזיר את הרב לביתו.

כשהגענו לאולם, הייתה שמחה רבה נסוכה על כל המשתתפים, וכל הקהל פרץ בשירה אדירה "ימים על ימי מלך תוסיף" וכו', ומיד התחילו במילה, כל הזמן ידו של הרב לא משה מידי, אך היה דבר מוזר, **הרב לא עלה לכיסא אליהו, ומי שעלה היה חמיו של אבי הבן**, ואכן הברית נעשתה והרב זצ"ל לא היה סנדק, כמובן, שהרב הוא זה שבירך את הברכות לאחר הברית, ומיד ביקש לחזור לביתו.

בדרך שאלתי: "הרי כת"ר היה צריך לשמש כסנדק, מדוע לא ישבתם על הכיסא או שבכלל לא הייתם מטריחים את עצמכם לבוא עד לכאן". השיב לי הרב בעוונה ובחן: "אבי הבן שוחח איתי לפני מספר ימים וביקש, שאסכים להיות הסנדק בעבור בנו, מיד השבתי לו שכן, ובפרט שהברית בצהריים, כך שזה זמן המנוחה ואיני נמצא ברבנות".

"אלא שהבוקר הגיע אלי האבא לבית הכנסת, ואמר לי **שחמיו כועס מאוד על שנותן את הכיבוד לרב**, ולא ייתכן שהוא יפסיד סנדקאות, אך אבי הבן בשלו ואמר שלא ייתכן לבזות את כבוד התורה, כבר הרב הזמן, והוא לא יכול עכשיו לבטל זאת, כששמע דברים אלו אמר לו חמיו: 'תנסה לשכנע אותו, ואם יסכים- מה טוב, ואם לא, אז לא תהיה לי ברירה'. בבוקר, כששמעתי זאת השבתי לו: '**חלילה, חמיק קודם, הוא צודק, לתת את הסנדקאות לסבא זה דבר טוב, אני מוותר, העיקר שיהיה שלום בית.**'"

אז הקשיתי על הרב זצ"ל: "אז אם כן, מדוע בכל זאת הגיע הרב?", השיב לי: "**האבא הזמין אותי והסכמתי להופיע בשמחתו, וכי אני צריך להתנות את הגעתי לברית בכך שאהיה סנדק, ואם לא אז אני פטור מלהופיע? אני ביקשתי לכבד את אבי הבן, שהזמין אותי ותו לא. אין זה קשור כלל ועיקר לגבי הסנדקאות.**" אציון, ששוחחתי עם אבי הבן לאחר הברית, והוא תיאר לי את העוול ועוגמת הנפש, שעשה לרב זצ"ל, אך הרב ניחם אותי במתק שפתיו וחזר ואמר, **שהוא לא מבין, מדוע הוא דואג לכבוד שלו באומרו: "הרי יש ברית והזמנת אותי, אז אני צריך להשתתף!"**

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מִוְתוֹרִים לֹא מִפְסִידִים לְעוֹלָם

כמנהגם של מוכרים היודעים שיצטרכו לרדת במשא ומתן – הוסיפה משפ' כהן עוד מאה אלף ש"ח למחיר הדירה המבוקש כדי שיהיה ממה לרדת...

לאחר מספר ימים, התקשרה אישה וביקשה לראות את הדירה, כשהיא מדגישה, שהיא רוצה לבוא בשעה שהשמש בראש הרקיע. נקבעה שעה מוארת בעיצומו של יום. אם האישה רוצה לבחון את עניין השמש – מה הסיכוי, שתחתום על קניית דירה חשוכה ונטולת שמש?

למחרת, בשעת בוקר הופיעה האישה המתעניינת. היא נכנסה לבית, בחנה את כל פרטיו ודקדוקיו, והחלה לבחון את עניין השמש. הסתכלה בסלון, בדקה את המרפסת, ועיניה מפיקות קורת רוח, היא מחייכת והולכת... היא שבה ונכנסה למרפסת, הביטה ובחנה כל העת את השמש שאיננה, והייתה נראית יותר ויותר מרוצה...

"סגרנו!" קמה לפתע המתעניינת והפכה לקונה בהרף עין, בלי להתמקח על המחיר, בלי לדון בהסדרי התשלום, "מה שנוח לכם", אמרה, והחלה לכתוב את 'זיכרון הדברים'.

לאחר שנחתמה העיסקה כדת וכדין, פתחה את סגור לבה וסיפרה: "האמת, בוודאי הייתי שמחה להתווכח על המחיר, לחסוך לי כמה עשרות אלפי שקלים. אלא שאין לי ברירה. אני סובלת ל"ע ממחלה נדירה, וכל חשיפה לאור שמש ואפילו מועטה עלולה לסכן את חיי".

"ראיתי הרבה דירות, אך בכל אחת מהן יש שטח חשוף לשמש, וזה מסוכן עבורי. עד שראיתי את הדירה שלכם, ואינני יכולה לוותר על ההזדמנות לקנות את דירת חלומותי. דירה מקסימה שאין בה שמש!" – אמרה ולא הוסיפה מילה...

בני הזוג כהן נותרו המומים, נטועים למקומם ואינם מאמינים. לא רק שלא הפסידו מהוויתור, לא רק שמחיר הדירה לא ירד – אלא הוא עלה והתעלה בעיניו, שקנתה את הדירה, עד שמיהרה לחתום, לפני שדירת חלומותיה תיחטף לה מבין האצבעות, ובמחיר יקר מהמקובל – העיקר שזו דירה שאין בה שמש, אותה שמש שוויתרו עליה בגבורה ולא ידעו כמה ירוויחו מהוויתור הזה...

אנו לומדים מזה, שמי שמוותר לא מפסיד! רואים זאת בעיניים, לעיתים זה לוקח שנים, רק בורא עולם המשנה ומסדר סדרי עולם כרצונו – קובע כיצד זה יקרה באמת.

נשתדל לאמץ את המסר הזה, וניקח אותו עימנו כמסר לחיים: כשהשכן או החבר, כשהילד בבית הספר או החברותא בישיבה מבקש – לפעמים קשה לוותר, ונראה שנפסיד. אבל אין דבר כזה, מוויתור מרוויחים, ורק מרוויחים!

להלן סיפור מופלא, המעובד מתוך 'פניני פרשת השבוע' ויש בו כדי ללמדנו, כי כאשר אדם מוותר לזולתו – הוא לא רק שלא יפסיד, אלא אף ירוויח ממעשה זה.

את הסיפור סיפר הגאון רבי משה טולידנו שליט"א ממקור ראשון: ערב אחד נקשה שכנה בדלתה של משפחת כהן, ובידה אוגדנית דפים משורטטים, ובה תוכנית בנייה והרחבה מפורטות ומוכנות. השכנה פירטה בקצרה את בקשתה, ולא הסתירה את הקושי שבה.

"את יודעת, בס"ד המשפחה גדלה, ונוצר צורך להרחיב את הדירה. שרטטנו תוכניות בנייה, ואנחנו זקוקים לאישור השכנים כמקובל".

"אני חייבת לציין", הודתה השכנה בגילוי לב, "שכאשר אנו נרחיב בצד מזרח, זה בהחלט יחסום לכם את השמש מחלון הסלון והמרפסת בסלון, וכל הצד המזרחי. ועדיין, אני מבקשת, שתבדקו אם תוכלו להסכים לחתום לנו...", סיימה את בקשתה במבוכה קלה...

בשעת לילה מאוחרת החלה התייעצות בין הגב' כהן לבעלה. "אין ספק", קבעו השניים לאחר בדיקה מעמיקה, "שמרפסת השמש בסלון תהפוך למרפסת ה'אין שמש', והסלון יוחשך משמעותית. לפיכך, אנו רשאים להתנגד לתוכניות הללו, עקב הנזק הנגרם לנו מהן..."

"מצד שני, יש לנו הזדמנות לוותר, ויתור איכותי ואצילי, ויתור אמיתי מהלב לשכנים, כדי שירווח להם. אז נכון שזה יחשיך לנו את הבית, אבל אולי כדאי בהרבה, שהנשמה תאיר מוויתור זך וטהור לשכנים?". לאחר התייעצות שנמשכה כמה ימים, התקבלה החלטה גורלית ואמיצה.

בכוחות משותפים החליטו בני הזוג כהן לוותר על השמש למען השכנים. הם הגישו את התוכניות החתומות לשכנים, ובתוך תקופה קצרה החלו לבנות להרחיב את הבית.

התקופה הראשונה הייתה כרוכה בהסתגלות לכך שהסלון שהיה מואר עד עתה באור שמש טבעי – הוצרך לתאורת חשמל בכל שעות היום. במרפסת כבר לא היה שמש כלל וכלל, שמש אפשר היה לראות רק בגינה השכונתית.

כל פעם שחלפו במוחה של גב' כהן הרהורים וערעורים על הצעד שעשתה, נזכרה בכך שרווח לשכניה, ביתם התרחב, חייהם מאושרים יותר, והיא השתדלה להתרכז בלשמח בשמחתם.

חלפה תקופה לא קצרה, ועקב שינויים שונים הוצרכה משפ' כהן למכור את ביתם ולעבור לעיר אחרת. בני הזוג קיוו כי בעיית חוסר השמש בדירה תפגע כמה שפחות במחירה, והתייעצו במתווך, שהעריך את שווי הדירה.

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסתריא אטון זצ"ל
הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל	הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל	אביבה בת איירין ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה
נעמי בת נתון ע"ה	משה בן רוזה ז"ל	אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל
מרים בת בלה ע"ה	אביחי בן אסתר ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
צדיק חכם בן חזלה ז"ל	נעימה בת גורג'יה ע"ה	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
ע"ה שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל	חי יזיז בן קלרה ז"ל	דב בן יצחק ז"ל
מסודי בת חביבה ע"ה	חוזה בת יעקב צבי ע"ה	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה
יונה בן סעדה ז"ל	שמעון בן שמחה ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל	סלים בן פרחא ז"ל
ברכה בת מרדכי ע"ה	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	ספרינס תקווה בת נעימה ע"ה	לטיף בן פרחא ז"ל
יעקב בן נעמה ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה	מישא אסתר בת זרה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל
שרה בת מורברי רחל ע"ה	שמעון בן חנה ז"ל	אברהם בן דינה ז"ל	יהודה בן סעידה ז"ל
אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה		עפאת בת השמת ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מוריס מורטזה בן שרה ז"ל

או צרות הפרשה

פרשת "בהעלותך"

"ולפי העלות הענן מעל האוהל ואחרי כן ייסעו בני ישראל ובמקום אשר ישכן שם הענן שם יחנו בני ישראל, על פי ה' ייסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו" (ט, יז-יח).

"על פי ה' ייסעו" – כותב רש"י: שנינו במלאכת המשכן, כיוון שהיו ישראל נוסעים – כשהגיע העת לנסוע ממקום חנייתם, היה עמוד הענן מתקפל (נגלל) ונמשך על-גבי מחנה בני יהודה הנוסעים ראשונה, ונעשה צורתו כמין קורה ארוכה וצרה, וזה היה האות שעליהם להתכונן לנסוע, תקעו הרעו ותקעו בחצוצרות ועדיין לא היה הענן מהלך עד שמשא היה אומר 'קומה ה' ויפוצו אויבך...!', ולאחר מכן 'ונסע דגל מחנה יהודה', ראשונה, ואחריו שאר המחנות כמבואר בסדר המסעות.

נמצאנו למדים שעם ישראל היה נוסע רק על-פי ה', כאשר היה הענן במצב של עמידה, עם ישראל ממתין ומתעכב, ברגע שהיה הענן נוסע גם עם ישראל היו מתקפלים ונוסעים, היה מצב שהענן יום אחד עומד ואח"כ נוסעים, היה מצב שהענן חודש ימים או שנה מתעכב, אז גם עם ישראל מתעכב.

על פי ה' יחנו ועל פי ה' ייסעו, זאת אומרת כל הטילטולים של האדם וכל המאורעות שעוברים על האדם הכל הם על פי ה'. כי הוא המחליט מתי האדם יתעכב בכל מיני דברים, והוא המחליט מתי האדם יתחיל לנסוע ולהתקדם בחייו. הכל נעשה על פי רצונו והשגחתו של השי"ת.

'ביד משה' – כל אשר יאמר לך החכם לעשות על פי דעת התורה, זהו רצון ה' יתברך.

מספרים על הגאון הצדיק, בעל 'בית הלוי', רבי יוסף דוב הלוי סלובייצ'יק, שהיה אחד מגדולי הדור, אשר פעם אחת פגש באחד מתלמידיו, אשר לא פגש כבר שנים רבות. "שלום עליכם", פנה אליו הרב והוסיף לשאול, "מה שלומך?" ומה אתה עושה היום?". חיך התלמיד אל הרב ביראת כבוד ואמר: "השבח לה', כיום אני מנהל עסק וב"ה פרנסתי מצוייה בכבוד ובריווח".

לאחר כמה דקות, שוב פנה הרב, 'בית הלוי' אל תלמידו ושאל אותו: "לא הבנתי, אולי תוכל לחזור שוב במה אתה מתעסק ומה אתה עושה במשך היום?". חשב התלמיד שכפי הנראה הרב לא שמע את דבריו מקודם, וחזר שוב: "אני מנהל עסק, וב"ה העסקים משגשגים ומצליחים".

שמע הרב ושתק. והנה לאחר כמה רגעים, שוב פונה הרב אל תלמידו ושואל אותו: אמור נא לי בבקשה, מה אתה עושה במשך היום?". התלמיד איבד את שלוותו ואמר לרב: "כבוד מורי ורבי, כבר אמרתי לרב שלוש פעמים כי אני מנהל עסק המכניס לי ב"ה רווחים טובים, ולכן מצבי טוב מאוד".

אז עצר הרב את דברי תלמידו ואמר לו: דע לך, כי שמעתי אותך היטב כבר בפעם הראשונה שענית לי, אך לא הבנת את שאלתי – אני שואל אותך: 'מה אתה עושה?!', ואתה עונה לי מה הקב"ה עושה!'

התלמיד היה המום מדברי הרב, ואז המשיך 'בית הלוי' והסביר את דבריו: "הפרנסה של כל יהודי נקבעה ונקצבה כבר בראש השנה ואין אדם יכול לשנות מה שנגזר עליו במאומה, מפני שפרנסה היא משמיים, והיא רק מעשה ידיו של הקב"ה לבדו: כמה תרוויח היום וכמה תפסיד, האם תעלה על עסקה טובה או שמא תיפול בפח ותפסיד כסף – כל זה נעשה רק בידי שמיים, בלי אפשרות לשנות שקל אחד מהנגזר עליך.

על כן, כששאלתי אותך מה אתה עושה, ענית לי כי אתה מנהל עסק – אך את העסק מנהל לך ה' ומחליט אם תצליח או תפסיד. וודאי, כי עליך לעשות השתדלות, אך כל זאת בידיעה שהתוצאות קבועות ובלתי נתונות לשינוי.

לכן, חזרתי ושאלתי אותך שוב ושוב: "מה אתה עושה במשך היום?" – כלומר, מה עם לימוד התורה שלך?... איך נראות התפילות שלך?... האם אתה קובע עיתים לתורה?... מה עם היראת שמים שלך?... האם אתה נוהר בגזל ובשמירת העיניים?... בשמירת הדיבור והמאכלים?... – אשר כל הדברים האלה אינם נגזרים ונקבעים משמיים, אלא נותן הקב"ה בחירה לכל אדם כיצד ינהג בהם. על כן, חיכיתי שתענה לי מה אתה עושה במשך היום? – הדברים הנתונים שבידך לקבוע, ולא מה ה' עושה ומחליט לך, שהם כל ענייני הפרנסה והגשמיות: דירה, בריאות, הצלחה, שמירה וכדומה – אשר כולם נקבעים ונגזרים משמיים ביום ראש השנה.

"אין אדם נוגע במוכן לחברו כמלא נימה" – אנשים רצים מבוקר ועד ערב בשביל הפרנסה שכבר נקצבה ונגזרה עליהם, אותה לא יוכלו להזיז במאומה, אך הדברים החשובים והעיקריים אשר נתן ה' ביד האדם הם תורה, תפילה, מצוות ומעשים טובים, אשר הם מביאים לאדם ברכה בעולם הזה ואושר ושלווה לעולם הבא! (ויוציא עמו בששון).

"וביום שמתחכם" [י, י]. אלו שבתות (ספרי).

למעונו של מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א הגיעו שני יהודים, ובקשו שיכריע בדין תורה שלהם. האזינו נא ליסכסוך' המרגש שהתעורר בין שני צדיקים אלו:

רבי שלמה הנו תלמיד חכם מופלג, הממית עצמו באוהלה של תורה, ופרנסתו דחוקה מאוד. אליהו חברו הטוב, הוא יהודי תורני הקובע עיתים לתורה, ועוסק לפרנסתו במסחר, ורואה ברכה גדולה בעסקיו.

הדחקות והמחסור בביתו של ר' שלמה היו נוראים. הגיעו הדברים לידי כך, שסעודת השבת בביתו כללה קופסת טונה וקופסת סרדינים קטנה לכל בני הבית. זה היה היבשר ודגים וכל מטעמים שלהם. ביום מן הימים נודע הדבר לאלהיו. הלה הזדעזע, ומיהר לפנות לחברו: "יקירי ואהובי, מהיום והלאה כל צרכי השבת שלך – עליי!!!". ר' שלמה סרב בתחילה, אך משהרבה חברו להפציר בו, הסכים לבקשתו בלית ברירה. מכאן ואילך החל ההסדר החדש לפעול בקביעות: ר' שלמה קנה לביתו את כל צרכי השבת, אליהו שילם, והכל בא על מקומו בשלום.

אבל גלגל הוא שחוזר בעולם. הנה תקופת השפל הכלכלי פגעה באלהיו, עד שירד מכל נכסיו, בר מינו. סכומי התמיכה הגדולים בר' שלמה, שעד עתה היו שוליים ולא מורגשים כלל בכיסו, הפכו עתה להיות כבדים מנשוא עבורו. למרות מצבו הקשה, שמר אליהו את הדברים בסוד, לא סיפר לר' שלמה מאומה מהמשבר הנורא שאליה נקלע, והמשיך להתמיד במסירות נפש בהעברת כל הוצאות השבת לחברו כמימים ימימה.

יום אחד נודע הדבר לר' שלמה. הוא פנה אל חברו וטען כלפיו: "מדוע לא סיפרת לי שנקלעת לקשיים ואין באפשרותך להמשיך את תמיכתך בי?... אני מודה לך מקרב לב על כל העזרה במשך כל השנים, אך מהיום והלאה איני מוכן בשום אופן להעזר בכבודו!..."

אך אליהו בשלו: "הלא הוצאות השבת אינן נכללות בכלל המזונות הקצובים לאדם מראש השנה (כמבואר במסכת ביצה ט"ז.). הוצאות השבת אינן על חשבוני כלל. הן לא תלויות במצבי הכלכלי, ואדרבה, מי שמוסיף בהן – מוסיפים לו מן השמים. ואן כן, מה אתה מתערב בחשבונות שלי?..."

אך ר' שלמה דחה את טענתו: "נכון שהוצאות שבת אינן נכללות במה שנקצב לאדם בראש השנה, אולם כאן מדובר ב'הוצאות שבת' שלי ולא שלך. התשלום שלך בעבור הוצאות השבת שלי אינן בגדר הוצאות שבת שלך, אלא בגדר צדקה וחסד גרידא שאתה עושה עמי, והרי על הוצאות של צדקה וחסד לא נאמר שאינן בכלל מה שנגזר ונקצב לאדם בראש השנה!" אליהו המשיך להתעקש, והיה נחוש בדעתו להמשיך לכסות את כל הוצאות השבת של חברו, עד שלבסוף החליטו שני הצדדים, שמאחר ולא הגיעו לעמק השוה, יביאו את דינם להכרעת מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א...

כששמע מרן הגר"ח את הדברים התרגש מאוד. 'אשריכם, אשריכם ישראל שאלו דיני התורה שלכם!'"

לאחר מכן התייחס מרן לגופו של עניין ואמר: "אמנם אין נתינה זו בגדר 'הוצאות שבת', אך גם אם זו צדקה, הרי כתב הרמב"ם: "לעולם אין אדם מעני מן הצדקה, ואין דבר רע ולא הזק נגלל בשביל הצדקה, שנאמר והיה מעשה הצדקה שלום." (ויש לציין שהריטב"א בביצה שם כתב שלא דווקא הוצאות שבתות וימים טובים אינם קצובים מראש השנה, אלא הוא הדין לכל הוצאות של מצוה, אף הם אינם קצובים, ואם מוסיף בהם מוסיפין לו, ואם פוחת פוחתין לו, אלא שנקטה הגמרא הוצאות רגילים ושכיחים.)

ולפיכך, הורה מרן הגר"ח, ימשיך הצדיק אליהו לתמוך בר' שלמה, ובזכות זה יעזרהו ה' וישוב וירווח לו כבתחילה.

ואכן, כעבור מספר חודשים השתפר מצבו הכלכלי של אליהו מאוד בסיעתא דשמיא (אחת שאלתי 1).

"והנה מרים מצורעת כשלג" [יב, י].

כל המדבר לשון הרע על חברו, בודאי נראה בעיניו שהוא עצמו זך ונקי מכל עון, ואין בו שום שמץ דופי,

כי אם היה יודע את נגעו ומכאובו לא היה יכול לדבר על חברו. (שפתי צדיקים).

לפנינו שאלה מעניינת, ונציג אותה בלשונו של השואל: לאחרונה השתתפתי בחתונה, ופגשתי בדידי משכבר הימים, שלא ראיתיו מזה שנים רבות, מאז עזב את שכונתנו. כידוע, מפגשים מהסוג הזה עלולים לגרום למכשול חמור באיסורי לשון הרע, כי שני הצדדים עשויים להתעניין על החברים והידידים מהעבר, לדבר בשבחם, וגם להיפך...

ואכן, בעוונותי, פתחתי את פי והתחלתי לספר באוזני ידידי דברים קשים ונוראים על שמעון, אחד מחברי השכונה... סיפרתי את דברי הגנות עם כל בהתלהבות ומתוך שנאה ועוינות, ירחם ה'. ניכר היה שידידי גמע כל מילה, והנהך שוב ושוב בראשו, כאחד שמקבל ומאמין לדברים בלב שלם...

והנה, בכל אותו הלילה לא הצלחתי לעצום עין, משום שתקפו אותי ייסורי מצפון, איך העזתי לחטוא בכזו עזות בעוון הנורא של לשון הרע! אוי לי על שזרעתי בלשוני הרס וחורבן, והגדלתי עוונות עד לשמים (לרכין ט"ו:)! גמלה ההחלטה בליבי, שראשית כל השכם בבוקר אתקשר אל ידידי השואל, ואנסה 'לעדן' את הדברים, אסביר לו שלא

דייקתי בדבריי, ולמעשה שמעון הלזה הינו יהודי ישר וטוב...

נטלתי אפוא את שופרת הטלפון, אך עוד בטרם הספקתי לחייג, הטלפון צלצל. ומי היה על הקו? - אותו ידיד מהחתונה.

"תשמע - הוא פותח ואומר לי - אני חייב להתנצל בפניך; אמש כשכנסתי לאולם השמחות, רעש המוזיקה היה ממש מחרש אוזניים, לא יכולתי לסבול אותו. ולכן כיביתי את מכשירי השמיעה שבאוזני... כשהבחנתי בך מספר בכזו התפעלות את דבריך, לא היה לי נעים לומר שלמעשה כרגע אני ממש כחירש... אך כעת החלטתי להתקשר כי גברה בי הסקרנות, לשמוע את דבריך המעניינים..."

"אני מיד הולך לחזור באוזניך על כל הדברים" השבתי לו, והשמעתי באוזניו דברי תורה ערבים...

עתה ברצוני לשאול את כבוד הרב: לאחר שהתברר שחברי לא שמע מילה אחת של לשון הרע [ואף אדם אחר לא שמע אותי], האם בכל זאת אני זקוק לסליחה וכפרה על הדברים הנוראים שיצאו מפיו?...

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: השואל זקוק לכפרה ותשובה על דיבוריו, שכן כוונתו היתה להשמיע לאחרים דברי גנות על הזולת, ומבואר בגמרא (קידושין פ"א:), שהמתכוון לאכול בשר חזיר, ועלה בידו [שלא מידיעתו] בשר טלה [כשר למהדרין] - צריך כפרה וסליחה על מחשבתו וכוונתו לחטא! ויש להוסיף את דברי הזוהר הקדוש (שהביאם הח"ח בהקדמה לספרו): כאשר אדם מדבר לשון הרע, מתעוררת רוח רעה וטמאה הנקראת 'סכסוכא', והיא עולה למעלה, וגורמת מוות וחרב והרג בעולם. אוי לאלו שמעוררים את צד הרע הזה ואינם שומרים פיהם ולשונם ואינם דואגים על זה, שאינם יודעים, שבהתעוררות שלמטה תלויה התעוררות של מעלה, הן לטוב ובין לרע!

מכאן נלמד לשאלתנו: אמנם למדובר לא נגרם שום היזק ממשי מדבריו של האיש, אך לאור דברי הזוהר הקדוש, הרי הדיבורים שאדם מדבר אל חברו יוצרים קטרוג נורא על כלל ישראל, גם אם בפועל חברו לא קיבל או לא שמע את הדברים. ובאשר לדרך התשובה, כתב רבינו החפץ חיים (לשוה"ר כלל ד', י"ב), שאם מחמת דיבורו לא נגרם שום נזק או נזק לחבירו, אם כן לא נשאר על המדבר כי אם העוון שבין אדם למקום, דהיינו שעבר על רצון ה' שציוה שלא לדבר לשון הרע. ותיקונו הוא, שיתחרט על דברי הלשון הרע שהוציא מפיו, ויתוודה על כך, ויקבל על עצמו בלב שלם שלא לעשות כן להבא.

(מתוך הספר החדש "אחת שאלתי 3" – להזמנות: 077-8150023).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזלה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ קודסיה בת כשור ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ שמואל בן חתון ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ אליהו בן בתיה ז"ל, לע"נ מנשה בן שמחה ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ אלון בן דינה ז"ל, לע"נ לדידה בת רחל ז"ל, לע"נ לזן בת פרווין ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ אסתר בת פרי ז"ל, לע"נ אברהם דוד בן תמר ז"ל, לע"נ לוציאנו בן מיסה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור לתעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש יא סיון תשע"ט: הדלקת נרות: ירושלים 7:10 תל-אביב: 7:26 חיפה 7:19 מוצאי שבת: ירושלים: 8:29 תל-אביב: 8:31 חיפה: 8:33 ר"ת: 9:03

פרשת בהעלותך

עין טובה

לרצות בטובת חברו...

לכ"ק האדמו"ר רבי דוד מלעלוב זצ"ל היתה חנות, וכל אדם שהיה נכנס לחנותו לקנות דבר-מה, היה רבי דוד מתחיל למנות את כל החנונים שבסביבתו שהיה אפשר להשיג גם אצלם את המצרך המבוקש... וכך היה אומר ללקוח: אצל פלוני תוכל לקנות מצרך זה. גם אצל אלמוני. ואם רצונך בכך, קנה אצלי...

כאשר בנו רבי משה זצ"ל נשא אשה, פתח אף הוא חנות. והנה למחרת פתח אדם חנות דומה בסמוך לו. בא רבי משה בדמעות להתאונן אצל אביו. אמר לו אביו רבי דוד בפליאה: "וכי אין אתה מרוצה מכך שגם יהודי אחר מפרנס את בני ביתו באותה סחורה? **מאורה של תורה**"

"יחפוץ שיהיה לחברו יותר ממה שחפץ לעצמו..."

הגאון רבי חיים יעקב לוי זצ"ל, היה מועמד מספר פעמים לכהן כרבה של ירושלים. בפעם הראשונה היה זה אחר פטירת רבה של ירושלים, דודו הגדול, **הגאון רבי צבי פסח פראנק זצ"ל**. הגיעו אליו אז, משלחות לשכנעו לקבל את המשרה, אבל הוא השיב שיותר נוח לו לשבת בקהילה קטנה בה יוכל להמשיך בלימודיו בשלוה. אחר שעלה לארץ וכיהן כרבה של "פרדס חנה", שוב ניסו רבים וטובים לחוץ עליו שיסכים לקבל את רבנות ירושלים, אבל גם הפעם ויתר על משרה רמה זו.

את ויתורו נימק במעשה שאירע שנים רבות קודם לכן: בנערותו הלך ערב אחד עם אביו הצדיק **רבי אריה** וכשעברו באחת הסמטאות, הבחינו באשה העוסקת בתיקון גרביים לאור פנס הרחוב. שאל אותה רבי אריה לפשר מעשיה, וענתה שמכיון שהיא אלמנה ואין לה כסף לממן את לימודי בנה ב"חיידר", נאלצת לעבוד בעבודה זו, ומכיון שאין לה האפשרות להאיר את ביתה, נאלצת להמשיך בעבודתה לאור פנס הרחוב. היתה זו אמו של **הגאון רבי בצלאל זולטי זצ"ל**.

מששמע רבי חיים יעקב שהמועמד השני לרבנות ירושלים הוא הרב זולטי, ויתר על מועמדותו, כדי שלא למנה זו שהתמסרה כל כך לתורתו של בנה, יהיה נחת ממנו כשיזכה במשרה חשובה זו להיות רבה של ירושלים.

מתוך הספר החדש "דרך אבות"

לחפוץ בטובתו של חברו

ולשמוח בה!

נלמד מהפסוק: "ויאמר לו משה המקנא אתה לי ומי יתן כל עם ה' נביאים" (פרק יא-כט)

בפסוק זה רואים – לדעת בעל ה'עקדה' וה'אור החיים' הק' – את מעלתו הנשגבה של משה רבינו ע"ה, שלא היה בו כל שמץ של קנאה, לא רק כלפי אלו מתלמידיו שיהיו מאוצלים מן הרוח אשר עליו, כמו שאמרו חז"ל "בכל אדם מתקנא חוץ מבנו ותלמידו" (סנהדרין קה:). אלא אפילו אם יתן ה' את רוחו על כל העם ויהיו נביאים, לא מכוחו הוא, אלא "בזכות עצמם" דבר שמתקנאים בו. אף על פי כן הוא לא יקנא בזה, אלא אדרבה, משתוקק הוא שאכן כך יהיה.

שנו חז"ל (אבות פ"ה-יט): "כל מי שיש בו שלושה דברים הללו, מתלמידיו של אברהם אבינו... עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה. וביארו המפרשים: עין טובה – ששמוח במה שיש לו, ולא יקנא במה שיש לחברו יותר ממנו, אלא אדרבה, יחפוץ שיהיה לחברו יותר ממה שחפץ לעצמו.

ומובא בספר הברית (ח"ב מאמר יג) שאף שכל אומן שונא בן אומנותו. החייט שונא את החייט, אמרה תורה לא זו אף זו, כלומר: לא די בחובת אהבת רעד, שאינו כמוד באומנות אחת, ואינו מקפח פרנסתך לעולם, אלא אפילו אם הוא "כמוד" באומנות אחת ומקפח פרנסתך לפעמים, אעפ"כ מחוייב אתה לאהוב אותו בלב שלם.

וכדרך שהשיב **כ"ק האדמו"ר רבי משה מקוברין זצ"ל** לחנוני שהתאונן בפניו על מועט פרנסתו בעוד שלשכנו החנווני כמוהו, יש פרנסה בשפע "תהיה לך פרנסה בשפע" – אמר לו הרבי – "רק כאשר תודה להש"ת על הפדיון הרב של שכנד ותאמר: "ברוך ה' שנותן ליהודי פרנסה ברווח"... אמנם בתחילה יהיה קשה לך לומר זאת בלב שלם, אך כאשר תרגיל עצמך לכך, כבר תאמר זאת בלב שלם, כמו שנאמר "בפיך ובלבבך לעשותו". קודם "בפיך" ואחר כך "בלבבך".

עלון "איש לרעהו" פרשת "בהעלותך את הנרות" הוקדש לעילוי נשמת **הגאון רבי נתן בן מרן הגאון רבי יעקב קמנצקי זצ"ל** נלב"ע בשב"ק ה' סיון תשע"ט

ת. נ. צ. ב. ה.

כוס תנחומים לידיד "איש לרעהו" בנו הגאון רבי יוסף קמנצקי שליט"א ולמשפחתו שיחי'

הבוטח בה' שיספק לו כל צרכו, הריהו שמח בחלקו ואינו דואג דאגת המחר!

נלמד, בדרך רמז, מהפסוק: "שטו העם ולקטו וטחנו ברחיים, או דכו במדוכה" (פרק יא-ח)

ומבוא בזוהר הק': "שטו העם ולקטו" - "שטיא הוא דא" כלומר: שוטים הם אלו שהשתטחו על הארץ ללקוט את המן, שכן מה ששיד ומיועד לאדם, יבוא לו בנקל עד שלא יצטרך אפילו להתכופף... (הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל - חכמת חיים).

הבוטח בה' בכל לבו - אינו צריך לשום השתדלות

אמרו חז"ל (סוף קידושין): "אמר רבי נהוראי מניח אני כל אומנויות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה". לכאורה זה סותר לאימרת המשנה "כל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה". ולעיל שנינו שחייב אדם ללמד את בנו אומנות!?

וביאר בספר "המקנה": הרי אמרו חז"ל שלא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן והם אלו שתורתם אומנותם ואדיר כל הפעם בתורת ה' וכו' ואם ליבם טרוד לפרנס ביתם, איך יוכלו ללמוד תורה ולהרביץ תורה בישראל. על כן אם לבו של אדם בטוח בה' אזי "והיה ה' מבטחו" ויזמין לו ה' פרנסה כאוכלי המן וכעין יששכר וזבולון.

אך מי שאין בטחונו חזק בה' ולבו מסתפק מהיכן פרנסתו, או-אז אין לו לסמוך על הנס ויעשה תורתו קבע ומלאכתו ארעי ותהיה ברכת ה' במעשיו, וזו ששנינו כל תורה שאין עמה מלאכה... ואמרו חז"ל (ביצה טו) "לוי עלי והאמינו בי ואני פורע" כלומר: כפי ערך חוזק האמונה כן יהיה הבטחון; עכ"ד.

נוסיף ונאמר שכפי חוזק הבטחון כך צורך ההשתדלות. ומצינו בדברי חז"ל במעשיו שהיו, שכאשר שם אדם מבטחו לגמרי בהשיות נעזר אף שלא כדרך הטבע, ואינו צריך כלל להשתדלות. כפי שמובא בגמרא (ראש השנה כו): על אמוראים שלא ידעו פירוש הפסוק "השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך" והביא רבה בר בר חנה מעשה שאירע עמו שיום אחד נשא משאות וסוחר ערבי שהלך סמוך אליו, הציע לו שיניח את משאותיו על גמליו.

וביאר זאת הגר"א זצ"ל ששאלת האמוראים היתה האם יכול אדם לשים בה' מבטחו גם בלי לעשות כל השתדלות. ועל זה הביא רבה בר בר חנה ראייה מהמעשה שאירע עמו המוכיח שישנה כזו אפשרות של "השלך על ה' יהבך", ללא כל השתדלות מצד האדם "והוא יכלכלך".

ומסופר על מקרה שכך נהג המשגיח הגה"צ **רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל**, כאשר שאל את תלמידו שעמד להתחתן האם יש לו דירה? והלה השיב בשלילה. הוסיף ושאל: האם הוא מסודר כבר בכולל? וגם על זה השיב בשלילה. אמר לו המשגיח: אל תחפש דירה ואל תחפש כולל... אל תדאג על שום דבר אלא קיים את שאמר דוד המלך (תהלים קלא-ב) "דוממתי נפשי כגמול עלי אמו". אל תעשה שום השתדלות, והכל יבוא על מקומו, כמו שאמרו (יומא לח). "בשמך יקראוך ובמקומך ישיבוך", והעיד החתן שעשה כדבריו. ותוך שבוע שבועיים אחר חתונתו מצא דירה בזול וראש כולל ביקשו שיבוא וילמד אצלו.

האם יש ענין לעשות "ביטוח לרכושי"?

וכשישנו ביטחון מוחלט בהשיות אין צורך לכל ביטוח אחר. כך היתה דעתו של **החפץ חיים**. כפי שהעיד הגאון **רבי יוסף דינקלס זצ"ל**, שבזמן שפרצו שריפות בעיירה ראדין הגיעו סוכני ביטוח אל הח"ח לשכנעו להצטרף להסדר ביטוח נגד שריפות, סירב הח"ח ונימוקו עמו:

"מדוע לתת למדת הדין לקטרג ביתר קלות? הרי אם נגזר על האדם גזירה, מדת הרחמים מנסה לסנגר עליו ולהתחנן שהעונש הצפוי לו מידי כבוד. למשל: אם נגזר עליו שריפה, מדת הרחמים אומרת: הוא ישאר בחוסר כל! אך מדת הדין תובעת את שלה בתוקף. והנה אם האדם הזה עשה "ביטוח" לרכושו, מה תוכל מדת הרחמים לטעון? הרי מדת הדין תשיב לה שאדרבה, הוא לא ינזק שכן הוא יקבל מהביטוח את כל נזקו. א"כ מדוע לנו לתת למדת הדין לקטרג ביתר קלות?"

וכבר היה מעשה אצל בעל **השפת אמת**, שיהודי בעל חובות עצומים שהשתרגו על צווארו, היה לו נכס אחד שיכול למכור ולכסות כל חובותיו, ובא לשאול את השפת אמת האם למכור את הנכס? והשיב לו: "אל תמכור!" וכשהחובות הציקו לו ביותר בא

"עיני נשואות לבורא העולם"...

כשהסתופף הצדיק רבי **מרדכי מלכוניץ זצ"ל**, אחר נישואיו, בצל רבו כ"ק האדמו"ר רבי שלמה מקרלין זצ"ל, השקיע את כל מעייניו בתורה ובעבודת ה' ובביתו לא היה לחם לאכול, ואף המים קפאו מחמת הקור, כי לא הו לו עצים להסקה. אשתו מעולם לא התלוננה.

פעם ביקר בביתם אחד מקרובי משפחתה. בראותו את מצבה רץ לבית המדרש ושאל את רבי מרדכי: "היתכן להפקיר כך אשה ובנים לרעב ולקור! איך תוכל לשבת כך וללמוד, כאשר בני ביתך יושבים ובוכים?"

ענה לו רבי מרדכי: "הם צודקים בבכייתם, שהרי עיניהם נשואות אלי, ואני אך בשר ודם איך אוכל להושיעם, אבל גם אני בצדק יכול ללמוד במנוחה, שכן עיני נשואות אל בורא העולם, ולכן אינני צריך לדאוג במאומה"...

באהלי צדיקים

שפע הפרנסה כפי הבטחון בהשיות...

אחד התלמידים שדיברו בו נכבדות לשדכו עם בת תלמיד חכם, הגיע לפני המשגיח - הגה"צ **רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל** ותינה מצוקתו על כך שהצד השני תובע מאביו להתחייב עבור השידוך סכום כסף עצום ונכבד עד מאד. ואינו יודע איך יוכל לעמוד בזה.

שאל המשגיח את הבחור האם אביו "שכיר" או "עצמאי"? השיב הבחור כי אביו "עצמאי". אמר לו המשגיח: אם כן, אמור לאביך שיגמור את השידוך ללא דאגה, ויתחייב את כל הסכום שהמחותן דורש. ובעזרת השיות יוכל לעמוד בכל התחייבות.

הבחור ענה מיד "אמן" על הברכה, אך הוסיף לשאול את המשגיח מתוך סקרנות: ילמדינו רבינו, מה הבדל יש בין אם אבי "שכיר" או "עצמאי"?

הסביר לו המשגיח: "דע לך, כי שפע הפרנסה מגיעה לו לאדם בדיוק כפי מה שהוא נושא את עיניו השמימה לבורא העולם. על כן יש הבדל ביניהם. כי "השכיר" בדרך כלל בוטח גם על הבוס שלו, שביום שנקבע לקבל המשכורת, יתן לו את משכורתו. לא כן העצמאי שאינו עובד אצל אחרים, מוכרח לבטוח בשלימות בהשיות בכל עת ובכל שעה שיצליח את עסקיו ויתן לו פרנסתו. ומכיון שתולה את יהבו בחסד השיות וברחמי, מובטח לו יותר שיעזרהו ה' וישלח ברכה במעשי ידיו.

ואכן כפי ששיער המשגיח כך היה. האב שהיה מניצולי השואה, קיבל בתוך הזמן שבין האירוסין לחתונה כספי פיצויים מגרמניה בדיוק כמו הסכום שהמחותן דרש ממנו.

"אם יש בטחון - אין לדאוג כלל"

כשכיהן כ"ק האדמו"ר **מפאפא - רבי יעקב יחזקיהו גרינוולד זצ"ל**, כרבה של צעהלים באוסטריה. הביא לו אחד מבעלי הבתים תמיכה מיוחדת פעם אחר פעם, מידי שבוע. ואולם כשהביא לו את התמיכה בפעם השלישית, סירב האדמו"ר לקבלה. הוא התנצל ואמר שהוא חושש שהקביעות הזו לקבל את התמיכה, עלולה לערער במקצת את מדת הבטחון שלו.

בשעת תרצ"ט גזרו השלטונות בהונגריה על כל בעלי העסקים והחנויות לעבוד גם בשבת. נאמר להם שאם לא יציתו ישלל מהם הרשיון. באסיפת רבני המדינה דנו בכובד ראש מה לעשות. היו רבנים שהביעו דעתם כי מוכרחים להמציא היתר לפתיחת החנויות בשבת, באמצעות שטר מכירה לגוי או בשותפות עמו, כי הדבר גובל בפיקוח נפש.

אך האדמו"ר עמד על רגליו וצווח ככרוכיה שלא ללכת בדרכים כאלה, כי אם לחזק לב העם ללכת בדרכי הבטחון, שאין מעצור לה' להושיע ולהמציא פרנסתם של ישראל בדרך המותרת. ואכן בכנס הרבנים התקבלה דעתו של הרבי, ותוך זמן קצר הומתקה הגזירה על ידי השלטונות. וכך היה תמיד מרגלא בפומיה: "אם יש בטחון, אין לדאוג כלל!"

במחיצתם

המשך - בטחון ושמה בחלקו

"זהיה ה' מבטחו" - שלא יצטרך ללוות...

סיפר הגאון רבי שאול גבאי שליט"א (ראש ישיבת אמרי דעת): פעם הגיע מנהל ת"ת חשוב לפני הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל וסיפר לו שהמוסד נקלע לקשיים כספיים ולגרעונות גדולים המאיימים על המשך קיומו של הת"ת. ונפשו בשאלתו: האם ילוה כספים?

שאל אותו רבי בן ציון: האם יש לך מהיכן להחזיר ההלוואה? והשיב: "אילו היה לי מהיכן להחזיר לא הייתי נזקק להלוואות..." חזר ושאלו: "אם כן, על סמך מה תילוה?" השיב המנהל: "אני בוטח בבורא העולם שימציא לי את הכסף להחזיר. וכי יש לי ברירה. אחרת אאלץ לסגור את התלמוד תורה!"

אמר לו רבי בן ציון: אשריך שהגעת לדרגת בטחון כזו. אבל אם אתה סומך על הבורא שימציא לך כשתצטרך להחזיר, תסמוך עליו שימציא לך כשתצטרך ללוות..." שאל המנהל: "ואם לא ימציא?"

ענה לו רבי בן ציון: "אזי תסגור את התלמוד תורה!" והוסיף: "מי התיר לך ללוות אם אינך יודע מהיכן תחזיר?! וזהו ביאור הפסוק "ברוך הגבר אשר יבטח בה" - ולא כדי ללוות על סמך הבטחון, אלא "והיה ה' מבטחו" - שלא יצטרך ללוות!"

יגילו במלכם

שוב לשאול. והתשובה חזרה על עצמה "אל תמכור"! אך בני שלא יכלו לראות במצוקות אביהם קמו ומכרו את הנכס וכיסו את כל החובות, והיתה הרווחה, ואולם שבועיים לאחר מכן נפטרו אביהם לבית עולמו.

הגיב על כך השפת אמת: כל חיותו של היהודי הזה נבעה מכך שחיינו "לא היו חיים" בגלל החובות. וברגע שרווח לו איבד זכותו לחיות, רואים מכאן שהכל בחשבון מדוייק. והמליץ על כך השפת אמת בדרך צחות את אמרת חז"ל (פסחים קיג): "שלושה חיים אינם חיים"... כלומר שלושה אנשים "חיים" הזכות שלהם לחיות הוא מפני ש"אינם חיים" - שיש להם צרות שונות הממררים את חייהם. ודוקא החיים הקשים הללו ש"אינם חיים" הם הנותנים להם את זכות החיים.

נשאל הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל (בשו"ת שבט הלוי ח"ד ס"א): האם אדם שחוסך כסף לעתיד, כגון להוצאות נישואי ילדיו, האם יש בכך משום חסרון באמונה ובטחון?

והשיב: למען האמת, מי שהוא במדרגת בטחון אמיתי, יכול להשליך על ה' כל יהבו, והוא יעמוד לו בעת דחקו ויזמן לו כל צרכיו בדרך נס ופלא. ועל זה נאמר "ברוך הגבר אשר יבטח בה" והיה ה' מבטחו". אך מי שאינו בכזו מדרגה כמו רוב בני אדם, עליו להשתדל ולהכין עצמו לעת כזו שלא יצטרך לבריות.

ענוה

לנהוג כלפי הזולת בשפלות רוח

ובענוה!

נלמד מהפסוק: "והאיש משה ענו מאד מכל האדם" (פרק יב-ג).

וכתב השל"ה הק': ראה עד כמה גדול מדת הענוה. הנה משה רבינו ע"ה מבחר הנבראים אדון הנביאים, ולא שבחו הכתוב רק במדת הענוה. וצריך ללכת במדת הענוה עד קצה האחרון, כהא דתנן "מאד מאד הוי שפל רוח". ואמר הכתוב "מכל האדם". והנה ג' ענוים היו: משה ואהרן אמרו "ונחנו מה". אברהם אבינו אמר: "ואנכי עפר ואפר", דוד המלך ע"ה אמר: "ואנכי תולעת". ומשה היה ענוי מכולם, כי אברהם המשיל עצמו לעפר ואפר ודוד לתולעת, אבל משה אמר אין אנחנו כלום. וזה עניו מכל האדם ראשי תיבות "אברהם דוד משה". עכ"ל.

אמרו חז"ל (אבות דר"נ פרק כג): איזהו עלוב שבעלובים - זה שהוא ענו כמשה רבינו שנאמר: "והאיש משה ענו מאד מכל האדם". יתירה מזו אמרו חז"ל (שם פט): ג' מיני מוכי שחין נבראו בעולם. לח, יבש, בעל פוליפוס. והיתה נפשו של משה נמוכה מכולם.

תמה כ"ק האדמו"ר מאז'רוב - הגאון רבי משה יחיאל אפשטיין זצ"ל (בספרו באר משה): הכיצד יכול היה משה רבינו להגיע לכזו הרגשה של ענוה ושפלות אחרי שזכה למה שלא זכה שום ילוד אשה, כפי שהעיד עליו הקב"ה "לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא!?"

ותירץ האדמו"ר עפ"י ביאורו של הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל (בספרו קדושת לוי) על הפסוק "שחורה אני ונאווה" (שה"ש א-ה), וכך כתב: ידוע דעיקר מדרגת האדם להכיר ערך שפלותו, בעומדו לפני מלך רם ונישא ורואה גדולתו ורוממותו והיאך כל שרפי מעלה עומדים באימה וביראה וחיל ורעדה, ממילא ניכר אז רוב ערך שפלותו.

והנה על משה רבינו כתוב: "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה". והגורם לזה שהוא ענוי מכל אדם, מפני שהם על פני האדמה, ואילו משה היה תמיד בשכלו הקדוש והטהור בעולם העליון, וראה כיצד כל שרפי מעלה עומדים באימה וביראה, מזה בא למדרגת הענוה.

נמצא, שיש עניו שבא לכלל מדת הענוה מחמת שיועד ומכיר רוב שפלותו ומיעוט ערכו. ואמנם צדיק גמור, מדת ענוותנותו באה לו מחמת הבטה ברוב גדלות הבורא, ובעבור זה תשכון בקרבו מדת הענוה, בראותו רוב הבהירות הגדולה של מעלה.

"רק העתקתי את מה שמיצאתי..."

כאשר הגאון רבי חיים חזקיהו מדיני זצ"ל הוציא את סדרת ספריו "שדי חמד" לאור עולם, הסעירו הספרים את עולם התורה באשר נחשבו כיצירה ענקית מופלאה בעולם ההלכה. גאוני תורה ופוסקי הלכה מכל העולם החלו להריץ אגרות חיבה ומכתבי הוקרה מלאי שבח ותהילה למעונו של השדי חמד.

הדבר היה למורת רוחו של הגאון הצנוע והעניו. הוא לא הבין על מה ולמה כל השבחים הללו. בשיחות עם מקורביו טען כי לחינם משבחים אותו וזה עלול לגרום לו להתגאות והרי הקב"ה שונא גבה לב. על כן בהקדמתו לספריו הבאים כתב: "לא חידשתי מאומה, אלא רק לקטתי מדברי גדולים וטובים ממני... רק העתקתי את מה שמיצאתי, כדי לזכות למי שאין בידו ספרים."

ארזי הלבנון

"הריני זקוק לכפרה גדולה..."

פיעטרקוב, שהיתה מן הערים החשובות והעתיקות שבערי פולין, בחרה בגאון המהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל לכהן כרב העיר, והוא עדיין אברך צעיר לימים. רבי מאיר נעתר וקיבל את ההצעה.

בהגיעו לפיעטרקוב נערכה לו קבלת פנים נלהבת ביותר. כל בני הקהילה אנשים נשים וטף עמדו בתחנת הרכבת לבושים חג. פמליית הרב, עברה תחת שערים מקושטים ומעוטרים להפליא, בדרכם לבית הכנסת, שם נשא הרב את דרשת הבכורה.

במעמד נכבד זה אמר המהר"ם שפירא לסובבים אותו: "בודאי תתמהו שאדם צעיר כמוני יבוא לכהן בעיר גדולה כמו פיעטרקוב? אך בעצם יש לשאול לאידך גיסא: מדוע ת"ח צעיר צריך להתקבל לרבנות בעיר קטנה, ואילו מבוגר בעיר גדולה יותר, הרי ההגיון אומר את ההפך, אדם צעיר שעדיין כוחו במותניו מסוגל לכהן בעיר גדולה, ואילו זקן שכוחותיו דלים, מן הצדק שיכהן בעיר בה הציבור קטן יותר!?"

"אלא שהגמרא אומרת: "מי שנתמנה פרנס על הציבור מוחלין לו כל עוונותיו". משום כך חייב תלמיד חכם מבוגר יותר, שיש לו יותר עבירות, לבוא לעיר גדולה, ואילו צעיר שעדיין עבירותיו מועטות לפי שעה, די לה לרבנות קטנה שתכפר על עוונותיו..."

"באשר לי" - סיים המהר"ם - "כנראה לפי עוונותי הרבים הריני זקוק לעיר גדולה שתכפר עליו..."

אור המאיר

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

כגלגל המסתובב!

המטרה לפועל - אני זקוק לעזרתך!

עד כאן סיפר האורח, ואבא החליט לסייע לאיש האומלל הזה.

הוא יצא לשכונת "וויינגער", שהיה כאמור אזור מוכה-עוני, מצויד בשם המדוברת. כאשר הגיע לביתה הזדעזע לראות באילו תנאים היא חיה. אשה עניה ונצרכת. הוא גלגל אתה שיחה עד שהגיע לנקודה המבוקשת והרגישה. היה מובן מאליו שעל המחילה יצטרך הפוגע לשלם "פיצויים", אך לפעמים אדם כל-כך פגוע שגם פיצויים לא מועילים...

תכל'ס, היא שמעה את קורות האיש, ובסיכומה של שיחה סוכם שעם סכום נכבד של 50 רובל היא מרגישה שתוכל לסלוח על העוולה שנעשתה לה.

"מעמד המחילה" הזמין אבא יהודי נוסף, כדי שיהיו שני עדים שיעידו על מחילתה המוחלטת. הכסף הועבר לידה של הענייה, שמעתה יכלה לפקוח מעט את העיניים.

האורח שמח מאוד על הצלחת המשימה, והלך לדרכו.

* * *

"האורח מביאליסטוק הגיע"... חלף הקול בבית. כן. שוב הגיע אותו אדם להתאכסן אצלנו. ומה הפעם? שמא פגע בעוד מישהו בלאחוביץ'?"

לא. הפעם זה ענין עסקי. היות והוא כסוחר טקסטיל, מוכר שחורות גם לאנשים בלאחוביץ', כנגד שטרי-חוב. והיות שאחד מסוחריו העיר לא פורע את חובותיו, הוא מבקש מאבא להתערב ולמצוא פשרה שתניח את דעת שני הצדדים.

אבא יצא למשימה, וגם הפעם הצליח להביא אותה לידי-גמר על הצד הטוב ביותר.

"הסוחר מביאליסטוק" שוב עזב את האכסניה. מרוצה.

* * *

חלפה תקופה קצרה ומביאליסטוק הגיעה חבילת-הפתעה. היה שם בד יקר ומשובח שהתאים לתפירת חליפה לאבא, וכמה שמלות לאימא.

אל החבילה צורף מכתב קטן:

"הרי זו הבעת-תודה עבור הטובות שעשיתם עם האורח מביאליסטוק. הוא מודיע בשמחה, כי התפתחה תקווה איתנה שאשתו בקרוב תבריא לחלוטין, ובשעה טובה תזכה בילד..."

"לפני שנים הייתי מאורס עם בת-ישראל שמתגוררת ב..."

במילים אלו פתח האורח המסתורי את סיפורו המסתורי, לא לפני שביקש מאבא שייכנס לחדרו כדי להמתיק סוד.

אך תחילה מעט רקע:

ב'לאחוביץ', עיירה קטנה בבלארוס, התנהלה קהילה יהודית גדולה יחסית. כשני שלישי מהתושבים היו יהודים. משפחת 'כהן' ניהלו שם אכסניה. בן המשפחה, משה כהן, היגר לאחר השואה לארה"ב שם התגורר במיאמי-ביטש, פלורידה, וכך הוא מספר.

* * *

בביתנו אשר בכפר 'לחוביץ' - בלארוס, ניהלנו אכסניה. פעם אחת "נחת" בביתנו אורח לא מוכר, ממקום זר. הוא ביקש חדר לנוח, שיחממו לו מים ב"סמאוואר" [-מיחם], ושיכניסו לו ארוחה.

באכסניה, כמו באכסניה, לא שואלים מיהו האורח - ומהי הסיבה שהביאה אותו הנה. לעולם לא היינו יודעים מה הסיפור שלו, אלמלא ביקש מאבא שייכנס אליו לחדרו.

"יש לי סוד וגם בקשה" - הקדים לפני שסיפר:

לפני שנים הייתי מאורס עם בת-ישראל שמתגוררת ב'וויינגער' [-אזור עוני בלאחוביץ'], אני עצמי גרתי אז בביאליסטוק. סמוך לחתונה עזבתי את השידוך, ובהמשך נישאתי לאחת מביאליסטוק. חלף זמן ואני הצלחתי בעסקי, עד שפשוט התעשרתי.

אבל זה לא הפך אותי למאוס. הסתבר שאשתי חלושה, על גבול החולנית, ואיננה מסוגלת להוליד ילדים. כבר פנינו לרופאים הכי גדולים, אך הכל לשווא. כאשר אדם טובע הוא נאחז אפילו בקש, ואז התחלתי להתעניין בכל דבר שעשוי להועיל לי.

נסעתי לרבנים ואדמורי"ם, ואחד הרעפּעס שאל אותי: "שמה יש למישהו קפידה עליך, בעקבות זאת שפגעת בו? אולי הבעיה תלויה בך ולא באשתך? ייתכן שאשתך אינה אלא קרבן לחטא שלך".

נזכרתי בשידוך שעזבתי - - -

* * *

בעצת הרעפּעס הגעתי הנה ללאחוביץ, על מנת לנסות לאתר את אותה בת-ישראל ולבדוק אם ניתן לפייס אותה. לשפּך את חמתה/צערך על הרעה שעוללתי לה. אבל כדי להוציא את

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

רבי אליהו לאפיאן ורבי יחזקאל אברמסקי

וסים, גם אני לא מצאתי עדין את הדרך, אבל מכיין שזקן אני, יכול אני לומר לכם מה לא לעשות, כדי שלא תתפשו בעצת היצור הרע.

(ספורי צדיקים)

"והענין סר מעל האהל והנה מרים מצרעת כשלא" (יב, י)

דיק פאן רש"י מלשון הפתוב, שקדם סר הענין, ורק לאחר מכן נעשתה מרים מצרעת. ונשאלת השאלה: מה משנה סדר הדברים - אם קדם סר הענין, או קדם נצטרעה?

נתן להסביר זאת, על פי הנאמר במשנה (נגעים פ"ב, מ"ב): "אין רואים הנגעים ביום המענין" - ביום מענין אין הפהן בודק את נגעי האדם, לקבע אם מצרע הוא או לא, מפני שהענינים מחשיכים את האור, ומשנים את מראה הנגעים.

והנה, במשך כל ארבעים השנים שהיו ישראל במדבר, היו מקפים ומכסים בענני הכבוד, ועל כן מובן מדוע חשוב היה לציין את סדר הדברים - שכן אלו לא היה הענין סר קדם, לא היו יכולים לבדוק את מרים, ולקבע שהיא מצרעת. רק לאחר שסר הענין, יכלו לבדוק היטב, ולטמאה.

(נפתלי שבע רצון)

"ותסגר מרים מחוץ למחנה שבעת ימים והעם לא נסע" (יב, טו)

מפני מה זכתה מרים לכך שכל עם ישראל ימתינו לה עד שתטהר מצרעתה?

עמדה לה זכות עמידתה ליד האור, באשר המתינה לראות מה יקרה למשה אחיה. כפי שאומר הפסוק: "ותתצב אחתו מרחוק לדעה מה יעשה לו" (שמות ב, ד) - בפסוק זה ישנם שבע מלים, וכנגדן זכתה מרים שאף השכינה המתינה לה שבעה ימים.

(בעל הטורים)

"בהעלתך את הנרת" (ח, ב)

וברש"י: "מכאן שמעלה (מדרגה) היתה לפני המנורה, שעליה הכהן עומד ומטיב". ונשאלת השאלה: הלא כל גבהה של המנורה היה רק שלש אמות, המגיעים בדרך כלל לגובה נמוך מגבה כתפיו של הכהן. ואם כן, הרי שאהרן יכל להגיע בקלות אל הנרות, ולשם מה היה צריך לעמד על מדרגה?

נתן להסביר ולומר שמטרת המדרגה היתה שאהרן לא יצטרך להגביה את ידו בעת ההדלקה אל עבר הנרות, ובזה עלול היה לעבר על דברי ההלכה, שאסרה על הכהן הגדול להרים את ידיו מעל לציץ, המנח על מצחו. מכיין שעמד על המדרגה, לא הצרכה להגביה את ידו, כי אם להושיטה כלפי מטה, וממילא אין חשש שיידו תגיע מעל לציץ.

(מלא העמר)

"ויעש כן אהרן" (ח, ג)

"כן עשה את המנרה" (ח, ד)

המלה "כן" היא בגימטריא שבעים. רמזה התורה במלה זו, על שבעים הנרות שדלקו בבגין בית ראשון שבנה שלמה, שהרי עשר מנורות עשה ובכל אחת הדליקו שבע נרות - בסך הכל שבעים.

רמז נוסף יש בפסוקי פרשת עשית המנורה. בפסוקים אלו פתוב ארבע פעמים את המלה "מנורה", דבר זה בא ללמד אותנו הלכה בהלכות עשית המנורה, שאין לעשות את המנורה אלא מאחד מארבעת סוגי המתכות שהם - 1. זהב, 2. כסף, 3. נחשת, 4. ברזל.

ועוד רמזה התורה על ארבעת המנורות שהיו דולקות בבית המקדש, בזמן שמחת בית השואבה בחג הסוכות.

(בעל הטורים)

והאיש משה ענו מאד יב-ג

כשרבי אליהו לאפיאן עלה לארץ ישראל, פנו אליו הרבה ראשי ישיבות, ובקשו ממנו שיבוא להשמיע שיחות חזוק ומוסר ביישיבותיהם, אולם הוא מאן באמרו: אני באתי לארץ ישראל לעסק עם "עצמי". אולם כשגברו הלחצים עליו, נכנס לשאל את "החזון איש" מה עליו לעשות. אמר לו "החזון איש" שבדאי עליו לקבל את הבקשה, וברכו "עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו - להגיד", שבזכות שהוא יקים "להגיד" יזכה לאריכות ימים ושנים - עוד ינובון בשיבה.

באחת השיחות הראשונות שלו, אמר על עצמו משל - משל לאדם שתעה ביער, ולא מצא את הדרך לצאת החוצה. לפתע פגש אדם אחד ושמו לקראתו, ומיד שאלו: היודע אתה את הדרך? ענה לו, כמוני כמוך, גם אני תועה פאן כבר הרבה זמן ואיני מוצא את הדרך, אבל יתרון אחד יש לי, שאני יכול לומר לך היכן אל תלך.

הלולא דצדיקיא | חיים הופקוביץ

רבי גדליה נדל < יום רביעי טז' סיון (תשס"ד)

השעה 4:00 לפנות בקר

רחובותיה החשוכים של העיר בני ברק ריקים מאדם.

במעלה רחוב רבי עקיבא נראית דמות כפופה מעט, פוסעת בצעדים מהירים.

הבה נתקרב קמעה לעבר הדמות בכדי לתהות על קנקנה. מה מעשיה בשעה שפזז ולאן פניה מועדות.

אכן. זהו רבי גדליה נדל. בידו אוזן ספר עב כרס, צעדיו קלילים ופגיו קורנות משמחה.

הנה הוא נכנס לאחד הבניינים בקצה הרחוב ומטפס בזריזות לקומה השלישית.

מקדם יותר, בשעות הערב, מסר רבי גדליה את שיעורו הקבוע בבית הפנסט "לדרמן", בפני חבורת תלמידי חכמים יודעי דת ודין. בדרכו היחודית פרס רבי גדליה בפני קהל שומעיו את כל מהלך הסוגיה, מקשה ומתרחץ, בונה ומפרק, הפוך בה והפוך בה דכולה בה, עד להשגת האמת הצרופה, דברי אלקים חיים.

באותו ערב הקשה בפניו אחד מן התלמידים קשה חמורה. תחלה הציג רבי גדליה תרופים שונים, אך למרות הכל, קמה הקשה וגם נצבה, תוך שהיא מאימת למוטט את כל יסוד הבנת הסוגיה.

השעור הסתיים, ובני החבורה התפזרו איש איש למקומו, אך רבי גדליה נשאר בבית המדרש. שאלת התלמיד לא נותנת לו מנוחה. הוא פותח שוב את הגמרא, ומתחיל ללמד את הסוגיה מתחלתה, עם כל דברי רבותינו הראשונים והאחרונים.

במשך שעות ארוכות שקע בתלמודו ובעיונו. לא אכל, לא שתה, ולא נתן לעפעפי תנומה, עד שהחל להתגבש במוחו מהלך מבריק שיפתר את השאלה הקשה, ויסלל את הדרך להבנה מחודשת של הסוגיה.

קעת, בשעה 4:00 לפנות בקר, נוקש הגאון על דלתו של אותו תלמיד. בנדאי ישמח לשמע את התרוץ הנפלא שהתחדש הליילה בזכותו.

מה רבה היתה אכזבתו של רבי גדליה לגלות כי תלמידו ישן שנת ישרים.

"איך יכול היה ללכת לישן כפאשר באמתחתו קשה כזו. איך הצליח להרדם? הקשה רבי גדליה בכאב.

רבי גדליה היה מתלמידי המבוקשים של מרן ה"חזון איש" זיע"א. כה אהוב היה על רבו עד כי פעם נשאל ה"חזון איש"

שאלה הלכתית, וכשענה מה שענה, אמרו לו תלמידיו כי לפני ימים מספר פסק רבי גדליה פסיקה שונה מפסיקתו. חיד מרן ה"חזון איש" ואמר: "רבי גדליה רשאי לחלק עלי.."

בצעירותו למד רבי גדליה בישיבת לומזה שבפתח תקוה. אף כי באותה תקופה מלאה הישיבה באריות ובעלי תריסין, בלט רבי גדליה בכשרונו ותויו המברכים, בכח זכרונו המפלא וביכלת התמדתו הנדירה. מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א, שלמד אתו בחברותא באותה תקופה, התבטא פעם באזני מקורביו: "תמיד שאפתי להיות מתמיד כמו רבי גדליה נדל."

רבי גדליה הקפיד כל חייו שלא להתפרנס מלמוד התורה, וסרב לקבל כל תמורה כספית עבור השעורים שמסר במקומות רבים. תחת זאת התפרנס רבי גדליה משווק ביצים ודבש שייצר בעצמו. במיוחד נודע בידענותו הרבה ביצור יין. ממחה גדול היה בתורת האגרונומיה ובמדעי הטבע השונים עוד מתקופת ילדותו, עת התגוררה משפחתו במושב בלפוריה שבצמק זרעאל. את ידיעותיו הרבות בתחום זה נציל לגדול זן ענבים איכותי, מהם ייצר יין משבח שנודע בפי כל כ"יין נדל".

כמו כן המציא רבי גדליה המצאות גאונות בתחום הכימיה, המצאות שמהוות עד היום אבני יסוד בתורת הרפואה. לא לחנם התבטא עליו מרן הסטיפלר זיע"א: "ידענותו הרבה של רבי גדליה בכל התחומים ובכל המקצועות, הרי היא כבקיאותו של ה"אבן עזרא" בדורו"

ועם כל זאת היה רבי גדליה צנוע וענו. מתהלך בצדי הדרכים, מסרב להתהדר בכל תאר רבני כלשהו, מסתפק במועט ושמח בחלקו.

רבי גדליה לא הדפיס פתייו את כתביו הרבים, אך תלמידיו הוציאו לאור קבץ מחידושיו ושמו "חידושי רבי גדליה". לאחר פטירתו יצאו לאור ספרים נוספים ובהם לקט מדברי תורתו בהלכה ובאגדה.

יהא זכרו זכר צדיק לברכה.

פרשת השבוע
ילדי ישראל
5 כרכים בקפסולת מתנה מהדרת
לגילאי 7 ומעלה
ספור הפרשות בשלוב מדרשי חז"ל בשפה נעימה ומרתקת בליווי ציורים מרהיבים ניתן להשיג גם באידיש וגם באנגלית
צכשו בחניות הספרים

זמני בניסת וצאת השבת

בניסת שבת: 19:26
שקיעה: 19:48
צאת שבת: 20:30
דבנו תם: 20:02

הזמנים ל"פי
אופק נתיבות

אזר השבת

העלון מופץ ברכבות עותקים בארץ ובעולם
מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

אין לקרוא את העלון
בזמן התפילה ובעת תורה

מאמן נרמס לאלו נשיות: מורה בת נשיא - ארן לו וסמחה בת נשיא - אמת כהן
בן לאלו נשיות נקראו בן לולו ולמספרות

דיון הלכתי בשולחן השבת

שאלות ותשובות אשכוליות שהועלו
על שולחן של גידו ישראל שפי"א
מחבר: יוסף כהן

מפניי הפרישה

"ויעש כן אהרון"

להגיד שבחו של אהרן שלא שינה (ספרי)

בכל הבריאות שבפרשת מעשה בראשית נאמר: "ויהי כך" ורק בבריאה של האור נאמר: "ויהי אור" ולא נאמר "כן". ואמרו על כך חכמינו, לפי שהאור הנברא נגזר, מאחר שלא היה העולם ראוי לו, ובמקומו נתהווה אור אחר, קטן ושונה מכפי שנברא.

אהרן הכהן, בהדליק את המנורה, תיקן את העולם והחזיר לו את האור הראשון, ונמצא שהוא החזיר את ה"כן", שעשה את האור כפי שנברא מלכתחילה בלי השינוי שחל בו אחר-כך, והיינו "שלא שינה"... (עמודיה שבעה, מלבי"ם)

אף על פי שזכה להגיע לגדולה כזו, לא נשתנה כלל בעיני עצמו ולא בא לכלל התפעלות וגאות אפילו כמלוא נימה, אלא נשאר גם להבא אותו עניו ושפל רוח כמקודם (בשם הר"ב מפשיסחא ז"ל)

מעולם הוא לא היה שונה מכפי שהנהו תמיד. בכל עת ובכל שעה היה מוכן ומזומן לקיים את המצוה - (בשם אחד מגדולי חכמי המוסר)

טבעו של אדם וצא, שכשהוא עולה למדרגה רמה הריהו בא לכלל התפעלות עצמיות ואילו אהרן הכהן עשה עצמו כמנורה עצמה - "ויעש כן אהרון" כשם שהמנורה אינה מרגישה כלל אם גבוהה היא או נמוכה, כך גם הוא לא נתפעל כלל מעלייתו למדרגות יותר רמות - "שלא שינה"... (שפתי קודש)

אדם אחר בעשותו עבודה שכזו היה ודאי מאבד את שווי-משקלו מחמת גודל ההתלהבות והיה שופך מן השמן ארצה ומשקיע את הפתילות. שבחו של אהרן היה בזה, שעל אף גודל ההתלהבות עשה את הכל בדייקנות ללא שום שינוי. זהו כח אדיר שכמעט אי-אפשר להשיגו... (קדושת-לו')

תשובות למדור ניתן לשלוח עד יום שלישי בשבוע
לפקס: 08-9941870
או למייל - 7665190@gmail.com

אזר התורה

חידה: איזה טעם לא היה במן?

פרס החודש: זה קנייה מכוונת! באחת מרשותות המזון + 5 זוכים בשובר מימש יקרתי בחנות ביגוד [בסה"כ 6 זוכים]

החידה משבוע שעבר: מהם העבודות הקשות שהיו במקדש?
פתרון החידה: קמיצה, חפינה (חופן), מליקה.

המדור בחסות: ת"ת אשדוד | כל הלבוש לבן תורה במחירים מיוחדים
רחוב: חסדא אשדוד | טלפון: 052-766-8251

העלון להצלחת מר תומך סגרון ורעייתו תחילי
ניתן להצטרף לרשימת התפוצה במייל. שלחו מילת
"הצטרפות" ל- keremyosef@okmail.co.il
לתגובות תרומות הארות והערות: 052-7148454
ניתן לשלוח גם בפקס: 08-9941870

מי שזכה בדירה במחיר למשתכן האם מברך ברכת הטוב והמיטיב

שאלה: בימים אלו נודעו תוצאות ההגרלה של משרד השיכון בכמה מרכזים של מחיר למשתכן, ובהיות שבעיר בית שמש הוצאו למכירה עבור החרדים לדבר ה' הרבה דירות במחיר למשתכן, קיבלו הרבה מהנרשמים הודעה על זכייתם בהגרלה בדירה במחיר מוזל. יש להסתפק האם צריך לברך ברכת הטוב והמיטיב על שמיעת הבשורה הטובה, וכמו שכתב השו"ע סימן רכב ס"א: על שמועות שהם טובות לו לבדו, מברך שהחיינו, ואם הן טובות לו ולאחרים, מברך הטוב והמיטיב. והרי שמועה זו היא טובה לזוכה עצמו ולאשתו וגם להוריו משני הצדדים, שכעת יוקל מעליהם משא רכישת הדירה.

תשובה: הורו הגאונים הגדולים רבי חיים קניבסקי ורבי נסים קרליץ שליט"א שזכיה במחיר למשתכן אינה בגדר בשורה טובה שיש לברך עליה, שהרי עדיין הדרך רחוקה עד שיקבלו את הדירה לידיהם, וכמה מכשולים והפרעות עלולים לצוץ בדרך, והרי היא כדבר שלא בא לעולם עדיין ואין לברך עליו ברכת ההודאה בשם ומלכות. וכן הסכימו הגאונים רבי יצחק זילברשטיין, רבי מרדכי גרוס, רבי שמעון בעדני, רבי שמאי גרוס, רבי נפתלי נוסבוים, רבי מנדל שפרן, רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א. והגאון רבי שמואל יעקב לנדא שליט"א הוסיף שמכיון שרכישת הדירה כרוכה בנטילת משכנתא שזו הלואה וחוב, אין בזה שמחה כ"כ ואין לברך ע"ז הטוב והמיטיב.

ואילו הגאון רבי יעקב מאיר שטרן שליט"א אמר שיתכן שיש לברך הטוב והמיטיב על הזכיה במחיר למשתכן, ונימוקו עמו, שהסיבה שהדירות במכרזים אלו זולות יותר היא מפני שהמדינה נותנת לרוכשים את הקרקע בחינם, ונמצא שמרגע הזכיה כבר יש לו חלק בקרקע לצורך דירה, וא"כ אין זה כדבר שלא בא לעולם אלא זכיה ממשיית שנתבשר עליה כעת. ולכן המברך לא הפסיד ויש לו על מה שיסמוך.

"הרב הקפיד כל כך לכבד את כבוד השבת, עד שבא אחד וזלזל בכבודה בדרגה גרועה ביותר. אבל הסוף הוא לא אחר מראשיתו..."

סיפור שסיפר רבי דוד חנניה פינטו על הרב הגאון רבי שמעון ברוך סלומון זצ"ל רבה של פתח תקוה, אשר ידוע בקנאותו לכבודה של שבת, ונפשו נסערה לשמוע שישנם חילולי שבת בפרהסיה והיה נלחם בכל כוחו לסלק תופעה זו מעירו. הקשר המיוחד שלו עם שבת קודש החל כבר בעת לידתו הייתה בשבת ואמו סירבה בכל תוקף שייסעו אותה ברכב לבית החולים. ובמסירות נפש אזרה כוח ללכת ברגל, וגם פטירתו הייתה בערב שבת.

מתנגדים רבים הרימו ראש, וניסו בכל כוחם למנוע מהרב להפריע להם בחילולי השבת, אבל עוצם קדושת השבת שבו, גברה על מתנגדיו. מדי שבת עמד מול מוקדי חילולי השבת בעיר, ובדמעות נשא דברים מרגשים חוצבי להבות אש על שמירת השבת, האמת הפנימית, הכאב העמוק ואור תורתו ויראתו עשו רושם כה רב עד שהיו כאלו מהמחנה השני שהצטרפו למאבקו של הרב.

ראינו בחוש כי כל מי שפגע ברב לא יצא נקי. מקרים רבים היו שכבוד התורה וכבוד השבת תבעו את עלבונם, גם מהמתנגדים למאבקו של הרב הרגישו בכך ושיחרו אל פתחו של הרב לבקש מחילה.

בתוך מחנה המתנגדים לשמירת השבת, בלט במיוחד אדם דומיננטי שהיה סוחר אחריו את ההמון ומסית אותם כנגד הרב והשבת. אותו אדם הרחיב עוז להגיע עם קבוצת נערים לעבר בית הרב, וברוב חוצפתו חירף וגידף במשך דקות ספורות, באופן שהחריד את השומעים.

מעט מתלמידי הרב שנקלעו לאותו מאורע, היו משוכנעים שלא יתכן כי אותו אדם יצא מכך נקי, אחד אף בא להתריע בו שהוא משחק באש. ואכן לא אחר היום שאותו אדם נרצח באופן משונה ובלתי צפוי על ידי אדם שהוא עצמו עזר לו. לאחר זמן מה, הגיע לביתו של הרב החברותא של יום רביעי בלילה, ללימוד שהתקיים מידי שבוע מהשעה שתיים עשרה בלילה ועד השעות הקטנות של הלילה (בשעות אלו היה הרב מכין את השיעור הכללי שהיה מוסר ביום חמישי). באותו יום התקשה התלמיד להיכנס לבית, כלב עמד בחצר בסמוך לדלת והיה נובח ומיילל וחסם את הכניסה.

אחד מבני הבית פתח את החלון והציע לאותו תלמיד להיכנס מהכניסה האחורית. הוא סיפר שהכלב עומד כך כבר כמה שעות, וכדי למנוע את כניסתו לבית, הם נכנסים מהצד השני.

אכן, התלמיד נכנס מהכניסה האחורית של הבית, ושקע עם הרב בלימוד הסוגיה במשך כמה שעות.

כאשר הוא קם לצאת (והרב כדרכו מלווה אותו) שוב נשמעו אותן נביחות ויללות משונות מהכלב.

התלמיד עצר ואמר לרב: 'אולי מוטב שאצא מהדלת השנייה'. הרב לא הגיב, פתח את דלת הכניסה, ולעיני התלמיד - שניסה לשמור שהכלב לא יפרוץ פנימה, עמד מול הכלב ואמר לו: 'אני אומר עליך תהילים'. באותו רגע נדם קולו של הכלב, שב לאחריו ובריצה היסטורית רץ במעלה הרחוב ונעלם.

כאשר חזר התלמיד לישיבה וסיפר מה שראה, אמרו לו - האם אתה לא זוכר שראש הישיבה (באופן חריג לסגנונו ועדינות דיבורו) אמר על אותו אדם 'הני כלבי חציפי'. כמה גדול כוחם של צדיקים, שדבריהם נשמעים בשמים. הנה אדם זה נפטר ובא בגלגול כלב, והרב מחל לו ועבר על מידותיו ואף הסכים להיטיב עמו ולומר תהילים לעילוי נשמתו.

אם ברה

סיפור לעפת

מכאן!!

פריח חיים, 9/65

השידוך הבלתי צפוי 1

היה יותר קדושה של נתינת התורה. את הדברים האלה יצא לי לומר בארגונייה בכנס נשים בבית הכנסת 'ישורן'. למחרת בשבת בבוקר מיהרנו אני וידיד לאיזה בית של גביר, ופגשנו איזה גוי ששאל מה ההבדל בין הר המוריה להר הבית? מפחית! גם על אומות העולם זה נוגע, זה קידוש ה' עצום!

עכ"פ למדים מפה שאם הקב"ה מעמיד לאדם ניסיון, מעבר לעניין שיסביר לעצמו שמצווה עם צער זה פועל כמה וכמה יותר ממצווה בלי צער. מספר ידידו, מגיד המשרים רבי חיים זאיד שליט"א סיפור בעל מסר עוצמתי ומדהים:

"לפני שבועיים הייתי שבת יחד עם המתיבתא של מוסדות 'מגדל אור', של הגאון רבי דוד יצחק גרוסמן רבה של מגדל העמק, ולבוא לשכונת 'נוף כנרת' הנמצאת בתחתית העיר צפת. מתקשר אלי האחראי, 'הרב זאיד תבא מוקדם'. אתה תקבע לי מתי להגיע? אתם הזמנתם אותי להגיע אני אגיע לשבת, וגם דקה לפני שבת". ושוב פעם "הרב זאיד תבא מוקדם, כי השכרנו לרב חדר V.I.P מיוחד עם

וכעת, אמרתי לתלמיד שלי, אין ג'קוזי ואין בטיח, הולכים עכשיו לרבי שמעון בר יוחאי חבל להפסיד בזמן שאנו נמצאים בסמוך לקברו.

כדי לדעת מה זה ניסיון וכיצד מתמודדים איתו, הנה כמה מילים שאמר מורינו רה"י הגאון הגדול רבי חיים מגורי שליט"א:

הייתי במעמד הראשון שהיה באצטדיון 'ד אליהו' שם התכנסו עם מרן הרב שך זצ"ל אלפי אנשים והיה מעמד אדיר ובסוף היה ערבית, תתארו לכם איך היה נראה 'שמע ישראל' עם 13,000 אנשים. שחזרתי לכיוון האוטובוסים

חשבתי כיצד זכה האצטדיון הזה ונעשה עליו כזה קידוש ה' גדול.

עד שהתברר לי העניין. פעם ראיתי שאחד שאל את זה וכתב תשובה. שפעם בשלטון הערבי אמרו לו שיאפה לחם גם בשבת, אמר להם לא! אני לא אופה בשבת. בקיצור, אותם חייילים מגיעים בשבת למאפייה והיא עומדת סגורה. הלכו אליו לבית וראוהו עושה שולחן שבת עם שירים וזמירות משכו אותו משם הישר אל כיכר העיר שהוא... אצטדיון 'ד אליהו' ואותו אדם השריש שם יראת שמים וקידוש ה'. ככה זה עובד!

היה אחד ששמו הרב מרקוס, שנכנס למכולת בירושלים ויצא לו לשוחח עם המוכר שהוא יוצא

רוסיה, ותוך כדי שיחה סיפר לו על איך שהיה מוסר נפש גם בהיותו ברוסיה, עיר האנטישמיות ושנאת היהדות מספר אחד.

בין היתר הוא מספר לו שברוסיה זה היה הנוהל, שהיה נותן להם סממנים והיה שולח אותם כך לשיבות וממשיך, היו שם עוד שני ילדים שניסו לשלוח אותם לסלבודקא- והצלחת!

אותו אחד שואל אותו, "תגיד לי מי אלו", ואמר לו "כנראה אם אני זוכר קוראים לו משהו קוטלר... ונדמה לי אהרון..."

פעם נפגש הרב מרקוס עם הרב קמיניצקי וסיפר לו בהתרגשות על אותו רוסי שמכיר אותו שדאג לרבי אהרון קוטלר זצ"ל לישיבת ליקווד ואמר שהיו שם שני אנשים... ובעודו סיים את המשפט, ענה לו הרב קמיניצקי, שאותו אחד שהיה שם עם הרב קוטלר לא פחות ולא יותר זה היה הוא.

רבי חיים פריילנדר זצ"ל היה אומר לנו, שכל מילה שאדם לומד בצער קטן זה כפול מאה. וכמה שיותר אתה לומד בצער זה מוכפל במאות. ואם אתה קם בבוקר ולומד וכל כך קשה אין לך מושג מה הוא מרוויח. ומעבר לזה שהשכר הוא עצום, זה שהמעשה שלך נחקק לנצח.

והנה, אם הייתי עושה 'סקר', מה יותר קדוש 'הר המוריה' או 'הר סיני'? אדם יבוא ואמר וודאי 'הר סיני', כיוון שעליו ניתנה התורה. והר המוריה אפי' שהיה על זה בית המקדש, אבל בהר סיני

ג'קוזי". 'ג'קוזי? אני בא מוקדם'. "התקשרתי לתלמיד שלי ושאלתי אותו אם הוא רוצה ג'קוזי אמר לי כן, ולכן למחרת בבוקר קמנו בנץ התארגנו ונסענו לעבר העיר צפת. כל הדרך אנחנו מדברים מי ישב בג'קוזי ראשון ומי אחרון... אנחנו מגיעים בעשר וחצי בבוקר, אני רואה חדר עם ג'קוזי חבל על הזמן. ולפתע אני אומר לעצמי, מה אני נורמאלי? למה שאני אשב בג'קוזי, הרי השבת זה שבוע לפני הילולתו של רבי שמעון בר יוחאי, וכעת, אמרתי לתלמיד שלי, אין ג'קוזי ואין בטיח, הולכים עכשיו לרבי שמעון בר יוחאי חבל להפסיד בזמן שאנו נמצאים בסמוך לקברו. הוא אומר לי, הרב הבטחת לי מהבוקר ג'קוזי... אמרתי לו, אני לא שקרן בא נלך לרכב תסגור את החלונות ואל תדליק את המזגן ואז יהיה לך ג'קוזי אמיתי..."

"נוסעים למירון, ומגיעים לקבר הרשב"י חונים את הרכב למטה ועולים ברגל לקבר. והנה בכניסה לקבר עומדים משפחה שלימה, אבא אמא בת מבוגרת ועוד בת ובן. אני מסתכל ואני רואה שהמוזר בהם שהם נראים לחוצים מעט, ועוד יותר, היה לידם מזוודות וכל האוכל היה בחוץ. חשבתי לעצמי שבדרך כלל אדם שמייע שבת למירון הוא מסדר את הכל מסודר ולא מבגלן את כל האוכל בצורה הפוכה לגמרי.

||| המשך בעמוד הבא... |||

באם שרותיכם
לזכות את הרבים!
ללא כל מאמץ!
אם אירע אתכם
או מכירים
סיפור מחזק
שלחו אלינו בית
'אור השבת'
רח' חזני 1133, 4
ולציון עבור 'אור
השבת'
או במקט:
08-9941870

אדם ברה

סיפור לפתח

אמרי קודש בראי הפרשה

"והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על
פני האדמה" (במדבר יב, ג)

פרב חיים 9/16

השידוך הבלתי צפוי 2

תבינו במירון משבוע שלפני ל"ג בעומר ועד לשבוע שלאחריו אין מיטה פחות מאלף אלף חמש מאות שקל ללילה. ופה אני שומע את הבעל אומר לאשתו "זה לא הרב זאיד? תקראי לו", ואשתו אומרת לו "זה לא הרב זאיד" והחל להתפתח ביניהם כמין וויכוח, באתי אליהם ואמרת: "אכן כן, זה הרב זאיד..."

שאספר להם סיפור, ובאמת סיפתי להם סיפור והם נהנו. ראיתי שם אחד עם כובע שמש מבוגר מעט, שהוא הולך וחוזר עד שהוא נישא אלי ואמר לי, אתה רב צדיק תברך אותי שאזכה לזיווג הגון, ברכתי אותו והתעניינתי במה הוא עוסק, והוא סיפר לי שהוא מנהל עסקים בחו"ל לאנשי עסקים שבאים לנפוש בארץ והוא כל היום לומד ובזמן הפנוי הוא מנהל את הנכסים. ואז הוא אומר לי, "הרב זאיד למה לא תלך למירון? יש לי עשיר אחד ששכרתי לו מבנה שלוש קומות במירון משבת עד שבת, והוא צלצל אלי ואמר שהוא לא מגיע בסוף ויש לי בנין פנוי במירון".

"הרב תברך אותי, אני בן שלושים ושמונה רווק ואני מחפש את זיווגי", הוא אומר לי. שאלתי אותו מי הרב שלו, ואמר לי שזה הרב אירבך. מהכנרת ישר הלכתי לרב אירבך, ותקראו טוב טוב מה אומר לי הרב אירבך. פחד.

כעת דחוף. מצביעה האמא על הבת שלה ואומרת לי, הרב באת משמיים, הבת שלי בת שלושים ושבע ובכל חודש באה שבת לרבי שמעון בר יוחאי, והבת הזאת אף פעם לא שינתה את הצניעות ואת הדרך הישר שלה היא ממש קודש קודשים, שתבינו בת בכורה שמגיעה לגיל מאוחר, חלילה רח"ל היא מתחילה לאט לאט לרעות בשדות זרים, אבל הבת דנן עשרים שנה היא מעוכבת בשידוכין ועדיין היא שומרת על עצמה ולא שואלת את בורא עולם למה? די! אלא תמיד שמרה על עצמה בקור רוח בקדושה ובאהבה לבורא עולם.

אמרת לי, "תעשה מצווה, ותביא את זה למשפחה של צדיקים מיוחדת שנצרכת לכך", והוא הסכים. אני יוצא איתו מהכנרת והתקשרתי למשפחה לעדכן אותם שילכו למשפחה זו וזו במירון ויש להם בנין שלוש קומות פרטי שלהם לכל השבת. תראו מה זה, שלושים ושבע שנים אהבה לבורא עולם והנה הם קיבלו "הרב תברך אותי, אני בן שלושים ושמונה רווק ואני מחפש את זיווגי", הוא אומר לי. שאלתי אותו מי הרב שלו, ואמר לי שזה הרב אירבך. מהכנרת ישר הלכתי לרב אירבך, ותקראו טוב טוב מה אומר לי הרב אירבך. פחד.

בשמונה אלף שקל, ועכשיו אין לנו כסף. אבל אמרנו מסירות נפש, כל חודש הבת מגיעה לרשב"י. ובל"ג בעומר יהיה לה יום הולדת של שלושים ושבע ובאנו להתפלל ולשפוך שיח מרשב"י הקדוש".

ואז אמרתי לה, "אז למה כל המוצרים פה תלכו לצימר", היא אומרת לי, "הרב זאיד, אל תשאל איזה פנצ'ר היה לנו, באנו לצימר אנו דופקים ופותח בעל הצימר את הדלת, וששאל אותנו על השם שלנו אמר לנו שבכלל השכרנו את הצימר לשבוע הבא. ומה התברר, שכשהם בקשו לפני חצי שנה לשכור את הצימר, הם ביקשו את שבת ל"ג בעומר, שזה אומר שבת שלפני ל"ג בעומר, אבל בעל הצימר חשב שזה בכלל שבת אחרת", אחרי כל המסירות נפש של הפסד שמונה אלף שקל באנו לרשב"י".

אמרתי לה, פה בעצם הישועות שלך, אם את מוסרת נפש 37 שנה, בורא עולם אומר לך עכשיו הישועה שלך. אני אשתדל לעזור לכם ואנסה לחפש לכם חדר, ניסיתי לחפש עם כל חבריי ומכריי ואף אחד אין לו דירה פנויה. אמרתי לעצמי יש לי דוד בטבריה אולי אני אנסה לתפוס אותו, צלצלתי אליו והוא לא עונה.

וודאי שלפעמים זה קשה מנשוא. יש מצבים של עוגמת נפש גדולה מאוד, אבל תמיד צריך לדעת שבסופו של דבר מאחורי כל נקודה שחורה יש רקע לבן. ובתוך כל הקושי תמיד יש איזה שהוא סיבוב שהקב"ה עושה כדי להביא לאדם את מה שמגיע לו במצב כזה שיהיה כלי מקבל וראוי לנשוא את המתנה. מתנת הבורא.

בניתיים הלכתי לטבריה לטבול בכנרת ואז מיד נחזור לרשב"י אל אותה משפחה לעדכן אותה מה יצא. שאני מוציא את הראש מהכנרת אני רואה הרבה ילדים שבאו אלי ובקשו ממני

אדם נולד לעולם כדי לעמוד בניסיונות. אין רגע אחד בחיים ללא ניסיונות אבל בטוח שאדם שמאמין וחושב על בורא עולם תמיד, זה אחרת.

יש לעיין מדוע נאמר "והאיש" וגו'. לכאורה היה מספיק לכתוב "ומשה עניו מאוד". וביארו בזה, דהנה מצינו בריש פרשת שלח שנאמר "כולם אנשים" וכו', ועיי"ש בפרש"י ז"ל שפירש ש"איש" הוא עניין של חשיבות וכו'.

ועפ"ז מיושב בס"ד השאלה ששאלנו מדוע נאמר "והאיש משה" וגו', ללמדנו ולהגדיל מעלת הענווה של משה רבינו ע"ה. שאעפ"י שהיה בבחינה של "איש" חשיבות ומעלה, לא גבה ליבנו, אלא אדרבה עם כל מעלתו הגדולה והנשגבה היה "עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה" (עיין בספר 'דבש וחלב' ח"א).

ובאמת בשמנה הראשונה של מסכת אבות נאמר: "משה קיבל תורה מסיני" וכו', ועמדו שם במפרשים מדוע נאמר ש"משה קיבל תורה מסיני", לאורה היה צריך להיות כתוב 'בסיני', וכתב לבאר הגר"ד פארדו זצ"ל בבארו לפרקי אבות, שרוצה ללמדנו שמה שזכה משה רבינו ע"ה לכך הוא בזכות התנהגותו כ"הר סיני", שהוא מסמל את עניין הענווה, וכידוע שכשרצה הקב"ה לתת את התורה, באו ההרים ואמרו עלי וכו'. והקב"ה בחר בהר סיני בגלל הענווה שלו.

והקב"ה בחר בהר סיני בגלל הענווה שלו. וכתב הרמב"ם (בפ"ב משעות ה"ג) ויש דעות שאסור לו לאדם לנהוג בהן בבינוניות אלא יתרחק מן הקצה האחד עד הקצה האחר, והוא גבה לב שאין דרך הטובה שיהיה עניו בלבד אלא שיהיה שפל רוח ותהיה רוחו נמוכה למאוד ולפיכך נאמר במשה רבינו עינו מאוד ולא נאמר עניו בלבד ולפיכך ציוו חכמים מאוד מאוד הווי שפל רוח. וכו'.

והקב"ה בחר בהר סיני בגלל הענווה שלו. וכתב שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א ב'ארחות יושר' (ענווה) בשם מור אביו הק' מרן הסטייפלר זצ"ל שכתב ב"חיי עולם" (ח"א, פרק כז) שכל הספקות והבלבולים בענייני אמונה אינם אלא בעלי גאוה אבל מי שהוא עניו באמת אין אצלו שום ספקות ובלבולים. עיי"ש. שהאריך בזה וכתב שזה העצה הנוכחנה לכל אלו שיש להם בעיות בדוק ומנוסה עיי"ש.

ומוסיף הגר"ח ק שליט"א, בזה"ל: "ובאמת כל המריבות בבתיים ושאינן שלום בית שמצוי מאוד בזמנינו רובן ככולם באים ע"י גאוה ואם כל אחד היה מחזיק בענווה ולא היה אכפת לו על כבודו ועל גאוותו היה רוב המחלוקות מסתדרות בשלום, דוק ותשכח שענווה אמיתית היא שפואה בדוקה ואמיתית לרוב הבעיות שיש בזמנינו. והשי"ת יערה עלינו רוח טהרה ממרום שזוכה לענווה אמיתית".

אכ"ר.

אוהבים את הסיפורים של הרב זאיד?

"אור השבת" - זה הספר שלכם!
מאות סיפורי השגחה | אלפי קטעי חיזוק
והתנודדות | מאות סיפורים על גדול
ישראל | | ספר אחד!

052-714-84-54

למעניינים לקצר את ההליך, ניתן לשלוח לחזר, רחוב חזני 1133 דחה 4, נדבות, משפחת אלפי. שיק נל מסמ של 66 ₪ נגם פרטיים והאישיות ואם נעלמו אליכם במידות את הספר בדואר נד הבית

ניתן לשלוח אלינו תגובות הארות
הערות חומרים וסיפורים למייל:
or7148454@gmail.com

"ארבעה דברים צריכים היזוק" (ברכות)
והיזוק בהם האדם בכל כוחו (רש"י)

היזוק

סיפורים מהפנים

מדור תמיהות וקושיות אשכול יוסף

הגאון רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

"זבים שמחתכם" (י"א)

למי שסובר שיש דין שמחה בשבת למה אין בו חיוב אכילת בשר ושתיית יין ולשמה בו הנשים בבגדי צבעונים כמו בגדלים?

בספר (א) דדשו מקרא והלשון: "זבים שמחתכם אל שמחתו, וכן אהא בזולק (ואדא וזואקא קייא, האוטרפ"ז): "צריך אדם לשמח בשלושת סעודות שבת, ולאכל שלוש סעודות דמדיכמתא ולשמח בהן". ויש מי שסבב דרשב"ב באהל לשיטתו בספר, דהוה ספרי רבי שמעון, (סעודין פ), ובידיתוסף (א"ח"ס ר"פ"א) סבב שיש טעם בליל הלילה שאמרם סתפלה בשבת "שמח במלכותך" פירש רבי אביגדור סין דקטשטמב"ל על מה שסבב "זבים שמחתכם ונמתי" אמר בספר זבים "שמחתם" דהוה שיעל הסמט לומר סתפלה "ישמחו בני ישראל מקדשי שמך". וקשה שהרי קיימא לן שברגל כיון שיש בו דין שמחה, יש חיוב לאנשים לשחות יין ולאכול בשר, ולשמה הנשים בבגדי צבעונים (פסחים ק"ט.), ואם כן לדברי הספרי יש דין שמחה בשבת למה אין חיוב שתיית יין ואכילת בשר בשבת מדין שמחה, וכן קניית בגדי צבעונים לנשים כמו ביום טוב?

שוב א'

שיטות הפוסקים שאין חיוב שמחה נוהג בשבת

הנה הסכמת רוב הפוסקים שאין חיוב שמחה בשבת, ויש לעיין דשמא גם הספרי מודה בזה, דאכן ראוי וטוב לשמוח ביום שבת, אך מכל מקום אין זה חיוב. ובספר פנינים מבי מדרשא (בפרשתינו) דייק כן בשם הגר"ח פלאג"י זצ"ל מדברי הגר"א שכתב שריבוי שבתות בשמחה זה נלמד מ"זבים", שלפי זה אין הכרח דבשבת יש דין שמחה כיון ש"שמחתכם" לא חזר על השבת, וביאר שלפי זה מה שאנו אומרים בתפילת שבת ישמחו במלכותך שומרי שבת, היינו לשון ברכה שעתידין לשמוח, שבשכר השבת יזכו לשמוח במלכות הש"ת.

ועל כל פנים גם לדברי הספרי יש לומר שאין דרשת הספרי באה להורות שיש חיוב שמחה בשבת, ורק יש רמז לשמחה בשבת מהכתוב שראוי ונכון לשמוח בה, ושזה הכוונה בתפילה "ישמחו במלכותך שומרי שבת".

שוב ב'

בשבת יוצא ידי חובתו על ידי מעט שמחה

מדברי בעל הלכות גדולות לכאן יש להביא ראיה שיש חיוב לשמוח בשבת, שהרי מנה במניין העשין שמחת שבת ועונג שבת לשני מצוות, דבהקדמתו במצוה מ"ז כתב "שמחת שבת". הרי שלדעתו שמחה בשבת היא מצות עשה גמור מדאורייתא [ולפי דבריו עדיין צ"ב למה אין חיוב לאכול בשר וכו' בשבת כמו בגדלים], וכן דקדקו כמה אחרונים. אלא שצ"ע שהרי כבר הבאנו מדברי בעל הלכות גדולות עצמו שכתב שהטעם ששבת עולה למניין שבעת ימי אבילות ורגל אינו עולה, משום דברגל יש דין שמחה ובשבת אין דין שמחה, ונמצא לכאן דבריו סתרי אהרדי? ואולי יש ליישב בדוחק שגם בעל הלכות גדולות אינו סובר שיש חיוב ריבוי שמחה בשבת בכל רגע כמו בגדלים, אלא במעט שמחה יוצא ידי חובתו, וכיון שאין חיוב להיות כל השבת בשמחה ובמעט שמחה יוצא ידי חובתו לכן שבת עולה למניין שבעת ימי אבילות, ועל פי זה גם יהיה מיושב למה אין חיוב אכילת בשר ושתיית יין בשבת ובגדי צבעונים לנשים, דכל זה צריך רק ברגל שאינו יוצא ידי חובה במעט שמחה, אלא צריך להרבות בהן בשמחה כמה שיותר, לכן יש בהן חיוב אכילת בשר וכדומה, משא"כ בשבת שיוצא ידי חובה במעט שמחה, לכן אין חיוב לאכול בשר ולשתות יין, כי מעט שמחה יכול לקיים גם בלא בשר ושתיית יין, וצ"ע בזה.

מעשה ב"חזון איש" שנסע לירושלים להשתתף בברית מילה של נכד אחותו. לכבודו נקהלו הרבה אורחים. והנה באמצע ההכנות לברית כשהקהל עומד וממתין, קם יהודי זקן שהחזיק עצמו לדרשן, נעמד על גבי ספסל והתחיל לדרוש ברבים. הנוכחים במקום לא הקשיבו לדבריו והמשיכו לשוחח בינם. התייחסו אל הדרשן כאל טרדן בלתי קרוא. רק איש אחד היה, שישב למולו והסתכל ישר בפניו, הקשיב לכל מילה שיצאה מפיו ונענע לו בראשו כדי לכבדו ולגרום לו קורת רוח - היה זה החזון איש. וכשסיים דרשתו ענה אחריו "אמן" בדביקות.

סיפור הגאון רבי יוסף כהנמן זצ"ל ראש ישיבת פוניבז': כשהיה לומד חברותא עם רבי אלחנן וסרמן הי"ד בראדן, היו צריכים לעיין בעת לימודם בספר מסוים, שלא היה תחת ידם. מכיון שרבינו החפץ חיים הזכיר את אותו הספר בספרו "משנה ברורה", חשבו שבדאי יש לו את הספר, ונכנסו לביתו כדי לבקש את הספר.

אמר להם החפץ חיים, שהספר אינו נמצא ברשותו, אלא בעת שכתב את המשנה ברורה, לקח בהשאלה את הספרים שהיה זקוק להם, ואחר כך החזירם. כאשר ראה הרב את מבוכתם של תלמידיו, הוסיף ואמר: איני מצטער על הספרים שאין לי, מצטער אני על הספרים שיש לי! כי במקום שיהיו הספרים בראשי, השתדלתי שיהיו בארון שבביתי.

והסביר דבריו: כדי לקנות ספרים צריך לשלם כסף, וכדי להשיג את הכסף, צריך להקדיש זמן לעבודה, את אותו הזמן היה אפשר לנצל ללימוד תורה, אם כן בגלל הספרים בארון נחסר מהתורה בראש, ועל זה צריך להצטער! למדנו מכאן את מבטו של החפץ חיים על ערכו של רגע!

מספרים התוספות על רבנו דוד מסיף, שהיה רגיל לשרות פרוורים של לחם במים כל הלילה, כדי לאוכלם בוקר ללא ברכת המוציא ובלא ברכת המזון (משום שאיבדו צורת לחם). כדי לחסוך זמן ולא ואחר. והיה אוכל כדי שיתחזק גופו, ויוכל לומר את השיעור כראוי. (ברכות ל"ז).

סיפור הדרשן הירושלמי רבי שבתאי יודלביץ זצ"ל: פעם, כאשר עמדתי לצאת מביתי, הגיע אלי אדם, וביקש לשוחח עימי בנושא דחוף מאוד, שקשור לפיקוח נפש ממש... כששמעתי שדבר כרוך בפיקוח נפש, אמרתי לו שיכנס לביתי ואשמע את דבריו.

נכנס האיש לביתי, ופתח תיקה מהודרת, והציע לי לרכוש בסכום סמלי "ביטוח חיים"... "ביטוח חיים?" - תמהתי - מה טיבו של ביטוח זה? והסוכן הסביר לי שבמקרה וחלילה יארע לי איזה פגע או אסון, ואני אפטר מן העולם, הרי שבני משפחתי יקבלו פיצוי נדיב מחברת הביטוח...

אמרתי לסוכן הביטוח: שמע נא ידידי, הרי איך מבקש להציע לי 'ביטוח חיים', אלא 'ביטוח מות'! הלא במקרה ואמשיך את חיי עד לאריכות ימים ושנים, לא אקבל מאומה, ורק במידה ויקרה לי אסון, יהנו יורשי מהתשלום המדובר. אבל לי, יש ביטוח חיים אמיתי, המעניק חיי נצח!

וכך אמרתי לו: כתוב בגמרא (מגילה כח): "תנא דבי אליהו, כל השונה הלכות, מובטח לו שהוא בן העולם הבא!" אני בלומדי את התורה הקדושה מידי יום ביומו, רוכש לעצמי תעודת ביטוח חיים, אשר יעניק לי חיי נצח לעולמי עולמים, ואת פירותיו של ביטוח זה, עתיד אני בעצמי לאכול אפילו אם אאריך ימים ואגיע לשיבה טובה, שהרי כאשר אתייצב בפני בית דין של מעלה, הוציא את תעודת הביטוח שהעניק לי אליה הנביא! סיימתי, ופני הסוכן חפו...

מסופר על בעל הקצות החשן ז"ל אשר פעם נכנס תלמידו לחדרו וראה איך שלפני לימודו הוא בוכה בדמעות שלישי וצועק על עצמו שוב ושוב פסוק הנ"ל "ולרשע אמר מה לך לספר חוקי". והוא מבהיל על הרעיון עד היכן דקדקו חכמי ישראל לתבוע מעצמם תיקון המידות להיות כלי מוכן לקבל אור התורה בנפש. ואין פלא שמרוב צדקתם זכו שהספרים הקדושים שלהם יתקבלו בישראל.

1,20 - סה הכמות של הספרים שנכנסו
בחוזהים האחרונים לביתם של עם ישראל

במהפכה הזאת גם אתה חייב להיות

גם אתה יכול להיות שותף בספר "אור השבת"

בהשתתפות של 50 נה בלבד (המזכה אתכם גם בהקדשה בספר)

כולם!!! מצטרפים עכשיו 052-714-84-54

(ניתן להנציח פרשה בעלות של 200 נה, וכן הזמנת מהדורה שליומה)

ניתן להשיג את הספר "אשכול יוסף"

בפלאפון - 054-8460007

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשויות בהעלותך - שלח תשע"ט ♦ עלון מס': 20

השגחה שבועית

רק תסבירו, למה שבוע כן שבוע לא?

רבים תמהים ושואלים, למה העלון יוצא לסירוגין, שבוע כן, שבוע לא. ברור שהיו לנו כל מיני שיקולים טכניים, אבל עלון כמו 'השגחה פרטית', צריך סיבה רצינית יותר שתשפיע על ההתנהלות שלו.

הבה נראה את דבריו המחזקים של המגיד מירשים, הרב הגאון ר' מנשה ישראל רייזמאן שליט"א, שדיבר בפסח שני בשיעורו היומי המפורסם בכל העולם:

"בדור אחרון ישנם הרבה מודעות, פרסומות ועלונים של סיפורי מופת, שאדם התפלל ועשה סגולות, ונשע באופן פלאי זה הפלא ופלא. אבל צריכים לדעת שיש עוד הרבה מעשיות שלא נושעו, ואנשים מתמחדים עם קשיים בכל התחומים, ברוחניות ובגשמיות, ומעתיירים וחרורים ומעתירים, ואין סרים מאחרי השם, ולדעתי לכן אין ידענו, הרהי"ח רבי דוד קלצקין שליט"א, מוציא עלון "השגחה פרטית" הנפלא שלו מדי שבוע בשבוע, אלא רק אחת לשבועיים. זאת כי בין שבוע לשבוע צריך הפסקה ורווח לעלון של הרבה מעשיות שלא נגמרו כרצונו של האדם, ללמדנו שאין הקשר שלנו עם הקב"ה עומד דווקא על ישועות וניסים. ובאמת, שהעלונים שנשארים טמונים בלב, שאין מדפיסים אותם, כלומר הסיפורים שלא נגמרו כל כך יפה, זה הרבה יותר גבוה, כי שם לומדים מהו יהודי אמת, שמאמין ובוטח בה' יתברך גם כשקשה וכואב, ועדיין מצפה לישועה, חוזר ומקווה לה', ואינו מאבד אמונתו ח"ו על ידי שהתפלל הרבה ולא נענה, ירחם ה' על בניו.

הן אמת שבוודאי צריכים את הגיליונות הנפלאים הנ"ל, שמגלים השגחת ה' בעולם באופן נאה ומפואר, וכדרכיב ספרו נפלאותיו, ומצווה לפרסמו, אך כדרך שר' דוד נהוג להדפיס, שבוע כן, שבוע לא, ללמדנו שהקשר שלנו עם ה' יתברך אינו מותנה אם הכל הולך כרצוננו.

החסיד רבי לייז'ע ז"ע היה מפרש "השם אלוהי, שיועתי אלך ותרפאני", מה שאני זוכה לשווע אלך זה עצמו רפואתי. אין לנו שום ספק שהקב"ה בודאי שומע תפילתנו. אין אצל הקב"ה שיחות שלא נענו, אלא שפעמים תשובתו כן ופעמים תשובתו כן, לא תמיד כרצוננו."

ברוך השם, תגובות המאזינים של קו השגחה פרטית והקוראים של העלון מעידים שהסיפורים שכן מצליחים נותנים להם את הכח, שכאשר מגיע סיפור שלא כל כך מצליח, לשיטתו של המתנסה בניסיון, והוא אינו יודע ואינו מבין את הטובה הטמונה בקשיים שבאו עליו, יש לו מהיכן לשאוב את הכח, להאמין שגם זה מאתו יתברך, כמאמר הידוע מצדיקים "להגיד בבוך סודך" - שאם אדם מודה לה' בזמן האור והבוקר על החסדים הנגלים, אז "ואמונתך בלילות" - יש לו הכח גם בזמן החושך, להאמין שהכל מאתו יתברך, והכל לטובה.

שבת שלום ומבורך פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים שנמסרים ב"קו השגחה פרטית" במהלך השבוע בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

איך בודד ודחוי יכול לשיר שלא חסר לו כלום?

הן בפנימיות. הראשון עולה, והשמן אינו נמשח עליו. השני גם כן אינו הנבחר למלוכה, כך עולה השלישי ובא הרביעי ומגיע החמישי והשישי והשביעי. באף אחד מהם לא בחר השם. שואל שמואל הנביא את יש', "התמו הנערים?" נגמרו לך הילדים? אולי שכחת מישהו?

וישי אומר בסוד - כן, יש לי עוד בן. לא מדברים עליו. דוד הקטן, אדמוני, נתנו לו לדעות את הצאן. בחור מבוגר ובודד, מנודה מהמשפחה, בלי אחים ואחיות, ובלי חבורה. הולכים וקוראים לדוד, והנה, הוא רועה את הצאן. ממעל פרושים השמים, וסביבו מרחבי היקום, השמש יוקדת, אין צל, חם ויבש, והוא בודד, ללא מכר וידיד, ושר "ה' רועי, לא אחסר!" לא חסר לי כלום.

איך זה יכול להיות? כיצד הוא מסוגל לזמר "על מי מנוחות ינהלני" במדבר שממה שהוא יבש כחרס? התשובה טמונה בזמר עצמו. זה בגלל הבטחון הגדול בבוראו. הקב"ה, אתה הרועה שלי יודע אני מה עושה רועה. כאשר כבשה אחת מתוך העדר סוטה ממסלולה, לא די לרבר אליה יפה ולשכנע אותה לחזור. הכבשה אינה מבינה מילים, אבל את המקל היא מרגישה היטב. הרועה נותן לה מכה, לטובתה, כדי שלא תאבד ולא תתוורר טרף לשיני זאבים. אף אני, הצאן שלך, הקב"ה, וכשאתה נותן לי מכה, יודע אני כי לטובה הדבר, שבטך ומשענתך, שניהם, אותו מקל הם. הן שבט של יסורים, והן משענת של בטחון. הכל ממך, הכל לטובה, המה ינחמוני!

וממילא, אף שמוליכים אותי בגיא צלמוות - לא אירא מהרע, כי אתה עמדי. את כל זה שר דוד המלך עוד לפני שידע מה עתיד להיות, ואכן, לבסוף ראו הכל כי דווקא על ידי הבדידות והקושי, מתוך קרבת אלוקים שאין לה אח ורע, "דישנת בשמן ראשי", הוא שמן המשחה, למשחו למלך על ישראל! וכך על ידי החיזוק בבטחון בעת המצוקה הגוראה ביותר זכה לבסוף לתואר דוד מלך ישראל חי וקיים.

(מתוך שיעור 7 - מזמור לדוד)

טוב לו, לבעל הבטחון. טוב אמתי ונצחי. החיים שלו מסודרים, אינו עצב, אינו דואג, ואינו נבהל משום דבר. הוא גם לא חושב שעל ידי איזה שקר קטן או גדול הוא ירוויח יותר, ואם זייף פה ושם הוא יתעשר. לא. הוא אינו מתפתה לרעיונות עוועים כאלו, אלא הולך בתום, הולך בטח, מתנהל כמו שהקב"ה ציווה, ואינו סוטה מדרך התורה.

אל נא נטעה לחשוב שבעל הבטחון מבוטח מכל נזק ומצוקה. נדע נא, שגם לו מסלול נפתל ומלא תהפוכות. גם הוא נתקל בבורות ובמשרים, גם אותו דוקרים קוצים, וגם הוא מוצא את עצמו לפעמים בדרך לא מוצא, עומד ומצפה לישועת השם, מבלי לדעת מהיכן יפתח לו פתח וכיצד יצא ממצר.

הנה, דוד המלך - בעל הבטחון הגדול, שמזמוריו מלאים בפסוקי בטחון, וכל מי שאומר אותם בכוונה, מרגיש ממש כמו אדם מעולף שמקבל זריקת בטחון לתוך השריר - היה ידוע סבל, מצוקות וסערות.

את שירו שבפרק כ"ג בתהלים, יש הנוהגים לומר בכל סעודה. מה מזמור שם דוד המלך? "מזמור לדוד". כאשר כתוב מזמור לדוד, הכוונה היא שקודם הוא שר שירה, ורק לאחר מכן שרתה עליו שכינה, בשונה מ"לדוד מזמור", שקודם שרתה עליו שכינה ואחר כך שר שירה.

את מזמור כ"ג שר דוד המלך מתוך התעוררות פנימית, לא מתוך השראה חיצונית. ובמזמור הזה הוא אומר "בנאות דשא ירביצני, על מי מנוחות ינהלני". אם לא הפירוש, ניתן לטעות ולחשוב, שמא ישב דוד המלך בין כרי דשא, ולידו מעייני נובע, מי מנוחות... אך לא.

לפני שבא שמואל הנביא למשוח את דוד - להמליכו על ידי שמן המשחה, אמר לו הקב"ה (כמבואר בשמואל א' פרק ט"ז), שילך וימשוח את אחד מבניו של בן יש'. שמואל הנביא עשה כדבר השם, וביקש מישי שיביא את בניו, והוא יראה את מי מתוכם בחר השם למלך. בידי של שמואל הנביא היה שמן המשחה, שנמשח מעצמו על הראוי למלוכה. ישי הביא את כל בניו, כולם אהובים, כולם ברויים, כולם גבוהים משכמם ומעלה, נאים ומרשימים הן בחיצוניות

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

תיק ישועות

מירון. ל"ג בעומר. השעה אחת וחצי בצהריים. אני עולה על האוטובוס לכיוון ירושלים, ומוצא לי מקום בקלות רבה. האוטובוס חצי ריק, נראה שלאנשים קשה מאד לאסוף את עצמם ולהגיע הנה. כשאתה נמצא שם, אתה נכנס לתוך בועה של שמחה מעל הטבע, נשפך אל תוך ההמון ומתחבר עם כל היהודים כמקשה אחת, ותוך כך אתה מוצא בתוך עצמך את השביל הנעלם שחיפשת, הפתח שדרכו אתה שופך את לבך כמים לפני השם, מיטרה, מתחטא, מתנקה, מרוקן את הלב מכל המועקות והדאגות. ויוצא משם בן אדם חדש.

כמה בני אדם חדשים כאלו יושבים באוטובוס חצי ריק, וכל אחד תופס לו ספסל שלם. למה לא? אם אפשר, זה ממש מתבקש להתרווח ולנוח. יש בינינו כאלה שמתכננים לשבת כך כל הנסיעה. אחד מהנוסעים מניח את התיק הגדול שלו על המושב שלצדו.

הזמן עובר בעצלתיים. השמש יוקדת, האוויר חם, ואנחנו מחכים שהאוטובוס יתחיל לנסוע. בשלב מסוים עולה המארגן, האברך האחראי על הנסיעה הזאת, ומפני שאכפת לו על ההמתנה הארוכה שלנו, הוא אומר: "אם רוב האוטובוס יתמלא, גם אם לא כל המושבים יהיו תפוסים, נצא לדרך".

כמה ראשים מהנהגים לו, וממשיכים לחכות. לאט לאט מתאספים עוד נוסעים. כל כמה דקות עולה מישהו, ואלו שהתיישבו בספסלים נפרדים, מוותרים על חלומם להתרווח כל הנסיעה על שני מושבים. כשהמארגן רואה שהאוטובוס הולך ומגיע לתפוסה שלו, הוא שולח הצהרה, שעוד מעט האוטובוס יוצא. עוד מעט מצטרף לעוד מעט, כמה דקות מצטרפות לעוד כמה דקות, העצבים של חלק מהנוסעים מתחילים לנגן, והנה, רגע לפני שמתייאשים עולה אבא, וכמה בנים אתו. ככה מגיע האוטובוס לתפוסה המקסימלית. בני המשפחה אינם יכולים לשבת זה לצד זה, אלא הם מתפזרים בין המושבים. אחד מהבחורים עומד קצת נבוך, כי ישנו רק מושב אחד באוטובוס שלא יושב עליו אדם, אבל הוא תפוס עם תיק די גדול.

"תשב כאן במקום התיק", מורה לו האחראי.

"במקום התיק?" מתרומם קול מהמושב. "במקום שכבר נתחיל לנסוע, אתה מעכב את כולם ומחכה ומחכה, עד שבסוף צריך להוריד את התיק! שעתיים שאני מחכה כאן באוטובוס בחום הזה. ואתה, בשביל כמה מאות שקלים לא נותן לנסוע!"

מתברר שלבעל התיק יש תיק נוסף, והוא שולף משם טענות ומענות על ההתנהלות של האחראי, תוך כדי שהוא מעניק לו גם ניתוח אופי לא מחמיא במיוחד. בני המשפחה נבהלים, וכמעט יורדים מהאוטובוס, אבל האחראי אינו מוכן לזה. "שילמתם, ואתם יכולים לנסוע. כל אחד שילם על מושב אחד, ואין שום סיבה שנוסע אחד יתפוס שני מקומות". בעל התיק מוריד את המזוודה שלו בעל כורחו, הבחור מתיישב, אבל בעל התיק אינו נשאר חייב. הוא אומר כל מה שיש לו להגיד, ויש לו המון.

אני לא מבין מה קורה כאן, וחושב לעצמי, מי יודע אילו צרות חווה האיש הזה, מי יודע באלו יסורים הוא מתייסר, ואפילו אם החיים שלו לא כל כך קשים, יתכן שפשוט החום השפיע עליו. אחרי שיושבים שעתיים באוטובוס לוחט, ומחכים שיתחיל כבר לנסוע, אפשר להגיע לאיבוד עשתונות. אני לא יודע על מי לרחם יותר, על בעל התיק או על האחראי. הנוסעים זעים על המושבים באי נוחות, ואני עצמי נתקף בפחד. מילא הפוגע, נראה שהעניינים יצאו משליטה, אבל האחראי, שימשיך להיות אחראי! שלא יעשה שטויות!

אני ניגש אליו, אל האברך שמבזים אותו ברגעים אלו ממש, ואני מתחנן אליו: "תשתוק! תשתוק! אל תענה! אני בטוח שיש לך מה להגיד, שזה תנאי שהתנו מראש, ואמרו כבר בהתחלה שרק כשהאוטובוס יתמלא יסעו, וחוף מזה יש לך מחויבות כלפי כל הנוסעים. בטח שיש לך מילים במלאי, אבל אני מתחנן אליך שתקבל את הביזיונות בשתיקה ותנצל את זה. יש לי המון שמות למסור לך, שתפעל להם ישועה. זה זמן גדול, זו עת רצון".

הוא מסתכל עלי ככה, חושב על מה שאמר ומהנהג בראשו. אני רוצה לחבק אותו מרוב התרגשות. לראות יהודי ברגעים הגדולים ביותר בחייו, ברגעים שבהם הוא זוכה לאור הגנוז שאין כל מלאך ובריה יכולים לשער. "אנא ממך", אני ממשיך, "תתאפק, אל תחזיר לו אפילו מילה אחת, יש כאן הזדמנות נדירה, עשה נא חסד ותקבל את הביזיונות באהבה. תאמין ששולחים לך אוצר מהשמים". הנוסעים שמים לב לדיבורים שלנו, וכמה

רק גמרתי את השיחה

אני מתגורר באלעד, ומפעיל חנות לבגדי גברים חסידיים. במשך השנה אנשים נכנסים ויוצאים, וברוך השם יש פרנסה. בימי הספירה, שעל פי ההלכה אין מחדשים בהם, קונים הרבה פחות. מי שהיה לו דחוף להתחדש כבר עשה את זה לפני פסח, ומי שירצה להתחדש לקראת השמחות הממשמשות ובאות יעשה את זה סמוך לחג השבועות, וביתיים יש מעט מאד קונים שנכנסים רק בשביל דברים קטנים נחוצים.

זה כמה שעות שאני יושב בחנות ביום ל"ג בעומר, ואיש לא נכנס. הסוכן מתקשר ושואל מה עם הכסף שאני חייב לו, ואני אומר לו, "יבש עכשיו, חכה עוד קצת. בזכות רבי שמעון בר יוחאי נראה ישועה!"

השיחה מסתיימת, והנה הישועה מגיעה! חמישה עשר בחורים אמריקאים מופיעים אצלי בחנות. הם הגיעו עכשיו לכבוד ל"ג בעומר, והמזוודות שלהם נעלמו. אין להם מה ללבוש, והם מוכרחים שרות מהיר, כולל כל מה שיהודי צריך ללבוש, מכף רגל ועד ראש. לפי חישובם, החנות שלי באלעד היא הכי קרובה לשדה התעופה.

הבחורים ערכו 'פשיטה' בחנות, ופשוט רוקנו אותה. הם לא הפסידו מכך, כי במקרה כזה מקבלים פיצויים משה התעופה, ואני בבת אחת נושעת בישועה פלאית ובלתי צפויה. בזכות רבי שמעון בר יוחאי!!!

(מוצאי שבת בחוקתי חו"ל בהר, סיפור מספר 4)

אלף אחד פחות

לפני שבע שנים ליוויית את בני החתן במונית. ברשותי היה ארנק שש-עשרה אלף שקלים נחו בו, ובהם תכננתי לשלם את הוצאות החתונה. דמים מרובים תרתי משמע. הקב"ה עדי באיזה קושי ובאלו מאמצים אדירים הגיע לי הסכום הגדול הזה, וכל זה, למען מצוות הכנסת כלה, לחתן את בני שיחי בכבוד.

בסיום הנסיעה הוצאתי את הארנק, ושילמתי לנהג הערבי על הנסיעה. עבר זמן, ואני מגלה שהארנק איננו! לא שש עשרה ולא אלף, ואנה אני בא? כמעט יצאתי מדעתי מרוב דאגה, מה יהיה? איך אסתדר? מאיפה אגייס את הסכום העצום הזה? עלי לשלם עוד תשלומים רבים, אנשים מחכים לכספים האלו, ואני, מה לי לחכות לארנק שגייע? הנהג ערבי, ואני יכול לשכוח מהחלום שהכסף יחזור.

אחרי ההלם הראשוני תפסתי את עצמי, ואמרת לי לבן שלי, שהכל לטובה. שום דבר לא קורה בטעות. הקב"ה יודע בדיוק מה הוא עושה, הוא יודע כמה קשה עבדתי על הכסף הזה, ומה עלי לשלם באמצעותו. מי יודע מאיזה אסון ניצלנו. יהיה הכסף עבור פדיון נפש. העיקר שברוך השם אנחנו חיים וקיימים. כסף הולך וכסף בא, וכמו שה' עזר עד עכשיו הוא ימשיך ויעזור.

מרגע זה ואילך השקעתי מאמצים בהסחת הדעת. פגשתי יהודי ושוחחתי עמו על דא ועל הא, כך עד שהצער על אובדן הכסף הלך והתקאה, ומה שתפס את מרכז הבמה אצלי בלב, היה האמונה הפשוטה שכל מאן דעביד רחמנא לטב עביד.

אחרי כמה שעות, נגד כל הסיכויים, מתקשר הנהג הערבי ומספר לי שהוא מצא את הארנק, והשם שלי רשום על שיק כל שהו. קבענו להיפגש במקום מסוים, והנהג, יחד עם ערבי נוסף שהיה אתו באוטו, דורשים עשרה אחוזים מהסכום.

אמנם, כל הכבוד להם שבכלל החליטו להחזיר לי תשעים אחוז, אבל כיוון שראיתי שהשעה משחקת לי, אמרתי, "הנה, עובר כאן יהודי חשוב, והוא יגיד אם העסקה שאתם רוצים לעשות היא עסקה הוגנת".

הערבים הסכימו, וביקשתי מהיהודי שיעזור לי לחלץ מהם את הארנק. אכן, בסייעתא דשמיא, הם התפשרו והשאירו אצלם אלף שקלים בלבד. את רוב רובו של הסכום - חמשה עשר אלף שקלים קיבלתי חזרה.

אני מרגיש שיש קשר הדוק בין העובדה שרקבלתי עלי את הדין, לבין הפלא שהארנק חזר אלי לבסוף.

(יום חמישי נשא חו"ל במדבר, מהדורת ערב, סיפור מס' 1)

הנצחה פרטית

הכולל העולמי לאמונה ובטחון
'קו השגחה פרטית'
- פטרון חודש סיון -
הרב **משה יהודה מוסקוביץ**
- ניו יורק
להצלחה בכל ענייניו,
ולנחת מצאצאיו שיחיו

עלונים ל- 280 בתי כנסת

נתרמו לזכר הרה"ק
רבי **שלמה בן יוסף צוק"ל הי"ד מקרלין**
לזכר הרה"ק רבי **ישעייה ב"ר משה צוק"ל**
מקערסטיי
לזכות **עידן ישראל בן טרוז**
חוג' **איריס בת סוליקה** ויוצ"ח שיחיו
לעי"נ הילדה **מרים חנה הי"ד**
בת יבלחט"א הרב **יעקב שליטי"א**
נרצחה ע"י בני עולה בצרפת כ"ה אדר תשע"ג
לזכות **עובדי מרים פיננסיים**

עלונים ל- 100 בתי כנסיות

נתרמו על ידי **משה בן פנינה ושני בת שרה**
לאות הודאה להקב"ה על הניסים המופלאים
להצלחה בכל העניינים ולהצלחה בחינוך הילדים

עלונים ל- 35 בתי כנסת

נתרמו לעילוי נשמת **שפיק בן שמחה ושלמה**
נלבי"ע ג' אייר תשע"ה
הני"ל לא השאיר זש"ק נא להתפלל וללמוד לעילוי נשמתו

עלונים ל- 30 בתי כנסיות

נתרמו על ידי הרה"ח ר' **שלמה קובלסקי שליטי"א**
לעילוי נשמת אביו
הגה"ח ר' **שמואל צבי בן רבי בנימין צ"ל**
רב בית המדרש סוכטשוב עלה למרום כ"ג סיון תשנ"ג

המעוניינים להפיץ את העלון
בבתי כנסיות, חנויות וכדומה
מחומרים להתקשר למשרד הנצחה
בטלפון **02-372-1801**

מענה אנושי בין השעות 11:00-13:15
ניתן להשיג תודעה בכל שעות היממה ומחזור אלים בס"ד
לקבלת העלון בבית הרשמי במחנות P02301300@GMAIL.COM

שיחו בכל נפלאותיו

רב שיח תורני רעיוני בין משתתפי "קו השגחה פרטית"

החורטים שאיתם פוגשים כאן נאמרו בחבורה העולמית, בקו השגחה פרטית, ונערכו כאן ב'חבורה' אחת. הנכם מוזמנים לקחת חלק, לשמוע וכן להשפיע על החבורה, ולשתף אותנו בהגיגת לבכם. (כשלושה מס' 2)

הפרוטה בכיס לא תשתלט לך על המצב רוח

כשיודעים שהקב"ה מנהל את העולם והכל רק ממנו, אזי אין טעם לחשוב כאילו מישוהו מקבל משהו על חשבוננו, ואנחנו פנויים לאהוב את החבר בכל לב.

נחמיה ממודיעין עילית: כל העניין של מחלוקת מגיע מחוסר אמונה בהשגחה. הקושי שיש בימינו בדבר הזה, נובע מהקושי שיש בכלל בעניין של אמונה. הרה"ק רבי ישראל מרוזין ז"ע, אמר כי לפני בוא המשיח הניסיון בבטחון ואמונה בה' יהיה כל כך גדול, שיצטרפו לטפס על קירות ישרים על מנת להיתפס באמונה חזקה.

זכריה משה מלונדון: אם אתם מדברים על עקבתא דמשיחא, אז כידוע, נאמר בגמרא, שאין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס. הפשט של זה הוא, שיהיה מצב של עניות, אבל אפשר לפרש קצת אחרת. הרי הניסיון בימינו הוא בעניין האמונה והבטחון, וכאשר נתחזק בבטחון, אזי נקרב את הגאולה השלימה. ובכן, בשביל מה אדם צריך פרוטה בכיס? כדי שאם יצטרך לקנות משהו, אז שיהיה לו במה לקנות. הווי אומר, שאדם לא צריך את הפרוטה עצמה, אלא את מה שהוא רוצה להשיג באמצעותה. כשאדם הולך עם פרוטה בכיס, הוא רגוע שיש לו אפשרות לקנות מה שיצטרך. מה נותן לו את הרוגע? הפרוטה.

אומרת הגמרא, שכן דוד יבוא כאשר תכלה פרוטה מן הכיס, שהרועג של האדם לא יבוא לו בגלל הכסף שיש בחשבון, או האשראי שהוא יכול להעביר. לא הפרוטה שבכיס תשתלט לו על המצב רוח, אלא בטחונו האיתן בבורא כל יכול שיזמן לו את כל הצטרפויותיו.

מנחם מליקוד: על הרעיון הזה אפשר לפרש גם את דברי חז"ל שישב הספר יהיה שומם. ישוב ספר זהו המקום שנמצא בסמוך לגבול, שם צריך שומרים ושוטרים שישמרו את היושבים בתוך העיר מפני האויבים. אף כאן. הספר יהיה שומם, היינו, שלא יבטחו בחיילים ובשומרים, אלא באלוקים לבדו. הבטחון והאמונה יהיו להם לשמירה.

צבי הערש מאנטוורפן: ואכן, זה מה שעם ישראל עושים בימים אלו. מתחזקים באמונה ומקרבם את הגאולה השלימה.

הפעם יושבים חברי החבורה בסעודת ראש חודש. את מזמור כג' "מזמור לדוד", הנעימו בהתרגשות רבה, ועתה פותח בנימין זאב מאלעד בדבר תורה: ראש חודש, יש לו שייכות עם רחל אמנו, ריאשי חידשים ליעמך - ראשי תיבות רח"ל. רחל, כידוע ליודעים, שייכת למידת מלכות. בזמן החורבן, כאשר בני ישראל יצאו לגלות המרה, באו אבות האומה, וכל אחד טען את טענותיו לפני הקב"ה, וה' לא ענה להם, עד שבאה רחל והזכירה כיצד מסרה הסימנים לאחותה לאה, וכלשון המדרש - ולא קנאתי בה, ולא הוצאתיה לחרפה.

יעקב הלל מאשדוד: גם דוד המלך שייך למידת מלכות. כאשר דוד המלך ברח מפני אבשלום בנו, נקרה לפניו שמעי בן גרא, וקילל אותו קללה נמרצת. אבנר, שר הצבא, רצה להורגו כמורד במלכות, אבל דוד המלך עצר אותו באמרו - "ה' אמר לו קלל! דוד, שהוא ממידת מלכות ראה את הקב"ה בתוך ההסתר, ובאותה שעה נעשה רגל רביעי במרכבה.

בנימין זאב מאלעד: ומה הקשר בין הנהגתה של רחל להנהגתה של דוד המלך? ששניהם ממידת מלכות? בשני המעשים הללו אנחנו רואים שהצדיקים התעלו מעל הרגשות, בגלל אמונה בהשגחת הבורא. קנאה היא הפך האמונה, כי הקנאה נובעת מזה שאדם חושב שהשני לקח לו משהו, בעוד שלא יתכן דבר כזה! הרי איש אינו יכול להועיל או להזיק אם לא ברצון הבורא.

אצל דוד היתה התגברות על הכעס, גם זאת בגלל האמונה בהשגחה, ששמעי בן גרא הינו רק שליח להסב לו צער, ובעצם הכל מאת הקב"ה.

שמעיה מראש העין: לכן גם אפשר להבין איך מקיימים מצוות "ואהבת לרעך כמוך", איך אפשר לפרגן לשני דבר שהייתי רוצה שיהיה לעצמי? המשך הפסוק הוא התירוץ לזה, "אני השם",

האמת היא שאני לא יודע איך חייתי קודם. ראיתי הכל שחור, ולא ידעתי עד כמה טוב לי, כמה הקב"ה אוהב אותי.

מאז שהתחלתי להאזין באופן קבוע ל"קו השגחה פרטית" התחלתי חיים חדשים. נא פרסמו את דברי, כדי שאנשים יתחילו לחיות.

מתגובות המאזינים

חייגו: מארץ ישראל - 400 / 02-30-11-300

מארה"ב - 646-58-52-979

מאנגליה - 44-330-3900-489

מבלגיה - 3233-696-766

קו השגחה פרטית

להתחזק. להתמודד. להשתנות.

להגדיל שמו הגדול
90,000 עלונים ב-3000 בתי כנסיות
הופצו השבוע בארץ הקודש.

בכוחכם ובזכותכם, תורמי הקבע להפצת האמונה
בוודאי תזכו להבטחת הזוהר:
בנים ובני בנים יראים ושלמים

ממשיכים להגדיל את שמו יתברך בעולם

מגיעים לעוד יישובים ובתי כנסיות בארץ הקודש. לכל יהודי מגיע להרגיש אמונה! אנשים מעולפים בצמא, מצפים לישועה, מחפשים את עצמם ואת בני ביתם, ולא יודעים שזאת הנשמה שמחכה להכרה שה' הוא האלוקים!
העלונים האלו מביאים איתם את ההכרה והחוויה, שהשם מנהל את העולם, וכל מה שקורה לנו, הדברים הנעימים והפחות נעימים, כולם נועדו כדי לקרב אותנו אליו. יהודים שנחשפו לעלונים, מעידים שהתפיסה שלהם השתנתה, והלב נפתח.

חסוף ותזכה גם אתה להבטחת הזוהר למזכי הרבים:
בנים ובני בנים יראים ושלמים.

התקשר עכשיו ל"קו השגחה פרטית" הקש על מקש 6.
או בעמדות נדרים פלוס על שם "קו השגחה פרטית"

למענה אנושי בענייני תרומות בלבד - 0527-199-866

גליון

284

פרשת בהעלותך תשלע"ט

מדובר ביהודי חם שכפי שהתרשמה ממנו - אם ישמע לאיזה צורך היא מבקשת להעבירו לחדר אחר - יש סיכויים טובים מאד שיפנה את החדר, ואפילו בשמחה ומתוך תחושה של זכות.

מסתבר שלא טעתה, כשמוע הזקן החולה את דבריה, החל אורז את חפציו שעל הארונית.

- "בוודאי, בוודאי איזו שאלה? זו זכות, זכות גדולה!..."

וכך באווירה טובה התפנה החדר, וניתן לראש הישיבה.

בהגיע היום בו השתחרר רבינו מבית החולים, סיפרו לו בני הבית כי הנה בחדר פלוני שוכב יהודי מבוגר, שוויתר על החדר בעבורו, וביקשוהו שלפני צאתו יסור אליו ויברכו.

"יהודי מבוגר ויתר על החדר... אהה, עכשיו אני מבין! עכשיו אני מבין... הנה התיישבה לי בזה תמיהה. על חלון החדר היו במשך כל הזמן עופות טהורים. כתוב בספרים שדרך עופות טהורים להיות ליד מקום קדוש, ולא הבנתי איזו קדושה יש כאן? אולם עתה כשסיפרתם לי על המעשה הנאצל של הזקן, אני מבין! הויתור המיוחד שלו הביא קדושה לחדר..."

נמצאנו למדים שויתור מושך קדושה אפילו על המקום...

ונמצאנו למדים ענותנותו של רבינו עד היכן, שכן ברור היה לו שלא הוא סיבת בואן של העופות...

'יומא טבא לרבנן', יצא כרך נוסף של הספר הנודע 'אילת השחר'. עולם התורה שש ושמח. אולם בביתו של רבינו ראש הישיבה דאוגים מעט. ראש הישיבה אינו חש בטוב.

המהלך הטבעי המוכר לנו הוא, שכשלא חשים בטוב דורשים אצל הרופא. אולם כאן המהלך שונה, כאן תופעות שכאלה אינן רק ענין בריאותי גרידא. יש לחקור ולדרוש מה זאת עשה לנו אלוקים.

"הלא", מהרהר רבינו, "גם כאשר יצא הכרך הקודם של אילת השחר לא חשתי בטוב ו... כך בדיוק קרה לאחר הוצאת הכרך הקודם לו..."

האמנם יש קשר בין הדברים? ... אולי יש לחשוש מעין הרע?

עַל פִּי ה' יִזְנֶנּוּ וְעַל פִּי ה' יִסְעוּ (ט, כג)

תלמיד חכם נכבד מירושלים שכיהן בראשות ישיבה, נסע לחו"ל לאסוף כסף לישיבתו. במטוס פגש את הגה"צ רבי דן סגל שליט"א, והחלו לשוחח בדברי תורה. בין הדברים הזכיר אותו ת"ח שזו הפעם הראשונה שהוא נוסע לחו"ל לאסוף תרומות לישיבתו, וסיפר על החששות המקננים בליבו.

אמר לו ר' דן: "עצה לי אליך, כשאתה נכנס לגבירים לבקש מהם תרומה, אל תדבר אל הגביר, דבר אל הקב"ה ישירות, הגביר רק שומע!!!".

אותו תלמיד חכם עשה כדבריו, ואכן ראה ברכה מיוחדת, ובכל כתובת קיבל סכום יפה מאד.

במהלך שהותו בחו"ל הגיע לאחד העשירים שבשעה שנתנו לו בארץ את כתובתו, אמרו לו כי העשיר הזה תמיד דורש בשלומם ובשלום משפחתו.

סיפר אותו תלמיד חכם: "הפעם הרגשתי - 'אני בא בזכות עצמי, אני אדבר אליו כחבר'... ובאמת כשנכנסתי לביתו של אותו גביר הוא אכן כיבד אותי כראוי, שאל בשלומי, ומה מעשי, ואמר כי מאוד היה רוצה להשתתף ולזכות בהחזקת הישיבה. הרגשתי סוף סוף 'שיש לי עם מי לדבר'... ודיברתי אליו כחבר שיעזור לי. ואז כשסיימנו, הוציא הלה מכיסו שטר של 5 דולר... ונתן לי..."

ללמדך, כשאדם תולה יהבו בבוראו - 'על פי ה' יסעו ועל פי ה' יחנו' - אזי הקב"ה משפיע עליו ופותח לו שערים... אבל כשאדם סומך על עצמו - כביכול אומר לו הקב"ה: 'אתה יכול לבד, בהצלחה, תנסה לבד...!' [ברינה יקצורו!]

וְהָאִישׁ בּוֹשֵׁה עֲצָיו מְאֹד (יב, ג)

תכונה רבתי הורגשה במחלקה. זה עתה נמסר כי מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל עומד להתאשפז. האחות הראשית קבלה הוראה לדאוג לחדר נח במיוחד, כפי שראוי לגדול הדור. האחות מעיינת בטבלה המורה על תפוסת החדרים. החדר הנוח ביותר תמיד בתפוסה מלאה. היותו נח הופך אותו גם למבוקש. כרגע שוכב שם יהודי זקן. היא תנסה.

חשוב כמת, כי מה שמייחד מת - זו העובדה שהוא לא יכול להועיל לאחרים. כולנו יודעים כי המטפלים בנפטרים עושים חסד של אמת, כי המת אינו יכול לגמול להם טובה. עוצמת הכאב והאסון כשהאדם הופך למת - היא בגלל שמעתה לא יוכל לסייע לאחרים, לא יוכל להועיל לעולם, לא יוכל לפעול למען אנשים... והמצורע - למרבה הצער והכאב, מידרדר לאותו מקום. מרגע שנשלח מחוץ לשלוש מחנות ויושב בדד, אינו יכול להועיל לאחרים, אינו יכול לגמול חסד עם רעהו, מאבד את היכולת להיטיב עם זולתו. אמור מעתה - כמת הוא נחשב, שכן שניהם אינם יכולים להועיל לזולתם!"

כי מוות וחיים אינו מצב קליני, גם לא אבחנה מדעית. מוות - הוא מצב של אדם שלא יכול לעשות חסד עם זולתו, אינו יכול להועיל לחבריו, אינו מסוגל להיטיב לסביבתו. ומאידך, חיים ארוכים - אלו חיים מלאי חסד ועשיה, חיים העוסקים בלהיטיב, לשמח, לגמול חסד איש לרעהו!

מספר הרה"ג רבי אשר קובלסקי שליט"א: לפני עשרות בשנים, בתל אביב של מעלה, התגוררה הרבנית בלה שלזינגר ע"ה, שהיתה בתו של מורנו רבי יעקב רוזנהיים זצ"ל, והיא שייסדה וכיהנה כנשיאת 'נשי אגודת ישראל'. היא היתה אשה ברוכת כשרונות ומעשים, שפעילותה הרבה חבקה עולם, למען הציבור היהודי בארץ.

באותה עת, התגורר בשכונת מגוריה נער צעיר, של"ע לקה במחלת ה'קֶלְפֶּטוּמְנִיָּה', המוכרת יותר בשם מחלת ה'גנבת'. זו מחלה נפשית שהלוקה בה מאבד את השליטה בדחפיו האישיים, ואינו מצליח להימנע מלגנוב כל מה שרואות עיניו. יודגש, לא מדובר בגנב מתוך רוע או שרירות לב, אלא באדם ההופך לגנב כתוצאה מחוסר שליטה במעשיו.

כל בר דעת מבין, שהחיים בסביבתו של אותו אדם - קשים מנשוא. לא רק שהאיש מזיק בפועל, הוא גם נחשב כאדם רע, והופך לאדם דחוי חברתית ואומלל נפשית. במצב כזה, כמעט ואין מה שיכול להוציאו מהסחרור הנורא אליו נקלע, שכן איש אינו חפץ להתקרב ולטפל בו.

אותו נער צעיר, חלה במחלה הקשה הזו, ובתוך תקופה קצרה נודע שמו כגנב שאינו חת מאיש, והכל התרחקו ממנו, כאשר בהרבה מהמקרים גם זכה לגערות וקיתונות של בוז מאותם שניזוקו ממעשיו.

כך הלך מצבו הנפשי והידרדר, עד שהבחינה בו הרבנית שלזינגר, והזמינה אותו לביתה, להתגורר בבית שחסד והכנסת אורחים היו הבריח התיכון בו. היא ידעה כי בכך היא הופכת את ביתה למקום מועד לפורענות, הן מצד הגנב - שיחמוס את כל מה שיעמוד בדרכו, והן מצד רודפיו - אשר לבטח יבואו לביתה לדרוש את שגנב מהם. למרות זאת, אירחה אותו בביתה במשך תקופה ארוכה, ולמותר לציין שהיתה זו תקופה קשה מאוד עבורה. דברים נעלמו ממקומם, כלים יקרים מצאו את דרכם לחדרו, לא היה אפשר להשאיר כסף בבית ולו לרגע אחד.

הוחלט להעלות את הספק לפני מרן שר התורה רבי חיים קניבסקי שליט"א, לשאלו האם לחדול מלהוציא כרכים נוספים מחשש עין הרע.

ענה מרן הגר"ח שאין כאן מקום לחוש לעין הרע, כי החשש לכך הוא במי שמוציא את ספרו להתפאר בו ולא לשם שמים, אבל רבינו אינו שייך לזה, ומוציא את ספריו להגדיל תורה ולהאדירה, ואדרבה - תהיה בזה סגולה שיאריך ימים.

ומציין מרן ראש הישיבה רבי גרשון אדלשטיין שליט"א, שהחשש מפני עין הרע ליווה את רבינו לאורך כל השנים שקדמו להוצאת ספריו. ומסיבה זו המתין עד גיל ששים להוציא את ספריו, שבגיל זה כבר רבים תורתם סדורה וכרוכה דבר דבור על אופניו, ואין זו תופעה מרעישה שאמורה ליצור הילה מיוחדת. ומאותה סיבה של חשש מפני עין הרע, הקפיד רבינו שלא יפרסמו בעיתון על הוצאת ספר חדש שלו. [גדול בקרבך]

אֵל נָא תְהִי פְּמִת (יב, יז)

פרשת השבוע הנוכחי, מסתיימת בתיאור התפילה הנרגשת שנשא משה רבינו, אחיה המסור של מרים הנביאה, על הצרעת בה לקתה. כבן המתחטא לפני אביו, עמד משה רבינו וביקש רחמים למען אחותו, המשולחת מחוץ לשלוש מחנות, וכמה מצער שדווקא היא - נביאה בישראל, נמצאת במצב כזה.

קדמה לתפילתו של משה בקשתו של אהרן ממשה רבינו, והוא התבטא על הצרעת שלקתה בה: 'אל נא תהי כמת' - הוא מבקש שאחותו לא תיחשב כמתה חלילה, אלא תזכה לרחמי שמים ולתקווה מחודשת.

השאלה כמו זועקת ועולה מאליה: התפילה על אדם חולה - פשוטה ומובנת, וכך נהג משה. אך מהיכן הגיעה ההשוואה לאדם מת?! הן ניתן לבקש על אדם חולה, להתחנן למען בריאותו. ועדיין, יש כברת דרך ארוכה בין חולה למת. מדוע נקט אהרן בהשוואה כה קיצונית של אחותו לאדם מת?! רש"י במקום חש בכך, ומבאר שהמצורע חשוב כמת. אלא שעדיין לא מובן, הרי האדם חי, חי! נכון שהוא סובל, מצורע, מנודה - אבל עדיין הוא חי!

את השאלה הזו הרעים ראש ישיבת מיר, הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, בפני קבוצת תלמידים שהתכנסו במעונו 'לועד מוסר'. וישא קולו ויאמר: "איככה הידרדר המצורע למעמד של מת?! הרי מת הוא הדבר הגרוע ביותר, הוא סופי, נטול תקווה ונטול עשיה. לעומתו, המצורע במצב טוב לאין ערוך! יש לו תקווה, עדיין הוא פעיל, ועוד ישוב לחיק משפחתו. כיצד ניתן לכנותו בשם מת?! איך אפשר להגדיר אותו כאילו אינו בין החיים, רח"ל?!"

את שאלתו המדהדת, לא הותיר רבי חיים בחלל החדר, בלי להשיב עליה בהתלהבות, דברים כדורבנות: "המצורע

אך כל זאת היה רק אפס קצהו ממסירותה כלפיו - - הן מדי יום, יצא הנער לדרכו, ועד שהיה שב הביתה - היה מספיק כמה גניבות... הכל ידעו כי הוא מתגורר אצלה, ובאו לדרוש את הנגנב מהם, תוך שהם מטיחים לא פעם מילים קשות ונזעמות. הרבנית שלזינגר קיבלה את כולם בנועם, התנצלה בשמו, והיתה משלמת את עלויות הגניבות מכיסה הפרטי, בלי לספר לו על כך כלל!

תקופה ארוכה נמשכה המסורת הזו, כשהנער שחי בביתה - גונב כדרכו, והרבנית מתנצלת על לא עוול בכפה, ומשלמת מכספה האישי את הגניבות. היא עשה זאת כדרך טיפולית שהוכיחה את עצמה - כי אכן, עד מהרה, נסללה הדרך לטיפול בנער הסובל. העובדה כי אנשים כבר פחות הטיחו בו בחוצות, יחד עם העובדה שהרבנית ליוותה אותו בתהליך טיפולי ארוך ומייגע, הובילה לכך שכמות הגניבות הלכה וירדה, עד שהתופעה פסקה כליל. לימים, נפרד הנער בדמעות תודה, ויצא לחיים חדשים ומשוקמים, נטולי גניבות ומעשים לא רצויים.

כדרכו של עולם, הקשר ביניהם נותק, והנער כמו נשכח מלב. גם הרבנית עסקה כבר בעיסוקים אחרים, וכבר שכחה מהנער אליו כה התמסרה, עד שחילצה אותו ממחלתו הקשה בעמל רב והוצאה כספית ניכרת...

חלפו עשרות שנים, וללונדון נקלעה בתה של הרבנית שלזינגר, סבתי הרבנית טורק ע"ה. היא התפללה תפילת שחרית בבית כנסת מקומי, ועוף השמים הוליך את הקול לעזרת הגברים, כי אורחת מישראל בשם הרבנית טורק הגיעה. מששמע על כך אחד מחשובי ונכבדי בית הכנסת המקומי, ביקש לשוחח עמה בדחיפות לאחר התפילה.

בקול רועד מהתרגשות, שאל האיש - שכאמור, נמנה על בכירי ופארי הקהילה בלונדון - אם האורחת בתה של הרבנית שלזינגר מתל אביב. האשה השיבה בחיוב, ואותו אדם החל לבכות ולהתייפח, ובקושי הצליח להוציא הגה מפיו. לבסוף, אמר בקול סדוק: "דעי לך שאינני יכול ואין דרך בעולם להודות לאמך. היא הצילה את חיי, נתנה לי חיים במתנה! זוכרת את הגנב שהסתובב אצלכם בבית?"

כמו מחזה נוסטלגי עתיק, צפה ועלתה לנגד עיניה דמותו של אותו נער, שהתגורר בבית הוריה. מתוך ערפל השכחה שבה ועלתה תמונתו, והיא שפשפה עיניה בתדהמה: "מה?! זה אתה?!"

'אכן כן!' - שב האיש וקבע, וסיפר על שנותיו כנער דחוי ומושמץ, גנב בשיא 'פריחתו'... "הכל טענו כי עתידי בין יושבי בית הסוהר, אך אמא שלך - רוח אחרת היתה עמה, היא הצילה את חיי! כשאני מביט במשפחה שהקמתי, בקהילה בה אני שותף, בהתקדמותי הרוחנית - אני יודע שכל זה הוא לא בגללי, כי לכשעצמי - הייתי אמור לבלות את שארית חיי מאחורי סורג ובריח. רק ליבה הפתוח כאולם של אמך, הציל את חיי, נתן לי סיכוי. היא הוציאה אותי

מעומק המחלה, גאלה את נפשי, היא שהעמידה אותי כאדם מן היישוב, שגם הצליח להתקדם בחיים!" - סיפר האיש, כשהוא מנגב ללא הרף את דמעותיו הנרגשות...

היה זה בשעת לילה מאוחרת. סבי, הגאון רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל, עלה זה עתה על יצועו. בתום יום ארוך ועמוס, מייגע וגם מעייף, לבש את בגדי השינה ועמד לתת תנומה לעפעפיו. אך לפתע, בשכבו על מיטתו, מצחו נחרש קמטים. הוא נזכר במשהו שהעיק עליו, לא נתן לו מנוח... הוא מיהר לקום ממיטתו, ניער את קורי השינה שכבר התלבשו על עיניו, ואזר כח. התלבש בזריזות ויצא את הבית, בואכה בית הכנסת 'בעלזא' בבני ברק, הסמוך לביתו.

השעה היתה אחרי חצות הלילה, הרחוב כולו כבר היה שקט, ורק הוא - מתרוצץ ומחפש, שואל ודורש... לפתע, צדה עינו דמות של אדם זר ומוזר, יהודי אומלל שהיה מהישנים בבית הכנסת. פניו הוארו באחת, הוא שש אליו כמוצא שלל רב: "רבי יהודי, בוודאי טרם אכלת ארוחת ערב. התואיל לבוא עמי לביתי ולסעוד סעודה דשנה?"

המסכן, שהיה כנראה גם מאוד רעב, נענה על אתר להזמנה החמה. באחת בלילה עלו שניהם הביתה, רבי שמואל צבי העלה את האור במטבח, פרס לחם אל השולחן, והחל מביא ביצה וסלטים, ירקות ומגדנות מכל אשר מצא. שעה ארוכה עמד רבי שמואל צבי ושימש לפני אותו יהודי זר, נותן לו לאכול ולשבוע ביד רחבה ובנפש חפצה, עד שהלה אכל ושב ודשן וברך, ונפרד בתודה חמה ובברכת 'לילה טוב' חיננית...

הלה אמנם לא שאל שאלות, שכן היה רעב ומזה זמן לא אכל ארוחה טובה. אך בני הבית - המה ראו כן תמהו: "מה ראה רבי שמואל צבי לקום ממיטתו בשעת לילה מאוחרת, לחפש אדם זר, ולהזמין לשולחנו? הרי השעה כבר מאוחרת, ורבי שמואל צבי כלל לא ידע על קיומו של אותו אדם בבית הכנסת באותה שעה - מה טעם טרח כל כך לחפשו ולהזמין?"

נענה להם רבי שמואל צבי בחיור: "שכבתי על משכבי, והעברתי את היום החולף בראשי. לפתע נחרדתי: הן לא עשיתי חסד היום! מיהרתי לקפוץ בבהלה, שהרי איך יתכן ללכת לישון בלי לעשות חסד? אזרתי כח, וחיפשתי מישהו לעשות עמו חסד. עכשיו אני יכול ללכת לישון בצורה רגועה..." - הסביר בפשטות.

את הסיפור שמעתי מאבי מורי שליט"א, והוא מאיר: יום ללא חסד, לא ייקרא יום. יהודי נועד לעשות חסד, זה חלק ממהות תפקידו. בכל יום נחפש לעשות חסד, לפחות מעשה חסד אחד בכל יום. כך נפתח את ליבנו למצות החסד, ונרבה בעשייה טובה בין איש לרעהו!

[לקראת שבת מלכתא-הרב אשר קובלסקי]

קָלָא זָא רַפָּא זָא לָהּ (יב, יג)

סיפר הגאון רבי נתן לוברט זצ"ל: הכרתי את אחד מגדולי הרופאים בארץ ישראל - ששמו יצא לתהילה כאחד היושבים ראשונה במלכות הרפואה, אם לא הראשון שבהם.

בית החולים 'הדסה' הזמין את הרופא הזה לסיור במחלקות בית החולים, על מנת שינחה אותם בעצתו ובניסיונו הרב. עבר אותו רופא עם צוות מלווים ממחלקה למחלקה, ולפתע נפנה למלוויו ואמר להם בלחש: "רשמו לפניכם, החולה הזה יחיה, החולה הזה ימות...". וכך הוא עובר ממיטה למיטה ופוסק לזה חיים ולזה, חלילה, ההיפך, והם רושמים.

בתום הסיור אמר הרופא למלוויו: "עקבו אחרי הרשימה ובדקו אם התקיימו דברי".

ואכן, בתוך תקופה קצרה התקיימו דבריו של הרופא במדויק. אלה שהוא 'פסק' להם חיים, חיו, ואלה שחלילה ההיפך - קרה להם כך...

הדבר התפרסם, ובכירי הרופאים ב'הדסה' שאלו את אותו רופא מנין ידע זאת מראש, וכי נביא הוא?!

אמר להם: "לא. פשוט מאוד, עברתי בין החולים והתבוננתי: אלה שבעיניהם היה זיק של אמונה, זיק של תקווה, זיק של חיים, ידעתי שיחיו. אלה שעל פניהם לא היה זיק כזה - ידעתי שלא יאריכו ימים...".

הרי שבכוח ה'אמונה' יכול האדם להאריך את חייו ולהביא לרפואתו, ופעמים שלמרות שעדיין עולם הרפואה לא מצא מזור לבעייתו אבל בכוח האמונה התקווה והתפילה, הקב"ה בורא לו רפואה שלימה.

שכנה של הגה"צ רבי שמשון פינקוס זצ"ל, חלתה במחלה, והרב פינקוס לקח על עצמו לדאוג לרפואתה. הוא נסע עם הרב רגובי מ'עזר מציון' לחפש לה תרופה בכל העולם.

התחנה האחרונה בחיפושיהם, הייתה בסן דייגו בקליפורניה שבארצות הברית. הם הגיעו לשם בעקבות מידע על רופאה שטענה שמצאה תרופה למחלה. הם התאכסנו באיזה בית מלון וישבו עם הרופאה לחקור על התרופה שלה, האם היא אכן עוזרת או לא.

הרב רגובי - שיש לו ידע רחב ברפואה טען כמעט מההתחלה שהרופאה הזו מדברת שטויות, אבל הרב פינקוס עדיין לא השתכנע. הוא היה חייב לבדוק ולברר עד הסוף אם זה אכן כך, אולי יש כאן 'הצלת נפשות'.

הם התווכחו שעות על גבי שעות - על התרופה והשפעתה, ובכל פעם שהעלו מסכת טיעונים חדשה, הם הלכו וישבו לדון עם הרופאה על הטיעונים הללו. כך נמשכו הדיונים ביניהם במשך כעשרה ימים ולילות רצופים... ובשעות הלילה המאוחרות, היה הרב רגובי נופל על המיטה ונרדם.

מרוב עייפות, אבל הרב פינקוס התיישב ולמד 'ספר יצירה' בניגון שלא מהעולם הזה...

לילה אחד התעורר הרב רגובי ולא היה יכול לישון, קרא לו הרב פינקוס ואמר לו: "בוא נלמד קצת ספר יצירה". הלימוד הזה ממש החיה אותו...

עד שהגיע אותו לילה שהצליח הרב רגובי להוכיח לו שהרופאה הזו מדברת שטויות ואין בתרופה שלה כדי להועיל ולו במשהו. באותו רגע הרגיש הרב פינקוס שהעולם חרב על אותה אשה מסכנה, השוכבת ומתפתלת ביסוריה...

הוא ישב ודמם לכמה רגעים ופתאום קם הרב פינקוס על רגליו ואמר בהתלהבות להרב רגובי: "אתה יודע, ישנה תפילה אחת ויחידה שכתוב בה לשון בריאה וזה 'בורא רפואות', אתה יודע למה? כדי להורות לעם ישראל אמונה, שהקב"ה לא רק ברא רפואות פעם, אלא הוא בורא כל רגע ורגע, כך שיתכן שאותו דבר - שעד היום לא ריפא, יכול להתחיל מעכשו לרפאות, שהרי הקב"ה הוא בורא רפואות! בא נתחזק באמונה...".

את השיעור הזה באמונה הרב רגובי לא ישכח לנצח, הרעיון הזה הוכיח את עצמו בכמה הזדמנויות פלאיות, ואחת מהם הייתה כשהגיע לפניו מקרה של נערה צעירה, שחלתה במחלה חשוכת מרפא. ההורים השבורים באו למשרדי 'עזר מציון' ובכו לפניו שיעשה משהו למען בתם, אבל קצרה ידו מלהושיע. הוא ידע בבירור שנכון לעכשיו, למחלה זו אין תרופה, והיא נידונה, רח"ל, למות תוך תקופה קצרה.

אבל הרי הקב"ה 'בורא רפואות'... והרב רגובי לא הרים ידיים. הוא ערך חיפוש בכל רחבי העולם, אולי יש איזשהו רופא או תרופה בנידון, עד שלאחר חיפוש של שעות ארוכות, הוא גילה שבדיוק בתקופה זו נפתחת קבוצת מחקר של תרופה ניסיונית לאותה בעיה באחד מקצווי תבל..

הוא יצר קשר עם הפרופסור המלווה את המחקר הניסיוני ולאחר שכנועים ופרוטקציות, הצליח להכניס את הנערה הזו לקבוצת הניסוי הראשונה... לא היה לה כבר מה להפסיד, רק להרוויח...מלווה בברכת גדולי ישראל, טסה אותה נערה עם הוריה לאותו מקום נידח, בו החלו הרופאים והמדענים במחקר ובפיתוח של התרופה. 20 אנשים שחלו במחלה הזו - רח"ל, נאספו מכל רחבי העולם לאותה קבוצת מחקר.

ולמעשה, בסיומו של אותו מחקר, 19 החולים שהשתתפו - הלכו לעולמם, והיחידה שהבריאה הייתה אותה נערה יהודיה. המחקר נסגר כי אחוז אחד לעשרים נחשב כישלון בפיתוח התרופה...

את כל המחקר הזה עשה הקב"ה כדי לברוא תרופה לאותה נערה יקרה שהתרפאה בחדש השם יתברך, וכיום היא נשואה באושר ובבריאות והקימה משפחה לתפארת... ללמדך שהקב"ה 'בורא רפואות' כל רגע ורגע... ['ניצוצות']

לתגובות הערות: שליח 064-6868199

בס"ד עלון מס' 405 14.6.2019 - יא' סיוון תשע"ט

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:27

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:30

ר"ת: 21:00

לקבלת העלון במייל -

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

וְיִדְבַר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר

פְּרִשֶׁת - בְּהַעֲלֹתְךָ

וְיִדְבַר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל אֹהֲרֹן וְאִמְרָתְךָ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֶּרֶת (ח,א-ב) לכאורה יש כאן כפל לשון: "דַּבֵּר... וְאִמְרָתְךָ אֵלָיו", מה זה 'דבר' ומה זה 'ואמרת'? אלא, כל אימת שכתובה לשון 'אמירה' הכוונה היא הגדה ברורה, לכן נאמר: "וְיִדְבַר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר" - היינו שיאמרו באופן ברור, והכתוב ממשיך ואומר: "דַּבֵּר אֶל אֹהֲרֹן וְאִמְרָתְךָ אֵלָיו", גם אתה כאשר הנך מדבר אל אהרן, אמור לו בלשון ברורה.

ומה יאמר? "בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֶּרֶת" - משה רבינו מצווה את אהרן על הדלקת נרות המנורה. ומובא ברש"י: "לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה: חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות". מה פשר אותה 'חלישות הדעת' של אהרן? הרי כל היום הוא מקריב קרבנות ובשבעת ימי המילואים לבד הוא הקריב קרבנות רבים, ומדוע חלשה דעתו על שלא היה בחנוכת הנשיאים? אלא, כיון שהיה חסר לו לאהרן הכהן אפילו קורטוב של רוחניות - כבר חלשה דעתו!

אני נזכר בוורט שאמר לי יהודי ששמע בחתונה את רבי חצקל לווינשטיין זצ"ל מדבר. [אגב, זאת יש לדעת, כי פעם היו מדברים בחתונות...]. אמר רבי חצקל: שנינו בפרקי אבות (ב, ח): "הוא [רבן] יוחנן בן זכאי] היה אומר: אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואליעזר בן הורקנוס בכף שנייה, מכריע את כולם. אבא שאול אומר משמו: אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ורבי אליעזר בן הורקנוס אף עמהם, ורבי אלעזר בן ערך בכף שנייה, מכריע את כולם."

שאל רבי חצקל: מה פשר דברי ריב"ז "מכריע את כולם"? הרי מדברים כאן על התנאים הקדושים, שאין לנו כל השגה בגדולתם, והנה לדעת רבן יוחנן בן זכאי רבי אליעזר בן הורקנוס מכריע את כולם, ואילו אבא שאול סבר שרבי אלעזר בן ערך מכריע את כולם, אף את רבי אליעזר בן הורקנוס. מחלוקת תהומית שכזאת, מן הקצה אל הקצה. מה פשר הדברים הללו? אמר על כך ר' חצקל וורט חזק: ברוחניות אין מושג כזה שאחד 'קצת' יותר מהשני. אם לאחד יש מעלה רוחנית על זולתו, הוא אדם שונה לחלוטין. אם הוא מעט יותר גדול ברוחניות - הוא 'מכריע את כולם'. ברוחניות כל 'משהו' זה 'עולמות' ממש, דרגה אחרת, עולם אחר.

סיפר לי בני על יהודי אחד מארצות הברית שבא לרבי משה פיינשטיין זצ"ל וסיפר לו כי היה חילוני ובנו חזר בתשובה והחל ללמוד בישיבה. יודעים אנו כי 'ברא מזכה אבא' לא רק בעולם הבא אלא גם בעולם הזה, והבן החל ללמוד עם אביו גמרא. כל ההתחלות קשות, והאבא הזה שמעולם לא למד, החל ללמוד עם הבן, על אף הקושי הגדול שבדבר, ולאחר תקופה ממושכת של לימוד, הצליח לסיים דף גמרא שלם.

"עתה" – כך אמר – "באתי אל הרב בבקשה שיבחן אותי על הדף גמרא שלמד!". כאשר שמע זאת רבי משה, אמר לאבא בשמחה: "סיימת דף גמרא שלם? אם כן צריך אתה לעשות 'סיום'. תערוך מסיבת 'סיום' בביתך, ואני אבוא להשתתף בשמחה!".

וסיפר רבי משה, שגם בישיבתו של ה"חפץ חיים" למד בחור עם ראש חלש ביותר, אבל עם הרבה רצון ותשוקה ללמוד ולדעת. במשך חודש שלם עמל ויגע כדי להבין דף גמרא אחד, עד שבא ל"חפץ חיים" וסיפר לו בכאב על כך שהוא בקושי לומד דף גמרא בחודש, תוך שהוא אומר: "בשביל מה אני לומד?". והנה הוא שומע את החפץ חיים ממלמל לעצמו: "בחור מתלונן על כך שהוא למד בחודש רק מאה דפי גמרא..."

נראה היה לבחור כאילו וה"חפץ חיים" לא שמע אותו, ולכן חזר ואמר שהספיק ללמוד בחודש דף אחד בלבד. אמר לו ה"חפץ חיים": "וכי חושב אתה שלא שמעת? אך הרי אמרו חז"ל (אבות דרבי נתן ג, ו) "יפה אחד בצער – ממאה שלא בצער", ואם כן דף הגמרא שלמדת בקושי כה רב, נחשב לך כמאה דפי גמרא!"

הרי לנו שברוחניות, אפילו מעלה אחת קטנה – עולם ומלואו היא! מעתה מובנת חלישות הדעת של אהרן, כי מאחר והיו חסרים לו קרבנות הנשיאים, והיינו חסרון של עוד קורטוב רוחניות, אשר על כן חלשה דעתו! (יחי ראובן)

ולפי העלת הענן מעל האהל ואחרי כן יסעו בני ישראל ובמקום אשר ישכן שם הענן שם יחנו בני ישראל (ט, יז)

ברצוני להאיר שתי הארות נפלאות ביחס לענני הכבוד:

א. החיד"א אומר, כי במדבר היו לבני ישראל "מכוניות" טובות ומשוכללות... לא זו בלבד שהם לא היו צריכים ללכת ברגל, אלא שגם "לנהוג במכונית" הם לא היו צריכים! הם פשוט ישבו על הענן – ונסעו!

לפי זה – אומר אחיו של הגאון, בספרו "מעלות התורה" – יתבאר כמין חומר מה שאמר משה רבינו ליתרו: "נִסְעִים אֲנַחְנוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' אֵתוּ אֲתָנוּ לְכֶם לְכֶה אֲתָנוּ" (במדבר י, כט). ענני הכבוד שימשו רק את בני ישראל. לכן ביחס אליהם אמר משה "נִסְעִים אֲנַחְנוּ", כי ענני הכבוד "הסיעו" אותם! אבל ביחס ליתרו, שהיה גר, אומר לו משה "לְכֶה אֲתָנוּ": לך ניתנת האפשרות רק ללכת. לא ניתנת לך האפשרות לנסוע באמצעות העננים.

ב. העננים סימנו לבני ישראל את רצון ה', מתי עליהם לנסוע ומתי עליהם לחנות. כשהענן היה מיתמר ועולה – היה זה סימן שה' רוצה שייסעו, וכשהיה מתקפל – היה זה סימן שרצון ה' שיחנו. נמצא, אפוא, ש"הענן" הוא בעצם "פי ה'"! הוא גילה את רצון ה'! (יחי ראובן)

בְּהֶעֱלֵתְךָ אֶת הַנֵּרוֹת אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יֵאָרוּ שְׁבַעַת הַנֵּרוֹת (ח,ב)
 רש"י: על שם שהלהב עולה כתיב בהדלקתן לשון עלייה, שצריך להדליק עד שתהא השלהבת עולה מאליה. יסוד גדול בהלכות 'רב ותלמיד' למדו מכאן, הרי המנורה מסמלת לתורה, כפי שכתוב 'כי נר מצוה ותורה אור', וכמו"כ נאמר 'הרוצה להחכים ידרים, שהרי מנורה בדרום', אם כך יש לומר שהרב המלמד תורה נמשל למדליק המנורה, והתלמידים הלומדים ממנו, נמשלים לנרות הנדלקים ע"י המדליק אם כך כשם שבמנורה צריך להדליק באופן שתהא השלהבת עולה מאליה, כך תפקידו של הרב, ללמד תורה לתלמידים, עד שתהא השלהבת עולה מאליה, היינו שהלימוד ייהפך אצלם לקנין בנפש, עדי יוכלו ללמוד בעצמם מכוחם. תפקידו של הרב אינו רק בהעברת התורה כידיעה בעלמא, אלא תפקידו הוא להמתיק עליהם את הלימוד ולהקנות בנפשם אהבת תורה, כדי שיעמדו על דעתם, ויוכלו בעתיד לשחות לבדם בים התורה בהשקט ובטחה. דרש על כך **הכתב סופר** אף את דברי הגמרא (שבת כב,ב): 'נר המערבי, ממנו היה מדליק ובו היה מסיים', ופירשו התוס' שר המערבי היה דולק בדרך נס, וממנו היה מדליק את כל הנרות, ואחר שהיה מיטיב את הנר המערבי הוא היה כבה, והיה מדליק את הנר המערבי מהנרות האחרים שנדלקו ממנו. כן הדבר גם בלימוד התורה תלמיד מרבו, הרב המשול לנר המערבי אכן מדליק את התלמידים באש התורה, אך לאחר שהעמידם על דעתם והם דולקים מאליהם, אזי הם חוזרים ומדליקים את הרב, בבחינת 'תלמיד המחכים את רבו', כפי שאמר ר' חנינא הרבה למדתי מרבתי ... ומתלמידי יותר מכולן.

מסופר על מנהל תלמוד תורה בבני ברק בא פעם אל החזון איש עם כיתת תלמידים כדי שיבחן אותם על החומר הנלמד, תלמיד אחד לא הצליח במבחן, ואף התנהגותו לא היתה כשורה. בסוף המבחן התנצל המנהל בפני החזון איש ואמר: 'מה אעשה? רבות השקעתי בתלמיד זה, אך מאמציי לא נשאו פרי'. 'תקרא בבקשה לתלמיד' ביקש ממנו החזון איש. הסתגר החזון איש עם התלמיד בחדרו במשך שעה ארוכה, ואכן מיום זה והלאה חל שינוי ניכר בהתנהגותו של התלמיד, הוא עלה והתעלה במעלות התורה, ואיש לא ידע מהי תרופת הפלאים שנתן לו החזון איש בחדרו. לימים, למד התלמיד בישיבת פוניבז', ובשמחת תורה כאשר מכרו את הכיבודים בדפי גמרא, קנה התלמיד כיבוד בכמה מאות דפי גמרא, שמע ע"כ המנהל וסר בשמחה לביתו של החזון איש לספר לו את נפלאות אותו תלמיד, ואז העיז המנהל ושאל את החזון איש: 'מה היה בזמנו בחדר הסגור? איזה מעשה קסם נעשה, שבגיננו התחולל אצלו המהפך? אמר לו החזון איש: 'למדתי איתו קטע גמרא עם רש"י ותוס', וכי הרב לא הטיח בו דברי מוסר ואגדה בחשיבות לימוד התורה?' תמה המנהל, "לא ולא" ענה החזון איש "לא דיברנו אף מילה מעבר ללימוד הגמרא", וסיים החזון איש: "אם נותנים לנער גישמאק בתורה, אפשר להפוך אותו לגמרי". (אהלה של תורה' גיליון 433)

בְּמִרְאָה אֱלֹו אֶתְּוֹדַע בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ (יב,ו)
 רבי ישראל טרונק מקוטנא, נודע כאחד מגדולי המשיבים והפוסקים בדורו, ורבים שגרו אליו את שאלותיהם בהלכה. פעם אחת הגיעה אליו שאלה חמורה וסבוכה, והוא פסק להתר, אולם לאחר שעייין שוב בעניין, הגיע למסקנה כי טעה בדבר הלכה. צערו על שתקלה חמורה יצאה מתחת ידו היתה עצומה, עד שפרץ בבכי מר ולבסוף נרדם על ספריו הפתוחים תוך כדי עיונו. והנה הוא רואה בחלומו את החת"ם סופר, אותו לא הכיר מעולם למרות שכבר היה כבן עשרים בעת פטירתו, והופתע לשמוע את דבריו: "אל תצטער על פסק ההלכה שהוצאת מתחת לידך, כי יפה הורית. ואף אני קבעת הלכה כך בספר התשובות שלי בסימן פלוני, עיין שם ותרווה נחת". רבי יהושוע התעורר מחלומו הנפלא, ותתפעם רוחו. הדבר היה באישון לילה, בחוץ שרר קור עז והוא היה לבוש בבגד ביתי דק בלבד, אולם הוא לא ייחס לכך חשיבות, ומיהר לרוץ לביתו של הדיין רבי לייב כדי לעיין בספר התשובות של החת"ם סופר שהיה אצלו. הדיין נחרד לראות את הרב מתדפק על ביתו בשעת לילה מאוחרת, ורבי יהושוע סיפר לו את דבר חלומו. יחדיו מיהרו השניים לפתוח את הספר, והנה התברר כי חלום אמת היה הדבר, ואמנם החת"ם סופר פסק כן להלכה, ותשב רוחו אליו. (שבת טיש)

ויעש כן אהרן (חג)

"ויעש כן אהרן" – להגיד שבחו של אהרן שלא שינה (רש"י)

ורבו בו המפרשים מה השבח בזה. בספר ה"מאור הגדול" הביא מהגר"א: הנה המפרשים התקשו בנוסח קידושי אשה שאומרים 'הרי את מקודשת לי כדת משה וישראל', דהרי דת משה וישראל היא התורה כידוע, לכן תמוה מה שמקישים קדושת האשה לקדושת התורה, שאומרים 'הרי את מקודשת לי כדת משה וישראל'. והתירוץ הוא על פי מה שאמרו חז"ל, אם שמע אדם מחבירו דבר תורה שהוא כבר שמע אותו פעם אחת, אסור לו לומר לחבירו כבר שמעתי את זאת, אלא תמיד יהיה בעיניו כאילו דבר חדש הוא, וזהו קדושת התורה. וכמו כן, הרי את מקודשת לי כדת משה וישראל, שתמיד תהיה בעיניו כחדשה, מפני שהאשה נמצאת תמיד עם הבעל והיא משמשת אותו, תוכל להיות קלה בעיניו ויזלזל בה, לכן הזהירו חז"ל שתמיד תהיה בעיניו כחדשה ויכבדה ויאהב אותה. מבאר הגר"א שכן הוא בהדלקת הנרות, משום שהיא עבודה קלה, ואהרן היה עושה אותה משך ל"ט שנה מידי יום ביומו, בבוקר ובערב, ואפשר לחשוב שהדבר היה קל בעיניו, ועשה זאת מתוך הרגל. לכן מעיד עליו הכתוב 'ויעש כן אהרן כאשר צוה ה'". שהיתה חביבה לו תמיד, וזהו שבחו.

מסופר שבתקופת מלחמת המפרץ, בחלק גדול מבתי הכנסת שבבני ברק הקדימו את תפילת מעריב בליל שבת לשלושים דקות אחר השקיעה במקום ארבעים וחמש דקות כמנהג מון ה'חזון איש' זצ"ל, וזאת מחמת ההפגזות של טילי הסקאד שהיו בלילות, וכמו כן היו מי שרצו לשנות זמן התפילה גם בישיבת פוניבז'. הגאון רבי דוד פוברסקי זצ"ל, אמר שסדרי הישיבה זהו זמן קדוש ואסור לשנותו מחמת שום רוחות שבעולם, וסיפר הגר"ד אה"כ שבאותו ליל שבת בא אליו בחלום הרב מפוניבז' זצ"ל ואמר לו: 'ישר כחך, שמור על הישיבה מכל משמר...' (שיעורי "ירחי כלה" תשנ"ט)

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (יבג)

באסיפת רבנים שהתקיימה בפטרבורג בהשתתפות גדולי הדור, השתתף גם הגה"ק רבי יוסף דב רבה של בריסק זיע"א. הגאון הנ"ל הקשה קושיה חריפה בשם בנו ר' חיים, והתפתח ויכוח סוער בין הרבנים שנוכחו במקום. לאחר מכן תירץ הגאון הנ"ל תירוץ אחד שלו, ותירוץ נוסף בשם בנו ר' חיים אשר הפליאו את השומעים. הגה"ק רבי יצחק בלאזר זיע"א שנכח באותה אסיפה, ישב כל הזמן ולא פצה את פיו. ר' יוסף דב תמה ואמר הוזהו שאומרים עליו אדם גדול הוא? כשבא לביתו ביקש שיביאו לפניו את ספרו של רבי יצחק "פרי יצחק" כדי לתהות על קנקנו. להפתעתו מצא שם את הקושיה עם שני התירוצים. השתומם ר' יוסף דב ואמר כמה גדולה מידת ענוותנותו של ר' יצחק בלאזר.

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן בת גילה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רות.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רות, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למושפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל.

מוקדש לעיני הרב הר"ג הרב יהודה צדקה זיע"א, הרב הגאון בן ציון אבא שאול זיע"א והרב הגאון עובדיה יוסף בן גורגיה זיע"א

עירנות
שבת

עלון מס' 1075

להצלחת צבני בן יפה ורעייתו וב"ב הי"ו	בהעלותך י"ב בסיוון תשע"ט, ירושלים		לעיני רפאל בן פרחת ז"ל
שלמה בן מרגלית זיווג הגון			לעיני מול בת שרה ע"ה
להצלחת מרים בת שרה תחי			לעיני אליהו בן מרים ז"ל
להצלחת אליהו בהן בן מול הי"ו	7:10	בניסת שבת	לעיני שמעון בן שמחה ז"ל
לדפואת והצלחת ר' יעקב בן טובחא הי"ו	8:30	יציאת שבת	לעיני חזקיה בן אסתר ז"ל
לדפואת הרב ידידיה ציון בן שרה הי"ו	9:00	רבינו תם	לעיני איין מרים בת דולת ע"ה

דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות.

נבס"ד הפסוק על מארז"ל שהנשמה נקראת נר. שנא' (משלי כ) נר ה' נשמת אדם. והתורה נקראת נר. שנאמר (שם ו) כי נר מצוה ותורה אור. אמר הקב"ה אם אתה תשמור נרי שהוא התורה. גם אני אשמור נרך שהוא הנשמה, וזהו שכתוב דבר וכו' בהעלותך את הנרות. ר"ל אם אתה רוצה לתת עילוי לנשמתך הנקראת נר. שהשי"ת ינחילך בג"ע אצל הצדיקים. צריך לקיים אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. שישמור שבעת אבריו שהם: (א) שני עינים, (ב) ושני אזנים, (ג) וחפה, (ד) והידים, (ה) והרגלים, (ו) ברית קודש, (ז) והשיניים. שלא יסורו ממצות השי"ת, אלא אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, דהיינו שכל שבעת איברים העיקרים האלו יאירו מול נר האמצעי, שהוא מרומו על השי"ת שובטח האדם בו שהוא אורו של העולם ויקיים מצותיו.

וכתוב בספרים שבשעת התפלה ידליק נר במקום שמתפלל כדי לגרש הסמ"א, כי סגולת הנר לגרש הסמ"א, וגורם להרבות הקדושה, „נר דלוק“ בגמט' „השכינה“, ובספר מעבר יבוק כתב, הנרות שמדליקין בכהכנס"ם הם דבר שבקדושה עד מאד, והם מוסיפים אור והארה בנרות של מעלה. ובספר אהבת חיים (פ' שמיני) כתב כשמוכירים שם צדיק ומדליקים נר לכבודו, אותו הרגע הצדיק בא מהעולם האמת, ומסתכל בפרצופו של אותו האיש, והולך הצדיק ושומר שמו וצורתו, ובמותו של זה האיש. בא הצדיק ומדבר סגוריא ואומר, כמה כסף בזבו והדליק נרות לכבודי, מאחר שלא ראה אותנו ולא הכירנו. רק בעד האמונה שהיה לו מחפשים זכות עליו עד כמה שאפשר, וכ"ש הלומד ומזכיר שמותם במשנה ובגמרא ישפתותיהם דובבות בקבר, ודאי שעוזרים לו. ומליצים זכות בעדו:

ועוד כתוב ה' צלך על יד ימינך. כלומר ה' עומד כצל. מה הצל הזה אם תפתח ידך הוא גם כן נפתח, וכשתסגור היא סגורה, כך כביכול אם תפתח ידך לצדקה הוא גם כן נותן לך כריוח. המשכיל מבין (שם):

ילקוט המוסר ואבני השוהם

בסיוע "תכשיטי שמעון" שכונת הבוכרים טל' 5824226 י-ם

ע סיפור השבוע

מוקדש לע"נ שמעון בן רחל ז"ל

כלתו של המהר"ל מפראג

גם המחותן שלנו, ר' שמואל הקצין, החל לפתח לרדת מנכסיו הרבים, עד שתוך זמן קצר, איבד את כל הונו ואף שקע בחובות. הוא נאלץ למכור את כל חפציו הערך שבביתו, לכיסוי חובותיו. כל מה שנותר לו בחיים, היתה בתו היחידה, פרל, שישבה עתה בבית וציפתה לישועה.

כאשר הגיע הזמן המיועד של החתונה ובידי המחותן לא היו האמצעים שיאפשרו לו את קיום ה"תנאים" שעליהם הוא חתם — שיגר ר' שמואל איגרת אל החתן המיועד, בה תיאר במדוייק את מצבו העגום, שיחרר את החתן מהחייבותו, אמר לו כי חופשי הוא להשתדך כרצונו ואף ביקש ממנו מחילה באותה הזדמנות.

הידיעה העצובה, שנפלה עליו כמו רעם ביום בהיר, כאבה לאריה-לייב מאד, הוא השיב למחותנו במכתב נוגע ללב, בו ניסה לנחמו ולעודדו, כדי שלא יפול ברוחו, כי הרי "ישועת ה' כהרף עין". ביחד עם זאת הוא הבטיח למחותן נאמנה, כי אין לו אליו כל טענות, גם הוא מצידו משחרר את הכלה שתוכל להשתדך עם מי שתרצה. מה שנוגע לי — סיים אריה-לייב את מכתבו — אני נשאר איתן באמונתו בכורא עולם ואצפה לישועתו".

* * *

אחר הדברים האלה, שיקע אריה-לייב את עצמו בלימודים ביתר-שאת. כאשר הגיעה שעת החתונה, והחתן נשאר לומד בישיבה — הבינו כולם שהשידוך התבטל. מיד החלו לבוא שדכנים אל העילוי הצעיר, עם הצעות מהצעות שונות וקוסמות, אך הוא באחת, הודיע לכולם כי נפשו חשקה בתורה, ובשלב זה אין הוא מעוניין להשתדך.

הוא שקע בלימודים, יומם ולילה. חבריו בישיבה התחננו אחד-אחד ועזבו את הישיבה. אחרים באו במקומם ואריה-לייב התמיד בלימודיו, כשהוא חוזר על הש"ס פעם אחר

לפני כארבע מאות שנה חי בעיר הגרמנית וורמס (וורמזיא) יהודי עשיר ומיוחס, ששמו היה ר' שמואל ברי' יעקב הקצין. לאיש הזה היתה בת, פרל שמה (פנינה) והיא אכן היתה זוהרת כמו פנינה במידותיה הטובות ובחן היהודי, שהיה משוך על פניה.

כאשר הגיעה פרל לגיל, שבו נהגו בנות ישראל להשתדך — באותם הימים היה זה, לרוב גיל של 13-15 שנה — החלו להציע לה שידוכים לרוב. מכל ההצעות, מצא חן בעיני אביה תלמיד ישיבה צעיר מעיר פוזנן, שיצא לו שם של עילוי ואף מוצאו היה ממשפחה מיוחסת, אף היא מוורמס. המשפחה עברה לפני שנים רבות לפוזנן ושם הבחור היה יהודה לייב (מאוחר יותר התפרסם בכל העולם כמהר"ל מפראג).

ר' שמואל קצין לא התעכב, קם ונסע לפוזנן, כדי לעמוד מקרוב על טיב החתן המיועד ולסיים את השידוך בכי טוב. הבחור מצא חן בעיניו מאד וגם בעיני הוריו נראה השידוך המוצע, מיד ישבו וכתבו "תנאים", בהם התחייב אבי הכלה, כי במשך שלוש שנים הוא יקיים בכבוד את החתן המיועד, כאשר הוא ילמד בישיבתו של הגאון המפורסם רבי שלמה לוריא (המהרש"ל) בכריסק אשר בליטא. אחר כך, כאשר ימלאו לחתן שמונה עשרה שנה, תיערך החתונה כשעה טובה ומוצלחת והמחותן מתחייב לקיים את הזוג הצעיר, כל עוד ירצה החתן לשבת וללמוד.

* * *

ר' שמואל חזר לביתו שמח וטוב לב. זמן קצר לאחר מכן נסע החתן המיועד, אריה לייב, לכריסק, והחל ללמוד בהתמדה ושקידה בישיבת המהרש"ל. הכל היה טוב ויפה, והכל היה אמור להתבצע בדיוק לפי התכנית, אולם אז התערב הגורל — היינו ההשגחה הפרטית — שמפעם בפעם מסוכבת את גלגל החיים, כך שעשירים נעשים לפתע עניים מרודים ולהיפך.

פעם. "לייב הרווק" — כך היו מכנים אותו בעיר — עורר התפעלות גדולה בהתנהגותו. אצל כל מי שהכיר אותו. כולם שיבחו אותו כחרוף ובקי. קדוש וטהור והוא המשיך ללכת בדרכו, שקט וצנוע, כשהוא נועל את עצמו בין כתלי הישיבה.

* * *

מכתבו של חתנו לשעבר, יהודה לייב, עשה על ר' שמואל רושם עמוק. עתה קל היה לו יותר להשלים עם הרעיון שאיבד את כל הוננו. ה' נתן וה' לקח וה' יכול לחזור ולתת שוב. בכל זאת גדול היה צערו שהוא הפסיד חתן כה יקר וגם נשאלה השאלה הכאובה, מה יעלה עתה בגורלה של פרלה?

דווקא פרלה לא היתה מיואשת כלל. מכתבו של החתן-לשעבר אמנם נגע ללבה עד דמעות, אולם עד מהרה היא מחתה את דמעותיה וכמו חתנה לשעבר, גם היא היתה מלאה בטחון בה' מלבד זאת, לא היה לה זמן, כדי לקונן על מר גורלה, כי עתה היתה זו היא שהפכה למפרנסת של הוריה.

כאשר אביה נשאר בחוסר-כל, פתחה פרלה חנות קטנה ובה מכרה דברי מאפה, מעשי ידיה. בין שאר מעלותיה הרבות, היא היתה גם מוכשרת מאד ונודעה בשערים כמי שאופה עוגות ועוגיות מצויינות. גם קודם לכן ניצלה כשרונותיה אלה לצרכים ביתיים ורבים מאורחי הבית, שהיו צובאים עליו בימים הטובים, היו נהנים מהחלות המתוקות, העוגיות והדובשניות שלה. עתה הפך התחביב לפרנסה והחנות הקטנה הבטיחה פרנסה מצומצמת למשפחתה שידדה מנכסיה, אם כי לא היתה אפשרות לחשוב על חסכונות וודאי שלא על נדוניה לפרלה...

ומה שנוגע לשידוך? — היה אביה שואל את פרלה. גם שדכנים היו באים בזה אחר זה, כדי להציע לנערה הנאה והמוכשרת שידוכים טובים ומשפחות טובות רבות היו רוצות אותה בתור כלה. אולם פרלה דחתה באדיבות, אך בתקיפות, את כל ההצעות. בלבה חיה האמונה, כי חתנה לשעבר הוא בכל זאת מי שנועד לה על ידי ההשגחה העליונה. כמו חתנה, גם היא היתה חדורת בטחון בה' וציפתה וקיוותה לישועה.

כך עברו כמעט עשר שנים. באותם ימי פרצו מהומות רבות במדינה. נסיכי גרמניה נלחמו בינם לבין עצמם, הקתולים נגד הפרוטסטנטים, ולהיפך — האיכרים ניסו להתמרד נגד אדוניהם ששיעבדו אותם. העיר וורמס היתה נתונה במוקד המהומות. גודרי חיילים נכנסו ויצאו ורחובות העיר היו מלאים אנשים מזויינים מכל הסוגים, שבאו מכל הכיוונים, יוצאים ונכנסים, רגליים ופרשים, מכל המינים.

קרה שכרזוב בו היתה חנותה הקטנה של פרלה, עברה קבוצה של פרשים. קצין צעיר התעכב לרגע ליד החנות, שעל שולחן שניצב לפניו היו מוצגים דברי המאפה של פרלה. ריח החלות הטרויות נכנס לאפו של הקצין הרעב והוא חיכה עד שחבריו חלפו על פניו. אחר כך הוא לקח את החנית הארוכה שלידו, תוקע אותה לתוך חלה טריה, תובט בסוסו ופותח בדהרה, כדי להשיג את חבריו הפרשים.

פרלה שראתה את המעשה, יצאה מהחנות בריצה, פתחה בצעקות "גיוואלד" וקראה אחרי הקצין: "אתה לא שילמת! זה לא יפה! כך לא מתנהג קצין!"

הקצין נעצר לרגע, הפנה את פניו לעבר הנערה, משך בכתפיו ועשה בידו תנועת-יאוש כמי שאומר: "מה לעשות, אין לי כסף והבטן ריקה..." הוא המשיך לעמוד רגע, במבוכה ניכרת, אחר כך חזר על עקבותיו, ניצב לפניו על סוסו ואמר בצורה מנומסת: "אני מתנצל ומבקש סליחה אלף פעם... שלושה ימים לא אכלתי מאומה... אין לי כמה לשלם, הנה קחי את זה במקום כסף..." ובאומרו זאת הוא לוקח מאחוריו כיסוי-אוכף ישן ומקופל וזורק אותו לנערה המשתאה.

הקצין התרחק בדהרה ופרלה הכניסה את הכיסוי לחנות והחלה לפתוח אותו, תוך שהיא חושבת מה לעשות אתו. "מה שווה לי סמרטוט ישן זה?" — הרהרה בלבה וסחבה את הכיסוי הכבד לפני החנות, כדי לשים אותו כאחת הפינות. כאשר היא סחבה אותו בקושי רב, החלו להתגלגל מהשמיכה הרקובה-למחצה מטבעות זהב לרוב! פרלה כמעט שהתעלפה מרוכ התרגשות.

לע"נ אליהו בן פהימה ז"ל

לרפואת הנפש והגוף לגבריאל נפתלי בן אביטל הי"ד

לרפואת שרה בת טוון הי"ד

לרפואת יהודית בת אילנה

לרפואת יצחק בן פורטונה מזל הי"ד

וכו הבשורה הטובה, כי השם הצליח דרכו ושוב מסוגל הוא לעמוד ב"תנאים", אותם הם כתבו לפני כעשר שנים. ובכן, אם החתן מסכים ואין מצידו שום מניעה, אפשר להוביל את פרלה לחופה, בשעה טובה ומוצלחת. גדולה היתה שמחתם של החתן והכלה והחתונה נערכה במזל טוב ובשעה טובה. קהילת וורמס שבעה רוב נחת וגם מן השמים איחלו מזל-טוב שהזיווג יהיה לבנין עדי עד.

היא נעלה את החנות, רצה הביתה וסיפרה את הידיעה המרעושה לאביה. אמר ר' שמואל: "גינתך את השמיכה הביתה ונחכה שלושה ימים. אם תוך שלושה ימים יחזור הקצין הפרש וידרוש בחזרה את הכיסוי, נחזיר לו כמובן כי זה שלו. אם הוא לא יחזור, נדע כי הי' יתברך שלח לנו ישועה מן השמים..." כאשר עברו שלושת הימים והפרש לא חזר — כתב ר' שמואל הקצין מכתב לחתנו-לשעבר

גְדֹלַ חַיִּיב כְבוֹד צְבוּר וְחֹמֶר אֶסוּר טֶרַח צְבוּר, מִפְרָשׁ כְּשִׁמְלָה בַּסֶּפֶר "שְׁלֵמֵי צְבוּר", עֵינַי שָׁם. וְלִפֵּי חֹמֶר שָׁבוּ צָרִיךְ לְזַהֵר הַרְבֵּה. וְחַיִּיב כָּל תַּלְמִיד חֶכֶם בְּקִהְל עֲדָתוֹ אִם רוֹאֵה שְׂמֵאָרִיךְ בְּתַפְלָתוֹ, אוֹ שְׂמֵאָחֵר לְבוֹא, יִזְהִיר לְחַזֵּן הַכְּנֻסֶת שֶׁלֹּא יִמְתִּין עֲלָיו, כִּי מוֹטֵב לְאָדָם שִׁיתְפַּלֵּל בִּיחִיד בְּבֵיתוֹ וְלֹא יִטְרִיחַ עַל הַצְּבוּר, וְאִם הַצְּבוּר מוֹחֲלִים עַל כְּבוֹדָם וְרוֹצִים לְהִמָּתִין, לֹא יֵאָבֵה וְלֹא יִקְבֹּל:

וְלִפֵּי מָה שֶׁכָּתַב שָׁם שְׂאֶסוּר טֶרַח צְבוּר אֵינוֹ דוֹקָא בְּבֵית-הַכְּנֻסֶת, אֲלֵא כָּל בֵּי עֲשָׂרָה. מִזֶּה יִלְמַד אָדָם כִּשְׁהוּא קָרוֹא לְאִיזָה כְּנֻסְיָה, כְּגוֹן לְסַעֲדָה אוֹ וְעַד — זְרִיזִין מִקְדִּימִין לִילָךְ בְּרֹאשׁ הַקְּרוֹנָאִים, וְלֹא יִטְרִיחַ אֶת הַרְבִּים לְהִמָּתִין עֲלָיו, וְאִיזְהוּ מְכַבֵּד — הַמְּכַבֵּד אֶת הַבְּרוּיָח וְכָל-שֶׁפֶן אֶת הַצְּבוּר, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָבֵב כְּבוֹדָם מְכַבְּדוֹ כְּנֹדֵעַ מִמֵּמָת אֶסוּרִים שֶׁהִתְרוּ מִפְּנֵי כְבוֹד צְבוּר וּמְשׁוּם טֶרַח צְבוּר (שְׁכַת פֶּא). וְמִי שֶׁמְקַפֵּיד וְחוֹשֵׁשׁ עַל טֶרַח צְבוּר וְעַל כְּבוֹד צְבוּר יִמְצָא חֵן וְשָׂכָל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִיִּם וְאָדָם.

וּבְכָלֵל הַנְּדִיבוֹת שִׁיחָא נְדִיב בְּגוֹפוֹ וּבְחֻמְתּוֹ וּמוֹעֲצוֹתָיו לְעֹזֵר לְכָל שׂוֹאֵל מִמֶּנּוּ עֲזָרָה וְלֹא יִמְנַע שׁוּם טוֹב בְּהִיּוֹת לְאֵל יְדוֹ לְעֲשׂוֹת עֲשֵׂה יַעֲשֵׂה בְּעֵינַי יָפֵה "וּמְכַבְּדֵי אֲכַבְּד" כְּבִדְהוּ בְּכַנְיִסָּה לְבִיהֶכְנִ"ס בְּכַרְיֵעָה כְּבִדְהוּ עַל שִׁכְרוֹ מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זֶה שְׁעַר הַשָּׁמַיִם מוֹדִים דְּרַבְנָן: כְּשֶׁחָזַן אוֹמֵר מוֹדִים יֵאֱמָרוּ כֹּל הַקָּהֵל בְּלִחַשׁ "מוֹדִים דְּרַבְנָן" וְיִכְרְעוּ רֹאשׁם לְבַד. חוֹבֵהוּ וְ"א שִׁיכְרַע כֹּל גּוֹפּוֹ וְצָרִיךְ לְהַזְהֵר לְעֲנוּת אִמֵּן וְאח"כ יֵאֱמָרוּ מוֹדִים.

אנו קהילת "פנים מאירות" קהילה ספרדית ירושלמית בשכונת "חומת שמואל" (הר חומה) ירושלים. אנו נמצאים בשלבי בניה מתקדמים ומחפשים נדיב לב לבנין בית הכנסת. בית הכנסת יקרא על שמו של הנדיב. בברכת התורה. הרב שי בר אשר 050-6229343.

הודעה חשובה: בכל יום מתקיים מניין ותיקן בבית"כ "אהבת חיים" ע"ש חכם מנחם מנשה זיע"א

* לזיכוי הרבים ניתן לשמוע את שיעורי מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל 054-8594315 ללחוף 2

לרפואה והצלחה: שלמה בן רבקה, הרב יצחק אהרן בן פרחיה, שלמה בן הלה, מולוק מרים בת מזל, דוולת רחל בת מולוק מרים, איתן בן בלוריה, מאיר בן רחל, ציון בן מול, חבו חוה בת נוימה, ליאת מרגלית בת מרים

א"י: ר' אביעטק שכת' בן אשה, אליהו בן שרה, דניאל בן יוכבד, שרה בת רחל, שאול בן שרה, שאול בן דוולת, ישראל בן נחמי, אריק בת איל. ר' בכא כניאן בן אברהם לתיאן, אברהם בן נחמי, יונה כינה בת נחמי, אירן בת שאול, דוד בן רחל, שאה בן שאה, אהובה בת פרישה, שאה בן שאה

לרפואת יגאל רבי בן מלכה הי"ד לרפואת שמחה בת שרה הי"ד לרפואת תמר אליס בת קרן הי"ד

העלון יוצא ע"י הק"י "חזומכיה מאושר" העורך צבי ז. הי"ד נייד: 050-6875601 | לע"י עדנה בת מלכה ע"ה

לרפואת מאיר בן רחמה	לרפואת דוד בן מול הי"ד	לרפואת מיכה בן מסעודה
לרפואת הילד יואל בן אביבה	לרפואת משה בן זוהרה הי"ד	לרפואת רפאל בן פולה הי"ד
לרפואת זכריה בן מול הי"ד	לרפואת ברכה בת קלרה	לרפואת שולמית בת יהודית

מספורי המגיד

"קדיש על הדי"

פרק ו' – האישי המסתורי ביותר.

תקציר של הסיפור עם יצחק סאלאן:

ר' יצחק סאלאן צאצא לגולי ספרד שמתגורר בכפר לולה מרינסקא שבחבל לובלין מקבל הוראה מאביו לנסוע לאמסטרדם כדי לאשרר את הירחשה הגדולה שממתינה להם שם בסך שלושה מליון מארקים, אשתו שהייתה כחודשיים ומחצה אחרי לידת הבן הבכור מתנגדת לכך בכל תוקף, אבל רב שלמה חמיה משכנעה שתסכים למסע שמשוער על ידו כשלושה חודשים, אחרי כן תהיה בידם הירחשה שתוכל לעמוד להם לזרז דורות. הנסיעה בתחילתה מתנהלת בדיוק כפי המתווה, אבל אחרי כן משתבשת לחלוטין, במלך הורן מתגלה כי לא ממתין לו העגלון בער אופנהיימר שצריך היה להובילו לאמסטרדם (בשל מחלה) הוא נאלץ מכורח הנסיבות לקחת עגלון גס נפש שמענה אותו כל הדרך כשהוא מעדיף לנסוע בדרכים צדדיות ובהתנהגות מלזה ביותר, לאחר מספר ימי מסע קשים ביותר נפרד ממנו ובכוחות עצמו מגיע לכפר הולנדי טיפוס, למחלו הטוב מתברר כי המקום קרוב לאמסטרדם כ-4 פרסאות, הוא משתכן במלון בחדר עלוב בקומה השניה, באמצע הלילה פורצת דלקה ענקית, יצחק חש כי סופו קרוב, אך לפתע הוא שומע קול ברמנית שמודיע לו כי אם יקפוץ מבעד החלון יש לו סיכוי להיבצל, הוא משמע להוראות, אך בעת הקפיצה הוא מאבדת את הכרתו.

AA

כשאדם מתעורר לאחר מספר ימים ממצב של חוסר הכרה מוחלט, הרי הוא מבולבל לחלוטין, לוקח לו זמן ניכר כדי להתחבר לאישיותו, עליו לזהות את עצמו ולחזור לאחור, כדי להיזכר מה קרה לו ובאלו נסיבות ניטלה הכרתו. כך אירע עם יצחק סאלאן בעת שפקח את עיניו לאחר מספר ימי חוסר הכרה. לפתע מגלה הוא את עצמו בבית זר שכוב על גבי מיטה ומצעות נקיים, מה הוא עושה כאן ומי הוא האדם הזר שנמצא בחברתו?

זמן רב לקח לו לקלוט כי הוא נותר בחיים לאחר שזרק את עצמו מחלון בית המלון באיזה כפר הולנדי וכי נמצא הוא בעיר כל שהיא, בביתו של אחד שחזותו מראה שהוא יהודי שומר תורה ומצוות. מי הוא ולמה הוא עושה בביתו, הוא נזכר קלושות כי המאורע האחרון שחקק בזיכרונו מלון עולה בלהבות והוא אחוז ייאוש איך יחלץ מהמקום חי, הוא נזכר שמישהו צעק אליו לזרוק את עצמו החוצה וזה היה המעשה האחרון שעשה יותר לא זכר.

הלה ניגש אליו רק לאחר שבדק כי יש ביכולתו לשוחח, הוא השלים לו את כל הפרטים החסרים, הוא הציג את עצמו בשם "משה טויער" גבר ממוצע קומה ובעל פנים סתגפניות שגילו נושק ל-50 שמתגורר כבר 4 שנים במקום, יהודי בעל מראה פולני וכי הוא מעיר "רדומסק" שהשתקע באמסטרדם ודובר ארבע שפות, אידיש פולנית גרמנית והולנדית בשליטה מלאה, הוא נקלע בהשגחה פרטית באותו יום בכפר בו שהה יצחק כדי ומגמתו הייתה להסיע מספר סוחרים שהתכוננו להגיע ליריד, בעת הדליקה היה מחוץ לבנין וכך ניצל מהשריפה.

כששמע את הזעקות הנואשות לא ידע כלל כי מדובר ביהודי, אבל כששמע את המילה "ראטעוועט" (הצילו) הבין כי מדובר ביהודי אומלל שנקלע למקום, כיהודי האמון על "לא תעמוד על דם רעך" נחלץ להצלה תיכף ומיד בלי לאבד זמן, הוא ליקט מספר כרים וכסתות מהבתים שמסביב למלון והציע אותם מתחת לחלון כדי לרפד את נפילתו שחלילה וחס לא ירסק את אבריו, בסייעתא דשמיא עצומה הצליח לשכנעו לצאת מהחלון ולקפוץ אלי חוץ, למרות הסכנה החמורה ליפול לתוך הלהבות, בניסי ניסים לא קפץ לתוך הלהבות ואף לא נחנק מהעשן הכבד, הוא איבד את הכרתו למשך כמעט שבוע, עתה התעורר מעלפונו הכבד.

אך גם לאחר שהתעורר, עדיין היו חיייו בסכנה מוחלטת, דלקת ריאות חריפה מאד תקפה אותו לאחר זאת, ימים מספר נאבק על חייו הוא היה שרוי בין חיים למוות והכף כמעט נוטה יותר כלפי..

באותם ימים התגלה אותו ר' משה טויער בכל אצילותו, הוא לא חסך במאמצים וכסף כדי לרפואתו, הוא שכר כרכרה על חשבונו והביאו לבית החולים היהודי "לעבנסרטונגס" ששכן לא הרחק מביתו, הוא לא סמך על הטיפול הקונבנציונלי שניתן לכל חולה, אלא שכר עליהם רופאים מומחים ואחיות מסורות על חשבונו, כדי שיקבל את הטיפול הנאות ביותר.

קרוב לשבועיים היו עליות ומורדות במצבו הבריאותי, היו רגעים שנראה היה שהוא נכנע לגורלו ונשמתו עומדת חלילה להיפרד מהעולם, אך משמים נגזרו עליו שנות חיים, לאחר מאבק קשה עם מלאך המוות, עבר את המשבר הזה בהצלחה מרובה, לאחר קרוב לשבועיים של עלפון כבד התעורר יצחק שוב, הפעם נראה כי התאווש, היה זה השלב הראשון להחלמתו נדרשו לו עוד שבועות נוספים של החלמה איטית מאד עד שיצא מבית החולים לבית מצילו, ר' משה טויער שהצטייר בעיניו כ"האדם הטוב ביותר עלי אדמות" סייעתא דשמיא מיוחדת להשיג אנשים כאלו.

לאחר שבירך "הגומל" בבית הכנסת הספרדי "אוהל משה" שבקרבת מגוריו, ישב לשיחה ראשונה עם מצילו.

"אני לא יכול לתאר ולשער לעצמי איזו זכות הייתה לי להכיר אדם יקר כמוך שכל כך טרח ועמל להצילתי" פתח יצחק את השיחה עם מצילו וידידו היקר רבי משה טויער.

הוא לא ידע שמיטיבו היקר אינו מתייחד בתכונת "אדם טוב לב ואציל הנפש" לחוד, הוא גם "גדול ענווי הדור". ר' משה לא רצה לקחת לעצמו כל קרדיט על התגייסותו להצלת יצחק.

"מאכך נישט פון דעם קיין גרויסע וויסען (אל תעשה מזה עניין גדול) אני מלאתי את חובתי הקדושה המוטלת עלי, המעשה שעשיתי אינו כדאי לדבר עליו" סיים את דבריו כשעיניו מושפלות כלפי מטה כדרך הענווים האמיתיים".

מספורי המגיד

"ענווה גוררת ענווה", כיון שנכנס לעומק שערי הענווה, הפליג עד "מ"ט שפלות בך" וכמעט שנגע בשער ה"נון" ברם מידה זו טבולה במידת "הסוד ש[ב]י[סוד]" כי מי שהוא שפל בך עד שנושק לאדמה ו"נפשו שחה וכעפר לכל תהיה" הרי לוקח עמו את כל הסודות "אלי קבר" כחלק הטבעי שבו, למה שלא ייטול עמו את כל הסודות שיש.

"ספר נא לי מה הביאך עד הנה ומהי מגמת פניך? תוהו בפניו ר' משה, לראשונה הוא מראה בו עניין מעבר להצלה, הוא ניחן אבל בקורטוב טקט ומיד ממחר להתנצל.

"כמובן שכל זה אם אין הוא סוד כמוס עמך, אשמח לשמוע, לא בשל סקרנות גרידא אלא בשל תחושת העמוקה כי תצטרך אולי לעזרתי הנכבדה ואני (העניו ביותר עלי האדמה) בעזרת הש"ת, מלא תקווה שאהיה לך לעזר ותושייה, בשום השכל הישר שחונני הבורא ל"מתנת חנם" ממש!! ובעזרת הקשרים ההדוקים שהעריך עלי הבורא, שאהיה לחן ולחסד בעיני חלק גדול מהבריות, שמוכנים לעשות עבורי הכל "באש ובמים" את זה תוכל לברר בעיר בכל רגע נתון, כי בס"ד אינני נסתר לחלוטין, כבר יצא שמי "לשם ולתהילה" ורבים האוהבים והידידים שיעשו עבורי כל מה שאדרוש מהם.

אלא שלפתע הוא עובר ללחישה מסתורית מאד ורבת משמעות: "אמנם, באותה מידה יש לי שונאים ושוטמים, שמוכנים לרדוף אותי ולהשפילני עד מוות. מה לעשות, זכיתי להקים שתי מחנות, כאדם מיוחד במינו שאי אפשר להיוותר אדיש כלפיו. אפשר: או לאהוב אותי ביותר, או לשנוא אותי, שנאת מוות!!! חחחחח כבר הפלגתי בדיבורי יתר על המידה, כנראה שאני דומה מעט לאשה שט' קבין שיחה הוא מנת חלקה, פעמים אני דומה לה, וואס קעהן מעהן טאהן (מה לעשות) גם לי יש איזשהו חסרון דקיק בבחינת, אין מושלם בלא זה".

ר' יצחק שעדיין הוא "שה תמים לעולה" עמד תמה ונדהם ביותר, למשמע דברים מוזרים ביותר שרק ניתן לשמוע, אותו משה טויער נראה לו עתה, עוף מוזר לחלוטין, איש טוב ומטיב כמוהו, שמוכן למסור את נפשו עבור זולתו בלי לצפות לכל גמול, שהוא ירכוש לעצמו שונאי דם?!

אם היה קצת יותר בוגר בנפשו, היה סוג דיבורים זה צריך לשמש לו כתמרור אדום מאותת "עצור נא לרגע, בדוק נא את האדם הזה קצת יותר לעומק" אך באותם רגעים עדיין לא למד את מאמר החכם "נקוט ביך כלל: רצויים ט' שערי זהירות ושער אמונה (מוגבל) אחד"

"משה הצדיק, האם לא נסחפת? מי זה שיוכל לדבר מילה אחת רעה עליך? אנה באר לי את דבריך הסתומים"

"נו שוין, כשתשהה קצת זמן בעירנו, תראה שלכל אחד בעירנו שפועל למען האחרים בלא לאות יש שתי מחנות, אוהבים ושונאים. ועם חיוך רב משמעות הוסיף, לא משנה מה תעשה, תמיד יהיה אחד שיאמר שכל מעשיך ש"לא לשם שמים". חייב הייתי להקדים לך זאת, כדי שלא תהיה בהלם רציני כשתפגוש באחד משונאי שינסה להשחיר את פני בפיח הכבשן, אך אל תשים לבך לך, גם בדור המדבר ובארץ ישראל לא ליקקו המנהיגים הגדולים דבש, תפתח את החומש והנביאים ותראה לכל אורך הדרך, איך צדיקי הדורות זכי המעשים וצרופי האישיות היו נרדפים על צווארם, משה רבינו חשדוהו בדברים הנוראים מכל, וירמיה הנביא הושלך לבור מות ה' ירחם, לפיכך הקדמתי הקדמה קצרה שלא תיכנס לבהלה. אבל תוכל לראות דבר נוסף "אלו שמאמינים בי ונאמנים, יאמרו עלי את הדברים הטובים ביותר".

יצחק חש עתה רוגז עז על כל השונאים העלומים שעדיין לא הכיר, דבר אחד ידע, כל מי שמדבר על צדיק עתק זה הוא בגדר "מטיל מום בקדשים". הוא החליט להתייעץ עמו על המשך דרכו.

"ר' משה, שאלתני בשביל מה הגעתי לאמסטרדם, ובכן... לא בכדי הגעתי לכאן, כדי לממש את ירושת אבי שיחי".

ר' משה טויער מקדיש עתה ליצחק את מלוא תשומת לבו.

"אמנם.. גאר אזוי (ככה) לאבך ר' שלמה סאלאן ישנה ירושה בעירנו? א'נייע געשיכטע (סיפור חדש) ברם זה נשמע מוזר בעיני מאד, אני לא מכיר בכל רחבי אמסטרדם, אחד שעונה לשם סאלאן. לא בקהילתנו האשכנזית ואף לא בספרדית, איתם אני ידד אמת. אלא אם הוא מתגורר מחוץ לפרברי אמסטרדם.

"אמת, לאבי שיחי אין כל שייכות עם אמסטרדם, אבל לאחיו ז"ל יש פה ירושה מכובדת מאד" מצטחק לו יצחק קצת נבון מהתחקור הרציני שעושה מיטיבו בלי שיוכל להתגונן.

"שיינע נייעס (חדשות נאות) היה לאבך אח בעירנו? מוזר מאד, אני מתגורר בעיר ארבע שנים ומעולם לא נפגשתי ביהודי ממשפחת סאלאן עד כמה שאני זוכר.

"ובכן.. דודי ז"ל החליף את שמו מסאלאן למוטערפערל, שמו היה ר' יעקב והוא היה מבוגר מאבי שיבדל לחיים טובים וארוכים בעשר שנים ומחצה".

"אוהו עכשיו אני שומע, את רב יעקב מוטערפערל ז"ל הכרתי היטב, אכן הייתה לו א'שטיק (חתיכת) ירושה. העביר ר' משה את ידו על פדחתו הלך ושוב, נראה שהוא שרוי בהתרגשות רבה מאד מהמידע החדש ובנשימה אחת הוסיף.

"אני מבין שיש לך כעת עבודה רבה מאד, ברגע שתעמוד על רגליך תצטרך לעשות הרבה בעניין, אם תהיה זקוק לכוח עזר, אני הקטן מוכן להושיט לך יד בכל עת שתצטרך ביום ובלילה, כידיד אמת תמיד אהיה לצידיך". כעת לא הסתיר רב משה את התעניינותו הרבה בסיפור החדשותי.

"בדיוק על זה באתי לדבר איתך, ובכן.. אני חושב בעוד מספר ימים לשוב לארצי פולין, אין לי מעתה עניין להתעסק בירושה זו שנראית לי כאינה ברת השגה.

"וכי למה אתה אומר כך?!" השיבו ר' משה כולו אחוז תדהמה אמיתית.

"אתה זוכר שהייתי באותו לילה בבית המלון שבער באש, ובכן יצאתי משם "ערום ועריה" כל בגדי מסמכי וכספי שהיו מצויים במזוודתי היו למאכולת אש, כעת אין לי בדל הוכחה כי אני יורשו של ר' יעקב פערלמוטער, אין לי מה לחפש כאן יותר, לפיכך באתי להתיעץ איתך או יותר נכון להיפרד ממך ולבקשך הלוואה לתקופת זמן בלי נדר אשיב לך זאת ברגע שאשוב לביתי, אני זקוק כעת לסכום כסף מכובד שאוכל לצאת לדרך הארוכה, אני מתגעגע מאד לביתי, השארתי בכפרי אשה וילד קטן שכמעט ולא מכירני, כל

מספורי המגיד

רגע שאני מתמהמה מוסיף על סבלי, אין לי כוח להתעכב כאן יותר, משמים מראים לי שכל מסע זה היה בטעות, אני מצטער לרגע על הכסף הרב שאני עלול להפסיד מכך, שלום ביתי חשוב לי יותר."

"ביסטו אינגאנצען צודרייט?! (אתה מסובב לחלוטין) אתה הולך לאבד ירושה ששווה הון עתק, אין לי מושג מדויק בכמה זה נאמד, אבל כל מי שגר כאן בעיר יודע שרוב יעקב ז"ל דודך היה עשיר מופלג ובעל נכסים גדולים, יש כאלו שאומדים אותו בסכום של כשלושה מיליון מארקים, אין לי מושג אם אתה מבין בערך הירושה הזו, ובכן.. אנסה להמשיל לך זאת כך. אתה ועוד ששה דורות צאצאך תוכלו לשבת במנוחת הנפש גמורה בלי לנקוף אצבע, בלי לתת את הדעת על עניין הפרנסה, אתה מבין איזו טעות אתה עומד לעשות אם תוותר על הירושה!?"

"אבל כדי לממש זאת, אני נזקק למסמכים שאינם קיימים ואין לי את הכוח לחזור לביתי ולשוב לכאן עוד, אם אבי שיחי ירצה, יוכל לבוא ולעשות בעניין, מבחינתי הנושא הזה מאחורי גוי, ב"ה אינני עני אביון, אבי עצמו אף הוא בעל ממון מכובד ובזכותו אוכל בס"ד לשבת "על התורה ועל העבודה" במנוחת הנפש גמורה, למה לי להתעסק ב"הבל הבלים" שאינו נדרש לי רק לדורות הבאים? מי שעושה חשבונות כאלו יפסיד את הזמן היקר מכל!"

"אני חושב שאתה טועה טעות מרה, אסור לך לזרוק את הירושה לים המלח כאיסורי הנאה, כיון שכבר הגעת לכאן, עליך לעשות את כל המאמצים כדי ליטול את הירושה, והמצב אינו חמור כל כך, כפי שאוכיח לך זאת באותות ובמופתים.

ר' משה טויער הוצרך להפעיל את מיטב קסמיו האישיים על בן חסותו, יצחק סאלאן להישאר במקום, הוא שכנע אותו כי לא אפסה תקווה, יש לו את מיטב הסיכויים לקבל את הירושה וחבל על כל רגע שיעבור עליו בלי לעשות את מה שצריך לעשות.

"ער זק צו צומיר, מיין ליבער יצחק (הקשב נא לי אהובי) ובכן יש לי חבר מהימן ביותר, ששמו ר' יונתן פליטנשטיין שמתגורר בקרבת מקום, הוא גברא רבה ובר סמכא מובהק, הוא יכתוב עבורך מכתב וישלחנו בידי צוות שלוחים מהירים קלים כנשרים שעובדים בכל רחבי אירופה (היימישע פוסט) תוך זמן קצר ישלח אביך לך גיבוי מוחלט מכל המסמכים, לא יתכן שאביך שיחי שנראה לי שהוא אדם חכם מאד שלא הכין לעצמו "עותק גיבוי" למצב בו יצטרך לזה, כל חכם הרואה את הנולד יעשה כן, לא יתכן שהוא לא חשב על כזו תוצאה.

ובכן תיכף נלך לר' יונתן ועוד היום יסודר העניין, אמנם אין לו את "גמלי אליעזר עבד אברהם" שיוליכו את המכתב בקפיצת הדרך, אבל אני תקווה שבעוד מספר שבועות בוא יבואו המכתבים, מיד לאחר מיכן אגייס לעזרתך את אחד מגדולי עורכי הדין של אמסטרדם ידיד אישי שלי, שמו הוא מרטין פלשר וכבר יצא שמו לתהילה, כאחד שכל בתי המשפט יודעים כי איתו לא מתעסקים, תיק שהוא מנהל תמיד מסתיים בהצלחה רבה.

"אבל אין לי מהיכן לממן את המערכה הזו, נא לא לשכוח שמוזדתי נשרפה ובו מסמכי וכל ממוני, אין לי את היכולת לממן אפילו נסיעה חזרה לביתי לא כל שכן מערכה כבידה כל כך?"

"שוטה'לה חביב שלי, אני לוקח על עצמי את מימון כל הוצאותיך, ואם תשאלני, למה אני כזה נדיב וכי אין לי מה לעשות עם כספי?! ובכן.. אני חושש לרגע שמניח אני את כספי על "קרן הצב" אביך שיחי ודאי ישלח לך סכומים נוספים יחד עם כל המסמכים הדרושים, אני מאמין שיהיה בכסף זה כדי לממן את כל ההוצאות, מלבד זאת, הרי לבטח תזכה בתיק השמן. ובכן... הוא ייקח לו איזה אחוזון מסוים לצורך ניהול התיק, אמנם הוא קצת יקרן, אך כשאפעיל עליו את מיטב קסמי וכוח השפיעתי, לא יחפוץ להתעשר על ידך, כבר ראיתי זאת מתיק אחר שניהל עבורי וממש לא לקח יקר מדי, ביחס למה שהוא לוקח מאחרים היה זה ממש מ(י)תת חסד".

ובכן יצחק הבין כי אכן קם לו "אדון המושיע" הוא שכח את הפסוק "אל תבטחו בנדיבים בן אדם שאין לו תשועה" אבל מהו אשם? האם אתם קוראים חביבים נוהגים הייתם יותר טוב? אני על עצמי לא בטוח, אולי להיפך, מי יודע אם לא הייתי שוכח חלילה וחס (מה לעשות נסיונות זה דבר קשה ומי אני שיכול לומר על עצמו שהוא חסין בזה?)

רק שר' משה המתוק טעה בעוצמת יונתן, הלה אמנם ניסח מכתב מעולה ור' יצחק גמר עליו את ההלל, אבל סוסי המרוץ שלו אכזבו קשות, כשלושה חודשים תמימים עברו בצפייה דרוכה עד שהמכתבים הגיעו מפולין, בצירוף תיקיה שהכילו סכומי כסף רבים למימון התהליך המשפטי וכל ההוצאות הנלוות לשהייה ארוכה מהרגיל. משהו מוזר נלווה לעניין, כל המכתבים היו פתוחים, מיישהו קרא מה שכתוב. יצחק היה המום מהפתיחה, פגיעה אנושה בחוק הפרטיות.

ר' משה ידע להבהיר את העניין, הוא הבהיר ליצחק התמים כילד בן יומו, כי יש לא מעט מתיחות בין המדינות, ובכן אמסטרדם כרגע לא חיה בשלום ושלוח מוחלטת עם מדינת פולין, לפיך ישנן חוקי צנזורה שמחייבים אותם לעיין בכל מכתב שעובר בין הארצות, שמא הם מכותבים לאיזה שפיאנער (מרגל).

יצחק גמר וסבר, אלא שפליאה גדולה הייתה לו, למה אותם פקידים לא חתמו על כך כי המכתב עבר תחתיהם, לזה כבר לא היה לר' משה הסבר נאות, הוא כחך בגרונו ופלט משפט: "יש הרבה קושיות ואיבעיות שנותרות בתיקו, אולי אף קושיא זו תיפתר בהגיע הגואל צדק במהרה בימינו אמן".

לא כ"ש שלא היה לו הסבר נאות, למה לא קיבל מענה לכל המכתבים ששלח לאביו ולאשתו (גם קושיא זו תיפתר עם ביאת הגואל). עתה עברו לשלב השני, עו"ד מרטין פלשר קיבל על עצמו את הייצוג, הוא התחייב, לא ליטול יותר מ-3% מערך הירושה סכום עלוב מכלל הירושה (הירושה בכללותה הייתה מוערכת כ-3 מיליון מארקים גרמניים, אבל הממשלה נוטלת נתח שמן מתוכו, הנקרא מס עיזבונות), יצחק חרק בשיניו, ושאל את רב משה: האם זה נחשב למחיר סביר, בשעה שעו"ד אחרים נוטלים רק אחוז ומחצה וגם פורסים זאת בתשלומים סבירים? ברם ר' משה הסביר לו שיש לקחת בחשבון שרוב העו"ד אינם מצליחים להבטיח את הצלחת התיק, בעוד שאצל מרטין פלשר יש 100% הצלחה.

יצחק הביע תמיחה קשה: למה לא יהיה ליתר עו"ד הצלחה בתיק שלי, אם יש את כל המסמכים שמבטיחים כי הירושה אמורה להגיע לצדי? על כך ענה ר' משה: הממשלה מערימה קשיים רבים על התובעים, בתקווה להלאים את כספיהם. הרבה עיזבונות הפכו להיות נחלת הממשלה בשל חוסר יכולת היורשים לממש את בעלותם, כל איזו סירכונת הם מגדילים כבועת ענק. לך צריכים לעורכי דינים

מספורי המגיד

"טורפים" שיודעים לעשות את מלאכתם כראוי, בשל זה צריכים להרבה השקעה ונדודי שינה, לזה יש למרטיץ את הזכות המלאה לתבוע 3% והרבה מעדיפים להיפרד מעוד אחוז וחצי ולממש 97%, מאשר להקשיח עמדות ולא לקבל כלום.

לא היה ליצחק סאלאן לשון לימודים שיוכל לענות כנגדו, לפיכך סבר וקיבל. וכך נעשה אותו מרטיץ פאלשער העו"ד שלו. יצחק המתין בקוצר רוח לראות את ההצלחות הפנטסטיות, אבל משום מה לא הועיל לו כלום, מרגע לרגע צצו להן בעיות נוראות שלא שיער. לפתע התגלה דבר מוזר, יש לרב יעקב פערלמוטער תובעים קשוחים, אין המדובר באחי אשתו הנפטרת, הם כלל לא באו למחות נגד הצוואה, אחיה היו יראים ושלמים שלא ניסו לפעול כנגד רוח הצוואה שנכתבה בפירוש לאחי הנפטר, הם גם ידעו כי על פי דין תורה אין להם זכות ירושה כלל (הבעל יורש את אשתו ולא להיפך) היו אלו שלושה גברים שטענו כי היו מנהלי העסקים של ר' יעקב פערלמוטער. כולם הביאו מסמכים בהם התחייב המנוח לכל אחד מהם סכומים גדולים מהירושה, כאות הערכה לפועלם הרב במשך כל ימי חייו.

בצירוף כל התביעות (כולל מס העיזבון הממשלתי) התקטנה הירושה ב-40% שהם מליץ ומאתיים אלף מארקים שאינם שלו. יצחק נגס את שפתיו וטען כי אין ערך למסמכים אלו, אין לו כל ספק כי הירושה נכתבה מאוחר יותר מתביעותיהם, כידוע שצוואה אחרונה מבטלה את הראשונות, אך הייתה לו בעיה קשה, הממשלה הסתירה את תארך כתיבת הירושה ואי אפשר היה לדעת בבירור, תארך של מי קדם. לפיכך לא התקבלה טענתו של יצחק בערכאות.

אם סבר לרגע שבכך הצרות הסתיימו, גילה כי העתיד לוטה בערפל, לפתע הגיעה תובעת חדשה, אחת בשם בריינדי שטענה טענה מגוחכת שאף גבלה בעלילת דם, כי היא הייתה נשואה בסתר לר' יעקב. כל מי שהכיר את ר' יעקב המנוח ידע כי היה יהודי חרד וירא שמים שניהל חיים טהורים על פי ההלכה הצרופה ולא עשה מעשים שיש בהם סחך פסול. נשוי היה לאשה צדקנית ביותר שנפטרה על פניו בלי להותיר לו זרע של קיימא, לאחר מיכן לא נישא יותר. לפתע באה בריינדי זו וטרפה את כל הקלפים, היה כאן סיבוך מושלם.

מבחינה חזותית התאימה לו מאד, היא אכן נראתה חרדית מאד, עטויה בשביס שחור ובגדיה צנועים מאד, אך טענתה הייתה לא צנועה בעליל. היא סיפרה כי שימשה כסוכנת הבית של רב יעקב משך עשר שנים, כיון שנפטרה אשתו, נשאה בשל איסור יחוד, אך כל זה נעשה בסתר. לשאלת יצחק איך נשאה דחזו בלי שידע על כך איש? הודתה כי היה זה במעמד מניין אנשים אך כולם אינם יודעים לה, לכך לא ידעה לנקוב בשם אחד מהם, היא גם לא ידעה לספר מי היה מסדר הקידושין ושני העדים שהעידו על הקידושין.

יצחק בטוח היה כי אשה זו משקרת במצח נחושה, מאביו שמע כי דחזו לא נשא אשה לאחר פטירת אשתו הצדקנית, לפתע ישנה איזו פלויניסטע שנשבעת כי נשאה ועוד בסתר?! ולא עוד שילדה לו שני בנים, בשעה שבכל העיר פקע שמו של רב יעקב כאחד שנתר ערירי, המסמכים שחנותמים היו ע"י נוטריון מוסמך העידו בעליל שסייד צוואה שמתארת את מצבו כאדם ערירי שיוורשו היחיד הוא רב שלמה אחיו.

כדי להציגה באור מגוחך תבע ממנה יצחק שתביא מספר שכנים שיעידו כי נודעה בשכונה כזוגתו, מינימום של אישוש לטענתה, הלא גרה עמו מספר שנים אך איש לא ידע על כך? היא חמקה מטענה זו ע"י עו"ד עז פנים שטען שאין לו זכות להביך את מרשתו ולהציגה כנוכלת.

כל הסיפור הריח רע מאד, יצחק יכול היה להישבע בצמיצותו כי הכל "עורבא פרח" אין ספק שאם היה מתגלגל דינו בבית דין שדן על פי דיני התורה, לא היה לסיפור זה כל אחיזה במציאות, אבל ב'ערכאות' הגויים יכול הכל להיות.

למרות שהעביר את טענותיו לעו"ד הגאון וביקשו להיות לו לפה, התגלה כי הלה שוכח לטעון את טענותיו כאילו לא שמעם מעולם, הוא גם לא ניסה להראות את חריפות שכלו, נראה היה לו כי אין לו כל חזקה לגבור על כל הטענות האוויליות, כולל זה ששימשה כסוכנת הבית משך 10 שנים, כי גם על זה לא הביאה עדים אמינים, מלבד שני נוצרים שמראם החיצוני העיד כי נמנים הם על טובי אנשי העולם התחתון, הם אישור את טענתה כי נשואה הייתה לר' יעקב וכי יש לה ממנו שני בנים, האחד בן 5 והשני בן 2.

הילדים הובאו לבית המשפט כמוצג ראיתי, והילד הגדול אישר את הסיפור ברוב רגש מלווה בכי רב.

שבועת העדים ועדות הילדון התקבלה בבית המשפט ללא עוררין, אמנם אחד השופטים [הבכיר מכולם] התבטא בצורה נחרצת כי הסיפור כולו "מצוץ מהאצבע" אך הכרזתו לא הותירה כל רושם, הוא היה שופט אחד מהרכב חמישה שופטים, אף שהיה הבכיר שבהם (מופלא שבב"ד) בטלה דעתו לחלוטין, גם לאחר שאותו שופט טען שאין כל סיכוי כי טענתה נכונה, היו לו ראיות מוכחות על זקנותו המופלגת של ר' יעקב שמקטינים את הסיכוי להוליד בשנות השבעים ומעלה, אך גם טענה זו נדחתה על ידי חבריו השופטים שמשוחחים היו ללא כל ספק על ידי התובעת.

כיון שכן יצאה לבסוף הכרזה, כי על יצחק להתפשר עם האשה וילדיה. הם סיכמו עם האשה שלא תתבע יותר ממיליון דויטשע מארקן, עדיין יהיו בידי יצחק קרוב למיליון מרקים, סכום מכובד דיו כדי לחתן את כל ילדיו ונכדיו ולחיות בטוב ובנעימים.

מרום יאוש מוכן היה יצחק להתפשר על כך, שכל הגמרא שבו אמר לו, כי עדיף לקחת את מה שיש ולא להגיש ערעור, שמא יצא קרח מזה ומזה.

~~~~~

לקבל מייל זה נא ליצור קשר במייל w0533194197@gmail.com חנוך חיים וינשטוק ב"י

יגל לבי

גליון מס' 270

פרשת בהעלותך י"ב סיון תשע"ט כניסת שבת י"ם: 19:10 מוצ"ש: 20:29

בהעלותך

והיית לנו לעינים (י, לא)

סיפר אחד מחכמי ירושלים כי באחד הימים נפגש מרן הגר"ע יוסף זצ"ל עם ידיד נפשו משכבר הימים הגאון רבי שלמה זלמן אוירבאך זצ"ל, וראה מרן שהוא שקוע וטרוד באיזה ענין, פנה אליו מרן ושאלו: "מה מטריד את כבודו?", השיבו הגרש"י ואמר כי לפני זמן מה ראה דבר מה בדברי רש"י מסויים בשי"ס ואינו זוכר היכן הוא מופיע, ומחמת זאת הרי הוא טרוד... לשמע דבריו, קבע מרן זצ"ל בהחלטיות ואמר: "אין רש"י כזה בשי"ס !!! תמה הגרש"י ואמר: "כיצד אתה אומר כן? והלא אני בעצמי ראיתי כן". חיך מרן וביקש כי יביאו לפניו מסכת מסויימת מהתלמוד הירושלמי, פתח אותה מרן חיך שפתח והראה לגרש"י, כי דבריו מופיעים שם בדברי אחד המפרשים של הירושלמי, ומשם הוא זוכר זאת! הגרש"י בראותו כן, השתומם והתפעל מכח בקיאותו וידענותו של מרן זצ"ל בכל התורה כולה!!! (קונטרס לאורו נלך, עמ' לז).

ויעש כן אהרן (ח, ג)

אהרן ביטא את התפקיד המוטל על הכהן: עליו להפנות את כל השאיפות הרוחניות של האומה אל ה' ואל תורתו; ואהרן נתן ביטוי לכך על ידי הפנייה מתאימה של נרות המנורה. ולא היה בזה משום יוהרא של כהן, אלא הוא רק עשה כאשר צוה ה' את משה. (רש"י הירש)

ויעש כן אהרן (ח, ג)

להגיד שבחו של אהרן שלא שינה (רש"י). אף על פי שזכה להגיע לגדולה כזו, לא נשתנה כלל בעיני עצמו ולא בא לכלל התפעלות וגאות אפילו כמלא נימה, אלא נשאר גם להבא אותו עניו ושפל רוח כמקודם (בשם הר"ב מפשיסחא).

קח את הלויים מתוך בני ישראל (ח, ו)

יש לרמוז בזה, דהנה האותיות האמצעיות של מילוי התיבה ישראל הוא המלה לוויים, דהיינו אותיות השניות של יו"ד שי"ן רי"ש אל"ף למ"ד. וזה שאמר הכתוב, קח את הלויים מתוך בני ישראל, ששם הלויים רמוז באמצע ובתוך של מלת ישראל. (אגרא דכלה).

על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו (ט, יח)

והנה לחלן (פסוק כ') כי הפוך 'על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו'. והשל"ה הק' (ספר במדבר דרך חיים תוכחות מוסר פרשת בהעלותך) כי שיש רמז מוסר בבאן על כל פעולה או תנועה שהאדם עושה שיאמר "אם ירצה השם" או "בעזרת השם". למשל, בלכתו בדרך יאמר "הנני נוסע בעזרת השם יתברך, ובדעתי לחנות במקום פלוני בעזרתו יתברך אם ירצה". וכשבא למקום החניה אז יחזור ויתן שבת, ויאמר "הנה בעזרת הש"י באתי הנה, ובדעתי ליסע לזמן פלוני בעזרתו יתברך אם ירצה". נמצא שם שמים שגור בפיו בשעה שעולה במחשבתו, ובשעת מעשה, ככה בכל פעולותיו, ע"כ. ושם בשער האותיות (אות א' אמת ואמונה יד) כי שיש סימן ע"י "עצת ה' היא תקום", "היא" ראשי תיבות אם ירצה השם ואז תקום. (קב ונקי)

כאשר ישא האמן את הינק (יא, יב)

באחד משיעוריו לרבים, דיבר מרן הגר"ע יוסף זצ"ל ועורר על חובת הכרת הטוב כלפי התורים, וכך אמר: צריך כל אחד ואחד לזכור איך הוריו גידלו אותו, איך חינו אותו, באיזו מסירות והשקעה טיפלו בו. לפני חמישים שנה היה עוני שאי אפשר לתאר, ובכל זאת הורינו סבלו את העוני, והיו שולחים אותנו ללמוד תורה, וחרי אם היינו רוצים היינו יוצאים קצת לעבוד, ודאי שזה היה עוזר להם בעול פרנסת הבית, אבל הם רצו שאנחנו נלמד תורה דוקא.

עוד אמר שהגאון רבי יוסף חיים זצ"ל - הבא"ח, בספרו שו"ת רב פעלים (ח"ג יו"ד סי' לב) נשאל כמה שנים אדם מחוייב לעשות אזכרה להוריו, והשיב: אפילו אם הבנים יחיו מאה שנים עדיין צריכים לעשות אזכרה להוריהם.

אסור להיות כפוי טובה, ובפרט כלפי התורים אשר חסכו מפיתם ומלחמם בעבור ילדיהם, צריך להשיב להם כגמולם ולכבד אותם בעודם בחיים וגם לאחר מותם... (עי"פ מעדני המלך, ת"א עמ' כה)

בברכת שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות (ב, ח)

בהעלותך- מכאן שמעלה היתה לפני המנורה שעליה הכהן עומד ומיטיב (רש"י). הלא גובהה של המנורה היה רק שלוש אמות, כך שכל אדם יכול להגיע אליו בנקל בהרימו את ידו, לשם מה איפוא היה צורך במעלה?

ברם, משיב בעל "מלא העומר"- כאן הרי מדובר באהרן הכהן אשר נשא את הציץ על מצחו, ואשר לפי הדין אסור היה לו להרים ידיו מן הציץ, וכמו שאמרו במשנה (תמיד ז, ב), ולכן זקוק היה אהרן למדרגה מיוחדת, כדי שיוכל להטיב את המנורה מבלי להרים ידיו מעל לראשו (מעש"ת).

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות (ח, ב')

יש לדייק מדוע אמר שבעת הנרות? והרי צריך היה לומר ששת הנרות, שהרי לא היה פונה אל מול נר האמצעי אלא ששה, שלשה מצד זה ושלשה מצד זה, ואם כן היה צריך לומר ששת הנרות? ואפשר לומר, שהנה בית המקדש של מטה מכוון כנגד בית המקדש של מעלה (מקדש ה' כוננו ידך), וכמו שיש ארון וכלים למטה כמו כן ישנם אורות עליונים, וזוהו שאמר השם יתברך שידבר אל אהרן: "בהעלותך את הנרות", בשעה שידליק את הנרות של מטה יכוין גם כן להדליק את המנורה העליונה, כי הוא מכוון ממש, וזהו "אל מול פני המנורה", דהיינו המנורה של מעלה, "יאירו שבעת הנרות", ולכן כתוב שבעת הנרות... (תורת הפרשה, הרב זכאי).

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה (ח, ב')

ידועה ומפורסמת שקידתו והתמדתו של מרן מאור ישראל מו"ר הרב עובדיה יוסף זצ"ל בתורה הקדושה, אשר כל מעייניו נתונים אך ורק בה, ומבלעדיה אין לו שיע ושיו בדברים אחרים, ומעשה בענין זה סיפר הרש"י בנו הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א: זכרני כי באחד מימי חנוכה כידו אותו בבית הכנסת שידליק את החנוכה, לשם כך הגישו לו מצית שידליק בעזרתה את נרות החנוכה, אך מרן זצ"ל הביט בה ולא ידע כיצד להשתמש עימה, ודבר זה אינו אלא משום שראשו עסוק רק בתורה הקדושה, כל מעייניו נתונים בה כל הימים... (דיסק שיעור בכללי הפסיקה, הובא בס' משוש תבל).

והניף אהרן את הלויים (ח, יא)

אמר רבי אבא בר כהנא שנים ועשרים אלף לויים הניף אהרן ביום אחד שטאמר והניף אהרן את הלויים תנופה לפני ה'.

וְאָקַח אֶת הַלְוִיִּים תַּחַת כָּל בְּכוֹר בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל (ח, יח)

כתב החזקוני, שהטעם מדוע לקח הקב"ה את הלויים במקום הבכורים. הוא משום שאם היו כל הבכורים עובדים יהיה בהם נגף, שהרי אביו של זה הבכור שמא לא היה בכור ולא אבי אביו, ולא הורגלו בעבודה, ולכשיבא לעבוד לא יהא בקי ונוהר בה, ויעשה שלא כהוגן ונגיף, כמו שמצינו בנדב ואביהוא. אבל הלויים כיון שנבחרו המה ובניהם ובני בניהם לדורות, הורגלו והוזהרו בעבודתם לעשותה כהוגן.

ומוסיף החזקוני שלכך אמר הכתוב "לא יהיה ללוי חלק ונחלה גוי (כוונתו למ"ש בדברים יח, ב "ונחלה לא יהיה לו בקרב אחיו") שכוונת התורה שלא יתעסקו בשום מלאכה, רק בעבודת הקודש פן ילמד ידיו למלאכת החול, וע"י כך יהיו זרועותיו ואצבעותיו עבות וקשות ולא יוכל לכופן ולמשמש את הנבל ובכנור ויקלקלו השיר. (קב ונקי)

שבת יב' סיון התשע"ט

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:31	20:22	21:19
19:29	20:20	21:16
19:32	20:23	21:20
19:28	20:20	21:15

כל הזכויות שמורות

פרשת בהעלותך

המאור שבתורה

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

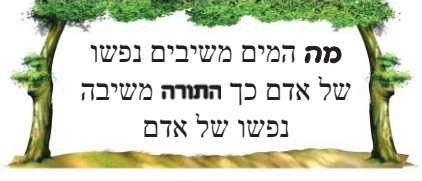
לצ"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

האהבה
מביאה
לאחזקות,
והאחדות
היא
עוצמה
גדולה
מאד.

מו"ר הרב מרדכי אליהו זצ"ל היה מתפלל בכל בוקר עם הנץ החמה. גם אם הרב היה חוזר לביתו בשתיים אחר הצות הוא היה מגיע לתפילה עם הנץ החמה. לשם ביטחון שיקום, למרות שהיה ישן מאוחר, היה בא באופן קבוע שלום כהן להעיר את הרב כל בקר לתפילה, ומסיע אותו עם אוטו שהרב לעולם **לא הסכים** להחליף אפילו אם מישוהו היה בא עם אוטו פאר אחר.

הרב גם היה מקפיד לקום כל בוקר לסליחות בכל חודש אלול ובעשרת ימי תשובה. ובהודש זה היה הרב מסתובב ברחי הארץ לשיחות ולהתעוררות, ופעמים רבות היה הרב מגיע לביתו **בשעות מאוחרות**, ובכל זאת לא הסכים לוותר אפילו פעם אחת על סליחות. גם בשאר המצוות היה הרב זריז. היה רגיל על לשונו לומר מה שמעט מפי הרב **יהודה צדקה** זצ"ל: "זריזות - חצי מזל".

את הנרות של השבת היה מכין לאישתו כבר בשעות הבוקר. והפלא היה שנרות אלו, שהשקיעו בהם כ"כ הרבה אהבה, היו לפעמים דולקות כמו הנרות של ביהמ"ק, כמעט עד **צאת שבת**. ואלו היו צלוחיות רגילות ופתילות רגילות והכל רגיל, רק האהבה אחרת.

מה המים משיבים נפשו של אדם כך **התורה** משיבה נפשו של אדם

עד כמה הייתה יראת החטא על פניו של רבנו רבי **משה לוי** זצל, מספר הרב ירון בטשי, ראינו פעם בשיעור ביום שישי בחולון. רבנו הגיע עם ספריו **"מנוחת אהבה"** וחלקם לכל מי ששילם דמי קדימה ועמד והתחנן בפני כל מי ששילם משהו, שלא יתבייש, יגש ויקח ארת הספרים, שהרי אם לא יבוא - יעבור רבנו חלילה על **איסור גזל** והאריך הרבה בשיעור על חומרת איסור זה, שפעמים רבות נכשלים בו מבלי משים.

מה גדול עיוון פלוגה
אצל הנמשכים אחר החומר

עלינו להכיר במליוני החסדים והניסים ש-ה' גמל לנו. הוא שעזר לנו להתקרב אליו, להכיר את **הוראות רצונו**. יהודות על החסדים הגשמיים - בריאות, גשוג, הצלחה. תמורת כל אלה נרבה לו **שירות ותשבחות**, ברכות והודיות, כי אין טעם ונימוס לבקש דבר בטרם הודינו על מה שכבר קיבלנו.

כשהאיש תמיד בשמחה אף שתבוא עליו מחלה ח"ו **בשמחתו** יבטלנה אבל מי שיש לו עצבון לא יכול לישא את: **זאת רווח איש** יכלכל בזולתו ורווח נכאה בו ישאנה

בהיות רבנו **יוסף חיים** זצ"ל בן 4 שנה בלבד, כשבחן אותו אביו על פרשת השבוע, בעניין אדם הראשון שהתחבא בגן עדן, ושאל אותו הקב"ה 'איכה!'. שאל אותו אביו: **איך יכול להיות** שהקב"ה שואל אותו היכן הוא, הרי כתיב: "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'", ובדואי הכל גלוי לפניו יתברך. השיב לו רבינו, כך אמר לו הקב"ה: איכה **אני יודע כל** הנסתרות, מה יש לך לברוח מפני...

נקודה למחשבה

'את הצוואה הראשונה תפתחו מיד אחרי מותי, עוד לפני הקבורה', ואת הצוואה השנייה תפתחו רק שלושים יום אחרי מותי. הם ניגשו לכספת הגדולה שבקיר, הם פתחו אותה ביחד וגילו את שתי המעטפות. הם פתחו את המעטפה הראשונה. הבכור שבהם התחיל להקריא בהתרגשות: 'בניי ובנותיי. כשאתם קוראים את השורות האלו אני בודאי כבר לא אתכם'. פרץ של בכי נשמע בחדר, 'חייתי לצדכם חיים יפים ומלאי תוכן. השתדלתי להנך אתכם להיות טובים וישרים, ללכת בדרך התורה והמצוות, וזכיתי לראות את כולכם פורחים. אני בטוח שתמלאו את **נקשתי האחרונה**'. הבכור עצר את קריאתו, מכין את עצמו לקראת המשפט הבא, לא בטוח שהוא קורא נכון, אבל כולם מסביב האיצו בו. הוא כחכה בגרונו והמשיך: 'אבקש שתקברו אותי עם **גרבי השבת הלבנות שלי!**' כולם היו בהלם. 'גרביים?! בקבר?!' הם היו בטוחים שמהו קרה לו לוקח שלהם רגעים לפני מותו. הם פנו לחברא קדישא המטפלת בכל עניני ההלוויה והקבורה נתנו להם את גרבי השבת הלבנים וביקשו שילבישו למת את הגרביים לפני הקבורה. אנשי החברה קדישא סירבו. 'זה בניגוד למסורת. זה נוגד את **ההלכה היהודית**. לא נוכל לקבור אותו עם גרביים'. הם ניסו לשכנע אותם. הם אפילו רמזו שהם מוכנים לממן את בניית בית ההלוויות החדש אם יסכימו אבל נתקלו בסירוב מוחלט. **הזקן נקבר בלי גרביים**.

שלושים יום אחר כך. שוב התאספו כולם בחדרו של הזקן. הם פתחו את הכספת הוציאו את הצוואה השנייה. הבן הבכור אחז בה בידיים רועדות והתחיל להקריא: 'בניי ובנותיי האהובים. אני יודע. כן, אני יודע שלא עשיתם את מה שביקשתי. **אני יודע שקברתם אותי יחף**. אני יודע שלא נתנו לכם לקבור אותי עם גרבי השבת שלי. לא, אני לא כועס. אני גם לא יכול לבעוס מהמקום שבו אני נמצא כעת. לא ביקשתי את זה בשבילי. רציתי את זה בשבילכם. רציתי ללמד אתכם משהו חשוב.' הם הביטו זה בזה, מבינים פתאום שהזקן לא היה כל כך סניילי. 'רציתי להראות לכם. שכן אדם יכול להיות עשיר מופלא. יכולים להיות לו מיליארד דולר בבנק. אבל לקבר הוא **לא יכול לקחת** אפילו לא זוג גרביים. פשוט כלום!' את הדברים הטובים שעשיתי בחיים, אותם אני לוקח איתי. שום דבר אחר!' מומלץ לקרוא שוב פעם....

אתה עוד לא חושב על המוות. בטח שלא. מה פתאום שתחשוב על המוות? אתה לא מהסוג שמתים. אבל אתה בודאי חושב על החיים. יש לך תוכניות גדולות על החיים. אתה רוצה להצליח. זה נפלא. זה מצוין. אבל רק תזכור **מה אתה לוקח איתך בסופו של דבר**. (העורך)

{ אז נדברו }

פרשת בהעלותך ע"ט | גליון מספר 422 | לסדר: "כי יתן ה' את רוחו עליהם..."

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

ניתן להשיג עלונים יחידים מגדי שבוע בבני ברק ברחוב חזון איש 34 (פינת דסלר מש' דרייפוס) 0527117271

וברח' הרב גנחובסקי 26 קומה א' קרית הרצוג.

גיליונות יחידים **בירושהלים** בר אילן 39 קומה א'

ובביתר עילית רחוב החוזה מלובלין 19/3

להשתתפות בהוצאות הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדירים פלוס"

"קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

מה מטרתו של ספר "דברי הימים"??

כמידי שנה בשבוע שלפני או אחרי שבועות אני נוהג לכתוב כאן בגיליון זה מאמר מיוחד על דוד המלך לרגל הלולא דיליה שחלה בחג השבועות. **כן... לדבר בכבודו של דוד המלך... יש בזה מצוה מיוחדת!!!** חוץ ממה שיש מעלה כללית לדבר בכבוד החכמים ותלמידיהם (שרבינו יונה מרחיב בזה בשע"ת...) אבל כשמדובר בדוד המלך יש כאן עוד נושא... יש ערך קדוש בפני עצמו להרבות ולהעצים ולהתפלל על כבוד מלכות בית דוד!!! (ואם תשים לב כל פרק ב' וע"ח ופ"ט ועוד בספר התהילים מוקדשים לערך הזה ואכמ"ל...) וברשותך קורא יקר על הנושא הזה אני רוצה להתמקד כעת במאמר זה... **ובכן:** אחד מכתבי הקודש הפחות מוכרים לנו זה הספר שנקרא **דברי הימים!!!!** מה הנושא של ספר דברי הימים??? על מה דברי הימים מדבר?? הרי אם יצא לך פעם לרפרף קצת בספר דברי הימים... אם תשים לב באיזשהו מקום הספר הזה הוא שיחזור של הנביא שמואל ב' ומלכים א' ב'... יש פרקים שלימים בספר דברי הימים שכבר כתובים כמעט מילה במילה בספר שמואל ומלכים... **אז מה העניין???** מה העניין בספר דברי הימים?? מה העניין לחזור שוב על דברים שכבר נכתבו? **אז לא תאמין!!! אבל ספר דברי הימים הוא ספר מאוד מאוד מגמתית!!!** יש לספר הזה מטרה מאוד נקודתית ומגמתית... תנחש מה???

לא פחות ולא יותר. כל המטרה של הספר הזה היא להעצים את כבוד מלכות בית דוד!!!! אם זה לא היה רש"י מפורש בכמה מקומות בדה"י אי אפשר היה לאמרו... אז אני אעתיק לך את רש"י (דה"י א' י. א.) **"ופלשתים נלחמים בישראל-- אינו מספר כי אס מפלתו של שאול, וכאשר בא לספר מעשה דוד אינו מספר זילותו אלא גבורתו וגדולתו כי הספר שלו ולמלכי יהודה..."** אתה שומע מה אומר רש"י?? רש"י אומר: שספר דברי הימים הוא פשוט ספר **מסונן!!!** בספר הזה כתובים רק הדברים הטובים שעשו מלכי בית דוד... אבל הדברים הפחות טובים?? זה נשאר בספר שמואל ומלכים... **כן... בפירוש!!!** בלי להסתיר את הכוונות שלנו... בספר הזה אנחנו מתמקדים ומעצימים את הנקודות הטובות של מלכות בית דוד... ומדחיקים לצד את הדברים הפחות טובים... ואם תעיין... ככה זה לאורך כל ספר דברי הימים... כל חטא או נסיגה או תקופת שפל שעברה על מלכי בית דוד אין לה כמעט התייחסות בספר הזה... ואילו המלכים הצדיקים והמעשים הטובים שהם עשו... זה נכתב בהרחבה גדולה... וזה כל הרעיון והמטרה של ספר דברי הימים!!!! וזו בדיוק הסיבה שהספר דברי הימים נכתב למרות שהוא חוזר על חלק מהדברים שנכתבו כבר... כי הוא ספר **נקי ממחדלים** של מלכות בית דוד. כי כאן.. בספר הזה כתובים רק דברים טובים... **נו... מה אתה אומר על זה???**

אאאפססס... לא נשמע לנו כל כך טוב... נכון???

בינינו... אנחנו מאוד מאוד רגישים לטיוחים והשתקות... יש לנו ראף רגישות מאוד מאוד חשדני ומתקומם מול הצגת דברים בחוסר אובייקטיביות... בפרט! בפרט כשמדובר באנשים מהדרג היותר גבוה... והנה כאן בצורה הכי מפורשת. ובלי לטיח ובלי להסתיר את הכוונות אומרים לנו במפורש: שספר דברי הימים הוא מגמתית שמטרתו היא חד משמעית! לשים בצד את כל הדברים הפחות טובים ולהעצים רק את הדברים הטובים... **איך אתה מסביר את זה???** **זה לא נראה לך משוא פנים???** לכתוב על מפלתו של שאול בחיר ה' אין בעיה... אפשר לכתוב את זה בספר דברי הימים... אבל חסרון הכי קטן באחד ממלכי בית דוד (שהיה פחות צדיק משאול המלך...) זה לא! **מה הפשט בזה? איך אתה מסביר כזה דבר??**

פנימיות העניין תבואר בעז"ש בעמוד 3-4 בגיליון זה... אבל!!!!!!

לפני הכל!!! לפני שנכנס להסברים: דבר ראשון: שיהיה ברור: אין משוא פנים!!! תורת ישראל לא מטייחת כלום!!! וההוכחה הפשוטה והמוצקת ביותר שמי שבכל זאת נדמה לו שמטייחים משהו... בבקשה... אתה מוזמן לספר שמואל ומלכים ושם תראה שאין שום טיוח... עד כדי כאב... הכל כתוב שם על השלחן בלי טיפת רחמים!!!! אפילו דוד המלך רוח אפינו משיח ה' שהוא רגל רביעי במרכבה וחז"ל אומרים לנו בפירוש שמי שאומר דוד חטא אינו אלא טועה... **למרות זאת!!!** בספר שמואל זה מוזכר כאילו כן מדובר בחטא!!!! והדברים מונחים שם על השלחן הרבה הרבה יותר ממה שזה היה באמת... (שהרי סוף סוף לא היה שם חטא... ואם בכל זאת ולמרות זאת זה נכתב בנימה כזו שנשמע כאילו שעלולה להטעות לנו לחשוב שכן היה שם חטא... על כרחך שבניאי לא רק שאין משוא פנים... אלא הדברים נכתבים בראף מחמיר הרבה הרבה יותר ממה שזה באמת...) ואי לכך!!!! מי שילמד ספר דברי הימים ויהיה נדמה לו לרגע שיש משוא פנים וטיוח של מחדלים... אז בבקשה... אתה מוזמן לספר שמואל ששם תראה שאין שום שום טיוח!!! אין בכלל!!! **זה שיהיה ברור!!!!!!! נו... אם אכן ככה!!!** אם אכן בספר שמואל ומלכים אין באמת שום טיוח וכל דבר מונח שם על השלחן... אז למה בדברי הימים פתאום כן יש טיוח?? אם בספר שמואל לא מסתירים את הזילותא... וכשמלכי בית דוד לא הולכים בדרך הישר הכל כתוב שם בפירוש... אז למה כשזה מגיע לדברי הימים כאן פתאום מסתירים? מה ההבדל בין שתי הגישות?

--על כך בעמוד 3-4 בגיליון זה... (על דעתו של העורך בלבד... ניתן לחלוק וכו'...)

מורינו ורבינו שליט"א: לאיפה ההדרת פנים שלכם נעלמה...???

לקראת ימי הקיץ הממשמשים ובאים,

**ניתן לקנות את הספר "וימאן"
העוסק בנושאי התמודדות בשמירת העיניים
והמסתעף. בפלא':**

0548446691

0527683095

**בסייעתא דשמיא עומדים אנו לקראת
הוצאת מהדורה חמישית של הספר
"אהבתי..." לצורך הוצאות ההדפסה
המרובות, מי שמעוניין בהנצחה לעילוי
נשמת, להצלחה, לרפואה נא לפנות**

לפלא': 052-7683095

**(אגב: בשבוע שעבר המספר היה מוטעה... הייתה
חסרה סיפורה...)**

בסוף הפרשה הקב"ה כועס על אהרן ומרים... עד כדי כך שמרים
נהיית מצורעת כשגל... וזה נקרא ש"אביה ירוק ירוק בפניה..."
והיא צריכה להיכלם שבעה ימים... אבל!!! עם כל התוכחה
שבזה... כשהקב"ה פונה אליהם בתוכחה... מה כתוב???

ויאמר שמעו נא דברי... "אומר רש"י": "אין נא אלא לשון
בקשה!!" מסביר השפתי חכמים... בזה הלשון: תקשיב טוב
טוב: "...כלומר: אף על פי שצרכה כס אף ה' ויך, מכל מקום
אין נא אלא לשון בקשה, וכבר עמסה נחמה, שאלו היו דברים
ככעס לא היו דברים נשמעים, וללמוד קו וחומר לכשר ודס
סיפיה דכריי נחמה"

אתה שומע מה כתוב כאן???

מדובר בהליגער אהרן הכהן, ובהליגע מרים הנביאה והקב"ה
מתגלה אליהם באופן אישי... ובכל זאת!!! אם הקב"ה היה
פונה אליהם בכעס... דבריו כביכול לא היו נשמעים... כמוכן
שזה לא ממש כפשוטו... וכי יעלה על הדעת שאם הקב"ה היה
פונה לאהרן ומרים בכעס הם לא היו מקבלים?!?!?

אלא מאי?? פשוט שהם כן היו מקבלים... רק מה???

הקב"ה ברא בנפש האדם תכונה אינסטקטיבית כזו שברגע
שמישהו פונה אלי בתוקפנות... דבר ראשון אני מנסה
להתגונן!!! לא! לא נכון... אני כן בסדר... ורק אח"כ... אחרי
התגובה הראשונית הזו... אז מיד מגיע השכל וההבנה שנוכן
וכו'... ואצל אהרן ומרים ברור שההבנה הזו הייתה מגיעה... אבל
התגובה הראשונית של ההתגוננות... את זה הקב"ה רצה
למנוע... ואיך?? בשביל זה לדבר ברכות!!! אני לא מגיע נגד...

זה מוסר השכל מאוד גדול בשבילנו:

צריך לדבר ברכות!! לא רק בשם הרחמים והחמלה אלא
לתועלת עצם העניין: כי כשאתה מגיע בהתקפה אתה מעמיד
את המותקף מול מלחמה פנימית מיותרת... כי היות והתגובה
הראשונית שלו היא התגוננות!!! לא... אני כן בסדר... אתה לא
צודק... ורק אח"כ... אם הוא יהיה מאוד כנה... הוא יתעלה מעל
המנגנון הזה ויקבל את האמת ממי שאמרה... אז למה... למה
להקשות עליו את החיים?? למה להעמיד אותו בפני
מערבולת רגשות מיותרת? אתה רוצה להעיר לו על משהו...
תבא עליו בעדינות... תעיר לו. ואז יהיה לו הרבה יותר קל
לקבל...

תחשוב: בן אדם מגדל זקן במשך שנים!!! אין לי מספיק ניסיון... הזקן שלי לא מספיק ארוך...
אבל מי שהזקן שלו כן ארוך... כמה זמן אורך לגדל זקן ארוך??? זה תהליך של שנים!!! והנה...
יום בהיר אחד מגיע משה רבינו ללוי ואומר לו: תוריד את הזקן!!! אויס קאפעלוטש... השטעלע
שהשקעת וטפחת אותו במשך שנים... הפראק שהגעת אליו צעד אחר צעד... בבום אחד תקצר
אותו ותחזור לחליפה קצרה... היית מסכים?? מאוד מאוד קשה!!!
זה כח של לוי!!! זה מבחן כניסה של לוי!!! זה מבחן ל-והיו לי הלויים!!!

המבחן הראשון של הלויים היה בחטא העגל... כככולם חוטאים בחטא העגל... אבל שבט לוי
היחידים שנשארו נאמנים לקב"ה... כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו... לשבט לוי יש משהו חזק
בנאמנות!!! הם לא מתבלבלים מכל מיני התערבויות... גם אם השטן מגיע ומערבב את העולם
הם עומדים על המשמר ונשארים נאמנים לקב"ה... את המבחן הראשון הם עברו בהצלחה!!! כעת
צריך לעמוד במבחן השני... כן לוי... אתה נאמן לקב"ה... אתה לא זז מהעמדה העקרונית שלך...
רגע... מי אמר שזה מגיע מנאמנות לקב"ה?? **אולי זה מגיע סתם מעקשנות?? אולי זה מגיע סתם
מזה שאתה לא מוכן לשינויים??** אז בבקשה... כעת מגיע המבחן הבא...
הקב"ה כעת מצוה להוריד את הדיקנא קדישא!! להוריד את הפיאות הקדושות... אתה מסכים??
או... או שאתה מתעקש כמו שהתעקשת בחטא העגל??
אם גם כאן אתה תעמוד על שלך... התגלה למפרע ששם זה לא הגיע מנאמנות... אלא סתם
מעקשנות... ומשה רבינו מצווה את שבט הלוי... וכולם הולכים באותו יום ומורידים את הזקן...
מורידים את הפאות... מוכנים לשינויים!!!

אם ככה: והיו לי הלויים!!! כעת התקדשתם בקדושת שבט הלוי!!! לוי הוא נאמן לקב"ה... נעמד
לשני הכיוונים... הוא לא יזוז מילימטר מרצון ה'!!! ובאותה מידה... בשניה שתבא הוראה מפיו של
הקב"ה לעשות מהפך מאה שמונים מעלות... הוא יעשה את זה באותה שניה בלי לחשוב
פעמיים... זו נאמנות מושלמת!!!!

וכאן החשבון נפש האישי של כל אחד ואחד מאיתנו:

כן... אתה נאמן לקב"ה... אתה הולך עם הקב"ה עד הסוף... יש לך ביקורת על כל מיני עוולות
שנעשות בציבור... אתה מצידך מוכן בשביל האמת אפילו לצאת בחרב וחנית ולומר לאבך
ולאמר לא ראיתם ואת אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע...
זה באמת נאמנות גדולה לקב"ה!!! אבל חכה... המבחן עדיין לא הושלם...

עדיין אתה צריך לבא חשבון נפש בינך לבין עצמך... מי אמר שזה נובע מנאמנות לקב"ה?? אולי
זה נובע מעקשנות וגאווה שאני עומד על שלי ואני מוכן למסור נפש על הגאווה שלי?? אני מוכן
לשרוף את כל הקשרים שלי בשביל להתעקש על הדעה האילית שלי?? כן... יש המון אנשים
כאלו בעולם הרחב... (גם אצל הגויים...) מי אמר?? מי אמר שזה נובע אצלי ממקום טהור?? אולי
זה מגיע מעבודת אלילים של הגאווה שלי?? בשביל זה יש מבחן מספר 2... תאר לעצמך שמגיע
אדם גדול ומוכיח לך כשמש בצהרים שטעית!!!! טעית מאה שמונים מעלות!!! הוא מראה לך
שהזקן שטיפחת אותו במשך שנים הוא טעות וצריך להוריד אותו... (ס ושלום... אצל הלויים זה לא
היה טעות... אלא רק הוראת שעה...) האם אתה מוכן לקחת עמדה שטפחת וקידשת במשך שנים ע"ג
שנים ולהוריד אותה אצל הספר?? האם אתה מוכן לחזור בך במידה ויוכיחו לך שאתה טועה??
כאן נקודת המבחן האמיתית שלך!!! כאן ורק כאן תוכל לקבל תעודה שאתה אכן שבט הלוי
שנאמן לגמרי לקב"ה...

זה לא פשוט... כל הסיפור עם עדת קורח התחיל כאן... ברגע שקורח חזר הבייתה קירח... כאן
התחיל המרמור שהביא עד שאול תחתית!!!

אנחנו צריכים להיות נאמנים לקב"ה!!! אבל הנאמנות האמיתית ביותר היא לדעת כל הזמן
להיות עם יד על הדופק ולהיות מוכן לקבל הוראות אחרות מהקב"ה...

כן... בכל נפשך- אפילו הוא נוטל את נפשך!!! אפילו הקב"ה לוקח ממך את האידיאולוגיה של
החיים שלך... גם אם הקב"ה מנפץ את כל העקרונות שלך מול הפנים ואומר לך אני רוצה משהו
אחר... גם אז צריך להיות נאמן לקב"ה...

זה אחד מהמתנות שהקב"ה נתן ללויים... שאין להם חלק בארץ!!! ממילא הם הרבה יותר משוחררים...
הרבה יותר קלילים... הרבה יותר פנויים לשינויים...

בן אדם שיש לו בית משלו!!! קהילה משלו!!! בית כנסת משלו! והוא מוברג ושתול בתוך איזה מערכת...
ופתאום משהו שם מתחיל לסטות מהדרך הנכונה... מאוד קשה לקום ולהחליט על שינויים!!! כי אתה יותר
מידי בפנים!!! אתה יותר מידי בתוכו בשביל להיות משוחרר מכל הנגיעות ולגזור את כל החוטים
שקושרים אותך לכאן... אבל הלוי?? הקב"ה לא איפשר ללוי להתברג יותר מידי!!! הקב"ה לא נתן ללוי
לקבוע מסמרות בריצפה!!! כי הלוי צריך להיות מוכן לכל תרחיש... לוי צריך להיות ערוך נפשית לקבל ביום
בהיר הוראה ממש רבינו להוריד את הזקן... והוא יעשה את זה... הוא לא יתחיל לעשות חשבונות איך זה
יתקבל בקהילה ואיך יסתכלו עליו בבית הכנסת... מקסימום הוא יעקור את הקראון שלו למדבר ושם הוא
ישמור בריתו של הקב"ה... כן... כל אדם שרוצה להיות שייך לשבט הלוי צריך להיות ערוך לביקורת אישית
ולהיות מוכן נפשית לא לעשות בכל מחיר מה שמקובל... אבל באותה מידה!! לא לעשות בכל מחיר נגד מה
שמקובל!! אלא להיות נאמן לה: רק לה:

הכל טיוחים... הכל פוליטיקות... הכל מססחרה...

מצינו שני סוגי טיוחים!!! יש טיוח אחד שאתה מספר לי על מישוה רק סיפורים טובים... ולא מגלה לי את הסיפורים הפחות טובים שיש עליו... **זה סוג אחד של טיוח...** אבל יש טיוח הרבה הרבה יותר מוכר!! והרבה יותר גרוע ונוגע באופן אישית לכל אחד מאיתנו... **ובכן:** מישוה ניגש אלי והעיר לי הערה נכונה!! הערה אמיתית!! הערה במקום... וזה נכון... ואני יודע טוב מאוד שהוא צודק... אבל במקום לקבל את האמת ממי שאמרה... אני מיד מתקיף אותו בחזרה... אתה??? מי אתה שתגיד לי... אתה ככה וככה וככה... טול קורה מבין עיניך... גם לך יש חסרונות... יש לך קופה של שרצים מאחוריך... אתה הרבה יותר גרוע ממני בנקודות אחרות... **זה גם טיוח!!! תסכים איתי... זה טיוח הרבה יותר גדול!!!** כי תבין: אם יש כל מיני סיפורים... יש סיפורים יותר טובים ויש פחות טובים... נו... אז אם בחלק א' של הספר בחרתי להתמקד בסיפורים הטובים... זה עדיין לא אומר שאני מטייח את הסיפורים הרעים... אתה מוזמן לקנות חלק ב'... שם אין טיוחים... (וגם אם אין חלק ב'... אפשר להתמקד בדברים טובים) אבל כשמישהו מעיר לך הערה ואתה מסיט את הנושא לגמרי ואומר לו: מי אתה שתאמר... **זה האמתדיגע טיוח!!!** זה טיוח הכי אמיתי שיכול להיות!!! **בשביל זה!!! בדיק בשביל זה** יש לנו את ספר שמואל ומלכים **ששם לא מטייחים כלום!!!** הכל מונח שם על השלחן!!! כעת!!! **כעת יש עוד ספר!!!** שזה ספר דברי הימים... שהספר הזה מיועד **בשביל שאני!!! שאני לא אטייח!!!** הספר הזה מטרתו היא להעצים ולכבד ולייקר את מלכות בית דוד... ולהציב אותם במרכז!!! כדי שאני אכנע למרותם!!! התפקיד של מלכות בית דוד זה לאכופ את רצון ה' ולהכריח אותי לעשות את זה בכל מחיר... **זה לא כיף!!!** אף אחד מאיתנו לא אוהב שאומרים לו מה לעשות... ואתה מבין לבד שברגע שמישהו אומר לי את האמת וכופה אותי לעשות אותה... אני מיד מחפש להתנער ממנו ולהתחמק ממנו בכל דרך אפשרית... ובשביל זה תסמוך עלי שאני אחפש מתחת הרצפה את כל החסרונות שלו בשביל להתמרד נגדו ולהתפטור ממנו... ואני מחפש בעיות והנה... מצאתי... אני מגיע לשטיבלאך ומתחיל לשפוך אש וגפירית... מה... אתם נכנעים ומקבלים ביראת כבוד כל הוראה שיוצאת מפיו של המלך- משיח ה'...?? אתם חושבים שהכל שם נקי כ"כ?? תעזבו... יש אצלו כל מיני בעיות מבפנים... יש כל מיני אינטרסים שעומדים מאחורי הקול קורא שיצא ממלך בית דוד... רק מה? **מטייחים!!!** לא מגלים לך את האמת... מציגים לך את הדברים כאילו הכל נקי... כאילו הכל מגיע מלב טהור של מלכנו הקדוש שמתבובב כל היום עם משנה תורה על לבו... אבל תכל'ס... הכל פוליטיקות... טיוחים

בשביל זה פונה אליך הנביא ואומר:

ידידי היקר: אתה חושד שמטייחים?? אתה חושש מי יודע מה יש שם אצל מלכי בית דוד מתחת לפני השטח ולא מגלים לי?? לא!! עזבו... אתה לא צריך

להתאמץ... אין צורך להביא מצלמות נסתרות... אתה מוזמן לפתוח ספר שמואל ומלכים... הכל כתוב שם על השלחן בלי שום טיוחים!!! **אבל... ממשיך הנביא ואומר:**

אני חושד מאוד מאוד שלמעשה **אתה פה המטייח הגדול!!!**

לך--- לא כיף לקבל הוראות למעלה...

לך--- לא נחמד שהמלך החליט לעשות סוף לפלאפונים הלא כשרים...

לך--- קשה מאוד לקבל את האמת ממי שאמרה... לכן אתה מעדיף לטייח את הבעיה שלך... ואיך אתה מטייח אותך??? בזה שאתה שופך בוז על הממסד... על המערכת... על החלונות הגבוהים... על המלך... קשה לך לקבל את האמת... קשה לך לפרוש מהלכלוך שלך... לכן אתה מעדיף להפיל את כל הלכלוך על המערכת ועל הממסד... להגיד שהכל פוליטיקות והכל מסססחרה... כולם מולכלים... וכל זה בשביל לטייח את הלכלוך האישי שלך... **הבנת מה קרה פה???**

בן אדם טוען שהוא לא מוכן להישמע להוראות שיוצאות מגדולי ישראל... למה?? כי יש שם משבקים שמערבבים... והכל אינטרסים... והכל טיוחים... **אין בעיה!!! אתה צודק!!!** אבל קח בחשבון... שגם אתה טייחן לא קטן!!! אל תשכח שגם אתה אינטרסנט לא קטן!!! כשאתה זועק פה מקירות לבך וצווח ככרוכיה שהכל אינטרסים והכל טיוחים... צועק ממך שיש לך אינטרס גדול לטעון את הטענה הזו ולא לקבל את האמת ממי שאמרה ולכן אתה מוכרח לטייח את זה בשפאכטעל של האשמות...

בשביל זה יש שני ספרים... ספר שמואל ומלכים וספר דברי הימים!!!

בספר שמואל ומלכים אנחנו נאבקים **נגד טיוחים של הדרג העליון!!!**

ואילו בספר דברי הימים **אתה בעצמך** נאבק מול הטייחים שעלולים להגיע **מצדך!!!** ספר דברי הימים נכתב במיוחד באופן מסוּן... כאן בספר הזה לא נכתב שום דבר שלילי על מלכות בית דוד... למה???

כי אני לומד מוסר!!! ולמדתי לזהות שכל חסרון או איזה נקודת מחדל שאני מחפש בנרות אצל מלכות בית דוד... זה רק בגלל שאני לא רוצה לקבל עול מלכות שמים!!! ואני מטייח את החולשה הזו בזה שאני שופך בוץ על הדרג העליון... בשביל זה כאן בספר דברי הימים **אני נאבק בטייח שלי!!!** וכאן בספר הזה אני עסוק בלהעצים ולשבח ולפאר ולהמליך את מלך בית דוד עלי!!! לקבל על עצמי את מלכות בית דוד!!! **להיות חסיד נלהב של דוד המלך!!!** לספר רק את הסיפורים שיגרמו לי להיות חסיד עוד יותר נלהב של המלך!!! ולמה?? כי אני יודע שכל מחשבה זרה וכל פזילה לחפש בחסרונות של הדרג העליון נובעת אצלי מטייח אישי... (אל דאגה: אני אהיה עסוק בלהאבק מול הטייחים שלי... והנביא שמואל ומלכים יאבק מצידו שלא יהיה שום טיוחים מצד הדרג העליון... הם בשלהם ואני בשלי...)

זה יסוד מאוד מאוד גדול:

אנחנו אנשים ביקורתיים!!! יש לנו ראף רגישות מאוד מאוד גדול למצא נקודות חולשה בהנהגה!!! אנחנו ששים כמוצא שלל רב על סדק וזעזוע במערכת... ואנחנו מתענגים על כל לשון הרע עסיסי סביב אנשי החצר הקרובים... **ואני לא אומר שזה לא נכון!!! בטוח שחלק מהדברים נכונים... חלק ודאיי!!!** אבל יש דבר אחד שהוא הכי הכי נכון!!!

שאם תשים מוניטור ותקשיב לתנודות הלב שלך... שים לב שברגע שאתה שומע שיש סדקים ובקעים במערכת... הלב שלך מתרחב ושמה... הלחץ דם שלך משתפר... ונהיה לך מצב רוח טוב... **למה???** כי כמה שלאנשי החצר יש אינטרס לעררב ולהסתיר ולטייח את האמת... **זה קטן וחיוור** לעומת האינטרס שיש **לי ולך** לטייח את ההוראות של גדולי ישראל ולהגיד שהכל פוליטיקות... וממילא: זה לא חכמה למצא מחדלים ולומר ביקורת על המערכת!!! כי כשאתה מדבר על הטייחים שיש במערכת!!! אתה למעשה מדבר מתוך **הטייחים שלך!!!** אתה הוא זה שמטייח... ואם אתה מטייח... אז ההפסד כולו שלך... כי יום אחד הטייח נופל... ועל הפרצוף...

כל אחד מאיתנו צריך ללמוד לפתוח שתי ספרים!!!

כמו שהנביא כתב שני ספרים נפרדים... גם ספר שמואל ומלכים וגם ספר דברי הימים... ככה גם אתה... תלמד לקרא כל מפה בשתי מסלולים!!! כשאתה עומד מול "קול קורא" ממרנן ורבנן שליט"א... ואתה מתחיל להסביר לעצמך איך שהכל מסחרה והכל פוליטיקות ואינטרסים ואת כל הלכלוך הזה מטייחים תחת המושג מרנן ורבנן... **עצור!!! עצור רגע!!!** חכה... בא נהיה קצת בריסקערס... בא נחלק את הנושא לשני דינים!!! (- צווי דינים!!!) יש כאן את עצם תוכן הדברים!! מה כתוב!!! מה כתוב בקול קורא... **זה דין אחד - זה דברי הימים!!!** ואז יש את מה שעומד מאחורי הקול קורא... כל האינטרסים והמשבקים והטייחים... **זה כבר דין שני - זה ספר שמואל ומלכים!!!** כעת... בא נתמקד דבר ראשון בתוכן של הדברים!!! במה שנוגע אליך... כתוב כאן שפלאפון ומחשב לא מסוּן זה דבר גרוע... זה דבר שיכול להרוס את חיי המשפחה... אתה מסכים עם המשפטים האלו?? כן...?? זה נכון?? אני מסכים...?? אם זה נכון אז קדימה!!! תאמץ את זה... אחרי שתחסום את המחשב שלך... אז נדפדף לספר שמואל ומלכים ושם נחפש בזכוכית מגדלת את כל המחדלים והטייחים שיש בהנהגה... אבל זה רק אחרי שאתה לא מטייח...

וכאן הפניה לכל ההורים היקרים:

יש לכם בטן מלאה על הממסד... יש לכם טענות על כל מיני עוולות שנעשות על ידי כל מיני גורמים

הלוואי הייתי יכול להיות כמו הליטאי הזה שבתנועת ביטול אחת הוא אומר ביטול תורה... והולך ללמוד... גם אני הייתי רוצה עכשיו ללמוד ולא לקבל מרות בעצם העמידה וההופעה שלי כאן...

כן... צריך להשקיע בזה!!! עזרא הסופר שפך הרבה הרבה דיו על ספר דברי הימים... בשביל מה?? בשביל להעצים ולגדל את מלכות בית דוד!!! יש המון הלכות והנהגות (שאכמ"ל) שצריך לעשות בשביל להעצים את ההכנעה למלך שכופה אותך על רצון התורה... ולמה?? כי זה לא קל!! אם אני לא אעצים ואטפח ואשקה את ההכנעה שלי... זה יחלש ויש את כל הסיבות בעולם שזה יחלש... כי... כי זה מנוגד לטבע שלי...

אז כמובן... כולנו מחכים למשיח ולמלכות בית דוד!!! אבל עד אז יש לנו שיעורי בית... (כבר הוזכר כאן לפני כמה חודשים...) עד שמשיח מגיע כל אחד מאיתנו צריך לכופף את עצמו תחת הנהגה מסוימת... אה... יש תמיד פוליטיקות ומסחחרה?? נכון... בשביל זה אנחנו בגלות!! ואין מושלם...

ואם בכל זאת מאוד מאוד קשה לך להשלים עם כל מיני שמועות על פוליטיקות ומסחחרה שיש במערכת... אז תעשה מה שאני עשיתי... אני לקחתי לעצמי רב!!! שהוא הרב שלי!!! ובשלב זה אין אצלו אנשי חצר ואני לא צריך לקבל את דבריו מפי השמועה... אני בעצמי יכול לבא ולשאול ולהציג את כל הנתונים ולקבל תשובה אישית... וכל הוראה שיוצאת מגדולי ישראל אני מגיע לשמוע אותה ממנו!!! אני סומך עליו שהוא יבדוק האם ההוראה הזו אכן הגיעה מגדולי ישראל או שזה שייך להרבה מקטרגים שמכאן ועד גיחון?? אני מקבל הוראות רק ממנו!!! אני ממליץ בחום... לא... לא את הרב שלי... תשאיר לי אותו... (רק זה חסר לי שיחשבו שאני בעצמי נהייתי איש חצר...) תקח לעצמך איזה רב שאתה רוצה... העיקר שתהיה כפוף וכנוע להנהגה שמלמעלה!!!

צריך להזדרז... משיח רוצה להגיע... וכשהוא יגיע אנחנו צריכים לקבל אותו בשמחה!!! ובשביל לקבל אותו בשמחה צריך להתכונן... צריך להכין מצע מרופד של נכונות לקבל הנהגה... נא להזדרז...

שאני אנטי ציוני... לכן אני צריך לעבור באדום ולסכן את החיים שלי???. כן... צריך לגבות את המסגרת!!! לכל הפחות ליד הילדים!!! צריך להעצים את העמדה הזו שאנחנו ממושמעים ועושים מה שצריך... (מה תדבר בשיטל עם חברים שלך... זה כבר עוד נושא...)

ועוד נקודה: כמה שאני מקורב לחסידות... סו"ס עדיין דם ליטאי זורם בעורקי... ועד לפני כמה זמן היה מעצבן אותי... למה אצל החסידים כל היום יש אירועים... כל הזמן... היום זה פארספיל... ומחר חתונה... ואח"כ זה שבת יארצייט... ואח"כ זה הכנסת ספר תורה ואח"כ שבת התאחדות... ואח"כ דינר... בקיצור: כל היום אירועים!! וכמו שאתה יודע חסידים יודעים לעשות אירועים... כל אירוע זה... זה אירוע... בשביל מה צריך את כל ההוצאות האלו והעקשן הזה???

ובאופן כללי: כשהייתי מגיע לטיש של רבה... והייתי רואה שם את כל ההילת כבוד ואת כל הגינונים שעושים סביב האדמו"ר שליט"א... זה... זה הפריע לי... מה זה הדבר הזה?? בשביל מה כל הטראסק הזה?? (אני לוקח בחשבון חסיד מבטן ומלידה בכלל לא מתחיל להבין מה מפריע לי...)

עד שיום אחד קלטתי!!! שאני ליטאי!!! כשאני מגיע לטיש או לאיזה אירוע של חסידות מסוימת... אני מגיע כמו תייר... אני מגיע לכאן רק בשביל שזה מעניין... ושרים... ויש תזמורת (ואולי גם אוכל...) ואח"כ אני הולך לדרכי... אבל כל החסידים שעומדים פה במעמד הזה מבטאים כעת שהם מקבלים את מרותו של האדמו"ר שליט"א!! **על כל המשתמע מכך!!!** ואתה מבין לבד שזה לא קל!!! יש הרבה צמתים בחיים שהאדמו"ר שליט"א דופק על השלחן ומכתיב כל מיני הוראות שלא תמיד נחמד לקבל אותם... והחסידים הם גם בני אדם... (לא כמו שהליטאים חושבים...) וגם להם קשה באופן טבעי לקבל מרות... אז מה עושים?? **עובדים על זה!!! משקיעים בזה!!! מעצימים ומטפחים את זה!!!** החסיד מבין שהיות ורצון ה' שאני אכנע להנהגה רוחנית של האדמו"ר שליט"א אז אני מוכרח כל הזמן לטפח ולהעצים את ההכנעה וההתבטלות אליו!!!! ובשביל זה יש טיש ויש דינר ויש שבת התאחדות ויש חתונה ששככולם מגיעים ויש כל מיני אירועים שמחזקים ומעצימים את ההכנעה הזו... **כן!!! יש פה צורך גדול!!!** צריך להיכנע ולקבל מרות וזה לא קל!!! זה מנוגד לטבע הנורמלי שלי... ולכן אין לנו ברירה אלא להשקות את השתיל הרגיש הזה כל הזמן... (וכמובן שאחרי הכל אני מדבר כמו ליטאי... כי אני בטוח שהחסיד יגיד לי שיש פה דברים הרבה יותר עמוקים... והוא צודק... אז בשביל זה אני פה!!! כדי להגיד לך שיעוד הרבה לפני הדברים העמוקים והאלע עניינים... יש כאן שיקול טקטי שרק בשבילו כבר שווה להשקיע הרבה נסיעות והרבה אנרגיה) ליטאי שמגיע לטיש... הוא כ"כ לא מבין מה יש פה... שלא נותר לו אלא להפטיר חבל... ביטול תורה... **אבל אדוני... אתה לא קולט!!!** שלצידך עומד חסיד שבתקופה האחרונה עובר תהליך לא פשוט... שהוא היה רוצה משהו... אבל הרבה שליט"א מתנגד לזה בתוקף!!! והוא קרוע מבפנים... ומאוד מאוד מתחשק לו לנתק מוסרות ולהגיד כל טוב... אבל לא!!! הוא הגיע לכאן במיוחד לשבת בשביל לקבל כח!!! בשביל לעמוד בטיש ולהחליט: אני כן אהיה כנוע לרבה שליט"א ואקבל את הוראתו!!! ותאמין לי שיש רגעים שהוא פוזל לכיוון שלך ואומר לעצמו:

בממסד... ואתם צודקים... בודאי בחלק מהדברים... **אבל אל תהיו צודקים!!! תהיו חכמים!!!**

לא אשכח את זה... כשהייתי ילד בחידר תמיד הפריע לי למה ההורים שלי תמיד יצדיקו את הרבה שלי ואף פעם לא יצדיקו אותי!!! כ"כ קנאתי בחבר שלי שהמורה פעם הרביץ לו (באופן לא מוצדק...) ולמחרת אבא שלו הגיע לחידר וצרח על הרבה... אה... איך קנאתי באותו ילד... יש לו אבא שדואג לו... מגבה אותו... איכפת לו ממנו... **ואני???** אני מקבל פה מכות בחידר על ימין ועל שמאל... ואבא שלי תמיד אומר לי שאם המורה ככה עשה הוא צודק... **למה אבא שלי תתנתמדי יצדיק את החידר???** (ומה אתה חושב... הרבה לא תמיד היה צודק... ובכל זאת אבא שלי תמיד הצדיק אותו...) נו... מה הפלא שאותו חבר מהכיתה מהר מאוד פרק עול מלכות שמים והוריד את הכיפה?? כי האבא הטיפש שלו לא קלט דבר אחד פשוט: שברגע שאתה מגבה את הילד שלך נגד המסגרת!!! גם אם במקרה הנקודתי הזה אתה צודק... אבל הילד מקבל פה ממש צ'ק פתוח שכל פעם שהמסגרת תחייב אותו משהו שלא מתחשק לו אז הוא יכול לעשות מה שבא לו... מה הפלא שתוך תקופה קצרה זה התפוצץ לאבא בתוך הפרצוף... אתמול אתה צרחת על המורה והמנהל ואמרת להם: אל תגעו בילד שלי... והיום הגיע תורך... שהילד שלך צורח עליך אל תגיד לי מה לעשות... כן!!! גם אם יש במסגרת מחדלים וטעויות... צריך לחשוב כמה פעמים לפני שמותחים ביקורת!!! כי עדיין... גם אחרי כל המחדלים והטעויות של המסגרת... היא עדיין הקרש הצלה הכמעט יחיד שלנו... יהודי יקר: אתה מחזיק פלאפון לא כשר... ויש לך טענות מכאן ועד הודעה חדשה... שהכל פוליטיקות והכל מססחחרה... חכה חכה...

אל תשכח!! שבעוד כמה שנים הדסה הקטנה שלך תגיע לגיל ההתבגרות ואז אתה פתאום תראה אותה עם סמארטפון... ו... ו... זה מאוד לא ימצא חן בעיניך!!! כי מי כמון יודע לאן היא יכולה להגיע עם זה... ואז ואתה תנסה למנוע ממנה ולהגיד לה שתיקח פלאפון חסום... ואז היא תגיד לך את כל המשפטים המוכרים: הכל פוליטיקות... הכל אינטרסים... הכל מססחחרה... ואז... אז פתאום מי כמון יבין שכל המשפטים האלו הם מכבסה וטיוח של... של... של רצון מופקר להיות פתוח לכל המושגים הקלוקלים של העולם... **תקח את זה בחשבון!!! זה אחד ועוד אחד!!!**

אם אתה שופך בוץ על המסגרת... גם אם באופן נקודתי אתה צודק!!! תהיה קצת פיקח ותקח בחשבון שיש למסגרת תפקיד הרבה הרבה יותר רחב... שהוא לא נגמר כאן... המסגרת לא רק מגבילה אותך אלא היא גם אמורה ביום מן הימים להיות קרש הצלה של הילדים שלך שימשיכו לעשות לך נחת ולא יעלמו לך... אז לפני שאתה בועט במסגרת... תחשוב טוב לפני כן!! תבדוק טוב טוב אם אתה לא יורה לעצמך ברגלים... אני האחרון שיגיד לך שהמערכת נקיה!!! האחרון שיגיד לך שאין פוליטיקות ואין מסחחרה!!! יש ויש!!! ומי שיגיד שאין!!! אני יכול להוכיח לו שיש!!! גם לי יש בטן מלאה עם כל מיני דברים שמתרחשים במערכת... אבל אז מה... וכי בגלל

דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום...!

מזל טוב... שמעתם?? מלכה התארסה... אוהו... ברוך ה'... איזה בשורה טובה... מאוד מעניין... עם מי??
אל תשאלו... עם אחד מהצורבים הגדולים בישיבת רבן שמעון בן גמליאל... אחד מהיושבים בשורה השלישית... אוהו... לא יאומן... איזה שמחה... כל העיר מדברת על השידוך הזה...

כן... זה לא היה פשוט... מלכה מגיעה ממשפחה מאוד עניה... לא... לא עניות בכסף!!! אלא עניות בתורה... אבא שלה הוא אחד מהנגידים הכבדים ביותר... יש להם פה אחוזה ענקית... עשרות עבדים ושפחות כנעניים... משק ענק של בקר ולולים... אבל בכל זאת הם עניים!!! עניים בתורה... אבא של מלכה גדל בבית של עמי ארצות... וגדל עם כל המשקעים נגד הפרושים... ולכן הוא גם לא ניחן באהבת תורה מיוחדת... אבל הוא זכה בבת מיוחדת במינה!!! במלכה שיש לה אהבת תורה עצומה! היא בזה לכל המושגים האחרים... בזה לחיי מנעמים... והגיע פרק האשה נקנית והיא לא מתפעלת מהבחורים שאבא שלה מתלהב מהם... והיא הלכה והתבגרה עד שאבא שלה נכנע ואמר לה... תתחתני עם מי שאת רוצה... ואז בשלב מסוים רשב"ג נכנס לעובי הקורה ועד מהרה היא זכתה להשתדך עם אחד מהצורבים הגדולים ביותר בישיבת רשב"ג... זה לא היה פשוט!!! היה קושי גדול לקדם את השידוך הזה... כי בהתחלה הבחור התנגד נחרצות... מה... הבת של העשיר הזה?? בשום אופן!!! אני לא מוכן להתחתן עם שווער מליונר עם הארץ... בשביל זה רשב"ג נכנס לעובי הקורה ושכנע את אותו צורבא שלא מורידים על כסף... ומדובר פה בנשמה גדולה שלמרות שאבא שלה הוא עם הארץ ועשיר... בכל זאת ניתן לבנות איתה בית גדול לה' ולתורתו...

ובשעה טובה ומוצלחת השידוך נגמר בכי טוב... וכל העיר צהלה ושמחה... כולנו שמחים בשמחתה של מלכה שהתעקשה ועמדה על הדרישות שלה לקבל בחור בן עליה אמיתי... ומה אתה חושב... לפני הוורט שני הצדדים נפגשו... ובהתחלה אף אחד לא היה לחוץ... כי כולם ידעו שעל כסף זה לא ירד... כי לאבא של הכלה יש כמה כסף שצריך... אבל למרות זאת באמצע הפגישה שני הצדדים הגיעו למהמורה עדינה... שאבא של הכלה כמעט פיצץ את הפגישה!!! מה שקרה זה שהוא מצידו הציע בנדבת לב שהחתן יגור אצלו... ויאכל אצלו קעסט שמונה שנים... גם הדירה וגם המחיה... הכל על חשבוניו... מה יכול להיות יותר טוב מזה??

אז זהו!!! שההורים של החתן ענו לו שהיות והוא אוכל חולין בטהרה הוא רוצה לגור בבית משלו!!! לא... הוא לא דורש סמך דירה... הוא גם לא מבקש סמך שתממן לו את המחיה... אבל הוא כן מבקש לגור בבית פרטי משלו לפי ההתקנים המחמירים שלו באכילת חולין בטהרה... כאן אבי הכלה האדים כמעט... לא! לא מסכים!!! אני רוצה שהבת שלי תגור אצלי... אני משלם דירה... אני משלם מחיה והם יגורו פה...

והעסק כמעט הגיע לפיצוץ... אבל בסופו של דבר אבי הכלה נכנע... הוא הבין שלטובת בתו שבחרה בדרך הזו וכך היא רוצה... אין לו ברירה אלא להתקפל... שתו לחיים... והצלחת נשברה... מלכה זרחה מאושר עילאי... היא כל הזמן והסתכלה מרחוק על החתן האצילי שזכתה בו... אבל כל הזמן היא הייתה בלחץ... איפה יגיע הפיצוץ הבא... זה הרי עניין של שניות עד שזה יגיע... הרי לפני רגע הגישו לחיים... הגישו עוגות... הגישו שתיה... והחתן שלי אוכל חולין בטהרה!!! אז בטח הוא לא יאכל... ואבא שלי ישים לב וזה יעצבן אותו... אבא שלי יעלב והוא יגיד שהחתן שלי חושב שהוא כלב וכו' וכו'...

החתן יוחנן לקח בחשבון שהכלה לחוצה... והוא שלח לה פתק קטן ובו כתוב: זה בסדר... אני יודע שהעסק רגיש!!! ואני כבר קבלתי החלטה שנכון למפגשים הקרובים שיהיו לי עם חמי לעתיד... אני לא מקפיד על חולין בטהרה!!! אני אוכל ואשתה ואהיה טבעי וספונטי ומקסימום אני אטבול אח"כ במקווה... זה בסדר...

מלכה קיבלה את המסר המרגיע פרצה בבכי של שחרור... כעת היא קלטה שהיא זכתה לא רק בתנא קדוש אלא גם בבעל רגיש ומתחשב במצבים מורכבים... במשך כל האירוסין היא לא הסירה לרגע את העיניים ממנו... וכשזמנו לו יין... היא ראתה שיוחנן ממלמל משהו לעצמו... וזה היה "ארוך מידי"... היא מיד הבינה שהוא לא מברך בורא פרי הגפן... היא קלטה מיד שיש כאן הפרשה סמויה של תרומת מעשר ומעשר שני... כן... אבא שלה עם הארץ... וכל מה שאוכלים אצלו צריך להפריש דמאי!!! היא הסתכלה בהתפעלות על החתן!! איך הכל נעשה בכזו רגישות שרק היא שמה לב... היא כל הזמן פזלה חליפין לכיוון אבא שלה... האם גם הוא ח"ו רואה מה שהיא רואה??? **אבל לא!!! כמה מדהים...** החתן כ"כ זורם עם אבא שלה... כ"כ נחמד... כ"כ מוכבד... לוחץ את ידו בחמימות ואפילו מחבק אותו... אבא של מלכה יצא מאושר מהאירוסין... איזה חתן נחמד... הוא לא כמו כל האברכים האלו... שרק רואים אותי מיד מתרחקים שאני לא אטמא אותם... הוא לא כמו כל האלו שמעשרים אחרי כאילו אני גוי שלא מעשר... מלכה הנהנה בראשה... כן אבא... אל תדאג... יוחנן הוא יהודי יקר... הוא משלנו... אתם תסתדרו מצויין... ובמקביל יוחנן בתום האירוסין הלך למקווה... החליף את ככלל הבגדים... (מה אפשר לעשות... הוא נגע בעם הארץ...) גם חצי מהחליפה שלו הייתה רטובה ומדביקה משיורי הכוס של תרומת מעשר דמאי שהוא נאלץ לשפוך אותם באלגנטיות על החליפה... כדי שהשווער לא ישים לב שהוא מפריש אחריו דמאי... במקביל התחילו ההכנות לחתונה... **ולמלכה יש הרבה מה להתכונן!!!** יש מדריכת כלות מיוחדת שהתפקיד שלה להכשיר בנות של עמי הארץ שנישאים לחברים!!! מה יש?? בשביל להיות חבר צריך לקבל דברי חברות... צריך סדרת שיעורים והכשרות ואז אתה מקבל כמו מין תעודה שאתה חבר... וברגע שמלכה באה בקשרי אירוסין עם יוחנן... היא חייבת ללמוד כעת את כל ההלכות של אכילת חולין בטהרה... ולקבל על עצמה דברי חברות... **כי אם לא!!!** אז יום אחרי החתונה בעלה מאבד את השם חבר... כבר אין לו אישור כניסה לבית המדרש של החברים... למה??? כי אם אשתו לא בחזקת חברות... אוטומטית כל הבית שלו בחזקת תומאה ומסילא הוא מאבד את חזקת הכשרות והוא צריך לחזור ולקבל ע"ע עוד פעם את דברי החברות... לכן מלכה מיד מוכרחת להיכנס לקורס זריז של דברי חברות!!! המדריכה לימדה אותה את כל סדר הטהרות... מה שנוגע לנשים... (וחלק גדול משם באמת נוגע לנשים... בפרט מסכת כלים...) וככלל מה שצריכה אשת חבר לדעת וכל המשימות המוטלות עליה מידי יום ביומו שזה סוגיות ארוכות ונרחבות מאוד לכל מי שלומד סדר הטהרות... ואכן שבועיים לפני החתונה... מלכה זכתה לקבל את התעודה הסופית שהיא אכן קיבלה על עצמה דברי חברות!!! לא היה קץ לאושרה... זה היה היום המרגש בחייה... המידע החשוב עבר לחתן שגם הוא שמח מאוד שב"ה הוא זוכה להקים בית על אדני הקדושה והטהרה... והם נישאו בשעה טובה ומוצלחת... יוחנן החתן עמד על כך והתעקש שבחתונה לא יהיה שום הקפדה על אכילת חולין בטהרה!!! אפילו היין של הסידור קידושין שיש כאלו שמקפידים שלפחות זה יהיה יין טהור וסטרילי שרק המסדר קידושין יגע בו... אבל יוחנן עמד על כך שששום דבר!!! כלום!!! שהשווער רגיש הכי משוחרר... שלא ירגיש שום תחושת חוסר נעימות שמרחיקים ממנו דברים... לא עברו חודשיים מאז החתונה... ויוחנן התחבב מאוד על השווער... ויום אחד לא פחות ולא יותר הם קבעו חברותא... מלכה עמדה מהצד ולא האמינה למראה עיניה... אבא שלי!!! שקובר אצלו כ"כ הרבה משקעים לתלמידי חכמים... יושב ולומד עם תנא שאוכל חולין על טהרת קודש... מי האמין... אכן זה הכח של דרכיה דרכי נועם... תוך כמה חודשים השווער כבר דיבר במנגינה אחרת... הוא כבר נהיה פחות בעל בוס... ותוך שנה וחצי קרה הלא יאומן!!! אבא של מלכה קיבל על עצמו דברי חברות בסיסיים... ומידי שבת דמותו נצפתה בבית המדרש של החברים... לא... הוא כבר לא שונא תלמידי חכמים כמו פעם... יש לו חתן ובת שהוכיחו לו שדרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום... ואם זה מעניין אותך... אז היום יוחנן ומלכה אוכלים קעסט אצל השווער... ושניהם אוכלים על שולחן אחד על טהרת תרומה... **בין עדי עדי!!!**

לחידודי:

פרשת בהעלותך

א. "ובהקהיל את הקהל תתקעו ולא תריעו", והנה בסוכה (ג): איתא: "ורבנן סימנא הוא ורחמנא שויה מצוה" משמע דבתקיעה שהיו תוקעים כדי להקהיל את הקהל היו מקיימים בה מ"ע כדין תקיעת שופר בר"ה, וצ"ע: כיון דקיי"ל מצות צריכות כוונה איו כוונה כיוונה השומעים בעת התקיעות? דלכאורה נמצא שלעולם הייתה הכוונה על דרך ספק, שהרי לעולם כשהיה מתחיל לתקוע לא היו יודעים עד סוף התקיעה לענין מה הוא תוקע, ולא היו יודעים האם ימשיך התקוע ויעשה "תריעה תקיעה" ואו נתברר שתקיעה זו עניינה הוא למסע המהנות וא"כ כל ישראל שייכים בשמיעה זו, או שמא לא ימשיך בתקיעתו ורק "באחת יתקעו" ואו יתברר שדין שמיעת קול שופר זו לא הייתה אלא לנשיאים??

ב. "הבשר עודנו בין שיניהם", צ"ע: האם היו מברכים על שליו זה, האם נימא דכיון שהיה מין קללה, דהא ניבא להם בפירוש "עד שיצא מאפכם", הא קיי"ל: "כל שהוא מין קללה אין מברכין עליו" (ברכות מ:), או דילמא שאני ד"מין" קללה אינו אלא חגב וכדו' שכל ענייניו אינו בא אלא לכילוי, אבל כאן הא שליו בעלמא בשר משובח הוא עד מאוד, רק כאן נהפך עליהם לרעה מחמת "מין" הטאב?

פניני בית לוי

שע"י בית הכנסת "בית לוי" רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

בהעלותך

גליון מס' 538

יציאת שבת: י"ם 20:29, ת"א 20:31

כניסת שבת: י"ם 19:10, ת"א 19:26

נלמד מהפרשה

"דבר אל אהרון ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות".

אומות העולם רוצות לכבות את אור התורה הקדושה מעם ישראל, אך לא יעלה בידם. נשמות ישראל ימשיכו להאיר ולהתקדש - "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות". ובאיזה אור? באור של התורה הקדושה! "כי נר מצוה, ותורה - אור" (משלי ו', כ"ג).

האור של לימוד התורה לא ייכבה לעולם! וזהו סוד הקיום של עם ישראל.

בספר **"יוסף אברהם"** מובא: לפני כמאתיים שנה נשאל אחד מגדולי הפילוסופים הגויים, עמנואל קאנט: "אתה מאמין באלוקים?".

- "כן".
- "האם אתה יכול להוכיח את קיומו של בורא לעולם, המנהל את עולמו?".

אמר להם: "יש הוכחה ברורה לכך: קיומו של העם היהודי. אין בהיסטוריה עם נרדף כמו עם ישראל.

ואם אחרי כל הרדיפות והעינויים עם ישראל חי וקיים - זו הוכחה ברורה לקיומו של בורא עולם.

הדבר יכול היה להתרחש רק בעזרתו ובהשגחתו האלוקית".

בכל דור ודור ניתכות על עם ישראל גזירות קשות: שמד, טבח, גירוש, עינויים, עלילות דם, מסעי צלב, שריפת כתבי קודש. כמה התנכלויות מתנכלות האומות כדי לנתק את עם ישראל מאלוקיו ומתורתו, כמה גזירות גזרו כדי להביא את היהודים להמיר את דתם. אלפים ורבבות נטבחו ועלו על המוקד על קדושת ה', מסרו את נפשם על מזבח האמונה, עמדו כצור חלמיש ונשאר נאמנים לה' ולתורתו.

ועם כל זאת, ודווקא בשל כך, עם ישראל חי וקיים!
"לא מאסתים ולא געלתים לכלותם"

והיכן הם כל העמים הקדמונים? עמון, מואב, כנען, אשור, בבל, פרס, יוון רומי - מה נשאר מהם? כלום! כל האומות מימי קדם נעלמו בתהומות הנשייה. אימפריות עתיקות ששלטו בעולם ביד רמה, לא נשאר מהן זכר, מלבד כמה ממצאים ארכיאולוגיים... גם אם יש להם איזו מדינה, אין זכר לשליטה העצומה שהיתה להם בימי קדם. הם שלטו לא רק מבחינה מדינית ופוליטית, אלא גם מבחינה כלכלית ותרבות.

הן עם לבדד ישכון

"ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויבך"....

אמרו חז"ל: שכאשר משה אמר "קומה ה' ויפוצו אויבך", אמר לו הקב"ה: וכי יש לי אויבים ושונאים?! אמר לו משה: רבונו של עולם, האויבים שלנו הם האויבים שלך, השונאים שלנו הם השונאים שלך, כי אם היינו ככל הגויים בית ישראל, הרי לא הייתה להם עילה וסיבה לשנוא אותנו, כי אנחנו כמותם, אך הם שונאים אותנו כי אנחנו לא כמותם, וכבר אמרו חז"ל ש"הר סיני" נקרא בשם זה מפני שירדה עליו שנהא לאומות העולם על עם ישראל ומשום כך לאורך כל הדורות ובמשך כל התקופות עם ישראל תמיד נרדף, ונרמס על ידי האויבים והשונאים, ובכ"ז נשארו היהודים להיות נאמנים לקב"ה, וגם הרחוקים ביותר היו מוסרים נפשם על קדושת השם, וכפי שיעיד המעשה הבא: היה זה בתקופת השואה האיומה, בה איבד עמנו מטובי בניו, מספר הסיפור הוא מר טלר. כשהיה בן חמש עשרה שנים באותם ימים היה המעשה אותו הוא לא ישכח לעולם.

ביום הכיפורים הודיעו הנאצים כי על כל היהודים להתאסף בתוך בית הכנסת הגדול, הצפיפות הייתה איומה ונוראה איש לא יכול היה לזוז ממקומו והפחד אף עקר כל רצון לעשות כן... איש לא ידע מה ילד רגע. האם הנאצים מתכננים להעלות את בית הכנסת על יושביו באש, כפי שעשו במקומות אחרים? או שמא יש להם תוכניות מחרידות אחרות? אולם בסופו של דבר התברר כי לא זו ואף לא זו. לאחר מספר שעות המתנה נכנסו הצוררים ימ"ש. ועמם ראש עולם התחתון באזור כולו, יהודי אשר זה מכבר ניתק כל קשר עם עמו ועם מורשת אבותיו והדרדר עד לשפל המדרגה, בימים עברו די היה בהזכרת שמו של אותו יהודי בכדי להטיל מורכ בליבם של הבריות אולם עתה לא נותר זכר מאותה יהירות... הלה הובל בידיהם של הנאצים, שהיו להם תוכניות מיוחדות ר"ל! הם הוציאו ספר תורה מההיכל ופרשו אותו על ריצפת בית הכנסת, ולאחר מכן הורו לאותו יהודי פושע לעשות את צרכיו על הספר תורה! אולם הוא סירב! אך הנאצים לא ויתרו. הם הכו את היהודי מכות איומות ונוראות יסרו אותו בייסורי שאול קשים ממוות, אולם הלה בשלו, "לא אבזה את ספר התורה בשום פנים ואופן!" עד מוות הוכה היהודי, אולם מותו היה לכפרה עבור כל העדה הקדושה. מבלי כל הגיון הורו הצוררים לכל היהודים להתפזר אל בתיהם מבלי שיאונה להם כל רע. למחרת אותו היום התכנסו חברי בית הדין המקומי, נמנו וגמרו לקבור את אותו יהודי, עם ספר התורה, אשר על קדושתו מסר את נפשו.

בברכת שבת שלום,
רב בית הכנסת

סיפור השבוע

בנקאי השבת

יום השביעי לששת ימי המעשה... כשבלבו הוא הודה לאלוקי ישראל על שנסך בו את תעצומות הנפש לבצע את רצונו לשמור על קדושת שבת המלכה, בלא כל חשבון.

הנוכחים סיימו לנגב את אצבעותיהם טבולות היין בכיסי מכנסיהם, כסגולה לעשירות, ור' שמואל סימן להם לשבת על מקומותיהם, והחל לספר להם את אשר אירע עמו בליל שבת. רגשות פחד ושמחה, צער והתרגשות, שימשו בעירבוביא ליד שולחן השבת הגדול, שספג באותן שעות דמעות רותחות ודמעות גיל שניגרו מעיני בני המשפחה.

ר' שמואל חיזק את לבם בשביבי מוסר ובמאמרי חז"ל, כי הכל מאתו יתברך, ואל להם לדאוג, כי הוא הזן והמפרנס לכל, ואנו עשינו את רצונו. ר' שמואל סיים את דבריו והנוכחים שתקו. איש איש התכנס בהרהוריו פנימה, וכל אחד ניסה לגרש ממחשבותיו את השאלה המרה כיצד יראה "החיים שאחרי". האחד שיקע את ראשו בין ברכיו, השני השעין את סנטרו על השולחן ובהה באורולוגי התלוי על הקיר מולו, האחר ישב זקוף על כסאו, כאילו קפא מרגע ששמע את ההודעה הקשה.

הכל קפצו באחד ממקומם, כאשר כסאו של ר' שמואל חרק בעוצמה על ריצפת החדר. בני הבית הביטו באביהם, שנחפז ללבוש את מעילו העליון ועמד לצאת מפתח הבית תוך שהוא אומר "עלינו מוטל להשתדל. אני הולך לבדוק מה קרה עם הכסף!"

בני הבית נותרו במקומם, עצובים על שאירע, ודואגים לאביהם שעתיד להתאכזב מרה, כאשר יגלה כי צרור השטרות איננו. ואילו ר' שמואל, יצא שאננות את מפתן ביתו, כשרוח השמחה ששרתה עליו במהלך השבת, מלווה אותו לדרכו.

היה זה בשעת לילה מאוחרת. דמותו התמירה של ר' שמואל נראתה היטב על רקע האורות הצהובים שבקעו מחלונות הבתים. דמות של איש אמיץ, אדם ישר והגון, המאמין והבוטח באלוקי בלא סייגים.

ר' שמואל הלך והתקרב אל המקום בו הוא שמט את מעילו, והנה, בדיוק באותה פינה, בקרן הרחוב ההומה, היה מונח ... צרור, "אכן. במשך שבת שלימה איש לא נגע בכספו של ר' שמואל! נס! ומופת!"

ר' שמואל נשא את פניו למרומים, הודה לבורא העולם על שהעניק לו את הכוחות הדרושים לעמוד בניסיון כה גדול, ועל שהציב שמירה על כספו שהיה מונח במשך כל השבת ברחובה של עיר, ובעודו קורא בהתרגשות מזמורי הודיה מספר התהילים, התכופף ר' שמואל במלא הדרו, השיב את הצרור של הבנק - לכיס מעילו, וחזר בעליצות לביתו. אין צורך לתאר את השמחה העצומה שהשתררה בבית משפחת שטראוס, כאשר אבי המשפחה נכנס אל הבית, כשכיס מעילו תפוח ועל פניו החיוך הנצחי.

הרב משה טורק שליטא ששמע את המעשה מחמותו, שהיתה בתו הבכורה של ר' יעקב רוזנהיים, מסיים את דבר המעשה, כשהוא מפטיר ואומר: ומה קרה אחר כך? "למחרת עבר באיזור שר האוצר של המחוז ששמע כי יהודי ישר ונאמן מנהל בנק באיזור זה, ובו במקום הוא החליט שכל כספי אוצר המדינה יופקדו בבנק של ר' שמואל שטראוס!

למה?

כי כך רצה השי"ת לגמול לו על מסירות נפשו.

הפעם כבר היה ר' שמואל זקוק למספר מעילים בעלי כיסים עמוקים ורחבים. עד מהרה נפוצה השמעה כי מושל המחוז הביע את נאמנותו ב"בנק שטראוס", ותוך שנים מספר היה ר' שמואל לעשיר מופלג ומפורסם. מכספים אלו, תרם ר' שמואל את "חצר שטרויס" המפורסמת בה התגוררו צדיקים מופלגים וגאוני ארץ, בהם, הגאון ר' איצ'לה בלאזר והגאון ר' נפתלי אמסטרדם זצוק"ל. "אני חושב", מסיים הרה"ג ר' משה טורק שליט"א, "שעל מעשה זה, אין צורך להוסיף מילים ומוסר השכל, המעשה הזה מדבר בעד עצמו". אכן.

אמרו עליו על ר' שמואל שטראוס זצ"ל שיהודי שמח וטוב לב היה, כי שמחה גדולה ונהרה אמייתית לא ראו על פניו מעולם, כפי שראו באותה שבת מיוחדת לפני שנים רבות. ירא אלוקים מרבים היה ר' שמואל כל חייו התאמץ לקיים את רצון קונו ולהרבות במצוות ובמעשים טובים.

"חצר שטרויס" המפורסמת שבירושלים, נתרמה על ידו, כולל המבנים שבתוכה, לבקשתו של גאון המוסר רבי ישראל סלנט זצוק"ל. רבים שמעו על חצר זו, אך לא רבים יודעים, כי היום היא מכונה "מוסררה", לאחר שהערבים כבשו את האיזור כינוהו כך על שם בעלי המוסד שהתגוררו בו. כיצד נתרמה "חצר שטרויס", ומנין היה לר' שמואל שטראוס ממון כה רב.

על כן שמענו מהמחנך הוותיק הרה"ג ר' משה טורק שליט"א נכדו של מורינו רבי יעקב רוזנהיים ז"ל שהיה חתנו של ר' שמואל. ר' שמואל התגורר בעיר קרלסרוה שבגרמניה. לפרנסתו עסק ר' שמואל בניהול בנק קטן שהקים עבורו חמו העשירי לאחר נישואיו. במושגי אותם הזמנים, כדי לנהל בנק קטן היה צורך בשלושה דברים. רשיון מן הממשלה. קבלות רשמיות וחליפה בעלת שני כיסים לכל הפחות, כדי לשכן בהם את כספי הפקדונות. ואכן, ר' שמואל ניהל את עסקיו ביד רמה. אנשים רבים סמכו עליו והפקידו בידיו את כל חסכונותיהם, והוא פירנס את משפחתו ברווח.

בוקר אחד, יום שיש היה זה, לבש ר' שמואל את בגדי השבת לרגל שמחת ברית מילה שערך אחד מקרוביו, ולאחר ברית המילה עסק ר' שמואל בעסקיו במשך מספר שעות.

עם לילה, בליל שבת קודש, ר' שמואל סיים את תפילת ליל שבת והחל לצעוד אל ביתו, כאשר לפתע הבחין כי כיס מעילו תפוח. לתדהמתו הרבה התברר לו, כי כל כספי הפקדונות שהופקדו בידי, הצרורים בחבל ובשקיק בד, נמצאים בכיס מעילו. בו ברגע, עצר ר' שמואל מהילוכו. עיניו חשכו, ליבו הלם ורקותיו פעמו בחוזקה.

כל חייו עמדו על כף המאזניים. השלכת שקיק הבד, כמוה כהשלכת כל עתידו לנהר גועש. הוא כבר צפה בדמיונו את המוני הלקוחות - איכרים, סוחרים זעירים, אנשים שחסכו מפת לחמם כדי לרכוש תפילין לבנם יקרים, כולם עומדים בפתח ביתו וזועקים חמס. זעקות "זלף", "גנב" ו"פושע" החלו להשמע במהרה, ותוך דקות מספר רוקן ההמון הזועם את תכולת ביתו, השליכו אותו ואת משפחתו מירתם ועשו בה שמות.

אחוז בשרעפיו עמד ר' שמואל בטיבורה של העיר, בפינת קרן רחוב הומה. הוא החליט את החלטת חייו, לעשות רצונו יתברך במסירות נפש. ידיו לא רעדו, בטנו לא צבתה, לבו פעם בקצב סדיר ורגוע, וארשת פניו שלווה היתה, כאילו לוגם הוא כעת כוס חמין בהפסקת הצהרים, ר' שמואל ינער מעליו את מעילו, וצפה באזישות בצרור הכסף שנשמט מכיסו.

ר' שמואל המשיך בהילוכו לעבר ביתו, ולא פנה להביט אף לא פעם אחת לעבר האוצר שברגע זה הופקר לגורלו. לבטח, לא יחלפו מספר דקות, וחייו של איזה גוי קרסלאוי ישתנו מן הקצה אל הקצה. נרות השבת ריצדו כתמיד, כאשר ר' שמואל נכנס אל ביתו כששמחה עצומה אופפת את כולו. חיוך רחב נמתח על פניו, ולאחר שאיחל לבני משפחתו "אגוטן שבת" לבבי, פצח ר' שמואל בשירת "שלום עליכם" שהדהדה על פני כל הרחוב.

אותה שבת לא יתיר ר' שמואל על זמר או מנגינה יפה כל שהיא שעלו בזכרונו. גולש היה ר' שמואל מ"חסדי ה' כי לא תמנו" ומזמר "אמת אתה הוא ראשון", משם המשיך לשורר "בגלל אבות תושיע בנים", חזר ל"חסדי ה'", סיים ב"קה ריבון עלם" וקינה במארש עליז. בני ביתו לא ידעו מאומה על שאירע ברחוב, אך מי הוא זה שרואה את ר' שמואל עליז ושמח ואינו מצטרף? וכך חלפה לה השבת על משפחת שטראוס בטוב ובנעימים.

שלתה כוכבים קרלסואויים נצצו במרומים כאשר ר' שמואל אחז בהתרגשות את גביע הכסף, ובעוד טיפות יין זולגות במורד כף ידו הבדיל ר' שמואל בקול רם "המבדיל... בין ישראל לעמים בין

פינת ההלכה - הלכות חג השבועות

לכתוב למלוה 'ברכה נתונה לך מן השמים'

שאלה: בשו"ת אגרות משה (י"ד ח"א סי' פ) מצדד שמותר לכתוב בספר, "ברכה נתונה מהשי"ת לפלוני הגומל חסד, והלוה להדפסת הספר כך וכך", כי אינו מודה לו, אלא רק מודיע לו שיתברך מן השמים, והוא אמת שיקבל ברכה על מצוותו, ואין זה רבית דברים.

ואף שהמלוה נהנה מזה, הרי מפרסמים עושי מצווה ועצם הפרסום אינו רבית, וכיון שאינו אומר לו תודה, אלא שברכה נתונה לו מן השמים אין בזה איסור.

ויש להקשות: ממה שמבואר בתוס' קידושין (ת, ב ד"ה צדקה) שאם העני מברך את המלוה יש בזה רבית דברים אף שהוא רק מברך אותו ואינו אומר לו תודה.

תשובה: אם אומר לו בלשון ברכה שמברך אותו בעצמו - יש בזה איסור. אבל אם אומר לו בלשון הודעה שבוודאי תתברך מן השמים על מצוותיך אין בזה איסור.

סברת הדברים: נראה שהחילוק פשוט דבוודאי המברך את המלוה יש בזה איסור, וההיתר של האגרות משה היינו רק כשאומר לו בלשון הודעה, ובלשון סיפור דברים, וכאומר לו מצווה גדולה עשית ובוודאי תתברך מן השמים, דכיון שאינו מברך אותו אלא מודיע לו ששמורה לו ברכה מן השמים אין בזה איסור.

אבל אם אומר לו בנוסח של ברכה עצמית 'אני מברך בכל הברכות' וודאי יש בזה רבית דברים, שהרי מוסיף לו ברכה משל עצמו ולא רק שמודיע לו ברכת הקב"ה. והתוס' איירי באופן זה, שהעני אומר לו ברכה בלשון עצמי, ולכן יש בזה איסור.

ועדיין יש להקשות: הרי נפסק בשו"ע (סי' קס סעי' יג) שאסור ללוה לומר למלוה 'פלוני יתן בשבילי', דכיון שאומר שאחר יתן בשבילו נראה שהאחר הוא שלוחו של הלוה, אף שגם שם הוא רק מודיע למלוה שפלוני יתן בשבילו ואינו עושה יותר מזה, וא"כ אין מותר להודיע למלוה שיתברך מן השמים, ובמאי עדיפא ממה שאסור להודיע למלוה 'פלוני יתן בשבילי'.

תשובה: יש ליישב בב' אופנים, חדא, הרי האיסור של אמירת 'פלוני יתן בשבילי' הוא משום שנראה שפלוני הנותן הוא שלוחו של הלוה, וכמבואר ברא"ש (ב"מ פ"ה סי' מז) בטעם האיסור, א"כ מסתבר דלא שייך איסור זה כלפי הקב"ה, דאין הקב"ה נראה כשלוחו של הלוה, ולכן מותר להודיע למלוה שיתברך מן השמים.

עוד נראה, דהאיסור של 'פלוני יתן בשבילי' הוא רק באופן שפלוני הנותן אינו נותן למלוה של כל אדם אלא נותן רק למלוה של לוח מסוים זה דווקא, ולכן נראה כשלוחו של הלוה, אבל אם אחד נותן רבית לכל מי שמלוה לאחר, ולא משנה אם הוא מלוה ללוה זה או לאדם אחר, בזה אינו נראה כשלוחו, שהרי אינו נותן דווקא בשביל הלוואת לוח זה.

והכי נמי כלפי הקב"ה שנותן הברכה לכל מי שמלוה לחבירו ולא רק למי שמלוה לאדם זה דייקא, לכן אין בזה משום נראה כשלוחו, ואין בזה איסור.

פרפראות לתורה

"חלמתי שאני משוחח עם הקב"ה", בישר יהודי נרגש לרבו בעת שנכנס אליו ביחידות.

הרב התפעל ממדרגתו הגבוהה: "דוע ש'אין אדם חולם בלילה אלא מהרהורי לבו ביום'. אשריך שמחשבותיך נתונות כל היום לקב"ה." "זה לא יכול להיות", הניד היהודי ראשו בשלילה, "מתי כבר יש לי זמן לחשוב על הקדוש ברוך הוא במהלך היום?"

ביקש הרב לשמוע את סדר יומו, והוא פירט בלהט: "בבוקר אני קם השכמ, ממחר למקווה ומשם ישר לתפילה. לאחר מכן פת שחרית וברכת המזון. יוצא ללמוד בכלל עד הצהרים, אוכל ארוחת צהרים ולאחר מנוחה קצרה שב לכולל עד הערב. מתפלל תפילות מנחה וערבית, שב לביתי לרעייתי וילדי, עוזר במה שצריך לעזור בבית, הולך לכולל ערב עד שתחטפני שינה, קריאת שמע על המטה והולך לישון כדי לאגור כוחות ליום הבא."

אמור לי, רבי", סיים האיש, "מתי למען ה' בכל הלוי" הצפוף הזה יש לי זמן לחשוב על הקב"ה?!"

על המלים בפרשה "ויעש כן אהרן", כותב רש"י: "להגיד שבחו של אהרן שלא שינה."

נשאלת השאלה, וכי עולה היה על דעתנו שאהרן קדוש ה' ישנה ח"ו כמלוא נימה מצויי ה' מה השבח הגדול בזה שלא שינה, עד שצריך לכתוב זאת במפורש בפסוק?

אלא, כוונת רש"י אינה לומר שאהרן עשה את אשר נדרש ממנו מדי יום ביומו. זה פשוט, ואין צריך לומר! השבח הגיע לו על כך שלאורך כל ט"ל שנות ההדלקה לא שינה כמלוא הנימה מן הרצון, המסירות וההתלהבות שהיו לו בפעם הראשונה.

אין הדבר פשוט כלל ועיקר. מדי יום ביומו, ערב ובוקר, היטיב אהרן את הנרות והדליקים, ולא נעשה הדבר אצלו הרגל. ביום האחרון, עשה את עבודת הקודש בהתלהבות של קדושה כאילו זו הפעם הראשונה שלו, וההרגל לא קיבל שום דריסת רגל בעולמו הרוחני.

טבע האדם, שהוא מתחיל משימה רוחנית במרץ ובהתלהבות, אך עם הזמן דועכת ההתלהבות הראשונית, ולאט לאט תפקידו נעשה מתון הרגל, בלי כוונה ורצון. יש והוא מתרגל כל-כך למעשיו עד שלעתים הוא פועל באופן מכני, ללא רגש וקשר נפשי לפעולה. הוא יכול מבוקר עד ערב לעשות את רצון הבורא, מבלי לשים לב למי הוא עובד.

נגע זה של ההרגל כובש כל חלקה טובה, והוא אחד מאבני הנגף הגדולים בעבודת ה'. בזה אחר זה מכבה ההרגל את גחלי הקודש הלוחשים בנפשו של האדם, ודואג שידעכו כליל. כאשר עובד אדם את קונו כ"מצוות אנשים מלומדה", זהו הרס! לכן מזהירים אותנו חז"ל: "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים!". הרוצה שתהא עבודתו בעלת ערך, עליו לעמוד תמיד על המשמר, ולא להניח לחולשת ההרגל להשתלט על נפשו מבלי משים.

פעם הזמן הגאון רבי אריה לוי זצ"ל לדבר בפני תלמידים העומדים לפני בר מצוה בבית הספר הממלכתי גימנסיה הרצליה בתל אביב. בהרצאתו, סיפר להם אודות המפגש האחרון שהיה לו בבית הכלא של הבריטים, עם הנידונים למוות עולי הגרדום משה בראזני ומאיר פיינשטיין הי"ד.

רבי אריה תיאר את התרגשותם הרבה בהנחת התפילין בפעם האחרונה בחייהם. בכי גדול שטף את לבם, והם לא רצו להיפרד מהתפילין. הם הצמידו את התפילין הקדושות אל לבם, נישקו אותן ללא הרף כשדמעות רותחות זולגות מעיניהם כמים...

השתהה מעט רבי אריה בסיפורו, ואחר רעם קולו מעומק לבו: "וכי רק בפעם האחרונה צריכים להתרגש ולבכות כשמניחים תפילין? הרי מי שכל החיים עומדים לפניו, והקב"ה משפיע עליו בלי סוף חן וחסד ורחמים, ראוי לו להתרגש ולהודות להשי"ת לא פחות!"

המזכרת

שתפאר כל אירוע, שמחה, או שבת התאחדות

התלבטתם לגבי מזכרת לשבת התאחדות,
או לשימחה המסיפחתית?
הזמינו עוד היום את חוברת עלוני השבת של
גרפומט, בשילוב הטקסט שלכם בשיעור!

E. Kahana

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 (פינת רח' בר אילן) ירושלים טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018

דוא"ל: g5337722@gmail.com | שעות פתיחה: א' - ה': 10:00-19:00 יום ו': 10:00-12:00